

དབྱེ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད།

མཛད་པ་པོ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ།

མེད་ལྗེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་ལྗོན་གྱི་འདུང་།

༡༡། རྗེ་བུ་ཉ་ཐ་མ་ཅད་མཁེན་པ་འི་གསུང་འབྲུག་མོར་བྱ་ལས་
དབྱེ་མ་ལ་འབྲུག་པ་འི་ཉ་མ་བཟད་དགོངས་པ་འི་དོན་
རབ་བྱེ་གསལ་བ་འི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

མཚན་མོ། ལྷལ་བ་དག་འདུན་རྒྱ་མཚོ།
མཚན་མོ་ལ་མཚན་མོ་ལ། མཚན་མོ་ལ།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།

SJRB-0348

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་གིས་ལུ་སྤྲིག་བྱས།
སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་གིས་སློབ་དཔུང་ལ་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཅོས།
སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམ་ས་སྤེལ་བྱས།
༢༠༡༡ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢༧ ལ་གསར་དུ་ཚོམ་སྤྲིག་བྱས།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་བྱ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་བྱ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

བཅོས་སྤྲིན་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྲིག་པ།

སར་སྤྲུལ་གྱི་བདག་དབང་སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

དཀར་ཆག

ངོ་སྤོང་མདོར་བསྟུན།	iv
ཞུ་སྤྲིན་པའི་གསལ་བཤད།	vi
རྗེ་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་འབྲུམ་མོར་བྱ་ལས་དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ དགོངས་པའི་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་རྒྱན།	༡
མཚོད་བརྗོད།	༡
བཅ་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་སློབ་སྤྲུལ་ཚུལ།	༡༠
ཉན་རང་སྤྱབ་དབང་ལས་འཁྲུངས་ཚུལ།	༡༥
སྤྱབ་དབང་བྱང་སེམས་ལས་འཁྲུངས་ཚུལ།	༡༧
སྤྱིང་རྗེ་གསུམ་གྱི་ཁྲད་པར།	༢༠
ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྤྱིར་བཏགས་པ།	༢༦
ས་བཙུའི་སྤྱན་མོང་གི་རྣམ་གཞག།	༢༩
རང་རྒྱན་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན།	༣༣
གཞན་རྒྱན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན།	༣༥
རིགས་པ་གསུམ་བཤད་པ།	༤༠
ཉན་རང་གིས་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལྟུང་གིས་བསྟུན་པ།	༤༦
འཇུག་འགྲེལ་དུ་མ་བཤད་པའི་ལྷུང་རིགས།	༥༡

ས་དང་པོར་སྐྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བརྟན་པ།.....	༦༣
ས་གཉིས་པ་ཐེ་མ་མེད་པ་བཤད་པ།.....	༦༥
ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་བཤད་པ།.....	༦༧
ཚད་མེད་བཞི་དང་མངོན་ཤེས་རྟུག་།.....	༧༩
ས་གསུམ་པར་སྤང་བྱ་སྐྱོང་ཚུལ།.....	༧༩
ས་བཞི་པ་འོད་འཕྱོ་བ་བཤད་པ།.....	༩༡
ས་ལྔ་པ་སྤང་དཀའ་བ་བཤད་པ།.....	༩༩
ས་རྟུག་པ་མངོན་རྟུག་པ་བཤད་པ།.....	༩༥
མཉམ་ཉིད་བརྟུན་སྐྱོད།.....	༩༧
རང་རྒྱུད་བའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་རོས་བཟུང་བ།.....	༧༣
ཐམས་འགྲུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ།.....	༧༩
མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་གཞག་པ།.....	༡༠༠
དབྱ་མ་ཐམས་བརྒྱུག་།.....	༡༠༣
ཚོས་ཅན་མ་ཐུན་སྤང་བ་བཤད་པ།.....	༡༡༧
གཞན་སྐྱེ་འགོག་ཚུལ།.....	༡༣༩
དབྱ་མ་བདེན་གཉིས།.....	༡༣༧
སྐྱིབ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོད།.....	༡༤༣
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་མཁྱེན་ཚུལ།.....	༡༥༡
གཞན་སྐྱེ་བཀག་པས་མཐའ་གཉིས་སྤང་སྐྱ་བའི་ཡོན་ཏན།.....	༡༥༧

ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན།	༡༤༩
ཀྱན་གཞི་གསུང་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཚོད་སྲོང་།	༡༥༥
སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་བ།	༡༥༩
དབྱ་མ་རྩ་འབབ།	༡༦༤
སྐྱབ་བྱེད་རང་རིག་ཚད་མ་དགག་བ།	༡༦༧
ཐལ་འབྱུང་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་	༡༧༢
སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དགག་བ། མདོ་བར་དུ།	༡༠༥
མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པར་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཚོད་སྲོང་།	༡༡༧
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་བ།	༡༢༠
ས་ལྷག་མ་བཞི་བཤད་བ།	༡༢༧
འབྲས་ལུའི་ས་བཤད་བ།	༡༣༩
མཐར་དགོ་བ་བསྡོ་བ།	༡༣༧
པར་བྱང་སྡོན་ཚིག་	༡༤༩

དོ་སྤོང་མདོར་བསྟུན།

ཡུལ་བ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་ཞི། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་སྤེལ་རྒྱུ་ལོ་ ༡༧༧༩
 ལོར་གཙང་རྟུན་གཡུལ་གྱི་སོ་ནམ་པའི་ཁྲིམ་དུ་ཡབ་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཡུམ་ཀུན་དགའ་
 དཔལ་ལོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱེ་བཅུངས། སྐུན་མ་བའི་དུས་ནས་བརླུང་ཡབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཀམ་པའི་
 གསང་སྟགས་ལ་གསལ་སྦྱངས་མཛད། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ཡུལ་བ་སྐྱ་ཚོག་གོང་མ་རྗེ་
 དགོ་འདུན་གྲུབ་པའི་ཡང་སྐུལ་དུ་དོས་འཛིན་མཛད་དེ། བཟ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གདན་སར་བཀོད།
 དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་བྲ་སར་ལྷགས་ཏེ་དགོ་བཤེས་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགོ་ཚུལ་གྱི་
 རྗེས་བ་མཚོས། དེ་ནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་འབྲས་སྦྱངས་སུ་ཐེབས་ཏེ་གནས་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེ་ལས་
 བསྐྱེད་པར་རྫོགས་ཤིང་། དབྱ་ལ། ཚད་ལ། སར་ཕྱིན་བཅས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་རི་པོ་
 དགོ་ལྡན་པའི་བསྐྱེད་པ་འཕེལ་གྱིན་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ཡུལ་བ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་རྫོག་
 དང་། དུགས་པོ། ལྷར་ཐང་། དུ་སྤོང་སོགས་སུ་ཞབས་གྱིས་བཅགས་ཏེ་ཞུ་སེར་བསྐྱེད་པའི་མེ་རོ་
 གསོས། ལྷ་མོའི་ལྷ་མཚོའི་ཉེ་འབྲས་དུ་གདན་ས་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་ཕྱག་བཏབ། དེ་ནས་བརླུང་ཁོང་
 ཉིད་དགུན་དམིད་ལ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྦྱངས་དང་། དབྱར་སྟོན་ལ་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་
 གནང་མཛད། དེའི་སྐབས་སུ་ཁོང་ཉིད་གདན་ས་བཟ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དང་། དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྦྱངས་
 དགོན་གྱི་ཁྲིལ་ལ་ཞབས་སོར་བཀོད་ཅིང་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གྱིང་གི་མཁན་པོ་འང་མཛད། ཁོང་ཉིད་
 འབྲས་སྦྱངས་དགོན་དུ་བཞུགས་གནང་མཛད་སྐབས་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་ཕྱག་འདེབས་མཛད་ནས་
 རྗེ་སྤྱིད་བསྐོ་བཞག་གྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་བཅུགས། ཁོང་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཚུ་པོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་
 ལོ་ ༡༧༩༩ ལོར་འབྲས་སྦྱངས་སུ་སྐྱེས་ལོ་ལས་འདས་པ་བཅས་སོ།

ཁོང་གི་གསུང་ཚོམ་ཞི། དོན་རྒྱན་སོ་སྤེའི་དཔེར་བཛོད་དང་། གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་འདུག་

པའི་གྲུ་རྗེ་དཔལ། ལྷོང་ཉིད་བདུན་ཅུའི་རྣམ་བཤད། ཉེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད། དབྱ་མ་འཇུག་
པའི་རྣམ་བཤད། དཀར་ཆག་དང་རྣམ་ཐར་སོགས་པོ་ཉི་གསུམ་ཙམ་བཞུགས།
༡༠༢༡༠༢༡༤ ལ་སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྒྲིག་པས་སྤྱོད་པ་བཏུས་བྲས།

ཞུ་སྐྱིག་པའི་གསལ་བཤད།

ཐོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སློན་བྱོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་བློན་ལས། ཐོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བརྟན་དང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོར་དུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྐྱེགས་བམ་ཁྲི་སྐབས་མང་པོ་ཞིག་གྲུབ་ཐོང་ནའང་། ཏུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་འགྲོགས་པའི་མིའི་ཉེས་སྦྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཅ་ཆེའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་ཅ་བརྒྱུ་ཏུ་སྤྱིན་ཟེན་པ་དང་། ལྷག་འཕྲོས་གང་མང་ཞིག་ཅ་བརྒྱུ་ཏུ་འགྲོ་ཉིང་ཡོད་པར་བརྟེན་ཏུས་རབས་འདིའི་ཐོད་མི་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་ཅ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བརྩོན་དགོས་པ་ནི་ཏུས་ལ་བབ་པའི་ལས་འགན་བརྒྱུ་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པེས། དེ་བས་འདི་ག་མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྐྱིག་ཁང་ནས་ཀྱང་ཅ་ཆེའི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཆགས་དང་སྤྱད་སྦྱོར་གྱི་ཆེད་དུ་ཚོམ་སྐྱིག་གི་ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།

དེར་རབས་ཀྱི་འབྲུལ་ལས་སྟབས་བདེ་དུ་སྤྱིན་པ་དང་བརྩམས་པས་གསར་དུ་ཚོམ་སྐྱིག་བྲས་པའི་དེབ་དང་འབྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་ཁྱབ་བརྒྱུ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ལྷ་ཡུར་སྤང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དབང་བརྒྱུན་དང་ཞུ་སྐྱིག་གྲེད་སྐབས་ཡིག་འབྲུག་གཅིག་བཅོས་ནོར་ཤོར་ནའང་ཆ་བས་ཆེ་བའི་སྤྱོད་ཆ་འབྲུང་སྤིང་བས་བསྐྲེས་སྤྱད་དང་བཟོ་བཅོས་མེད་པར་སོར་འཛོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ནོར་བར་པའི་པའི་ཡིག་འབྲུག་གཅིག་བཅོས་དགོས་ལྗང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཚན་ཡིག་འགོད་རྒྱ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།

འདི་ག་ཚོམ་སྐྱིག་ཁང་ལ་མཚོན་ན། པར་གཞི་ཚད་ལྡན་ཞིག་མ་སྤིར་བརྒྱུང་ནས་དེའི་ཡིག་འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་ཚོམ་སྐྱིག་གྲེད་རྒྱ་ཅ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་པར་གཞི་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་ལྗང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལའང་གང་ཅུས་ཤིག་སྤྱད་བཞིན་ཡོད།

མ་སྤིར་ཡིག་ནོར་མངོན་གསལ་ཅན་ལྗང་ན་བཅོས་ཏེ་མཚན་གྲིས་གསལ་བཤད་བྲས་ཡོད་ལ། མ་སྤིར་པར་གཞི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་ལྗང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་ལྗང་བ་སོགས་ལ་མཐའ་

མཚན་བཞོན་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་མའི་དུས་སུ་ལས་བྲེལ་ཉ་ཅང་ཆེ་
བའི་དབང་གིས་ཞིབ་སྐྱར་བྱེད་སྐབས་མཚན་འདི་བས་བ་ཅམ་ལས་མ་བྱི་དང་དཔེ་གཞི་གཞན་གྱི་
ཤོག་གྲངས་དང་མདུན་རྒྱ་བ་ཡིག་གེང་སོགས་གསལ་ཁ་འདོན་མ་སྟབས་ལ་རེ་བྱུང་བྱུང་ཡོད་ན་འདང་
ཕྱིས་སུ་དཔེ་བསྐྱར་ལྷན་པ་རྣམས་ལ་གསལ་ཁ་བཏོན་ཡོད།

ཚོམ་སྐྱིག་ཁང་འདི་ནས་ཚོམ་སྐྱིག་བྱས་པའི་དེ་བ་སྐོག་སྐབས་དེས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་དོ་
སློང་ཅུང་ཅམ་ལྷན། གཞུང་གི་དཔྱད་སྲིད་སྐབས་ [ ] འདིའི་ནང་དུ་བཅུག་པ་ནི་མ་ཕྱིའི་ནང་གི་ཤོག་
མཚན་དང་དཔྱད་སྲིད་མཚན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དཔྱད་སྲིད་སྐབས་ " འདི་བཞོན་ཡོད་ན་དེ་ནི་དོ་སྐྱོང་བྱ་
དགོས་སའི་ཡི་བོ་འཕམ་ཆོག་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཞོན་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་མཚན་གྲངས་ཀྱི་ཨང་
ཡིག་བཞོན་ཡོད་པས་མཚན་གྲངས་དེ་དང་མཐུན་པའི་མཐའི་མཚན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བཤད་ཅིག་
བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བདེ་སློང་གི་བཞེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྐྱོད་དང་
ཐད་སྐྱོད་སྐྱོང་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་ན་མཚན་གྱིས་གསལ་བཤད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་
བས་ཆོག་པར་བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་མདུན་དུ་རྟགས་ " འདི་བཞོན་པ་ཅམ་ལས་ལ་རེ་བཞེན་
མཚན་གྲིས་མེད།

མཐའ་མཚན་སྐོག་སྐབས་དེ་བ་དེ་དཔེ་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་ཆེ་དེའི་མ་ཕྱིར་བསྐྱར་བའི་བར་གཞི་
ལ་མ་ཕྱི་ཞེས་དང། བར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྤེ་དགོ་བར་མ་དང། བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ། ཞོལ། སྐྱ་
འབུམ། རྒྱ་བྱང་བར་མ་རྣམས། སྤྲེ། བཟ། ཞོལ། སྐྱ། རྒྱ། སོགས་ཀྱིས་མཚོན་བར་བྱས་ཡོད། མཐའ་
མཚན་གྱི་ཁྲོད་དུ་རྟགས་ཅན་ *བསྐྱབས ལྷ་བྱ་བྱུང་ན་མ་ཕྱིའི་ཡིག་རྫོང་ཞིག་ལྷོ་གྲོ་གྲོ་གྲོ་གྲོ་གྲོ་གྲོ་གྲོ་
བསྐྱབས་སུ་བསྐྱབས་པའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་རྟགས་ * འདིས་ལྷོ་གྲོ་གྲོ་གྲོ་གྲོ་གྲོ་གྲོ་གྲོ་
ཆོག་མཚོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་རྟགས་ཅན་ -བསྐྱབས ལྷ་བྱ་བྱུང་ཆེ་བསྐྱབས་ཆད་པ་
དང། +བསྐྱབས ལྷ་བྱ་བྱུང་ན་བསྐྱབས་ལྷག་མ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།

དཔེར་ན། མཐའ་མཚན་དུ། མ་ཕྱི། ༤༤ན། བསྐྱབ *བསྐྱབས སྐྱ། ༡༠༣ན། རྒྱ།
༡༡༠བ རྒྱ། བསྐྱབས ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་བྱུང་ཆེ་དེ་དག་གི་དོན་ནི། མ་ཕྱིའི་ཤོག་གྲངས་ ༤༤མདུན་

ངོས། ཡིག་ཐེང་༥ པ་ན། **བསྐྱབས་ཅེས་གྲིས་ཡོད་པ་མཚོན་ཞིང་། *བསྐྱབས་** ཅི་མ་གྱི་འེ་ཡིག་ནོར་
བསྐྱབ་དེ་ཉིད་ལྷོ་སྐྱིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བཅོས་ཡོད་པ་མཚོན་གྱི་དབྱེ་བོ་དགོས། ཡང་གཞུང་དེའི་
ཐད་ཀྱི་སྐྱེ་འབྲས་པར་མའི་ལྡེ་བ་གྲངས་**༡༠༩** མཇུག་ངོས། ཡིག་ཐེང་**༦** པ་ན། **མྱ་གྲངས་མའི་ལྡེ་བ་**
གྲངས་**༡༡༠** རྒྱ་བ་ངོས། ཡིག་ཐེང་**༩** པ་ན། **བསྐྱབས་** ཞེས་བཞོད་འདུག་ཅེས་བོད་གོས་པ་ལྷ་བྱ་
ཡིན།

ལྷོ་སྐྱིག་པའི་ཤེས་ཚད་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འཕྲུལ་དེ་བ་ཉུ་ནོར་འཇུལ་ཤོར་བ་
སོགས་གཟིགས་ཆེ་ཤུག་པན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱ་བ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་མ་ཁུན་ལྡན་
ཅམས་ནས་འདི་གའི་ཚོམ་སྐྱིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་དོ་སྟོན་དང་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་རེ་བསྐྱུལ་ལྷོ་
རྒྱ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མགྲོགས་ངང་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྐྱིག་ལུས་ཏེ་སྐྱུས་
ཀ་རེ་ལེགས་སུ་གཏོང་དེས་ཡིན།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྐྱིག་ཁང་ནས།

བྱི་ལོ་༢༠༢༠་ལྟོ་ཆེས་༡༥་ལ།

༡༡། །རྗེ་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གསུང་འབྲུམ་ཐོར་བུ་ལས་
དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པའི་དོན་
རབ་ཏུ་གསལ་བའི་རྒྱན་ཞེས་བྲ་བ་
བཞུགས་སོ། །

མཚོན་བརྗོད།

༡༡། །དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པའི་དགོངས་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་
བཅོས་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་རྒྱན་ཞེས་བྲ་བ། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡབ་
གཅིག་འཇམ་པའི་དབྲངས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་བརྗོད་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྲུག་འཚལ་སོ། །
ཚོགས་གཉིས་བདུད་ཅིའི་ཚུ་གཉེར་བྱེན་འཕྲུང་བསོད་ནམས་བརྒྱ་པའི་དབྱ་བ་
རབ་གསལ་གསེར་གྱི་རི་དོགས་ཆགས་བ་གང་། །མཚམས་སྤྱིན་གསར་པའི་ཅེ་
དགའ་ལ་ཆགས་སྤོགས་ཀྱན་རྒྱན་སྤྱིར་མཐའ་དག་ལ་མཁའ་ལོར་བུ་མ་ཕྱས་སྤྱོད་བ་
ན། །གང་དེའི་དགོ་མཚན་འགོ་ལ་མཚོན་སྤྲད་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་སྟོང་དང་རྟེན་འབྲུང་

རྩོགས་ལྷན་དུས་འདིར་འོངས་པ་བཞིན། །
ཐུབ་བསྟན་གླིང་བཞི་མ་ལུས་ལ། །
དབང་མཛད་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་སྐྱུར། །
ལྷོ་བཟང་ཞེས་བྱུང་གྲགས་པ་དཀར། །

ལྷོ་གྲོས་དར་མའི་ཡང་ཚོ་ལ། །
ལེགས་བཤད་རིན་ཅེན་རྒྱན་འཕྲེང་ཅན། །
འགྲོ་ལ་དགེ་ལེགས་མཚོན་པའི་མིག། །
ས་གསུམ་འགྲོ་འདིའི་དཔལ་དུ་གྱུར། །

མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་ཚོད་བཅ་ནི། །
འདོད་དགུའི་ཆར་འབེབས་ལོར་བྱ་བཟང། །
ལེགས་པའི་ལམ་སྟོན་དམ་ཚོས་ཀྱི། །
འགྲོར་བས་བདག་ལྷོ་ཅི་ཡང་ཚེ་ལ། །

རྒྱུད་ལྷའི་ལྷོང་འཁོར་བཅའ་མོར་སྐྱུང་གྱུར་སྐྱབ་བསྐྱལ་ཚུ་སྟོན་ཚོགས་རྣམས་
ཀྱིས། །རབ་དུ་གཅེས་ཤིང་མ་རིག་སྐྱུན་ནག་འཕྲིབས་པོར་ཞུགས་པའི་འགྲོ་བ་
རྣམས། །སྐྱ་གསུམ་རིན་ཚེན་གླིང་དུ་འཁྲིད་སྤྲོད་ལེགས་བཤད་གྲུ་ཅེན་འདི་སྐྱིན་
ཀྱིས། །ལྷོ་གསལ་སྐལ་བཟང་དོན་མཐུན་ཚོགས་རྣམས་གནས་འདིར་དང་བ་སྐྱུར་
ལྷོས་ཤིག། །

འདིར་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་འདྲིས་པའི་མཛོལ་བཤེས་ཚེན་པོ་ས་

གསུམ་གྱི་སློན་མེ་སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྷན་འདས་ཞེས་གྲགས་པའི་བ་དན་དཀར་པོ་
 ས་གསུམ་ན་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། གདུལ་བྱའི་རིམ་བ་དང་མཐུན་པར་དམན་བ་ལ་
 མོས་བ་རྣམས་ལ་ཆགས་བྱལ་གྱི་སློང་བ། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་བ་རྣམས་ལ་ས་དང་པ་
 རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་ཐེག་པ། ཟབ་མོ་ལ་སྟག་པར་མོས་བ་རྣམས་ལ་ཆགས་བཅས་གྱི་
 སློང་པས་ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐྱོར་བར་མཛད་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 བསྐྱེད་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། རྒྱ་བ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་ཐེག་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྩོད་ཅིང་
 ཐེག་པའོ། །པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་ཚོས་གྱི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་བ་དག་ལས། སྤྱིང་
 པོ་དང་མཚོག་དང་རབ་དང་གཙོ་བོར་གྱུར་བ་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་བ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་
 མདོ་སྤེལ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དོན་གཉིས་མཐར་སྤྱིན་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་
 ལྷ་སློམ་ཀྱང་ཅི་དགོས། འཁོར་བའི་ཉེར་འཚེ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་སྤྱང་ན་ལས་
 འདས་པའི་གོ་འཕང་ཅམ་ཐོབ་པ་ལ་སློང་ཉིད་སྤོང་མོ་ངེས་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་སྤྱིང་
 དང་། བཙུན་ལྷན་འདས་གྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱང་དངོས་དང་བརྒྱུད་པས་གདུལ་བྱ་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བགྱི་བའི་ཐབས་ཤིག་ཏུ་གསུངས་པའི་སྤྱིང་ཏེ། འཕགས་བ་ཡུལ་
 འཁོར་སློང་གིས་ཞུས་བ་ལས། སློང་བ་ཞི་བ་སྤྱི་བ་མེད་པའི་ཚུལ། །མི་ཤེས་པས་ན་
 འགྲོ་བ་འབྲམས་གྱུར་བ། །དེ་དག་སྟགས་ཅེ་མངའ་བས་ཐབས་ཚུལ་དང་། །དེག་པ་
 བརྒྱ་དག་གིས་ནི་འཇུག་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ལྟོས་བ་
 དོན་གཉིད་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤོང་རྟོགས་པ་ལ་འབད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་
 བཀའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་ཤིང་རྟའི་སློལ་འབྲེད་དག་གི་
 ཅེས་སུ་འབྲང་ནས་བཙུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིས་གྱི་གདུལ་བྱ་སློ་སློས་དང་བཙུན་

བ་ཤས་རྒྱུད་བ་ཕྱིས་པའི་རང་རྒྱུ་ལ་ཅན་དག་གིས་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་མ་འབྲངས་པར་
 བཀའི་དགོངས་པ་རང་དབང་དུ་རྟོགས་པར་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཀའི་
 དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྲེད་ནི་གཉིས་ཏེ། ས་
 གསུམ་བརྟེན་པ་འབགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་མ་མམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་
 བར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་སྤེལ་བ་དང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་
 མན་དག་ལ་བརྟེན་ནས། སངས་རྒྱལ་གཉིས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱིས་དབུ་མ་ཚེན་
 པའི་སྲོལ་སྤེལ་བ་སྟེ་ད་ལྟ་དབུ་མེམས་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཉིད་ལ་ཤིང་རྟའི་
 སྲོལ་འབྲེད་ཅེས་ཀྱང་བྲ་སྟེ། འདིག་རྟེན་ན་རྒྱལ་པོ་སོགས་སྐྱེས་ཏུ་སྟོབས་ལྡན་ཞིག་
 གིས་ཐོགས་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྟོན་མེད་པའི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་ཐོག་མར་སྤེལ་བ་ན།
 དེ་ལ་ཐོག་མའི་ལམ་སྲོལ་འབྲེད་པ་པོར་གྲགས་པ་ལྟར་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་འཇོམ་
 བུའི་སྤིང་དུ་མིའི་བྱད་གཟུགས་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བྲེད་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་བཀའི་
 དགོངས་པ་རང་དབང་དུ་བཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་སྐྱ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་བཀའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་ཚད་
 མར་གྱུར་པ་ག་ལས་ཤེས་སྣང་ན། ལྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱའི་དགོ་སྟོང་ནི། །བསྟན་བཅོས་དེ་ནི་དོན་ལ་མཁས། །མདོ་སྟེ་
 དང་དོན་དེས་པའི་དོན། །རྣམ་པ་མང་པོ་རབ་ཏུ་འབྲེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཐོགས་
 མེད་ལུང་བསྟན་ཅིང་། ལང་ག་ཤེགས་ལས། ལྟོ་སྟོགས་ལེ་ཉའི་ཡུལ་དུ་ནི། །དགོ་སྟོང་
 དཔལ་ལྡན་ཞེས་གྲགས་པ། །དེ་མིང་སྐྱ་ཞེས་ཐོད་པ་སྟེ། །ཡོད་དང་མེད་པའི་སྟོགས་
 འདིག་པ། །ང་ཡི་བསྟན་པ་འདིག་རྟེན་དུ། །མྱ་མེད་ཐེག་ཚེན་རབ་བཤད་ནས། །རབ་

དུང་གཤམ་བའི་ས་བསྐྱབས་ཏེ། །བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྲོ་ལོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་
མདོ་སྡེ་སྤྱིན་ཆེན་པོ། ར་པོ་ཆེའི་མདོ། འངས་དཔལ་ཚ་རྒྱུད། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
རྒྱུད་སྤྱི་མ་སོགས་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་དེས་དོན་འགྲེལ་བར་ལུང་
བསྟན་བའི་ཕྱིར་ལོ། །

སྐོབ་དཔོན་དེ་གཉེས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དགོངས་པ་རང་དབང་དུ་
འགྲེལ་བའི་ཤིང་རྟའི་སྐོལ་སྤེལ། མདོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱེ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་
བསྟན་བཅས་ཀྱང་རི་ལྟར་མཛད་སྟེ་ལ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ནི་གཙོ་བོར་མདོ་སྡེ་
དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་ཞིང་བསྟན་བཅས་ཀྱང་རྒྱས་པའི་བསྟན་
བཅས་ས་སྡེ་སྤྱེ། བསྐྱབས་པའི་བསྟན་བཅས་སྐོལ་རྣམས་བ་གཉེས་སོགས་མཛད་དེ། དེ་
དག་གིས་བཀའ་དགོངས་པ་རི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་སོགས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྣ་
མ་རྣམས་ཀྱིས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དགོངས་པ་མ་རྟེན་པ། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་དྲང་དེས་རྣམས་
འབྲེད་དུ་ཆེས་ངོ་མཚར་བའི་བཤེན་པའི་སྐོལ་བཏོད་པ་དང་། དེའི་དགོངས་པ་ལྷི་
བས་དཀའ་བ་རྣམས་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་སྐྱལ་བཟང་མིག་འབྲེད་དུ་
གསལ་བར་མཛད་ཅིང་། བདག་གིས་ཀྱང་དྲང་དེས་རྣམས་འབྲེད་ཀྱི་བཀའ་འགྲེལ་དུ་
སྤོགས་ཅམ་བཛོད་བཞིན་བ་ལྟར་ལོ། །འདམགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་ནི་གཙོ་བོར་སྐོ་སྐོས་
མི་ཟད་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་ལ། ཅུ་ཤེས་སོགས་རིག་ཚོགས་རྣམས་ཀྱང་
བཀའ་དྲང་དེས་དབྱེ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། ཚོག་གསལ་ལས། དེ་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་
དགོས་པ་མི་ཤེས་པས་འདིར་དེ་ཁོ་ནའི་བསྟན་བཅས་པ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན་དགོངས་པ་ཅན་
ནི་གང་ཞིག་ཡིན་སྟེ་དུ་གང་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་བ་དང་། གང་ཞིག་སྐོ་ཞན་པ་ཉིད་

གྲིས་པ་དང་པའི་དོན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ངེས་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་དག་གི་གཉིས་ཀའི་
 ཡང་། ཟེ་ཚོམ་དང་། ལོག་པའི་ཤེས་པ་དག་རིག་པ་དང་ལུང་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
 གསལ་བར་བྱ་བའི་སྲིང་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་འདི་བཅུམས་པ་ཡིན་ཅོལྟེས་དང་། ཡང་
 གང་གི་སྲིང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ཐོབ་པར་གྱུར་
 བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་སྲིང་
 དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་མཛད་པ་ཡིན་ཅོལྟེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ། །ངེས་དོན་
 འབྲེལ་བ་ལ་ཡང་རིགས་པ་དང་ལུང་གི་སྒྲོ་ནས་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་
 བོ་ནི་རྩ་ཤེས་སོགས་རིག་ཚོགས་རྣམས་ཏེ། དེ་ཡང་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་སྣ་མོ་རིགས་
 པས་བསྐྱབ་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་དེ་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 གཉིས་ཀའི་རྩ་བར་སྟོན་པ་གཉིས་སུ་འདུས་ལ། དང་བོ་ལ་དགག་བྱ་རང་བཞིན་
 གྲིས་གྲུབ་པའི་བསྐྱབ་པ་མར་འགོག་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་བྱ་
 རྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་སྟོན་པ་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ལས། དང་བོ་ལ་ཡང་རང་
 བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པའི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་འགོག་པ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་དང་། སྐྱབ་ལྷེད་
 རྟོག་གའི་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་སོགས་འགོག་པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་གཉིས་སོ། །

རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྱ་བྱེད་སྦྱིར་
 འཐད་ཚུལ་སྟོན་པ་རྩ་ཤེས་རབ་བྱེད་བདུན་པ་ལས་འཕྲོས་པ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ་དང་།
 དགག་སྐྱབ་ཀྱི་བྱ་བྱེད་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཐད་ཚུལ་སྟོན་པ་རབ་བྱེད་དང་བོ་ལས་འཕྲོས་པ་
 ཅོད་ཚོགས་སྟེ། དེ་དག་གིས་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་སྣ་མོ་རིགས་པས་བསྐྱབས་ནས་ཡུལ་ཅན་དེ་
 རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་ཐར་བ་ཅམ་གྱི་རྩ་བར་སྟོན་པ་རིགས་པ་ལྷན་ཅུ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་

མཁའ་ལོ་ཡང་རྩ་བར་སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འབྲེང་བ་སྟེ་ད་ལྟ་རིག་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ལྷན་པོ་
 བྱུང་བ་ལྟར་ལོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་སྤོང་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཡང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་
 མདོའི་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱེས་ཀྱིས་རང་བཟོར་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བསྟན་པར་
 བཞེད་ནས་དེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་སྐྱུར་བའི་ཕྱིར་མདོ་ཀྱུན་ལས་བཏུས་པ་མཛད་དེ།
 ཚོགས་གསལ་དུ་ནི་རབ་བྱེད་པལ་མོ་ཆེ་ལ་དེས་དོན་གྱི་ལུང་སྐྱོར་སྟོས་པ་དང་གཏན་
 གཅིག་སྟེ། འདི་དག་ལ་སྐྱ་མ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་དམ་དེས་དོན་ལུང་གིས་བསྐྱབ་
 བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་མཛད་པ་ཡིན། སྟོན་དཔོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་
 སྐྱུང་བ་དང་མཛད་ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀའི་སྟོན་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་བ་ནི་སྲས་ཀྱི་བྱ་བོ་
 འདས་གསལ་པ་སྐྱ་ཡིན་ལ། དེས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་འབྱོར་སྟོན་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་
 མཛད་དེ། ཡབ་སྲས་འདི་གཉིས་རྗེས་འབྲང་དག་གིས་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་ཁྱེད་
 བར་མེད་པར་འཛིན་པས་བོད་སྤྱི་མས་གཞུང་ཕྱི་མོའི་དབུ་མ་པའི་ཐ་སྟོན་གྱི་མཛད་
 ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ལ་ཐལ་རང་གི་སྤོགས་གཉིས་ལས། རང་རྒྱུད་པ་ལ་
 ལེགས་ལྷན་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་དང་། འདས་གསལ་གྲོལ་དང་ཞི་འཚོ་རྗེས་འབྲང་དང་
 བཅས་པའི་སྤོགས་གཉིས་ལས། ལེགས་ལྷན་གྱིས་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་བ་ཤེས་རབ་སྟོན་
 མེ་རང་གཞུང་དུ་བཅུམས་པ་དབུ་མ་སྟོང་པོ་རང་འགྲེལ་རྟོག་གོ་འབར་བ་དང་བཅས་པ་
 མཛད་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་མཛད་དེ་
 གཉིས་ཀའང་ཕྱི་དོན་ཐ་སྟོན་དུ་ཞབ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་རང་རིག་མི་བཞེད་པས་བོད་སྤྱི་
 མས་མདོ་སྟེ་སྟོན་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་ཐ་སྟོན་བཏགས་སོ། །

ཞེས་བཏམས་ནི་ཐ་སྟོན་དུ་ཕྱི་དོན་མེད་ཅིང་རང་རིག་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་པ་བདེན་

ཅམ་ཞིག་སྒོམ་པ་སྟེ་རྒྱས་པར་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྐྱུ་པ།

དགེ་ལེགས་སྦྱང་ཅིའི་ཁྱུང་གིས་ངལ་བ་ཅན། །

སྒྲིན་ལེགས་སྐྱབ་བསྟན་པད་དཀར་མངོས་པའི་ཚལ། །

འཕགས་ལུལ་མཁས་མང་ལེགས་བཤད་འོད་སྟོང་གིས། །

རྣམ་པར་སྤེ་བའི་བྱི་བཟང་ཨེ་མ་མཚར། །

བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

། ཟབ་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་སྐོན་པ་འཇུག་ཚུལ། །

དེ་ལྟར་སྤྱིའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་མདོ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་ནས། ད་ནི་འཕགས་
མཚོག་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་
དངོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གཞན་ལུགས་འགོག་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོན་པ་
རྒྱས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། ད་ལྟའི་སྤྱི་ལོ་དག་གི་སྐོན་དང་འཚམ་པ་ཅམ་ཞིག་འཇུག་པའི་
རྣམ་བཤད་ཆེན་མོའི་མཐའ་དཔྱོད་ཚུལ་རྣམས་ལ་གཞི་བྱས། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་
འགྲེལ་ཆེན་གསུམ་དང་། སྟོང་སྐྱབ་སྐྱལ་བཟང་མིག་འབྱེད་སོགས་མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱི་ལེགས་བཤད་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་སྐྱོ་བའི་དག་གིས་བཤད་པར་བྱ་ལ། དེ་ཡང་དོན་
དུ་གཉེར་བ་ལོ་དག་གཞུང་གི་གོ་རིམ་དང་སྦྱར་ན་སྐོན་པ་འཚར་བའི་ཞིང་ཕན་ཆེ་བར་
འབྱུང་རོ་ཞེས་སྐྱོ་བའི་འོར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་གཞུང་གི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་
བཤད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་འདི་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་འདིའི་བཤད་བྱ་དོས་

གཟུང་། དེ་ཉིད་འདི་ས་ཇི་ལྟར་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་གང་དག་
 བསྟན་བཅོས་འདིའི་བཤའ་བྱའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟ་བུ་སྟུང་ན། དེ་ཡང་
 གཙོ་བོར་ཡུལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུང་གསུམ་སོགས་འདིའི་བཤའ་བྱའི་མདོར་རིགས་
 ཉེ། འདིར་སྟོང་ཉིད་སྤོ་མོ་གཏན་ལ་པལ་བ་རྣམས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་སྤྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པར་བཀའ་བ་ཡིན་ལ། བསྟན་བཅོས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་སོགས་རིག་
 ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་ཆེར་ཤེས་སྤྱིན་གྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་
 རྣམས་རྩ་བ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བཀའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
 མདོ་སྤེལ་བ་ཚུ་བའི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བར་བྱེད་དེ། འདིར་ས་བཅུའི་རྣམ་
 གཞག་སྤྱིར་གཏན་ལ་པལ་བ་རྣམས་དང་བྱུང་བར་ས་དུག་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
 ཏུ་སྤྱིན་པའི་ཉམས་ལེན་ལྷག་ཚུལ་བསྟན་པ་རྣམས་བསྟན་བཅོས་འདིར་ལེགས་པར་
 བཀའ་བའི་སྤྱིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཙོ་བོར་རྩ་ཤེས་དགོངས་
 པ་འགྲེལ་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་རིན་ཆེན་འབྲིང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་
 བས་ཀྱང་འཆད་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟ་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་དབྱུང་མ་ལ་འཇུག་པ་
 ཞེས་བརྗོད་ན། འཇུག་བྱའི་དབྱུང་མ་ཇི་ལྟ་བུ། དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་འདི་ཇི་ལྟར་འཇུག་
 བ། སྤྱིར་དབྱུང་མ་དངོས་ནི་སྟོང་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་
 ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་དང་། བརྗོད་བྱུང་བྱེད་པའི་མདོ་དང་བསྟན་
 བཅོས་སོགས་ལ་དབྱུང་མའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་མང་དུ་ཡོད་ན་ཡང་འདིར་འཇུག་བྱའི་
 ཡུལ་གྱི་དབྱུང་མ་ནི་དབྱུང་མའི་བསྟན་བཅོས་ཉིད་ཡིན་ཉེ། འགྲེལ་བར་དབྱུང་མའི་བསྟན་
 བཅོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དབྱུང་མ་ལ་འཇུག་པ་ཚོམ་པར་འདོད་པས་ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་རྩ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཞུང་གཞན་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། འགྲེལ་བར་རྩ་ཤེས་ལྷན་སྐྱེས་ལྟར་བཞུགས་པའི་ལོ་ལྟར་ལོ་ལྟར་སྐྱོན་པའི་རིན་ཆེན་
འབྲེང་བ་སོགས་ལ་རང་མིང་གིས་སྐྱོན་པའི་ཕྱིར།

བསྟན་བཅོས་འདིས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཇུག་པའི་
ཚུལ་གྱི་སྐྱོན་ནི་གཉིས་ཏེ། ཟབ་པའི་སྐྱོན་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐྱོན་
ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདིས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་ཟབ་པའི་སྐྱོ་
ནས་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་དབྱེས་པ་གཞན་དང་སེམས་
ཅམ་པ་སོགས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་དང་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷན་སྐྱེས་འདི་ནི་
སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱུང་། །ཞེས་དང་། དེ་
ཉིད་མ་རྟོགས་པས་ཚོས་ཟབ་མོ་འདི་སྤངས་པས་དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ལོན་
ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་བཅོས་བྱ་བའི་ཕྱིར་དབྱེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་
པ་འདི་སྐྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །ལོན་སེམས་ཅམ་པ་དང་དབྱེས་
པ་གཞན་གྱིས་རྩ་བའི་དགོངས་པ་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ། འདིས་རྩ་བའི་
དགོངས་པ་བཀྲལ་བ་དེ་རྣམས་དང་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྲུང་ཚུལ་གང་ལས་
ཤེས་སྣང་ན། དེ་ཡང་སྐྱོབ་དཔོན་གཞི་བས་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ལྟ་བའི་ཆ་ནས་ཀྱང་
སེམས་ཅམ་པ་དབྱེས་པར་བཀྲལ་བ་དང་། གནས་བཞུགས་ཚོས་སྐྱོང་གིས་བཞི་བརྒྱ་
བ་སེམས་ཅམ་པ་དབྱེས་པ་ལྟ་བུ་འདམགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྣམས་རིག་དབྱེས་
བཀྲལ་བ་དང་། ཡང་ལྟ་བའི་ཆ་ནས་སེམས་ཅམ་པས་ལོང་དབྱེས་ཀྱང་འདི་དབྱེས་མར་

བཀའ་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཞིག་སེམས་ཅམ་པ་དང་མ་སྟེན་པར་
 མཇེད་པ་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ལྟ་བུ་དང་། དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅམ་དང་སྐོ་བསྟེན་
 བས་རང་རིག་དང་ཀུན་གཞི་གཉིས་ཀའང་ཁས་ལེན་པ་ཡོད་པར་བཤད་ལ། ལེགས་
 ལྷན་འབྲེད་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་
 དམ་བཅའ་སོགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། བདེན་འཛིན་ཤེས་སྲིབ་དང་། ཉན་རང་
 འཕགས་པ་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤོ་མོ་རྟོགས་པ་མེད་པར་བཞེད་པ་སོགས་དབུ་
 མ་པ་གཞན་གྱིས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་བཀའ་བའི་ཚུལ་ཡིན་ལ། འདིར་
 དགོངས་པ་བཀའ་བའི་ཚུལ་ནི་དེ་རྣམས་དང་སྟེན་མོང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་སྐོ་
 གཙོ་བོ་ནི་ཚོས་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་སྙད་ཏུ་འང་
 རུལ་ཅམ་མེད་པ་དང་། མིང་རྒྱུད་བཏགས་ཡོད་ཅམ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་བྱ་བྲེད་
 ཐམས་ཅད་བསྟོན་མེད་ཏུ་འཛོག་པའི་ཚུལ་འདི་ཉིད་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཀའ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐ་སྙད་ཏུ་སྤྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་
 དང་། ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པ་སོགས་སེམས་ཅམ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
 དགག་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་དང་སྟེན་མོང་མ་
 ཡིན་པར་དགོངས་པ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་དང་། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྲིབ་ཏུ་བཞེད་པ་དང་།
 ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྤོ་མོ་རྟོགས་པ་ངེས་པར་དགོས་པ་དང་། ཏུས་
 གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་སྟེན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོགས་དབུ་མ་པ་གོང་ཏུ་བཤད་པའི་
 གཞན་དེ་རྣམས་དང་སྟེན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཏུ་བཀའ་བའི་སྐོ་ནས་ཟབ་པའི་སྐོ་
 བས་དགོངས་པ་འབྲེལ་བ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་དམ་བཅའ་

ཅུལ་དུ་བཏོན་ནས་འགོག་པ་ཚིག་གསལ་མ་གཏོགས་འདི་ཙམ་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་མི་གསལ་
ཡང་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་སོགས་ཐལ་འགྲུང་དང་གཞན་གྲགས་གཏན་
ཚིགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་མཛད་པ་མ་གཏོགས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉལ་དང་སྐྱབ་རྒྱལ་སོགས་
འགོད་པར་མི་མཛད་པས་དབུ་མ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཟབ་བྱུང་དོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐོ་ནས་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི། བརྟན་བཙུག་འདིར་སོ་སོ་
སྐྱེ་བའི་ཚོས་གསུམ་འཕགས་པ་སྐོ་བ་པའི་ས་བཅུ། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་
རྣམ་གཞག་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་གཏན་ལ་པལ་པའི་སྐོ་ནས་འཇུག་
པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་འདི་ས་ཇི་ལྟར་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་
འཇུག་པའི་བྱ་བ་མཚོན་བརྗོད་ལས་བཅུམས་ཏེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་ཚོས་གསུམ་གྱི་
མཐའ་དབུད་པ། ས་བཅུ་སོ་སའི་རྣམ་གཞག་ལས་བཅུམས་ཏེ་པར་བྱིན་བཅུའི་
ཉམས་ལེན་རྒྱལ་པར་བཤད་པ། དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱལ་
གྱི་སའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །དང་སོ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་ལས་དབུ་མའི་བརྟན་
བཙུག་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཚོམ་པར་འདོད་པས། ཡང་
དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པས་ཀྱང་ཐོག་
མར་བཙུག་ལྟར་འདས་སྤོང་རྗེ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་སྐྱབ་སུམ་ཚོགས་པ་
དང་སོ་སེམས་ཅན་འཁོར་བའི་བཙུན་རང་བསྐྱེད་པས་སྐྱབས་མེད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་
པ་ཡོངས་སུ་སྐོ་བ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་བརྟོད་པར་འོས་པ་ཉིད་དུ་བརྟན་པའི་ཕྱིར།
ཉན་རང་སངས་རྒྱལ་འབྲིང་རྣམས་སུ་བཤད་པའི་སྐྱེས། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་སུ་བཅད་

བ་གཉིས་སྒྲོམ་སོ་ཞེས་འཚམས་སྦྲར་ལ། དེའི་དོན་ནི། དགོས་པ་དབྱ་མའི་བསྟན་
བཅོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་སྲིད་རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཚོམ་པར་
འདོད་པས་གཞུང་གཞན་ལས་མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མཇུག་པའི་ཉན་རང་གཉིས་
མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བཞོད་པར་མ་ཟད། ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཐོག་མར་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ལ་
འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་
པར་མཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ལྷན་སྲུང་
ཚོགས་པ་དང་བོ་སེམས་ཅན་འཁོར་བའི་བཅོམ་རར་བསྐྱམས་པ་སྐྱབས་མེད་པ་མ་
ལུས་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་དེ་ལ་བསྟོད་པར་འོས་སོ་
ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིད།

༼ ཉན་རང་སྐབ་དབང་ལས་འཇུངས་ཚུལ། ༽

དེས་ན་འདི་དག་གི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཉན་རང་སྐབ་དབང་ལས་འཇུངས་
ཚུལ། སྐབ་དབང་བྱང་སེམས་ལས་འཇུངས་ཚུལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་
གསུམ་ངོས་གཞུང་བའོ། །དང་བོ་ལ་གཉིས། ཉན་རང་གི་སྐྱབ་བཤད། དེ་སྐབ་དབང་ལས་
འཇུངས་པའི་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་བོ་ནི། ཉན་རང་གཉིས་སྐབ་དབང་ལས་འཇུངས་པ་
དེ་དག་གི་སྐྱབ་བཤད་ཚུལ་རིམ་བུ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཡང་
དག་པའི་གདམས་ངག་སངས་རྒྱས་ལས་མཉན་ནས་དེ་ཉམས་སུ་རྒྱངས་པའི་འབྲས་
བུ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན་དོན་དེ་གཞན་ལ་ཐོས་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་བྱིད།
ཐོས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་བྱ་བ་བྱས་སོ་འདི་ལས་སྲིད་པ་གཞན་

མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ལོ་མོས་པར་བྱེད་པའི་བྱིས་པ་གཟུགས་མེད་ཁམས་
 པའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་སྐྱ་འདི་བཤད་དུ་མེད་ཀྱང་འཇུག་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྐམ་ལས་
 སྐྱེས་པའི་བརྒྱ་ལ་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་ལོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 སྐད་དོད་ཤར་བ་ཀ་ཐོས་སྒྲོགས་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་ལ། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚོ་
 ཡོད་དེ། སངས་རྒྱལ་སྐྱ་བཟོད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གཞན་ལས་ཐོས་ནས་རང་ཉིད་
 ཉམས་སྐྱ་མི་ལེན་ཀྱང་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་སྒྲོགས་པར་
 བྱེད་པའི་བྱིས་པ་ཏེ། དམ་ཚོས་པད་དཀར་ལས། མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་
 ལྷུས། །བྱང་རྒྱལ་དམ་པ་ཡང་དག་བསྐྱབ་པར་བཤི། །བྱང་རྒྱལ་པ་ཡི་སྐྱ་ཡང་རབ་དུ་
 བརྗོད། །དེ་བས་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་མི་ཟད་འདྲ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཞི་བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཞི་ཐོས་སྒྲོགས་
 དངོས་སོ། །རང་སངས་རྒྱལ་ལ་སྐབས་འདིར་སངས་རྒྱལ་འབྲིང་པོར་བཤད་ཀྱང་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐད་དོད་ཏ་དུ་བྱུང་། ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་འཇུག་
 པས་སྐབས་འདིར། ཉན་ཐོས་དེ་ཉིད་རྟོགས་འབྲིང་ལུབ་དབང་སྐྱེས། །ཞེས་སྐྱར་ན་
 སྐབས་སྐྱ་བབ་པ་ཡིན་ལ། རང་རྒྱལ་ལ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་འབྲིང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
 མཚོ་ཡོད་དེ། ལུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་
 མེད་པས་སངས་རྒྱལ་ལས་རྟོགས་ཚུལ་དམན་ཞིང་དབང་པོའི་རིམ་པ་དང་བསྐལ་བ་
 བརྒྱུད་ལམ་གྱི་གོམས་པ་བསྐྱེད་ལུས་པ་སོགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་
 པ་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱེད་པར་གྱིས་ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིས་
 པར་སངས་རྒྱལ་ཞེས་པའི་སྐྱ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆེ་སྐོབ་དཔོན་

གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་མི་བསྟོན་པར་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉན་རང་དེ་དག་ཚོས་ཅན། སྤུང་དབང་ལས་འཇུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། སྤུང་པའི་དབང་པོས་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པས་དོན་
ཉམས་སུ་གྲངས་པ་ལས་ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་གིས་ནི་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་
མངོན་དུ་བྱེད་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཉེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་ཚོས་ཐོས་
པའི་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་དག་པོས་མ་ཐོབ་ཀྱང་སྤོང་ངེས་ཀྱི་ལས་སྟོབས་ལྡན་བསགས་པ་
བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་ངེས་པར་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

༼ སྤུང་དབང་བྱང་སེམས་ལས་འཇུངས་ཚུལ༽

གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་སྟོ་གསུམ་མི་མཐུན་པའི་
སྟོགས་ལས་བསྐྱམས་པས་སྤུང་པ་ཡིན་ལ་དེ་དག་ལ་བཀའ་དབང་སྤྱད་བ་དང་། ལོང་
ན་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་དབང་སྤྲུག་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ་བས་སྤུང་པའི་དབང་པོ་
ཞེས་བརྗོད་པས་སངས་རྒྱས་བཙུན་འདས་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་
ལས་འཇུངས་ཏེ། རང་དང་བརྒྱུད་གཅིག་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་དང་། རང་
ལས་བརྒྱུད་ཐ་དད་པའི་བྱང་སེམས་འགའ་ཞིག་གིས་ལྡན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་བྱས་པ་ལས་
འཇུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གནས་སྐབས་ནི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་ཕྱོད་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
བྱུང་སྟེ། ཕྱོད་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་
བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཆེས་མང་པོ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐོག་
མར་བསྐྱེད་དུ་བརྟུག་པར་མདོ་སྟེ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིར་གཙོ་

བོད་བྱང་སེམས་ལ་བསྐྱབས་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཡོད་དེ། ལས་དང་པོ་བའི་བྱང་སེམས་དེ་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་ཕྱུག་སྐུ་མཚོགས་པ་དང་པོ་བརྗེད་བ་སྟེ་གཅེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རྒྱ་བྱང་སེམས་ལ་བསྐྱབས་པས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱལ་ལའང་དོན་གྱིས་
 བསྐྱབས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཉན་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་སྐྱོན་གྱི་ལྗོན་ཤིང་དོན་ཏུ་
 གཉེར་བས་སྐྱ་གུའི་གནས་སྐབས་སུ་ལྷག་པར་གཅིགས་སུ་བྱེད་དགོས་པ་བཞིན་ཏུ་
 རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ལྗོན་ཤིང་དོན་ཏུ་གཉེར་བས་ཀྱང་དེའི་སྐྱ་
 གུ་ལ་ལྷག་པར་གཅེས་སྐྱས་སུ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབས་པ་
 གསུངས་པའི་ཏུས་དེར་ཉེ་བར་གྱུར་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་འཁོར་
 རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རི་སྐད་ཏུ་
 འཕགས་པ་དགོན་ཅོག་བརྟེན་པའི་མདོ་ལས། འོད་སྣངས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྩ་བ་
 ཚོས་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ལྟར་ཉ་བ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །འོད་སྣངས་དེ་བཞིན་ཏུ་གང་དག་
 ང་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་དེ་དག་གིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ལ་ཕྱག་བྱའི། དེ་བཞིན་
 གསའེགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔལ་ལས་ནི་དེ་བཞིན་གསའེགས་པ་རྣམས་འབྱུང་ངོ། །དེ་བཞིན་གསའེགས་པ་རྣམས་
 ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཉན་རང་གཉིས་སུ་བ་དབང་ལས་དང་དེ་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་
 བ། བྱང་སེམས་དེ་དག་གི་རྒྱ་གང་ཞེ་ན། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་གནས་ལུགས་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་གསུམ་ནི་ཚོས་
 ཅན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཉེ། དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་

བ་སྐབས་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་གསུམ་པ་འདད་པ་ལ་གསུམ། རོ་
 བོ་ངོས་གཟུང། དེ་ལ་དོགས་པ་དཔུང། རྒྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་འང་རྩ་བ་སྟོང་རྗེས་བསྟན་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། སྟོང་རྗེས་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དམིགས་
 དུལ་གྱི་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་
 རོ། །གཉིས་པ་ལ་སྟོང་རྗེས་དབྱེ་བ་སྦྱིར་བསྟན། སྟོང་རྗེས་ཆེན་པོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིར་སྟོང་རྗེས་དབྱེ་བ་དབྱེ་བ་དུ་མར་ཡོད་དེ། སྟོང་རྗེས་ཆོད་མེད་མས་བྱུ་ལ་
 དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེས་ལྟ་བུ་སྟོང་རྗེས་ཅན་ཞིག་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 སྟོང་རྗེས་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་མ་སྟོང་བའི་སེམས་ཅན་མེད་ཅིང་སྟོང་རྗེས་ཆོད་མེད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་
 མ་སྟོང་བའི་སེམས་ཅན་ཡང་མེད་དེ། ཆོངས་གནས་སྐྱེ་མ་སྟོང་བའི་སེམས་ཅན་
 མེད་པ་གང་ཞིག། །དེར་སྐྱེ་བ་ལ་ངེས་པར་སྟོང་རྗེས་ཆོད་མེད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ཞིག་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལ་ཆོད་མེད་བཞི་ཀ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དག་ལ་ཆོངས་པའི་གནས་པ་བཞི་ཞེས་གསུང་རབ་ལས་ཀྱང་
 འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་རང་གི་བདག་རྒྱུན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སྟོང་རྗེས་ཆེན་པོ་སྟོང་རྗེས་ཆོད་མེད་དངོས་ཀྱི་
 འཛོག་བྱེད་དུ་བྱས་ན་ལེགས་པར་མཛོན་ཞིང་སྦྱིར་ཆོད་མེད་བཞི་པོ་འདི་དག་ལ་ཡང་
 བསྐྱོམ་པའི་གནས་སྐབས་དང་། བསྐྱོམས་ནས་མཚན་ཉིད་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་གནས་
 སྐབས་གཉིས་སོ་སོར་བྱེད་དགོས་སོ། །དབྱེ་བ་ཆོད་མེད་བཞི་ཀ་ལ་སེམས་ཅན་ཅན་
 ལ་དམིགས་པ་ཚོས་དང་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱས་མཚོས་
 རྣམས་ལས་འབྱུང་རོ། །འོ་ན་སྟོང་རྗེས་ཆེན་པོ་དང་ཆོད་མེད་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། ལུ་

བཞིར་ཡོད་དེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་སྣོད་རྗེ་ཚད་མེད་པ་དེ་གཉིས་ཀ་དང་།
ཉན་རང་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྣོད་རྗེ་ཚད་མེད་ཡིན་ཀྱང་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱ་
དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐོག་མའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་གྱི་སྣོད་རྗེ་ཆེན་པོ་
ཡིན་ལ་ཚད་མེད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱ་དང་། མས་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་སྣོད་རྗེ་ལྷ་བྱ་ནི་
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱ་བཞག་དགོས་པས་སོ། །

། སྣོད་རྗེ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར། །

གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་སོ། །དང་པོ་ནི།
དམིགས་པ་དེས་སྤྱ་མ་ཚད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་སྤྱད་བསྐྱེད་
དང་བྲལ་བར་གྱིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་སྣོད་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་
ཏུ་དེགས་ཏེ། རྗེ་ཀ་ཆེན་ལས། འདིའི་སྣོད་རྗེ་གསུམ་ནི་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་གང་ལ་
དམིགས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་བསྐྱེད་པས་མཐོང་དག་ལས་བསྐྱེད་པར་
འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་ཉན་རང་གི་སྣོད་རྗེ་དང་བྱང་པར་འགྱུར་
ཆེད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་གསུམ་ལས། དམིགས་པ་
སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་གྱིས་མནར་བས་བྱང་པར་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་ནས་
རྣམ་པ་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྣོད་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ། སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་
དམིགས་པའི་སྣོད་རྗེའི་མཚན་ཉིད། མི་ཉུག་པ་དང་བདག་མེད་རགས་པ་གང་རུང་
གྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སྣོད་རྗེ་ཆེན་
པོ་དེ། ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་སྣོད་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད། བདག་མེད་ལྷ་མོས་བྱང་
པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སྣོད་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་

བ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྣང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེས་ན་སྣང་རྗེ་
 གསུམ་པོ་རྣམས་དམིགས་པའི་སྣོན་ནས་མི་འབྲེད་དེ། གསུམ་ཀའང་དམིགས་ལུལ་
 གི་སེམས་ཅན་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་
 སྤྱིར། གསུམ་པ་ནི། འོན་སྣང་རྗེ་གསུམ་ཀ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་འཇུག་གས་
 སྣམ་ན། འདི་ལ་བཞེད་ཚུལ་མི་མ་སྤུན་པ་མང་ཡང། དམིགས་མེད་ཀྱི་སྣང་རྗེ་མཚན་
 ཉིད་པ་སྣོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་རྟེན་མ་སྣོད་པ་རྣམས་ལ་མེད་ཅིང། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་
 མ་དག་ས་བདུན་ཚུན་ཆད་དུ་སྣང་རྗེ་གསུམ་ཀ་འཇུག་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་ལ། དག་
 ས་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྣང་རྗེ་ལ་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྣང་རྗེ་ས་ཁྲབ་པར་བྱས་ན་ལེགས་པར་
 མངོན་ཏེ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་བདེན་འཛིན་ཟད་པར་སྤངས་པས་བདེན་སྤྱང་ཅན་
 འབྱུང་ཡང་བདེན་ཞེན་འགགས་པས་བདག་མེད་སྤོ་མོ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 ཅེས་མ་ཟེན་པའི་སྣང་རྗེ་གཞག་དཀའ་བའི་སྤྱིར་དོ། །གཉིས་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་
 ཡུང་དབྱེ་བར་བྱ་སྟེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་འགྲེལ་བར་
 མངོ་བྱངས་པ་ལས་བསྟན་པ་བཞིན་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། མངོ་ལས། རང་གི་ཚོས་
 ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ནས་ཚོས་ཉིད་འདི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་
 བྱའོ་སྟེ་སེམས་གང་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
 ཡང་འགྲེལ་བར། བདག་གིས་འཛིན་ཉེན་འདི་མཐའ་དག་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ནས་བཏོན་ཏེ།
 སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་དེས་པར་སྤྱང་བར་བྱའོ་སྟེ་སྤྱིར་དེས་པར་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་ལས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་སྤོགས་
 གཅིག་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་། འགྲེལ་བས་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རང་གི་ཐོབ་བྱ་

བྱང་རྒྱལ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་རྫོགས་ལ།
 འབྲེལ་བར་སྦྱང་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སྦྱེ་བར་སྦྱོན་པའི་སྐབས་སུ།
 དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་རོ་ཕུལ་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་མཐའ་
 དག་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད། འགོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་གཉེན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་
 སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཐོབ་བྱ་བྱང་རྒྱལ་
 ལ་དམིགས་པར་གསལ་བར་བཤད་པས། ཚེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 རོན་དུ་ཐོབ་བྱ་སླ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་
 ཉིད་རྫོགས་པ་ལ་འདོད་དགོས་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་
 གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་
 ལུགས་འདིར་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ལོག་
 བས་རྒྱས་པར་འཆད་ལ། དེ་ལྟར་ཚོས་གསུམ་པོ་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་འཛོག་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡང་ཡོད་དེ། རིན་ཅེན་འབྲེང་བར། བདག་ཉིད་དང་ནི་འདིག་ཉེན་
 འདིས། །སླ་མེད་བྱང་རྒྱལ་འཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་ཅ་བ་བྱང་རྒྱལ་སེམས། །དེ་དབང་
 རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་དང་། །སྤོགས་མཐའ་གཏུགས་པའི་སྦྱང་རྗེ་དང་། །གཉིས་ལ་མི་
 བརྟེན་ཡི་ཤེས་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར།
 ལུང་དེས་ཚོས་གསུམ་པོ་སླ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཅ་བར་བརྟན་གྱིས་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་ཅ་བར་དངོས་སུ་མ་བརྟན་གྱང་མ་འབྲེལ་བའི་སྦྱོན་མེད་དེ། སླ་ན་མེད་
 པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཐོག་མའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་གསུམ་སྦྱོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་ཡིན་པར་སྐབས་སྦྱོབས་ཀྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཚོས་གསུམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་སྟོན་པ་འདི་ཡང་ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་དང་།
 ཐུབ་དབང་བྱང་སེམས་ལས་འཁྲུངས་ན་བྱང་སེམས་རྒྱ་གང་ལས་འཁྲུངས་ཞེས་
 དེ་ལྟར་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འཛོག་གི་རྒྱུར་མི་རུང་བས་སྐྱེད་
 བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་བཞག་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་དེའི་མ་མཐའ་ཐེག་ཆེན་ལས་
 དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པ་ལ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད། བྱེད་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་རྒྱུར་
 འཛོག་པ་མི་འཐད་དེ། སེམས་དེ་མཚན་ཉིད་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་དང་དེ་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་
 གང་ཟེག་བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གནས་ལུགས་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཐོག་མའི་རྒྱུར་འཛོག་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་ནས་
 སྐྱོད་པ་ཕྱིན་དུག་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པས་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཡང་
 སྐྱོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་བྱེད་ན་ཟླ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དང་སྐྱེན་ཀྱི་སྟོན་
 ཤིང་གི་ལྷ་གྲུ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་མ་མཐའ་ཐེག་ཆེན་ལས་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པ་ལ་བྱེད་ཀྱང་སྐབས་
 འདིར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དེའི་ཐོག་མའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་བཞག་པ་ལ་སྟོན་མེད་དེ།
 འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱོམ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
 སེམས་ལ་ཡིད་འགྱུར་གྱི་སྟོང་བ་ལེགས་པར་འཛོན་པའི་གནས་སྐབས་ལ་འཛོག་གི་
 བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་བཞིན་དུ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱང་སེམས་དེའི་ཐོག་མའི་རྒྱུར་
 བཞག་པ་ལ་འདྲ་སྟོན་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་ཚོན་གྱིས་སྟོན་དུ་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་བཙུག་ནས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

དེའི་རྒྱལ་ཡང་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣམས་དེ་ཐེག་ཆེན་རིགས་
 སད་པའི་སྟོབས་གིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ་བྱུང་པར་ཅན་དང་གིས་
 སྐྱེ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟེ་སྟོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་ཐོས་བསམ་གིས་ཞུགས་པ་ན་བདག་ཏུ་
 འཛིན་པའི་དབང་གིས་དང་དང་གཞན་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་འཁོར་བའི་སྐྱུག་
 བསྐྱེལ་གིས་མཉམ་བར་མཐོང་སྟེ། བདག་འཛིན་སྟོང་བར་བྱས་མི་བྱས་བརྟགས་པ་
 བ་སེམས་དང་བཞིན་གིས་སྟོང་ཞིང་ཆགས་སོགས་གྱི་འི་མ་སེམས་གྱི་དང་བཞིན་
 ལ་མ་ཞུགས་པས་སྟོང་ཉིད་དེ་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་བདེན་འཛིན་
 བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྟོང་བྱས་པ་དང་། དེ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་འགོག་
 བདེན་སྟོན་དུ་བྱེད་བྱས་སུ་མཐོང་ནས་བདག་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་ལྷུང་
 བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ། དེའི་དབང་གིས་བྱང་ཚུབ་
 སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ་དབང་པོ་རྒྱལ་པོས་ནི་སྟོན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་མི་བྱས་
 པས། སེམས་བསྐྱེད་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་དག་པའི་གནས་སུ་གས་གྱི་དོན་ཤེས་པ་
 འཚོལ་བ་སོགས་སྐྱོད་པ་ལ་སྟོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱ་མ་རྒྱན་ལས། ཡང་དག་ཤེས་
 འཚོལ་སྟོན་བཏང་སྟེ། །དོན་དམ་རྣམ་པར་དེས་སྤྱང་ནས། །ལྷ་དན་ཐིབས་གནས་
 འཛིག་ཉེན་ལ། །སྟོང་རྗེ་ཀུན་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་སུ། །འགྲོ་དོན་བྱེད་པར་དཔའ་སྤྱང་
 པ། །བྱང་ཚུབ་སྟོང་རྒྱས་མཁས་པ་ནི། །སྟོང་དང་སྟོང་རྗེས་བརྒྱན་པ་ཡི། །སྐབ་པའི་
 བརྒྱལ་ཞུགས་ཡང་དག་སྟོན། །ཡང་དག་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་བ། །རྟོགས་པའི་བྱང་
 ཚུབ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །སྐབ་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སྤངས་བྱས་ཏེ། །དེ་ནི་ཡང་དག་
 ཤེས་འཚོལ་བཙུན། །ཞེས་འབྲང་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་ལམ་མ་ཞུགས་གྱི་

གནས་སྐབས་ནའང་ལམ་དུ་ཐོག་མར་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་
སྤྱིང་རྗེ་དེ་ལ་སྤྱིང་རྗེ་གསུམ་གཡོད་དེ། དམིགས་མེད་ཀྱི་སྤྱིང་རྗེ་ཡོད་པ་ནི་བཤད་
མ་ཐག་པས་ཤེས་ན་གཞན་གཉིས་ལྟ་ཅི་སྣོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པ་
ལས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡང་
སྤྱིང་རྗེ་ལ་རག་ལས་པར་བྱུང་ལ། སྤྱི་རོལ་ཀྱི་ལོ་ཐོག་ལ་ཐོག་མར་བསྐྱེད་པ་ལ་ས་
བོན་དང་། བར་དུ་སྐེལ་བ་ལ་རྒྱ་དང་། ཐ་མར་འབྲས་བུ་སྤྲིན་པ་གལ་ཆེ་བ་ལྟར་སྤྱིང་
རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡང་དེས་སེམས་རང་དབང་མེད་པར་
བསྐྱེད་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། བར་དུ་ཐེག་དམན་དུ་མི་ལྟུང་བར་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་
པ་མཐར་སྤྲིན་པ་ཡང་སྤྱིང་རྗེ་ལ་རག་ལས། མཐར་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་ཐེག་དམན་
དབྲུ་བཙོམ་པ་ལྟར་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་སུ་མི་འཇུག་པར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་བདག་
རྒྱུན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཏེ་འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་གཅིག་ནས་
གཅིག་དུ་བརྒྱུད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཕེལ་བ་ཡང་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་རག་ལས་
པས་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་སྐྱེན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་
གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བས་རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་སྟུག་མངོན་པ་
ཡིན་ལ། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོ་སོར་སྤྱེན་པ་བསྟོད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་
སྤྱིང་རྗེ་ལ་ཐུག་འཆའ་བའི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་འཁོར་བར་འབྲུམས་ཚུལ་རྩོ་རྒྱུན་གྱི་
འབྲུལ་འཁོར་དང་ཆོས་མཐུན་ཚུལ་དུག་གི་སྐོ་ནས་ཆོས་མཐུན་པར་གསུངས་པ་ནི།
ཐོག་མར་རང་ཉིད་དེ་ལྟར་འཁོར་བར་འབྲུམས་ཚུལ་བསམས་ཤིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
དེས་འབྱུང་དུག་པོ་སྤྲེས་པ་ན་རང་ཉམས་ལ་དཔགས་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་

སྤྱིར་དུ་དེ་ལྟར་བསམས་པས་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པས་ན་དེའི་ཐབས་སུ་གསུངས་
བ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་རྗེ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འགྲོ་བ་གཡོ་བ་ཚུ་ཡི་ནང་གི་ཆོ་བ་
ལྟར། །ཞེས་སོགས་རྟེན་བ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱིར་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་
བརྟན་བ་ཡིན་ཏེ་གོ་སྐྱབས་རྒྱས་པར་མ་སྐྱོས་སོ། །

། ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྤྱིར་བརྟན་པ། །

གཉིས་པ་ས་བཅུ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལས་བརྩམས་ཏེ་པར་ཕྱིན་བཅུའི་
ཉམས་ལེན་རྒྱས་པར་བཤད་བ་ལ་གཉིས། རྒྱུའི་ས་དང་། འབྲས་བུའི་སའོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ། ལུགས་འདྲའི་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྤྱིར་བརྟན་པ། རྗེ་བྲག་ཏུ་སོ་སོ་སྐྱེ་
བའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བཤད་པ། རྒྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་རྣམ་གཞག་
བརྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བརྟན་བཙོས་འདྲིའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟབ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གཏན་ལ་འབབས་
ན། དེའི་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཤོད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་དེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
ལྷ་སྐྱབ་ཞབས་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབབས་པ་ནི་རང་
གིས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ཉམས་ལེན་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་རྟེན་ནས་ལམ་ལྟར་སྤྱང་
རྣམས་ཀྱིས་བགྱི་བར་མི་རུས་པའི་ཆེད་ཡིན་པས་རྒྱན་ལྡན་ཏུ་ལམ་གྱི་རིམ་པར་
འཆར་བུབ་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་རི་ཙམ་
སྤྱངས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་མི་རྟེན་པར་ཉམས་ལེན་གཞན་ནས་འཚོལ་བ་ནི་
གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་མ་ཤར་བའི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མགོན་པོ་ལྷ་
སྐྱབ་ཀྱིས་ཟབ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་ཆ་ལྕོགས་འེ་བཤད་པ་མང་ཡང་དེ་གཉིས་

ཀ་ལས་བརྒྱུ་ལས་པའི་ལམ་གྱི་ལུས་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་གསུམ་སྟེ་རིན་ཅེན་འཕྲེང་བ་
 ལས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་བྱང་ཚུབ་གྱི་མཚོག་ཏུ་སེམས་
 བསྐྱེད་དེ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་གི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་བསྐྱབས་པས་བྱང་
 སེམས་གྱི་ས་བཅུ་བཞེད་དེ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ།
 དེ་ཡི་ཅ་བ་བྱང་ཚུབ་སེམས། །ཞེས་པ་དང་། སྟོང་རྗེ་སྟོན་བཏང་སྟོན་ཀུན་
 དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། །ཡོན་ཏན་མངོན་བརྟན་
 བྱ་བ་ནི། །སྦྱིན་དང་དེ་བཞིན་བཟོད་བཙོན་འགྲུས་ཞེས་སོགས་གྱིས་ལེགས་པར་
 བཤད་ལ། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 དང་། བར་ཕྱིན་བཅུས་ཁམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱང་སེམས་གྱི་ས་བཅུའི་རྣམ་
 གཞག་སོགས་རགས་པ་ཞིག་གསུངས་ནས། དེའི་དོན་མངོ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷས་སྦྱིར་བསྐྱབ་
 སྟོན་གཉིས་ཀ་དང་། བྱང་བར་དུ་མངོ་ཀུན་ལས་བཏུས་གྱི་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་བསྐྱབ་
 བཏུས་ལས། རོག་མར་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཞིང་རྟེན་དཀའི་ཚུལ་བསམས་ནས་དལ་
 འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལ་སྟོང་པོ་ལེན་འདོད་དྲག་པོ་བསྐྱེད། དེ་ནས་དཀར་ཚོས་གྱི་ཅ་བ་དང་
 བ་སྦྱི་དང་ལྷང་བར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་བསམ་པའི་དང་བ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་
 བས། དེས་བྱངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་སློབ་འདོད་གྱི་འདུན་པ་དྲག་པོས་བྱང་
 ཚུབ་གྱི་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། འཇུག་སྟོན་བཟུང་ནས་རྒྱལ་སྲས་གྱི་སྟོན་པའི་
 གནས་རྣམས་བཏང་བསྐྱངས་དག་སྟེལ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་
 ཚུལ་རྒྱས་ཤིང་གསལ་བར་བཤད་པས་མངོ་ཀུན་ལས་བཏུས་གྱི་དགོངས་པ་

ལེགས་པར་བཀའ་བ་དང་། དཔལ་ལྷན་འཕགས་པ་ལྷས་བཞི་བརྒྱ་བར་ཡང་ཟབ་པ་
 དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་ལུས་གསུངས་ཤིང་། དབྱ་མ་སྦྱིང་ལོ་དང་། དབྱ་མ་རྒྱན་དང་།
 དབྱ་མའི་སྐོམ་རིམ་གསུམ་ལས་བརྟུས་ཏེ་གསུངས་པའི་ལམ་གྱི་ལུས་རྣམས་ཀྱང་
 འབྲ་བས་དེ་དག་ལས་ཇི་ལྟར་འབྲུང་བ་ལྟར་གྱི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་
 པ་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་གྱི་
 གདམས་ངག་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྟན་བ་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་གཞན་ཐམས་
 ཅད་སྦྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
 ཚུལ་ཏེ་རྒྱས་པར་བྱང་ཚུབ་གྱི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་
 བོ། མཚོད་བརྗོད་གྱི་སྐབས་སུ་གང་བསྐོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་མེས་སུ་
 འབྲུང་བའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་གསུམ་བསྟན་པས་ཐོས་སྦྱོང་གྱི་སར་ཡང་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་
 ཐོས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་
 གཙོ་བོར་བྱས་པའི་པར་བྱིན་གཞན་རྣམས་ཏེ་ཚོགས་གཉིས་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་
 ལམ་ལ་ཐབས་ཤེས་ལ་མ་བྲལ་བར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །དེས་ནི་བྱང་མེས་
 སོ་སྦྱེད་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་རྣམས་གཙོ་བོར་མཚོད་བརྗོད་གྱི་སྐབས་སུ་
 བཤད་པ་ཡིན་ལོ། །

༼ ས་བརྩའི་བྱུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག ༽

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ས་བརྩ་བྱུན་མོང་བའི་རྣམ་གཞག ས་སོ་སོའི་རང་
 བཞིན། ས་བརྩའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདུག་འབྲེལ་ལས། བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྦྱིང་རྗེ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་

ཟིན་པ་ཉིད་ཀར་རྣམ་པར་སྤྱོད་བཞུགས། ས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཛོལ་སྟེ་ཡོན་ཏན་གྱི་
 གནས་སུ་གྱུར་བའི་སྤྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
 རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པས། བྱང་འཕགས་ཀྱི་སའི་རོ་བོ་བདེན་
 འཛིན་བཟུངས་ཀྱི་ཆུང་བའི་མཉམ་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དོས་
 བཟུང། སྤྱིར་རྗེ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ཉིད་ཅེས་པས་ཟིན་བྱེད་ཀྱི་གོགས་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་བྱང་པར་ཅན་དེ་བསྟན་ཅིང། ཀར་རྣམ་པར་སྤྱོད་བཞུགས་
 ཞེས་པ་དེ་འབྲུ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་འབེལ་རྒྱ་ལ་སོགས་ཀྱི་ཆ་
 འགས་སུ་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ས་བཅུར་འཛོལ་བ་དང། ས་ཞེས་བྱ་བའི་
 མིང་འཛོལ་སྟེ་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་བའི་སྤྱིར་དོ་ཞེས་པས། སའི་སྐད་དོད་ལྷ་
 མི་ཞེས་པ་རྟེན་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པས་བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སམ་རྟེན་ཏུ་གྱུར་བའི་སྤྱིར་ཞེས་སྐྱབས་འགྲུབ་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལས་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་
 མཐའ་ཡས་པས་ཟིན་པའི་སྐོ་ནས་རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་གཉིས་
 ལྷན་རྒྱུ་བའི་མཉམ་གཞིའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་
 བྱེད་པས་རབ་རྟུ་སྤྱོད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་དེ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་སའམ་དོན་
 དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ས་བཅུར་ཡོད་
 དེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བར། རི་ལྟར་ཉན་སོས་ཐེག་པ་ལ། །ཉན་སོས་ས་ནི་བརྒྱན་བཞུགས་
 ལ། །དེ་བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུརྟེན། ཞེས་ས་བཅུ་
 དང་བཅུ་གཅིག་པའི་རྣམ་གཞིའི་རྣམས་པ་ཞིག་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་གཞི་མཛད།

བཅུ་པའི་མདོ་ལས། རི་ལྷ་ར་བར་སྤང་བྱ་རྗེས་མཁའ་སྐྱེས་ཀྱིས། །བརྗོད་པར་རུས་
 མ་ཡིན་ཞིང་མི་མཐོང་བ། །དེ་ལྷ་ར་རྒྱལ་པའི་སྲས་ཀྱི་ས་ཀུན་ཀྱང་། །བརྗོད་མི་རུས་
 བ་མཉམ་པར་གཤམ་རུས། །ཞེས་ནམ་མཁའ་ལ་བྱས་བཤོད་ཀྱང་བྱའི་རྗེས་འདིག་ཉེན་
 ཀྱི་མཁའ་ས་རྣམས་ཀྱིས་དག་ཏུ་བརྗོད་པ་དང་སྐྱོས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ།
 འཕགས་པའི་ས་རྣམས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ཚོས་ཉིད་ལ་བཤོད་ཀྱང་དེའི་བཤོད་
 ཚུལ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེ་ལྷ་ར་ཉམས་སུ་སྤོང་བ་གནས་ཚུལ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་
 དུ་འཆད་པ་པོ་འཕགས་པས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་རུས་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
 གཟིགས་པ་རྗེ་ལྷ་བ་བཞིན་མཉམ་པ་ཡང་མི་རུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིད།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རབ་ཏུ་དགའ་བ་སོགས་ལྟ་བུ་འདུག། རྒྱལ་བ་མདོན་དུ་
 ལྷུང་བ་བཤད། རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ་ལས། ས་དང་
 པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ལྷུང་གཞི་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན། ལྷུང་
 ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད། སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྐོན་སའི་མཇུག་བསྟུ་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགོ་བ་རྣམས། །ཞེས་
 སོགས་སྐྱོ་ཀ་གཅིག་གིས་འཆད་ལ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གི་སྤྱིང་རྗེ་སེམས་
 ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཚོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་བརྟུང་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་དབྱེ་
 བ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་དེ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རྒྱལ་
 བའི་སྲས་པོ་འདི་ཡི་ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྐོས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྷུང་པོ། །དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདིའི་གདུལ་བྱས་སྤར་བཤད་པའི་སྤྱིང་རྗེ་ཚེན་པོས་

བྲངས་པའི་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་བྲང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་སོགས་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་ཚོས་
གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཚོགས་སྦྱོར་གཉིས་སུ་གོམས་པར་བྲས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ལམ་གོང་མ་ཅི་ཞིག་ཐོབ་པར་འགྱུར་སྟམ་ན། བདག་མེད་པའི་དོན་གསལ་དུ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྲང་རྒྱབ་སེམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ས་དང་པོ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་ཁོང་ནས་བྲངས། དོན་ས་དང་པོའི་རོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟམ་ན། གཞུང་འདི་
ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། གཞུང་དོན་ནི་རྣམ་བཤད་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་ལོ། །

། རང་རྒྱུད་མངེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན། །

རང་རྒྱུད་མངེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན། གཞན་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་
ཡོན་ཏན། ས་འདིར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་དང་པོའི་རོ་བོ་དེ་
ལྟ་བུ་ཡིན་ནེདེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྲད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་སྟམ་ན། ཐོག་མར་རང་རྒྱུད་མངེས་
པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་ལྡན་ལོ་ཞེས་པ་ནི། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ནི་ཐོབ་
པར་གྱུར་བ་ཡིས། །ཞེས་པ་ན། དེ་ཆེ་འདི་ཡིས་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
ཟད། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་སོ་སོར་བཤད་ནས། འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱུད་པ་
ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན། །ཞེས་པས་དོན་བསྟུས་ཏེ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ་འདིའི་སྐབས་
སུ། ཐམས་འགྱུར་པའི་ལུགས་ལ་བདེན་འདྲིན་ཉོན་སྤིབ་ཏུ་བཞེད་པས། བདེན་འདྲིན་
ལྷ་མོ་འདི་ཉིད་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པ་བཙུག་པ་ཡང་འདིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ།
འདོད་པའི་ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདྲིན་པ་དང་།
གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
འདྲིན་པའི་བདེན་འདྲིན་གཉིས་ལ་སྤྲ་རགས་ཀྱི་ཁྲད་པར་གཞག་དཀའ་བའི་ཕྱར་ཏེ།

དེ་གཉིས་ལ་སྤྲོད་པའི་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་ལྟ་བུའི་ལྷན་པ་དང་རྗེ་བུམ་ལ་དམིགས་
 བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ལྷན་པར་འཛིན་པ་གཉིས་ལ་འདྲ་སྤྲོད་པའི་ཉིད་ཀྱི་
 ཐུགས་རྒྱུ་ལོ་ལྟར་། དེས་ན་སྤྲོད་པའི་མཚན་ལས་དང་སྤྲོད་པའི་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོད་པ་
 སོགས་ཀྱི་ཚན་ལས་སྤྲོད་པའི་ལྷན་པ་ལོ་ལྟར་། གང་ཟག་ལ་བརྒྱུད་ཀྱི་འཛིན་པ་སོགས་
 བཤད་པ་འོན་ཏེ་ཡང་དཀའ་ལ། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
 རྣམས་ལ་དེ་རྣམས་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ས་བསྐྱེད་ཅིས་པའི་སྤོམ་ལས་མཚན་སྤྲོད་དང་
 སྤོམ་སྤྲོད་སོགས་སྤྲོད་པའི་རིམ་བཤུ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་ལྟར་
 རྒྱལ་ལོ་གཞུང་གི་རྣམ་གཞག་གུས་ན་ད་ལྟར་གསུངས་ཆེ་བས་སྤོམ་ལས་དམིགས་རྣམས་
 ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་འདི་དག་ལེ་ཞིག་སྤྲོད་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། དེ་གི་
 བཅོམ་ཐོབ་པ་སོགས་དོན་ལ་མེད་པར་འོག་ཏུ་འཆད་དགོས་ཤིང་རྣམས་པའི་མི་
 རྣམས་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་འཛིན་ཅེན་ལས་འདས་པའི་མཚན་ལས་སོགས་
 ལྟ་ཡང་མི་བཞེད་པས་འོན་ཏེ་དཀའ་བའི་ལྷན་པའི་ཚིག་གསལ་དུ་མཚན་
 སྤྲོད་ཀྱི་སྤོམ་གསུམ་སྤྲོད་པའི་ལྷན་པའི་རྒྱུན་རྒྱལ་དང་། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ལས་
 ཆེད་མ་ལུས་པར་སྤྲོད་པའི་ལྷན་པའི་ལྷན་པའི་གཉིས་དང་། ཁམས་གོང་མའི་ཉོན་
 མོངས་སྤྲོད་པའི་དབྱེད་ལྷན་པའི་ལྷན་པའི་ལྷན་པའི་ལྷན་པའི་ལྷན་པའི་ལྷན་པའི་ལྷན་པའི་
 ལྷན་པའི་དེ་ལྟར་ལྷན་པའི་མཚན་སྤྲོད་པའི་ལྷན་པའི་ལྷན་པའི་ལྷན་པའི་ལྷན་པའི་ལྷན་པའི་
 དག་སྤྲོད་པའི་འཛིན་པའི་ལྷན་པའི་དང་། ས་མོན་སྤྲོད་པའི་འཛིན་པའི་ལྷན་པའི་ལྷན་པའི་
 འཛིན་པའི་མཚན་སྤྲོད་དང་སྤོམ་སྤྲོད་སྤྲོད་པའི་ཞིག་དགོས་པའི་ལྷན་པའི་རྣམས་དཔྱད་ཅན་
 རྣམས་ཀྱིས་གནས་འདི་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

། གཞན་རྒྱུད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ས་འདིར་ཉན་རང་རིགས་ཀྱི་སློབ་ས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཚུལ་
 པའི་ཚུལ་དང་། ས་བདུན་པར་ཉན་རང་སློབ་སློབ་ས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཚུལ་
 ལོ། །དང་པོ་ནི། ས་དང་པོར་རང་རྒྱུད་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་
 པར་མ་ཟད། ས་འདི་ནས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་རིགས་ཀྱི་སློབ་ས་ཟེལ་གྱིས་
 གཞོན་པ་ཉེ་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཀུན་རྫོབ་བྱུང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སོགས་ཐབས་བྱུང་
 པར་ཅན་གྱི་སློབ་ས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཐོབ་པོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ།
 རྗེ་གས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་ལྟ་དང་པོ་ལ་གནས་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ།
 འདི་ཡང་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་
 རྒྱལ་པོའི་བྱ་སྤྱེས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་རྒྱལ་པོའི་མཚན་དང་ལྡན་པ་ནི་རྫོན་པོའི་
 ཚོགས་ཀྱི་ཀློན་པོ་གཙོ་པོར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེ་བའི་
 དབང་གིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་ལས་དང་པོ་བ་
 བྱང་ཚུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཚོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོའི་རིགས་སྤྱེས་པས་ཀྱང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྤྱིར་རྗེའི་དབང་གིས་
 ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལྷན་རིང་དུ་ཚངས་པར་སྤྱད་པ་རྣམས་ཟེལ་གྱི་གཞོན་
 ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་སྤྱིར་གྱི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་སྤྱ་བྱ་
 སྤྱེས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པའི་གསོག་པའི་རྒྱུད་གྱི་འཕགས་དང་མིག་ཡོངས་སྤྱད་པ་
 པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱའི་ཚོགས་མ་ལུས་པ་གས་
 པར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་

སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་དབང་པོ་ཆེན་
 པོའི་རིགས་ཀྱི་བརྒྱུད་དུ་ཡང་དག་པར་བྱུང་བ། རྣམ་མཁའ་ལྗིང་གི་དབང་པོའི་སྤྱ་བུ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གཤེགས་པའི་སྣོབས་ཀྱིས་པ་རོལ་
 གཞོན་པ་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མིག་གི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ནི་བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ངེས་པར་བྱུང་པའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ས་གཉིས་པ་སོགས་སུ་མ་ཟད་ས་དང་པོ་ལ་
 གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 རྫོགས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོའི་དབང་གིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ལུས་པ་
 དཔེ་དང་བཅས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་དཔེ་དོན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་
 བ། བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བ་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རང་རྒྱུད་ལ་
 བསྐྱེད་མ་ཐག་ལས་དང་པོ་བ་དེས་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་དོན་དམ་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་སྣོན་ས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་མི་ལུས་ཀྱང་ཀྱུན་རྫོགས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་
 སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་སོགས་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་ཀྱི་སྣོན་ས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ལུས་པ་
 ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་བྱ་སྤྱེས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་རྒྱལ་པོའི་མཚན་དང་ལྡན་པས་
 རྫོན་པོའི་ཚོགས་རྣམས་རང་གི་རྫོའི་སྣོབས་བསྐྱེད་པས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་མི་ལུས་
 ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ལུས་པ་བཞིན་དུ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དཔེ་དོན་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་སྤྱད་ཚོས་སྤར་ལྟར་ལ། རྣམ་
 མཁའ་ལྗིང་གི་སྤྱ་བུ་སྤྱེས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པའི་གཤེགས་པའི་རྒྱུད་གི་འཇུགས་དང་།
 མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱའི་ཚོགས་གཞན་དག་ལ་

མེད་པ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང་། ལྷིང་རྗེ་ཚེན་
 པོ་སོགས་ཐབས་ཚུལ་མཐའ་ཡས་པས་ཉན་རང་པ་རོལ་གྱི་སྟོབས་གཞོན་རྒྱས་པ་དང་།
 དེས་ཟིན་པའི་དོན་དམ་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡོན་
 ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ས་དང་པོའི་གནས་སྐབས་ནས་ཀྱང་རྗེ་བ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་
 ལྟོན་ཉན་རང་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱས་ལ་དོན་དམ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་
 ལྟོན་ཉན་རང་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱས་པར་ནམ་ཞིག་འགྲུང་སྐྱམ་ན། ས་
 བདུན་གྱི་བར་དུ་སོང་བ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྟོན་ཉན་རང་ཟིལ་
 གྱིས་གཞོན་པར་རྒྱས་སོ་ཞེས་དོགས་པ་གཙོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། དེ་ནི་རིང་དུ་སོང་
 བས་ལྡོ་ཡང་ལྷག་པར་འགྲུང། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་སྟོས་ལ། བྱང་སེམས་ས་དང་
 པོ་བ་ཚོས་ཅན། རྫོང་གྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོང་སྟོན་ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་
 ཟིལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱས་པའི་དུས་ཡོད་དེ། རྫོང་གྱིས་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་ཐོབ་
 པ་ན། རྫོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོང་སྟོན་ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་
 རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་
 ལས་འཕྲོས་ནས་ཉན་རང་ལ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྐྱུབ་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བཤད་བྱའི་མདོ་དགོད། མདོའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
 བེ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་བའི་
 རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་བྱ་རྒྱལ་པོའི་མཚན་དང་ལྡན་པ་ནི་སྐྱེས་པ་ཅམ་གྱིས་རྒྱལ་བའི་

ཤིན་གྱིས་སློབ་པོའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་གྱི། རང་གི་སློབ་སྟོན་སྟོན་གྱིས་རྣམ་པར་སྤྲད་པས་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ནམ་དེ་ནར་སོན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་རང་གི་སློབ་སྟོན་སྟོན་པ་སྤྲད་པས། སློབ་པོའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ལོ། །ཤེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་གྱིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་གྱི། རང་གི་སློབ་སྟོན་སྟོན་གྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འདི་ནང་གི་ལྷལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ཤེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཞེས་པ་ནས། དབྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ས་དང་པོ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་བསམ་དང་། གུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏུ་ས་ཀྱང་རང་གི་སློབ་སྟོན་སྟོན་བསྐྱེད་པ་སྟེ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སློབ་སྟོན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏུ་ས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སློབ་སྟོན་སྟོན་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་གཉིས་སྤང་བུ་བའི་སློབ་སྟོན་སྤང་ཅིག་མ་དེ་ལ་སློབ་སྟོན་པར་འཇུག་སྤང་བྱེད་པའི་ཏུ་ས་པ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱལ་བའི་བྱ་སྤྲེལ་མ་ཐག་པས་རང་གི་སློབ་པོའི་ཚོགས་རིགས་ཀྱི་སློབ་སྟོན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏུ་ས་ཀྱང་སློབ་སྟོན་སྟོན་མི་ཏུ་ས་པ་བཞིན་ཞེས་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཞེས་པ་མན་ཆད་ལ། དེ་

ཚོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱིས་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་ཐོབ་པ་ན་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
 ཀྱི་སློབ་ས་ཀྱང་ཉན་རང་དག་བཙམ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ལུས་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཉན་རང་དག་
 བཙམ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ལུས་པའི་སློབ་སློབ་ས་རང་གི་ཡུལ་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་
 མཐའ་ལ་གཉིས་སྐད་ལུས་པའི་སློབ་ས་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ལ་སློབ་ས་བར་འཇུག་ལྡང་
 གྱེད་ལུས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ན་ཚོད་རྫོགས་པའི་རྒྱལ་པོའི་བྱས་རང་གི་
 སློབ་སློབ་ས་ཀྱིས་ཀྱང་སློབ་པོའི་ཚོགས་རྣམས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ལུས་པ་བཞིན་
 བོ། །འོ་ན་ས་དང་པོ་ནས་ཉན་རང་དག་བཙམ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སློབ་ས་
 ཟེལ་གྱིས་གཞོན་མི་ལུས་ཤིང་། བདུན་པ་ནས་ལུས་པ་དེ་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་
 མཐའ་ལ་དུས་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ལ་སློབ་ས་བར་འཇུག་ལྡང་གྱེད་ལུས་པའི་སློབ་ས་ཡིན་
 བའི་འགོག་པ་རི་ལྟ་བུ། དེ་ལ་འཇུག་ལྡང་གྱེད་རྒྱལ་དེ་གང་སྐྱམ་ན། སེམས་བསྐྱེད་
 བདུན་པའི་འགྲེལ་བར། འགོག་པ་ལ་སློབ་ས་བར་འཇུག་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
 ལ་སློབ་ས་བར་འཇུག་པ་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འགོག་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། འདིར་
 སློབ་ས་བ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་
 འདིར་ནི་ས་དུག་བར་ཐོབ་པའི་འགོག་པ་དེ་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྐད་ཅིག་དང་
 སྐད་ཅིག་ལ་སློབ་ས་བར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རྒྱལ་བའི་སྐྱེས་བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔའི་ས་དུག་པ་ཡན་ཚད་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འགོག་པ་ལ་སློབ་ས་བར་
 འཇུག་པ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ་ཡང་འགོག་པ་ལ་སློབ་ས་བར་འཇུག་ཅིང་
 ལྡང་སྟེ། འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་རྒྱས་བར་གསུངས་

སོ། །ཞེས་པ་དང་ས་པ་འདིའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། དེ་ཡང་སྐབས་འདིའི་འགོག་པ་ནི་
 ས་ཁྲུག་པར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ས་ལྡ་
 པར་བསམ་གཏན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་ཁྲུག་པར་
 ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་
 ལྡ་པ་མཉམ་ཆད་ཀྱི་སྤང་བྱ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཤིང་། ཤེར་
 ཕྱིན་ལྷག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སྐབས་འདིའི་ཡུལ་གྱི་འགོག་
 པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ས་ཁྲུག་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་ལྡང་གི་སྐོན་པ་འདིས་པར་བྱས་པ་
 དང་ས་བདུན་པར་མཚན་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འདྲིན་ཐོབ་པས་ཚོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་
 ལུབ་པའི་མཁྱེན་པ་མངོན་སུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྤང་བའི་མཚན་མ་
 ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་བརྒྱད་མི་དགོས་པར་བྱ་ཇོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་མུང་དུ་རེ་ལ་
 སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་སྐད་ཅིག་མ་རེ་ལ་ལྡང་ལུས་པ་ཐོབ་ལ། ས་བརྒྱད་པར་དེ་ལྟ་
 བུའི་སྟོམས་པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པ་ལ་འབད་ཚོལ་ཉེ་བར་ཞི་བས་མཚན་མེད་ཚོལ་
 མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འདྲིན་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞིང་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་
 འགོག་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་སྤང་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ལ་
 སྟོམས་པར་ཞུགས་དོགས་ནས། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལས་སྤོང་བར་མཚན་པའང་
 ཡིན་ཏེ། ཉི་མེ་སྤང་བར་གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་ས་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཅན་
 གྱི་ལྡ་ངན་ལས་འདས་པ་བཞག་པར་གསུངས་པ་དང་། ཇོགས་མིན་སྤང་གསུམ་མ་
 བྱས་པར་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་འདི་གནད་
 གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་ན་རྒྱལ་བའི་ལྷགས་ཚོས་སྤྱིའི་ཉེར་ལེན་སྟོང་

ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ལུ་བ་པའི་མཁུན་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དུས་དེར་གཟུགས་སྐྱེའི་
ཉེར་ལེན་མངོན་གྱུར་མ་ཚང་བས་ཡིན་ལ། སྐགས་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལྷན་སྐྱེས་
ཀྱི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་ལ་བསྐྱེད་པའི་བར་དུ་གཉིས་སྒྲུབ་ལུ་བ་པའི་སྐོན་ས་ཀྱང་མཉམ་
བར་བཞག་ཚོག་བར་གསུངས་ཏེ། ཡུལ་ཅན་ཁྱད་ལྷགས་པ་དང། གཟུགས་སྐྱེའི་
ཉེར་ལེན་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །

། རིགས་པ་གསུམ་བཤའ་བ། །

གཉིས་པ་ཉན་རང་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།
འཇུག་འགྲེལ་དུ་བཤའ་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བ། དེར་མ་བཤའ་པའི་ལུང་གིས་
བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རིགས་པས་བསྐྱབ། ལུང་གིས་བསྐྱབ། ཚོད་པ་སྤངས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་བཅུ་པའི་ལུང་དེའི་རྗེས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཇུག་འགྲེལ་ལས།
ལུང་འདི་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཚོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་མེད་བར་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་གསལ་བར་ངེས་ཏེ་ཞེས་ས་བཅུ་པའི་
མདོའི་ལུང་དེས་ས་དང་པོར་ཉན་རང་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐོན་ས་ཟེལ་གྱིས་
གཞོན་ལུས་ཀྱང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐོན་ས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་མི་ལུས་པའི་
ཁྱད་པར་སྐྱེ་ལས་གསུངས་པ་ལ་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྐྱེ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པ་ཡོད་པར་གསལ་བར་ཤེས་ཏེ། དེ་མེད་ན་ས་དང་པོ་བའི་ལུང་སེམས་དེ་
འཇིག་རྟེན་པའི་ཚགས་བུལ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྐོན་ས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་
བཞིན་ཉན་རང་རྣམས་ཅིའི་སྤྱིར་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་མི་ལུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་
སྐྱེ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས། ཉན་རང་ལ་དེ་མེད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་ས་

དང་པོ་ནས་ཀྱང་ཉན་རང་སྐྱོད་སྐྱོད་ནས་ཀྱང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ལུས་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་
 གྱི་དོན་ལས་ཉམས་པའོ། །དེ་ལྟར་དམ་བཅའ་བཀོད་ནས་དེ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ནི།
 འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་
 པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལྟར་དེ་དག་ཀྱང་
 སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལས་ཀྱང་རང་གི་སྐྱོས་རྣམ་པར་དབྱེད་
 པས་ཀྱང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་ལ་ཞེས་པས་རིགས་པ་དང་པོ་དང་། ཡང་། ཕྱི་
 རོལ་པ་བཞིན་དུ་འདི་དག་གིས་ཁམས་ན་སྐྱོད་པའི་སྤྱ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་
 ཡང་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པས་རིགས་པ་གཉིས་པ་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་
 རོ་བོ་ལ་དམིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཡང་
 རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཉེ། བདག་དུ་གདགས་པའི་རྒྱ་ལུང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་པས་རིགས་པ་གསུམ་པ་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་དང་པོའི་དོན་ནི། ཉན་རང་ལ་
 ཚོས་གྱི་བདག་མེད་སྤྱ་མོ་རྟོགས་པ་མེད་ན། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་
 ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ལྟར་ཉན་རང་དེ་དག་ཀྱང་སེམས་དང་པོ་
 བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སྟེ་ས་དང་པོ་བས་ཀྱང་རང་གི་སྐྱོས་རྣམ་པར་
 དབྱེད་པ་སྟེ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྐྱོན་ས་ཀྱང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ལུས་པར་འགྱུར་
 པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས། ཉན་རང་རྣམས་
 དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། རིགས་པ་གཉིས་
 པ་ནི་ཕྱི་རོལ་པའི་ཆགས་བྲལ་དེ་རྣམས་བཞིན་དུ་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པ་འདི་དག་
 གིས་ཁམས་གསུམ་ན་སྐྱོད་པའི་སྤྱ་རྒྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་ཡང་

མི་འགྲུང་བར་ཐལ། ཉོན་མོངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བདེན་འདྲིན་དང་འདྲིན་
སྤངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཉན་རང་
དེ་དག་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ཡང་མི་འགྲུང་བར་ཐལ།
དེ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་
བདག་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱ་ལུང་ལོ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདྲིན་པའི་སྐོ་
ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོའི་རང་གི་འོ་བོ་ལ་རང་གི་འོ་བོས་གྲུབ་པར་
དམིགས་པས་ལུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུང་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྟེ།
གདགས་གཞི་ཕྱང་ལོ་ལ་བདེན་པར་འདྲིན་པའི་ཞེན་ལུལ་སུན་མ་སྤྱང་བར་བཏགས་
ཚོས་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འདྲིན་པའི་བདེན་འདྲིན་གྱི་ཞེན་ལུལ་སུན་
འབྲིན་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྐོང་བ་
ལ་གང་ཟག་དང་ཕྱང་ལོ་བདེན་མེད་ཏུ་རྫོགས་མི་དགོས་པར་ཐལ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་
རྒྱབ་པའི་རྣམས་སུ་མེད་པར་རྫོགས་པ་གོམས་པར་གྲུབ་པས་དེ་སྐོང་རུས་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
དེ་འདྲའི་བདག་མེད་དེ་མོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་བསྐྱོམ་པས་ཉམས་སུ་
ལེན་པ་འོང་བ་གང་ཞིག་དེ་བྱུང་ན་དེ་མཛོན་སུམ་ཏུ་རྫོགས་པའི་མཚོང་ལམ་དང་རྫོགས་
ཟེན་གོམས་པའི་སྐོམ་ལམ་འབྱུང་ལ། དེ་བྱུང་ན་དེས་མཚོང་སྤང་དང་སྐོམ་སྤང་གི་ཉོན་
མོངས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་
ནས་བསྐྱོམས་པས་མཛོན་སུམ་ཏུ་རྫོགས་པ་ཡང་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ཏུ་རྣམས་འབྱོར་
མཛོན་སུམ་རྒྱབ་པའི་རིགས་བསམ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱསྟེ། དེ་
འདྲ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་མོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབས་པ་དང་།

བསྐྱོམས་པས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མི་འོང་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་གྲང་མི་སྤྲིད། ད་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པ་བྱུང་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་དང་རྟོགས་ཟིན་གོམས་
 པའི་སྐྱོམ་ལམ་དང་། དེ་གཉིས་གྱིས་མཐོང་སྤང་དང་སྐྱོམ་སྤང་སྤོང་བའི་རྣམ་གཞག་
 ཁས་ཐྲང་དུ་མི་རུང་རོ། །གལ་ཏེ་རུང་ན། དེ་འདྲའི་མཐོང་ལམ་ཚོས་ཅན། བདེན་པ་
 མངོན་རྟོགས་སུ་ཐལ། མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བྱིད་གྱིས་
 བདེན་པའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 གང་ཟག་གི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་
 ཞིག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་
 ཟག་སྤང་བོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མ་ཐུན་པའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་མེད་པ་གང་ཟག་
 གི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐུབ་མཐས་རྒྱུད་པ་
 བསྐྱེད་པའི་འབྲུ་སྲིན་སོགས་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་འགྲུང་ཞིང་སྤང་སོགས་རང་རྒྱ་
 བའི་རྗེས་སུ་མེད་པ་དེ་སྤང་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་གྲང་སྤང་སོགས་ཀྱི་
 གནས་ལུགས་རྟོགས་པར་ཐལ་བས་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་ཉམས་སོ་ཞེས་རྗེ་ཀ་ཚེན་གྱི་
 བཞེད་པ་སྟེ་ད་དུང་འཆད་པར་འགྲུང་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་ལེ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་བྱིད་
 གྱི་དགག་པ་དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་ཡང་། རང་རྒྱ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། དེ་
 རྟོགས་པས་ཉོན་སྐྱིབ་མ་ལུས་པར་སྤོང་བུས་པ་དང་། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལམ་
 ལྗེའི་རྣམ་གཞག་སོགས་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་ཚད་ལྡན་གྱི་བསྟན་བཅོས་
 རྣམས་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གསུང་

རབ་ཀླུ་མས་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་ལུགས་ལ་བྱང་དོན་དུ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སེམས་
 ཅམ་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་གཟུངས་འཛིན་ཇུས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་
 དང་། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། རྟོགས་ཟིན་གོམས་པའི་མཐོང་སྟོམ་གྱི་ལམ་གྱི་
 ས་བཅུ་རིམ་གྱིས་བསྐོད་ཅིང་སྐྱབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྟོང་བྱས་པའི་རྣམ་གཞག་
 རྣམས་སྐབས་འདིར་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པ་གང་ཞིག རྒྱ་མཚོན་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་གང་ཟག་གིས་སྟོང་པའི་རགས་པའི་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་དང་། གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་རགས་པའི་ཚོས་གྱི་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀ་སྐབས་འདིར་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་
 པའི་བསམ་གཟུགས་མེད་གཞོན་སོགས་གྱི་ལམ་དང་འབྲ་བར་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་
 རྒྱ་མཚོན་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་ཀས་ཀྱང་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཉོན་
 མོངས་མངོན་གྱུར་དེ་ཞིག་མགོ་གཞོན་བྱས་པར་ཡང་མཚུངས། ཉོན་མོངས་གང་གིས་
 ཀྱང་ས་བོན་སྟོང་མི་བྱས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པ་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ་
 ལ་གཉིས། རིན་ཆེན་འབྲེང་བའི་ལུང་གིས་བསྐྱབ། ཐེག་དམན་རང་ལ་གྲགས་པའི་ལུང་
 གིས་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་རང་ལ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་སྟོན་མོ་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་
 ཉིད་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཉེ། རིན་ཅན་འབྲེང་བར། རི་སྲིད་སྤང་བོར་
 འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཉིད། །ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཉེ། །དེ་
 ལས་ཡང་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན། །ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབྱུས་མེད་པ། །འཁོར་བའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་མགལ་མེ་ཡི། །དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུར་ཕན་ཚུན་གྱི། །རྒྱ་ཅན་འདི་ནི་འཁོར་བར་
 འགྱུར། །དེ་ན་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་། །དུས་གསུམ་ཉིད་དུ་འང་མ་ཐོབ་ཕྱིར། །ངར་

འཛིན་པ་ནི་ཟད་པར་འགྱུར། །དེ་ལས་ལས་དང་སྐྱེ་བ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
འདི་ས་གསལ་བར་བསྟན་པའི་སྲིད་ཏེ། །ལྷན་དེས་དངོས་བསྟན་ལ་སྤང་པོ་ལ་བདེན་
འཛིན་གྱི་ཞེན་ལུལ་སྲུན་མ་སྤང་ན་ངར་འཛིན་གྱི་ཞེན་ལུལ་སྲུན་དབྱུང་མི་རུས་ཤིང་།
དེ་མ་རུས་ན་ངར་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་དགོས་པས་
སྤང་པོ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ལུལ་སྲུན་མ་སྤང་བར་དུ་འཁོར་བ་ལས་གོལ་མི་རུས་
བར་བསྐྱབས་པས་ཤུགས་ལ་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པ་འཁོར་བ་ལས་གོལ་ཟེན་པས་
ངར་འཛིན་ཟད་པར་སྤངས་པར་གྲུབ་ལ། །དེ་གྲུབ་ན་སྤང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ལུལ་
སྲུན་སྤང་ནས་དེ་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཡང་གྲུབ་སྟེ། །གདགས་གཞི་སྤང་པོ་ལ་བདེན་
འཛིན་གྱི་ཞེན་ལུལ་སྲུན་མ་སྤང་བར་དུ་བཏགས་ཚོས་གང་ཟག་ལ་བདེན་འཛིན་པའི་
ཞེན་ལུལ་སྲུན་མ་སྤང་བར་སྤང་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་སྲིད་དང་། །ངར་འཛིན་དང་སྤང་པོ་
བདེན་འཛིན་སྤང་དཀའ་སྤེའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་སྲིད། །དེ་ལྟར་ན་ཉན་རང་གི་སྤང་
སོགས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་སྟེ། །དེ་
མ་རྟོགས་ན་སྤང་པོ་བདེན་འཛིན་སྤོང་མི་རུས་པའི་སྲིད་ཏེ། །རྣམ་འགྲུལ་ལས། །འདི་
ལུལ་སྲུན་དབྱུང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྤོང་བར་ནི་རུས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་པ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་ངར་འཛིན་གྱི་ཞེན་
ལུལ་སྲུན་མ་སྤང་བར་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། །ལས་དང་། །སྐྱེ་བའི་ཀུན་ཉོན་གསུམ་པོ་
གོ་རིམ་མེད་པར་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཅིག་སྐྱེ་བར་འཁོར་བར་བསྟན་ནས། །དེ་
འདྲའི་འཁོར་བ་ཟད་པ་ལ་ངར་འཛིན་སྤང་དགོས་པ་དང་། །དེ་སྤོང་བའི་ཐབས་ནི། །རྟེན་
འགྲུལ་དེ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་ལ། །དེ་ཡང་དུས་གསུམ་གར་ཡང་

རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མ་ཐོབ་པ་སྟེ་མེད་པར་མཐོང་བའམ་མ་མཐོང་བརྟོགས་པ་
གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་སྔོང་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི། དེ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་
དང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་རང་འཛིན་གྱི་ཞེན་ལུལ་སྟུན་མ་སྤྱད་
དེའི་དབང་གིས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་དགོས་ཀྱི་རང་འཛིན་ཡོད་པ་ཙམ་
གྱི་ལས་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་མི་དགོས་ཏེ། ས་བདུན་པའི་བར་དུ་རང་འཛིན་ཡོད་
ཀྱང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ས་དང་པོ་ནས་ཀྱང་འཁོར་བར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
འཕགས་པས་ན་དང་ཟླ་བ་དང་། །སྐྱེ་བའི་སྤྱད་པས་ཚད་ནས་སྤངས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །

། ཉན་རང་གིས་སྔོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ། །

གཉིས་པ་ནི་ཉན་རང་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཐེག་དམན་རང་ལ་
གྲགས་པའི་ལུང་གིས་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་བསྟན་པའི་
མདོ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར། གསུགས་ནི་དབུ་
བརྗོད་པ་འདྲ། །ཚོར་བ་ཚུ་ཡི་ཚུ་བྱུང་འདྲ། །འདུ་ཤེས་སྤྲིག་སྐྱེ་ལྟ་བུ་སྟེ། །འདུ་བྱེད་
རྣམས་ནི་ཚུ་ཤིང་བཞིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་མ་ལྟར། །ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་
སྤྲུལ་ཏེ། །ཞེས་དབུ་བརྗོད་པ་སོགས་དེས་རྣམ་པ་ལྟའི་སྔོན་ནས་ལུང་པོ་རང་བཞིན་
མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རང་རྐྱེད་པ་མན་ཆད་
གྱིས་ལུང་འདིའི་དོན་རི་ལྟར་འདོད་སྟུན་ན། རང་རྐྱེད་པ་དང་སེམས་ཙམ་པས་ནི་
ལུང་སོགས་རང་རྐྱེད་པའི་རྣམས་ཡོད་གྱིས་སྔོང་པའི་རགས་པའི་བདག་མེད་
བསྟན་པར་འདོད་ཅིང་ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་གྱིས་འདུས་བྱས་རང་བྱུང་དུས་ཀྱི་སྐྱད་

ཅིག་གཉིས་པར་སྡོད་པས་སྡོད་པའི་ལྷ་བའི་མི་རྟལ་པ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པར་བཞེད་
 བོ། རྟལ་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱེ་བ་
 གྱིས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། རྟལ་པ་ཆེ་ལས་སྐྱེ་མེད་བསྟན། །གཞན་གྱི་ཟད་པ་སྡོད་པ་
 ཉིད། །ཟད་དང་མི་སྐྱེ་དོན་དུ་ནི། །གཅིག་པ་དེ་སྲིད་བཟོད་པར་གྱིས། །ཞེས་རྟལ་
 དམན་གྱི་མདོ་ལས་ཉོན་སྐྱིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་དབང་བཙམ་པས་དེ་འདྲའི་འགོག་
 བདེན་ནམ། ལྷང་འདས་ལ་གཉིས་སྤང་བུ་བའི་སྐོ་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དོན་
 གཉིས་སྤང་གི་སྐོས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྐོ་ནས་སྤང་སོགས་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་
 གྱིས་ཟད་པའི་འགོག་པ་མདོན་དུ་བྱས་པ་ཉིད་སྟལ་མེད་གྱི་སྤང་འདས་མདོན་དུ་
 བྱས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་སྤང་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཟད་པའི་ཟད་པ་དང་།
 རྟལ་ཆེན་ལས་སྤང་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་དུ་གསུངས་པའི་སྐྱེ་མེད་གཉིས་
 དོན་གཅིག་པས་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཞེད་ཅག་རྟལ་ཆེན་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་མི་
 བཟོད་པར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པའི་སྲིད། འདི་ནི་དིགས་པ་རྟལ་ཅུ་པའི་
 འགྲེལ་པར་བྲངས་པའི་རྟལ་དམན་གྱི་མདོ་ལས། གང་སྟལ་བསྐྱེལ་འདི་མ་ལུས་པར་
 སྤངས་པ། དེས་པར་སྤངས་པ། ལྷང་བར་སྤྱུང་པ། ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ།
 འགོག་པ། ཉེ་བར་ཞི་བ། ལུས་པ། སྟལ་བསྐྱེལ་གཞན་གྱིས་མཚམས་མི་སྐྱོར་ཞིང་
 མི་འབྱུང་མི་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་ཞི་བ། འདི་ནི་གྲུ་ལོ་མ་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷང་པོ་ཐམས་ཅད་
 དེས་པར་སྤངས་པ། མིད་པ་ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འགོག་པ་སྐྱུ་རན་
 ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ། དེའི་དོན་འགྲེལ་པ་ན། འདི་ཞེས་པའི་ཉེ་ཆོག་
 གིས་གསུངས་པའི་སྲིད། ད་ལྟར་གྱི་རང་རྐྱེད་གྱི་སྟལ་བསྐྱེལ་ལས་སྤང་པོ་ཁོ་ནའི་

དབང་དུ་མཛད་ནས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ནས། ལུ་བ་པའི་བར་དང། མ་འོངས་པའི་
 ལྷ་ག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ལྷ་ག་བསྐྱེད་གཞན་མཚམས་མི་སྐྱོད་བ་ནས།
 ལྷ་འཛོལ་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་དངོས་སྐྱབ་རྣམས་
 ལྷ་རྣམས་ལ། ལྷ་ག་མེད་ཀྱི་ལྷ་འདས་མཛོད་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་ཕུང་པོ་མ་ལུས་པར་ཟད་
 བར་གསུངས་པའི་དོན་ཕུང་པོ་རྣམས་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཟད་པ་ལ་བྱས་
 མི་རུང་སྟེ། ཕུང་པོ་གས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་ཁས་ལྷངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 ལམ་གྱིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སྐྱོབས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་རྣམས་རྒྱུན་ཆད་པ་ལ་
 བཤད་དགོས་ཤིང་དེ་ལྷ་རྣམས་འཆད་པར་ཡང་བྱེད་ལ། དེ་ལྷ་ན་ལུགས་དེ་ལ་ལྷ་ག་
 མེད་ཀྱི་ལྷ་འདས་མཛོད་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ལྷ་ག་མེད་ལྷ་འདས་
 མཛོད་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་མཛོད་དུ་བྱེད་པ་པོའི་གང་ཟག་མེད་པ་དང། གང་ཟག་
 ཡོད་པའི་ཆེ་ལྷ་འདས་མཛོད་དུ་མ་བྱས་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་མཛོད་
 དུ་བྱས་པའི་ཆེ་འདུས་བྱས་དང་ཕུང་པོའི་འདུག་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པར་ཁས་
 ལྷངས་པ་གང་ཞིག་གང་ཟག་ཀྱང་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། གང་ཟག་ཡོད་ན་
 དེའི་ཕུང་པོ་ཡང་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་སྐྱབ་ལས་མཛོད་དེའི་དོ་
 བ་རི་ལྷ་བར་བཤད་མི་རུས་པས། རང་ལུགས་ལ། རྒྱུད་སྐྱེ་མ་ལས། ཉོན་མོངས་
 གདོད་ནས་ཟད་ཕྱིར་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་རྣམས་ཕུང་པོ་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་
 གྱིས་ཟད་པའམ། ལྷེ་བ་མེད་པ་ལ་བཤད་པས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྷ་རྣམས་ལེགས་པར་
 བཤད་པས་ཚོག་པའི་ཕྱིར། ཅུ་ཤེ་ལས་ཀྱང། བཙམ་ལྷན་དངོས་དང་དངོས་མེད་
 ལ། །མཁུན་པས་ཀ་རྒྱ་ཡ་ན་ཡི། །གདམས་ངག་ལས་ནི་ཡོད་པ་དང། །མེད་པ་

གཉིས་ཀའང་དགག་པ་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་ལུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། གཏན་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་བཀག་པའི་སློབ་མ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་ལུང་པོ་ཆེ་བའི་ཀྱི་མདོ་ཆེན་ལ་སྦྱང་དོ། །གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། འགྲེལ་པར། གང་ཞིག་གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་ཚོས་ལ་བདག་མེད་པ་བསྟན་ན་དེའི་ཆེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟུང་དུ་སེམས་པ་དེའི་ལུགས་དེ་ཡང་འདི་ལྟར་རིགས་པ་དང་ལུང་དང་འགལ་བར་རྟོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སློབ་མ་སྤྱི་བའི་ཞེས་པ་དོན་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཡིན་ཏེ། དེས་ཤེས་རབ་སློབ་མར། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་ན་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་ཀྱིས་རབ་བྱེད་བདུན་པའི་འགྲེལ་པར་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་གསུངས་པ་བཀག་པའི་སློབ་དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་སྤྱི་བའི་སློབ་མ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་གང་ཡིན་བཟླ་བ་དང་། དང་པོ་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་མདོ་ལས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་ཞིག་ཁོ་ན་ཐེག་ཆེན་གསུངས་པའི་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཞེས་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ས་དང་། སློབ་པ་ཕྱིན་དུ་གཞུགས་པོ་ཆེའི་བསྟོན་བསྟོན་ལས་དང་། སྤྱིར་ཆེ་ཆེན་པོ་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་མཐའ་ཡས་པ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དག་ཀྱང་བསྟན་པའི་སློབ་དེ་ལྟར་དེ། རིན་ཆེན་འབྲེད་བའི་ལས། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སློབ་ལས་དང་། །སློབ་པ་ཡོངས་བསྟོན་པ་

བཞད་དེས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ག་ལ་འགྲུབ། །བྱང་ཆུབ་སྲོད་ལ་གནས་པའི་
 དོན། །མདོ་སྡེ་ལས་ནི་བཀའ་མ་སྦྱུལ། །ཐེག་པ་ཆེ་ལས་བཀའ་སྦྱུལ་བ། །དེ་ཕྱིར་
 མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩུབ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་ལྟར་ལྡང་བྱས་
 པ་མ་དེས་ཏེ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་མདོར་བསྡུས་པ་ཅམ་
 ཞེས་བསྟན་པར་ཟད་ལ། །ཐེག་ཆེན་ལས་ནི་དེ་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་
 ཡས་པས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཛིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། །མཚན་མ་མེད་པ་མཛོགས་པར། །ཁྲོད་ཀྱིས་
 ཐར་པ་མེད་པར་གསུངས། །དེ་ཕྱིར་ཁྲོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ལས། །དེ་ནི་ཚང་བར་
 བསྟན་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་མཚན་མེད་མཛོགས་པར་
 ཐར་པ་མི་ཐོབ་པར་གསུངས་པས་ཀྱང་ཉན་རང་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཚོགས་པ་
 ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། །འོ་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ལས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཚོགས་པར་
 བསྟན་མ་བསྟན་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཚོགས་པར་སྒོམ་མི་སྒོམ་སོགས་ཀྱི་ཁྲུང་
 པར་བཞད་པའི་དོན་གང་སྟུང་ན། །དེའི་དོན་ཐེག་ཆེན་པས་ཤེས་བྱའི་གསལ་བའི་
 དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གི་སྡེ་དུ་བདེན་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་སྒོམ་ཞིང་ཐེག་དམན་
 ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་བསྒོམ་པ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །གཞི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་ཀྱི་སྡེ་དུ་
 བདེན་མེད་ཚད་མས་དེས་ན་ཚོས་ཅན་གཞན་ཀྱི་སྡེ་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་
 རྫོལ་འཕྲོགས་པ་ཅམ་ཀྱིས་སྤར་གྱི་རིགས་པའི་བྱེད་པས་བདེན་མེད་དུ་དེས་རུས་
 པའི་ཕྱིར། །དེས་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། །ཐེག་ཆེན་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་
 ཞེས་དགོས་པས། །ཅ་ཤེ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞི་རེ་རེའི་སྡེ་དུ་འང་

རིགས་པའི་རྣམ་པའི་མཐའ་ཡས་པའི་སྐོན་ནས་བདག་མེད་དེས་པར་བྱེད་ལ། ཐེག་
དམན་ལ་ཞི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྐོན་ལོན་ཏུ་རྒྱས་པ་མི་དགོས་པས་མདོར་བསྡུས་པ་ཅམ་
ཞིག་བསྐོས་པས་ཚོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་འོང་བའི་རྒྱ་མཚོན་ཞི་
ཤེས་སྐྱིབ་སྐོང་བ་ལྟར་ལེན་མི་ལེན་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེ་
ཚུང་གི་སྡེ་སྐོན་གཉིས་ལས་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་སྐོན་མི་སྐོན་གྱི་ཁྱད་པར་
འབྲུང་བ་ཡང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་དབང་ལས་ཡིན་ལོ། །སྐོས་པས་ཚོག་གོ། །

། འབྲུག་འབྲེལ་དུ་མ་བཤད་པའི་ལུང་རིགས། །

གཉིས་པ་འབྲུག་འབྲེལ་དུ་མ་བཤད་པའི་ལུང་རིགས་གྱིས་སྐྱབ་པ་ལ་
གསུམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་ལུང་གིས་སྐྱབ། སྐོན་འབྲུག་མཛད་པའི་ལུགས་ཀྱང་
ལུགས་འདི་དང་མཐུན་པར་བསྟན། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་ག་བསམ་
བརྟན་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ཚིག་གསལ་དུ་བྲངས་པ་ལས། དབེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞིག་
གིས་སྐྱ་མ་མཁའ་གྱི་རོལ་མོ་བྱང་བའི་ཆོ། སྐྱ་མ་མཁའ་གྱིས་སྐྱལ་བའི་བྱད་མེད་
མཚོང་ནས་འདོད་ཆགས་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དེ་འདོད་ཆགས་གྱིས་སེམས་དགྱིས་
ནས་འཁོར་གྱིས་འཛིགས་ཤིང་བག་ཆ་སྟེ། ལྷན་ལས་ལངས་ནས་སོང་སྟེ་དེ་སོང་
ནས་ཀྱང་བྱད་མེད་དེ་ཉིད་ལ་མི་སྐྱག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱག་བསྐྱ་
ལ་བ་དང་སྐོང་བ་དང་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ན་རིགས་གྱི་བྱ། དེ་རི་སྐྱམ་དུ་
སེམས། མི་དེ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན།
གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། གང་ལ་བྱད་མེད་མ་མཚེས་པ་ལ་མི་སྐྱག་པར་ཡིད་ལ་
བྱེད་ཅིང་། མི་རྟག་པ་དང་སྐྱག་བསྐྱལ་བ་དང་སྐོང་བ་དང་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་

བཤུས་པའི་མི་དེའི་མངོན་པར་བརྩོན་པ་དེ་ནི་ལོག་པ་ལགས་སོ། །བཙུག་ལྷན་
 འདས་ཀྱི་བཀའ་སྩལ་པ། རིགས་ཀྱི་བྱ། འདི་ན་དགེ་སྤོང་དང་། དགེ་སྤོང་མ་དང་།
 དགེ་བསྐྱེན་དང་དགེ་བསྐྱེན་མ་ཁ་ཅིག་མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་ལ་མི་
 ལྷག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱག་བསྐྱེད་པ་དང་སྤོང་བ་དང་བདག་མེད་
 བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེན་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ང་ནི་
 མི་སྐྱེན་པོ་དེ་དག་ལ་ལས་སྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་སྐྱོ་སྤྲེ་དེ་དག་ནི་ལོག་པར་ཞུགས་
 པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། སྤང་སོགས་དང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པར་བརྩུང་ནས་མི་རྟག་སོགས་ལྡར་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པ་དང་། སྐྱེ་མའི་བྱུང་མེད་ལ་བྱུང་མེད་དངོས་སུ་བརྩུང་ནས་མི་རྟག་སོགས་སུ་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པ་འབྲེན་བས་དེ་འབྲེན་བའི་ལས་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་མི་རུས་པར་
 གསུངས་པས་ཀྱང་ཉན་རང་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བྱུབ་སྟེ། དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་མ་ཆེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདེན་པར་བྱུབ་མ་བྱུབ་གང་
 གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྤང་སོགས་ལ་དམིགས་ནས། མི་རྟག་སོགས་སུ་
 ཡིད་ལ་བྱས་པས་ཀྱང་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ལྷུལ་སུན་མ་སྤུང་བས་འཁོར་བ་ལས་
 གྲོལ་བ་མི་རུས་ན་དེ་དག་བདེན་བྱུབ་ཏུ་བརྩུང་ནས་དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་ནི་ཞེན་ལྷུལ་
 ལ་འཇུག་པའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལྷ་ཅི་སྐྱོས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཡང་འཕགས་པ་བསམ་གཏན་པའི་དཔེ་མཁྱུད་ཀྱི་མདོ་ཚིག་གསལ་དུ་བྲངས་
 པ་ལས་ཀྱང་། འཇམ་དཔལ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་
 བཞེན་དུ་མ་མཐོང་བས་སེམས་ཅན་སྤྱིན་ཅི་ལོག་བཞེས་སེམས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་

གྲུང་བ་རྣམས་འཁོར་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་ལས་འདའ་བ་མི་འགྲུང་རོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་ལ། འཇམ་དཔལ་གྱིས། བཙུག་ལྷན་འདས། གང་ལ་ཉེ་བར་དམིགས་
 བས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་འདའ་བ་མི་འགྲུང་བར་བསྟན་ཏེ་གསོལ།
 ཞེས་སྟོན་པས་བདེན་བཞི་ཡང་དག་པ་དེ་ལྟ་བུ་བཞེད་ཏེ་མ་ཤེས་པས་འཁོར་བ་
 ལས་མི་གྲོལ་བར་གསུངས་པ་ལ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་བདེན་བཞི་ལ་དེ་ལྟར་དམིགས་
 བས་འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་བའདད་པ་ཞུས་པའི་ལན་ཏེ། བདག་ནི་འཁོར་བ་ལས་
 འདའ་བ་དང་། ལྷ་འཇམ་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྲུང་རོ་སྟེན་ཏེ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱོམས་པ་ན་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བར་ཞེན་པའི་སྐོ་ནས་མི་རྟག་སོགས་བདེན་པའི་རྣམ་པ་
 རྣམས་བསྐྱོམས་པས་གསལ་བར་སྤང་བ་ན། བདག་གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཤེས་
 སོ། །ཀུན་འཇུང་སྤངས་སོ། །འགོག་པ་མངོན་ཏེ་བྱས་སོ། །ལམ་བསྐྱོམ་སོ་སྟེན་ནས།
 བདག་ནི་དག་བཙུག་པར་གྲུང་ཏོ་སྟེ་མ་པ་འཇུང་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྤང་
 བའདད་པ་ལྟར་དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྲུང་དེ་ཞིག་སྤངས་པ་ལ་
 ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་དོ་སྟེ་སྟེ་ལྷན་ལྷན་དེ་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་རང་ལས་ཉོན་གྱི་
 དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་མཐོང་བ་ན་ཐར་ལམ་ལ་ཡིད་གཏན་མི་རུང་བར་འདུག་
 སྟེ་སྟེ་ཐེ་ཚོམ་ཐོས་པས་སེམས་ཅན་དཔལ་བ་ཆེ་ན་པོར་སྤང་བར་གསུངས་
 སོ། །དེ་ཡང་མི་རྟག་སོགས་བཙུན་ཏེ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྐོ་ནས་སྐོམ་པའི་གང་
 ཟག་གི་རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་ལ་དེས་ཞུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 འདྲ་བའི་རིགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བའི་སྐོ་སྐྱེ་བའི་

དེས་བ་མེད་པའི་སྲིད། དེ་ནས་འཇམ་དབལ་གྱིས་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྗེ་ལྷ་རྟོགས་
 བར་བཞི་ཞེས་ཞུས་པ་ནི། ལྷ་རྟོགས་འཁོར་བ་ལས་ལྷོལ་བ་ལ་བདེན་པའི་ཡང་དག་པ་རྗེ་
 ལྷ་བ་བཞིན་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་པའི་དོན་དེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ལན་དུ་འཇམ་
 དབལ། གང་གིས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་སྤྱད་བསྐྱེད་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་མཐོང་བ་
 དེས་ནི་ཀུན་འབྱུང་བ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་གཏན་མུ་ངན་
 ལས་འདས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་འགོག་པ་སྡོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་མ་སྐྱེས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་ལམ་བསྐྱོལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 གསུངས་ནས་ལམ་དེས་ལེན་པ་མེད་པར་མུ་ངན་ལས་འདས་པར་གསུངས་ཏེ། ལུང་
 དེའི་དོན་ཡང་ལུང་སོགས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར་མཐོང་
 བས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཤེས་པ་དང་། ལས་ཉོན་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་སྤྱད་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་
 འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་བ་མེད་པར་མཐོང་བས་ཀུན་འབྱུང་སྤངས་པ་དང་།
 ཚོས་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་དོན་མངོན་
 ལུས་དུ་རྟོགས་པས་འགོག་པ་སྡོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་རང་
 བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར་མཐོང་བ་སྐྱོལ་བ་ཉིད་ལམ་བསྐྱོལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
 མདོར་ན་དེས་བདེན་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པར་
 བྱས་པ་ལས་བདེན་འཛིན་སྤངས་ནས་འཁོར་བ་ལས་ལྷོལ་བར་བསྐྱེད་པའི་སྲིད། རྗོ་
 རྗོ་གཙོད་པ་ལས་ཀྱང་། རབ་འཕྱོད། འདི་རྗེ་སྤྱ་མ་དུ་སེམས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་འདི་
 ལྷ་མ་དུ། བདག་གིས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པོ་སྤྱ་མ་དུ་སེམས་སམ།

ཞེས་སོགས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དང་རབ་འབྱོར་གྱིས་བྱིས་ལན་མཛད་པ་ལས་ཀྱང་
 གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། རྒྱན་ཞུགས་སོགས་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་མཁམ་གྱི་གང་ཟག་
 དང་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་བཞི་ལ་བདེན་པར་བརྟུང་ན་གང་ཟག་དང་ཚོས་གྱི་བདག་
 འཛིན་དུ་འགྱུར་ཞིང་དེ་དག་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་འཛིན་པ་
 དེ་དག་གི་ཞེན་ཡུལ་སྤངས་སྤང་བ་ལས་ཉན་རང་གི་སྤང་རྒྱུ་ཐོབ་པར་གསལ་བར་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་འདི་ནི་རྒྱལ་སྐས་ཞི་བ་ལྷའི་བཞེད་པའང་ཡིན་
 ཏེ། ལྷོད་འཇུག་ལས། བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། ལྷོད་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་
 ཞེག་བྱ། ཞེས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་ལྷོད་ཉིད་སྤོང་མཐོང་བས་ཅི་ཞེག་བྱ་སྟེ་
 མེད་པར་ཐལ། རགས་པའི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་ཞིང་གོམས་པར་བྱས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
 ལྷོགས་སྤྲ་མ་བརྗོད་ནས། འདི་འགོག་པ་ལ་ལྷུང་རིགས་གཉིས་ལས། ལྷུང་གིས་
 འགོག་པ་ནི། གང་ཕྱིར་ལྷུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། མེད་པར་བྱང་རྒྱུ་མེད་པར་
 གསུངས། ཞེས་བ་སྟེ། ལྷོགས་སྤྲ་མ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་
 ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་པ་གསུམ་གྱི་ལྷུང་ལས་ལྷོད་ཉིད་སྤོང་མི་རྟོགས་པའི་ལམ་འདི་
 བེ་མེད་པར་བྱང་རྒྱུ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་འཐོབ་པ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གསུངས་ཚུལ་ནི། ཡུམ་རྒྱས་པ་ལས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་
 པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སོགས་དང་།
 བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། ཉན་ཐོས་གྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
 རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་སོགས་དང་། ལྷོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེན་

ལས། དུམ་གྱི་མདོ་ལས་དངོས་པོའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་ཐར་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་
 ལ་བཤད་པ་སོགས་སོ། །དེགས་པས་འགོག་པ་ནི། བསྟན་ཅུང་གི་སྤོང་ཉིད་ཡིན་
 བ། །དགེ་སྤོང་ཉིད་ཀྱང་དགའ་བར་གནས། །སེམས་ནི་དམིགས་དང་བཅས་རྣམས་
 གྱི། །ལྷ་འཛུགས་འདས་པའང་དགའ་བར་གནས། །ཞེས་པ་སྟེ་གཞན་ཡང་དེ་མི་འཐད་
 བར་ཐལ། སྤོང་ཉིད་ལ་མོ་རྟོགས་པ་མེད་ཅུང་བསྟན་པའི་ཅུང་བོན་དམ་པའི་དགེ་སྤོང་
 ཡིན་ན་དོན་དམ་པའི་དགེ་སྤོང་ཉིད་ཀྱང་གཞན་དགའ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། སེམས་ནི་
 མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་གྱིས་ལྷ་འཛུགས་འདས་པ་ཐོབ་
 དགའ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་གྲོལ་ན་དེའི། །ཞེས་
 རགས་པའི་མི་རྟོག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱིས་མངོན་པ་གཉིས་ནས་
 བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤངས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འཇོག་ན་
 ཞེས་སྟོགས་སྲ་མ་བརྗོད་ནས། གཞོན་གྱེད་ནི། དེ་ལྟར་ན་དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ཉོན་
 མོངས་མངོན་གྱུར་དེ་རྣམས་འེ་ཞིག་སྤངས་པ་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡང་སྲིད་དུ་ཉིང་
 མཚམས་སྦྱོར་བ་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྟོགས་སྲ་མ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི།
 དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེར་འགྱུར་འོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཉེ། དེ་འདྲའི་ཉོན་
 མོངས་མངོན་གྱུར་འེ་ཞིག་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ཡང་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་
 ལས་གྱི་རུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེ་
 དག་ལ། །ལས་གྱི་རུས་པ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་ལོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་འེ། རྟོགས་
 མ་གྲུབ་སྟེ། རགས་པའི་མི་རྟོག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱིས་མངོན་པ་
 གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་མེད་པའི་གང་ཐག་དེ་ལ་ལས་གྱིས་

བཞག་པའི་བག་ཚགས་ཡང་སྲིད་མི་མ་བསྐྱེད་པའི་བྱས་པ་མ་སྦྱ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་
 རེ་ཞེག་སྲིད་ལེན་གྱིས་སོས་འདེབས་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་ནི།
 རེ་ཞེག་ཉེར་ལེན་སྲིད་པ་ནི། མེད་ཅེས་ངེས་པ་ཉིད་ཅེ་ན། ཞེས་པའི་དོན་ཏེ།
 རྩོགས་སྲ་མ་སྲུ་བ་པོ་ནི་སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་མི་ཟ་
 དང་ཚོབ་པ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རྟེན་དུ་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་སྲུ་བ་རྣམས་བག་
 ཚགས་སྲིད་ལེན་གྱིས་སོས་འདེབས་པར་མི་འདོད་ཅིང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྲུ་བ་དང་མདོ་
 སྡེ་བ་ཡང་དེ་མི་འདོད་པ་ནི། མཛོད་ལས། སྡོན་དང་སྲི་མཐར་གཉིས་གཉིས་
 དང་། བར་དུ་བརྒྱུད་ཡོངས་རྫོགས་ལྡན་ལ། ཞེས་པ་རྩ་འབྲེལ་ལས་ཤེས་སོ། །དེ་
 འགོག་པ་ནི། སྲིད་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང་། །ཀུན་མོངས་བཞེན་དུ་ཅི་སྟེ་
 མེད། ཁེས་པ་སྟེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་མོངས་ཏེ་མ་
 རིག་པ་དེ་མདོན་པ་མཛོད་སོགས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་
 མིན་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པར་བྱེད་རང་འདོད་པ་བཞེན་དུ་སྡོང་
 ཉིད་མ་རྫོགས་ཀྱང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྫོགས་པའི་ལམ་གྱིས་མདོན་པ་མཛོད་
 ལྟ་བུ་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་རང་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྲིད་
 པ་འདི་དེ་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང་དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་གྱིས་
 དྲངས་པའི་ལས་ལ་སོས་འདེབས་བྱེད་ཀྱི་སྲིད་པ་ཅི་སྟེ་མེད་དེ་ཡོད་པའི་སྲིད། དེ་
 ཡོད་པའི་སྲུབ་བྱེད་ནི། ཚོར་བའི་རྒྱུད་གྱིས་སྲིད་པ་ཡིན། ཚོར་བ་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་
 ཡོད། ཁེས་པ་སྟེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་རྣམས་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལས་ལ་
 སོས་འདེབས་བྱེད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱིས་དྲངས་པའི་སྲིད་པ་ཡོད་དེ། བདེན་པར་

ཞེན་པའི་ཚོར་བ་ཡོད་པའི་སྲིད། ལྷ་སྟེ། བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཚོར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་
 མེད་པ་འབྲེན་པའི་སྲིད། རང་ལུགས་ཀྱི་ཚོར་བ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་སྲིད་པ་སྲོང་རྩེ་ལ་
 བློ། གང་ཆེ་ཚོར་པོ་འགའ་མེད་ཅིང་། །ཚོར་བའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཆེ་གནས་
 སྐབས་འདི་མཐོང་ནས། །སྲིད་པ་ཅི་སྲིད་ལྡོག་མི་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། ཚོར་བ་ལ་
 བདེན་ཞེན་གྱི་སྲིད་པ་འགོག་པའི་ཐབས་ཡོད་དེ། གང་གི་ཆེ་ཚོར་བ་པོ་འགའ་རང་
 བཞེན་གྱིས་མེད་ཅིང་ཚོར་བའང་རང་བཞེན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་གནས་
 སྐབས་འདི་མཐོང་ནས། དེའི་ཆེ་ཚོར་བ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་སྲིད་པ་འདི་ཅིའི་སྲིད་ལྡོག་
 པར་མི་འགྱུར་ཉེ་འགྱུར་བའི་སྲིད། འདིས་ནི། གནས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ལྡན་
 ལ། །ཉོན་མོངས་དུག་ཆེན་ཅིས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྣང་ཉིད་སྤྲོ་མོ་མ་
 ཉོགས་པར་ཚོར་བ་ལ་བདེན་ཞེན་སྲོང་མི་རུས་པར་བསྟན་ནོ། །དེ་ནས། དམིགས་པ་
 དང་ནི་བཅས་པའི་སེམས། །ཞེས་པ་རྐང་པ་རྩལ་གི་དོན་ནི། སྤར་བཤའ་བ་དེ་བས་
 བ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པས་རང་བཞེན་མེད་པའི་སྣང་ཉིད་སྤྲོ་མོ་བསྟོམ་
 པར་རིགས་ཉེ། བདེན་པར་དམིགས་པ་དང་ནི་བཅས་པའི་སེམས་ལ་རགས་པའི་མི་
 ཉལ་སོགས་ཉོགས་པའི་ལམ་གྱིས་དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་རེ་
 ཞིག་སྤངས་པའི་བྱུང་བར་འགའ་ཞིག་ལ་ནི་གནས་པར་གྱུར་ཀྱང་སྣང་ཉིད་སྤྲོ་མོ་
 ཉོགས་པ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ལ་རེ་ཞིག་འགགས་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་
 རྣམས་སྤར་ཡང་སྟེ། བར་འགྱུར་བའི་སྲིད། དཔེར་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོམས་
 འདུག་རྒྱུད་ལ་ལྡན་བཞེན་པའི་སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ལ་ལྡན་མོང་བའི་ཉོན་མོངས་མངོན་
 གྱུར་རེ་ཞིག་མེད་ཀྱང་སྤར་འགྱུར་བ་བཞེན་ནོ། །རགས་པའི་མི་ཉལ་སོགས་བརྩ་

ལྷན་ཉེན་གསུམ་པའི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤམ་པ་ལྟར་གྱི་ཉོན་མོངས་
 མངོན་ལྷུང་མགོ་གཞོན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཉོན་མོངས་གང་གི་ཡང་ས་པོན་སྤོང་མི་
 ལུས་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རང་འདྲིན་སྣུན་སྦྱེས་དང་འདྲིན་
 ལྷངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་མ་རྟེན་པ་དེ་
 མིན་དུ་རང་འདྲིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མི་ཕྱིན་ལ་དེ་ལྷ་ན་ལམ་གཞན་ཇི་ཙམ་
 བསྐྱེམས་ཀྱང་ཐར་བ་ཐོབ་མི་ལུས་ཏེ། ཉོན་མོངས་བ་ཐམས་ཅད་གང་ལས་འབེལ་
 བའི་རྩ་བ་བདག་འདྲིན་སྤོང་ཞེན་ཡུལ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གཞོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཐལ་འགྲུང་བའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་དབྱངས་གཅིག་དང་
 དགོངས་པ་གཅིག་གོ། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་ལམ་འཐོབ་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱན་བརྟགས་
 གྱི་ས་པོན་དེས་བར་སྤོང་དགོས་པས་རགས་པའི་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་མི་འདོག་ཅིང་དེ་འབྲེལ་མ་ཞུགས་
 བས་ཀྱང་ཡོད་ལ། དེའི་ཆ་ནས་འདྲིན་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དང་འབྲེ་
 བར་གསུངས་གྱི། འདིས་འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལས་ཡིད་འབྱུང་བར་ལུས་ཤིང་
 བདག་མེད་སྤོང་བའི་བའི་ཐབས་སྐྱེན་མེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་
 ཆེ་ཤོ། དེས་ན་ཐལ་འགྲུང་བའི་ལུགས་འདིར་ཉན་རང་ལ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་སྤོང་མོ་
 རྟོགས་པ་དེས་བར་དགོས་པ་དང་། དགག་བྱའི་བདག་གཉིས་དང་བདག་འདྲིན་
 གཉིས་དང་བདག་མེད་གཉིས་རྣམས་ལ་སྤོང་རགས་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པ་དང་བདག་
 འདྲིན་གཉིས་ཉོན་སྤོང་ལུ་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་
 པ་ལ་ཐུག་སྟེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་དགག་བྱ་སྤོང་ཡིན་པས་གཞི་

ཚོས་དང་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་དེ་ལྟར་དུ་སྐྱབ་པར་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་གཉིས་ལ་
 སྤ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་སྤང་སོགས་བདེན་པར་མེད་པའམ་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་འཛོག་ན་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པ་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་དེས་པར་གཞག་དགོས་ཤིང་། དེས་ན་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་
 ཞེན་ཡུལ་ལ་འགོག་དཀའ་སྤང་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་བདག་མེད་གཉིས་
 ལའང་སྤ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་ལ། དེའི་དོན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཉོན་
 མོངས་ཅན་ཀྱི་མ་རིག་པ་དང་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དང་འཁོར་བའི་ཅ་བ་
 ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡང་དེ་དང་འབྲ་བས་དེ་གཉིས་ཀའང་ཉོན་
 གྲིབ་ཏུ་བཞེད་པ་དང་། དེའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པར་ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་པའི་གོ་འཕང་
 ཡང་མི་འཇོབ་ཅིང་དེ་སྤོང་བ་ལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྤོང་ཉིད་སྤོང་སོ་རྟོགས་པས་དེའི་
 ཞེན་ཡུལ་སྤུན་དཔྱད་བའི་སྟོན་པའི་སྤང་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་
 བ་ནི། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་དག་དང་། རྒྱལ་བ་མ་ཕམ་པས་མངོན་
 རྟོགས་རྒྱན་དུ། གཞུང་དོན་རྟོགས་པ་སྤོང་བྱིང་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱིས་གཞུང་བ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤོང་བྱས་ཀྱང་། འཛིན་པ་ལ་བདེན་
 ཞེན་སྤོང་མི་བྱས་པར་གསུངས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི། །ཞེས་
 པའི་སྐབས་སུ་གཞུང་བ་ལ་བདེན་ཞེན་ཤེས་སྤོང་བྱ་གསུངས་པ་དང་། སྐབས་
 གསུམ་པར་ཉན་རང་གི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་
 རི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྐབས་འདིར་དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་
 རྣམས་དབང་པོ་དང་རྒྱུད་མ་སྟོན་པའི་གདུལ་བུའི་རིགས་འགའ་ཞིག་རྗེས་སུ་གཞུང་

བའི་སྲིད་དུ་གསུངས་པས་སྐྱ་རྩི་བཞེན་པར་མི་འདོད་པས་ཁས་སྐྱོད་དུ་མི་རུང་བ་
 དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་ཉན་རང་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་
 གསུངས་པ་རྣམས་རྒྱན་མཛད་པ་པོའི་བཞེད་པ་མཐར་ཐུག་དང་འདིར་ཡང་སྐྱ་རྩི་
 བཞེན་པར་འདོད་པའི་སྲིད། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཅ་བའི་དགོངས་པ་ནི་ཉན་རང་
 འཕགས་པ་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་སྲོང་བས་ཁྱབ་པར་བཞེད་དེ། ཚོས་ཀྱི་
 དབྱེངས་ལ་དབྱེར་མེད་སྲིད། །རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན། །བརྟེན་པའི་ཚོས་ཀྱི་
 གྲེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད། །ཅེས་དམིགས་བྱེད་འཕགས་པ་
 གསུམ་གའི་འཕགས་ལམ་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བདེན་སྟོང་ལ་
 དམིགས་པར་མཚུངས་པས། དམིགས་ལུལ་ཚོས་ཉིད་ལ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་
 གུང་དམིགས་བྱེད་མཁྱེན་པ་གསུམ་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དེ་ལ་དམིགས་པ་ན་འཕགས་ཚོས་
 ཀྱི་རྒྱར་འགྲུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱིས་དབྱེ་བས་ཚོས་ཉིད་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་
 རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པར་འཕགས་སེང་གིས་གུང་
 དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པའི་སྲིད་པོ། །འཕགས་སེང་གི་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ལ་
 བྱི་འཕགས་པ་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་སྲོང་གིས་ཁྱབ་པར་སྟོབ་དཔོན་
 འཕགས་པ་བཞེད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པས་ཐལ་འགྲུང་
 བ་དང་བཞེད་ཚུལ་ཁྱད་པར་མེད་དགོས་པའི་སྲིད། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་
 ལུགས་ལ་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་ཚུལ་
 གཉིས་ཡོད་པར་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་བཞེད་ཅིང་། སྟོང་ཐུན་མཛད་པོས་ནི་འགྲེལ་
 པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཅ་བ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་དེ། རྒྱུད་སྐྱོང་མར་ཉི་

མའི་དགྲིལ་འཁོར་འོད་འབར་བ། །མིག་མེད་བསམ་ནི་མཚོང་བ་མེད། །ཅེས་དང། དེའི་
 འགྲེལ་བས། མདོར་བསྟུན་གང་ཟག་བཞི་པོ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་
 མཚོང་བ་ལ་མིག་དང་མི་ལྡན་པར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་
 ལྟ་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང། ཉན་ཐོས་དང། རང་སངས་རྒྱས་དང། ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་
 ལྷགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རི་ལྟར་བང་ཞེ་ན། དེ་
 ལྟར་གསུངས་པས་མི་གཞོད་དེ། ཅེ་འགྲེལ་དེ་དག་གིས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང། ཉན་ཐོས་
 དང། རང་རྒྱལ་ཚོགས་སྣོད་བ་གཉིས་དང། ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ལྷགས་པའི་བྱང་
 སེམས་སོ་སྐྱེ་སྟེ་བཞི་པོ་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་སེམས་བདེན་སྣོད་
 མདོན་སྲུང་དུ་བལྟ་བ་ལ་མིག་དང་མི་ལྡན་པར་གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེའི་གོང་ཉིད་དུ། རང་བྱང་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་དེ། །དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་
 ཡིན། །ཞེས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་དད་པས་ཉེ་དོན་སྤྱིའི་
 ཚུལ་ཀྱིས་རྟོགས་ཀྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་ལྟ་ན། དེ་ནི་རིང་དུ་སོང་བར་
 རྫོང་ཡང་ལྷག་པར་འགྲུབ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལས་བཅུམས་ཉེ་རྗེ་
 རྫོང་མའི་དགོངས་པ་དམིས་ཕྱིན་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

། ས་དང་པོར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ། །

གསུམ་པ་ས་འདིར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་ལ། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སྤྱིན་བ་
 བཤད། ཉེན་དམན་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིན་བ་བཤད། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱིན་བ་བཤད། སྤྱིན་
 པའི་པར་སྤྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ཚེ་དེ་ལ་རྟོགས་
 སངས་བྱང་ཚུབ་རྒྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བོ་འདི་ཀུན་བདེ་བ་

མངོན་འདོད་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་དང་། གསུམ་པ་ནི། འགྲོ་ལ་པན་པར་དམ་བཅས་
 ཡིད་ཅན་རྣམས་། །ཞེས་སོགས་དང་། བཞི་པ་ནི། སྦྱིན་པ་སྦྱིན་བྱ་ལེན་པོ་གཏོང་བོས་
 གཏོང་། །ཞེས་སོགས་སྒྲོ་ཀ་གཅིག་གིས་འཆད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་ཚོགས་སྦྲེང་
 བས་བཟུང་སྟེ་ས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་པར་
 སྦྱིན་བཅུ་ལྟ་བུ་གི་ཉམས་ལེན་གྱིས་བསྐྱུས་པས་ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་དང་། རྗེས་
 ཐོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་པར་སྦྱིན་བཅུ་ལྟ་བུ་གི་འདུ་འདུས་ལ། དེ་ཡང་
 ས་དང་པོ་འདིར་པར་སྦྱིན་བཅུའི་ནང་ནས་སྦྱིན་པའི་པར་སྦྱིན་ལྟ་བུ་པར་སྦྱོན་པས་ས་
 འདིའི་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་གཙོ་བོར་པར་སྦྱིན་དེ་ཉིད་
 ལྟ་བུ་པས་འཐོབ་པ་དང་། བྱང་སེམས་འདིའི་ཉམས་ལེན་གྱི་འདུ་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེས་
 བ་སྦྱིན་པའི་པར་སྦྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། དེ་ཡང་སྦྱིར་སྦྱིན་པའི་ངོ་བོ་
 བོ་གཏོང་བའི་སེམས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པར་འདོད་ཅིང་སྐབས་འདིའི་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྦྱིན་པའི་ངོ་བོ་བོ་གཏོང་བའི་སེམས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་
 པ་ཚོས་བཞི་ལྡན་ནོ། །ཚོས་བཞི་ནི་མི་མ་གཅིག་སྟོགས་སེར་སྣ་ཉམས་པ། སྟོགས་སྦྲེང་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པ། བྱེད་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་རྫོགས་
 པར་བྱེད་པ། འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་རྣམས་བྱང་རྒྱུ་ལ་འགོད་པ་རྣམས་སོ། །དབྱེ་ན།
 འཁོར་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པ་འཛིག་
 རྟོན་ལས་འདས་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། དེས་མ་ཟེན་པ་འཛིག་རྟོན་པའི་སྦྱིན་པ་གཉིས་དང་།
 འདིར་བཟོད་པ་འབྲས་བུའི་སྦྱིན་པའི་པར་སྦྱིན་དང་། འདིས་བཟོད་པ་ལམ་གྱི་སྦྱིན་
 པའི་པར་སྦྱིན་གཉིས་སུ་ཡང་འདུས་ཤིང་། སྦྱིན་བྱའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་དེ་རྣམས་རེ་རེ་

ལ་འང་ཟང་ཟེང་གི་སྦྱིན་པ། མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པ། ཚོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ། བྱམས་པའི་
སྦྱིན་པ་སྟེ་བཞི་བཞིར་ཡོད་དེ། གཏང་བྱའི་དངོས་པོ་ནི་ལུས་ལོངས་སྦྱོང་དགེ་ཅ
གསུམ་དུ་འདུས་ལ། གཏང་པའི་ཚུལ་ཡང་ལུས་ནི་རང་གིས་དངོས་སུ་གཏོང་བུས་པ་
དང་། གཏང་པའི་དགག་བྱ་ལས་གཞན་དོན་འགྲུབ་པའི་དགོས་པ་གཙོ་ཆེ་བར་མཐོང་
ན་དངོས་སུ་གཏོང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལོངས་སྦྱོང་གྲང་རང་ལ་ཡོད་ན་དངོས་སུ་གཏོང་བ་
དང་། མེད་ན་ལུས་ལོངས་སྦྱོང་དགེ་ཅ་གསུམ་ག་ལ་སེར་སྤའི་ཀུན་འཇིག་གི་འི་མ་
བསལ་ནས་གཏོང་སེམས་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་
ལ་ལེགས་པར་བསྐྱབ་པར་འགྲུང་། སྦྱིན་པའི་ངོ་བོ་གཏོང་སེམས་དང་། དེ་མཐར་
བྱིན་པ་ཉིད་སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་རྫོགས་པའི་དོན་དུ་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་ནི་བ་ལྷས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་དག་གྲང་བྱང་སེམས་སོ་སྦྱེའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ས་ཐོབ་ནས་
ནི་ལུས་དང་ལོངས་སྦྱོང་ཇི་ཅི་མ་གཏོང་ཡང་ཡོ་བྱད་གིས་ཐོགས་པ་དང་སྤྱད་བསྐྱལ་
འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

ས་འདིར་སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པའི་དོན་ནི། ས་དང་པོ་
ཐོབ་ནས་ལོངས་སྦྱོང་ལ་སེར་སྤའི་ཀུན་འཇིག་མི་འབྱུང་བས་སྦྱིན་པའི་ཉམས་ལེན་
ཆེས་སྤལ་དུ་བྱུང་ཞོད་དེའི་ཚོད་ཅིང་དུ་པར་བྱིན་ལྷག་པའི་ཉམས་ལེན་སྤལ་དུ་བྱུང་
བ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་སྒྲིག་གཅིག་སྟེ། བྱང་
སེམས་ཀྱི་ས་དང་པོ་འདི་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཚོས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་
མཐོན་པོ་ས་དང་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁའ་ལ་གནས་པ་རྟེན་གྱི་བྱུང་བར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

ཉེན་དེ་ལ་མཛེས་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱུང་བར། མཐོང་སྣང་གི་ལྷན་པ་འདོམས་པའི་བྱུང་
བར་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར།

འདིར་སྦྲས་པ།

ཡིད་ནི་སྣོང་ཉིད་ཟབ་མོའི་བདུད་ཚིས་ངོམས། །

རག་ནི་ལེགས་པ་འདད་སྦྱོར་དབྱེད་སྦྱོག་ལ་མཁས། །

ལུས་ནི་སྣོང་པ་དམ་པའི་རྒྱན་གྱིས་མཛེས། །

རབ་དགའི་སར་གནས་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཨེ་མ་མཚར། །

དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་རྒྱན་ལས་དོན་དམ་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

། ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་བཤད་པ། །

གཉིས་པ་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་བཤད་པ་ལ། དེ་ཡང་དོན་ཚན་གཉིས་སུ་
འདུས་ཏེ། སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སའི་ངེས་ཚིག་བཤད་པའི་སྣོ་
ནས་ལྷ་བའི་འོད་དང་ཚོས་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། ས་འདིར་
ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷག་པར་བསྟན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་དཔེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་དང་པོར་སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཉམས་སུ་

བ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་མ་རྗེད་པའི་དགེ་སྲོང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་
 ཏུ་མང་པའི་བྱིར་རྟོ། །གཉིས་པ་ནི། ས་གཉིས་པ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་གཙོ་
 བོར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ཡོན་ཏན་རི་ལྷ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་
 བ། སྤྱིན་འབྲས་བུ་དེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པ་དང་།
 སྤྱིན་འབྲས་ལ་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་མར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པ་དང་།
 དན་སོང་གི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པ་དང་། བདེ་འགྲོའི་
 རྟེན་ཐོབ་ནས་དེ་ལྷ་བུའི་རྟེན་ལ་སྤྱིན་འབྲས་ལ་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་མར་ལོངས་སྤྱོད་ཚོགས་པ་
 ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པའི་དོན་གྱི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱིན་པའི་གཏམ་གྱི་
 རེས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་
 གཉིས་ཀའི་རྒྱར་ཚུལ་ཁྲིམས་དགོས་པ་སྟེ་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ལྷ་དང་ལྡན་ནོ་
 ཞེས་ངེས་པ་ལྷར་སྟོན་པ་ནི། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་དག་ནི་འགྲོ་དན་ནའང་། །ཞེས་
 པ་ནས། མངོན་མཐོའི་རྒྱ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་གཞན་མེད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་
 སྟོན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་དེའི་སྤྱུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
 ཆེས་རྣམ་པར་དག་པས་འཆལ་ཚུལ་དང་མ་འདྲེས་པའི་དཔེ་རི་ལྷ་བུ་ཞེ་ན། རི་ལྷར་
 རྒྱ་མཚོ་རོ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ། །ཞེས་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གིས་དེའི་དཔེ་སྟོན་
 པར་བྱེད་དོ། །

བཞི་བ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་དེ་ལ་དབྱེ་ན་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། འདི་གཞེན་
 ལས་འདས་མ་འདས་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ནི། གང་གིས་གང་ཞིག་གང་ལ་སྲོང་བྱེད་

བ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འཆད་དེ། དེ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོ་མོ་ནི་སྤོང་
བའི་སེམས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཚོས་བཞི་ལྡན་ནོ། །ཚོས་བཞི་ནི་མི་
མ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་འཆམ་ཚུལ་ཉམས་པ་སོགས་ཡིན་ལ། དབྱེ་བ་སྤྱད་ལྟར་འདི་གཉེན་
ལས་འདས་མ་འདས་གཉིས་དང་། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་
གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། ཡང་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས། དགེ་བ་ཚོས་སྤྱད། སེམས་ཅན་དོན་
བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་གསུམ་དུ་ཡང་ཡོད་པ་དེ་དག་ལས་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ནི་ཉེན་གྱི་དབང་གིས་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལུས་དག་གི་སྤོང་
བ་ཅི་རིགས་པ་དང་བྱང་སེམས་རང་གི་སྐབས་སུ་ཁས་ལྡངས་པའི་ཅ་ལྷུང་དང་ཉེས་
བྱས་རྣམས་ལེགས་པར་སྤོང་བ་ཡིན་ལ། གཞི་གསུམ་གྱི་དགེ་ཅ་སྤོང་ལོ་ཡན་ཆད་
ཁྱད་དུ་མི་གསོད་པར་དང་དུ་ལེན་པ་ནི། དགེ་བ་ཚོས་སྤྱད་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་དང་།
རང་ལལ་བར་དོར་ནས་གཞན་དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱེད་ཉེ་སའི་ངེས་ཚིག་བཤད་པའི་སློབ་ཉམས་སྟོན་ཀའི་སྤོང་བའི་
འོད་དང་ཚོས་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ནི། རྒྱལ་སྤྱོད་སྤོང་བ་ལས་བྱང་ཞེས་སོགས་ཉེ།
ས་དང་སོ་སྤོང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཚོས་མཚུངས་པ་དང་། གཉིས་པ་སྤོང་བའི་འོད་
དང་ཚོས་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཉེ། སྟོན་ཀའི་སྤོང་བའི་འོད་ཟེར་འུག་ཏུ་བསེལ་
བས་ཚོ་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་སེལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་འདིར་ཡང་འཆམ་ཚུལ་གྱི་ཚོ་
གསུང་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཡིད་མཁའ་ཡིད་བཞིན་མཚོན། །

ཚུལ་ཁྲིམས་སྤུན་ཚོགས་རྒྱ་ཤེལ་ངང་མོས་ཅེན།

འཆལ་ཚུལ་སྤུན་ནག་དབུགས་བྲལ་རིང་ཏུ་སྤངས།

སེམས་བཞེད་ལོ་འབྱེད་གཞན་སེམས་རྒྱལ་འབྲེང་གཡོ།

དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་རྒྱན་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པའི་
བཤའ་བའོ།

། ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་བཤའ་བ། །

གསུམ་པ་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་བཤའ་བ་ལ་གསུམ། རྒྱུད་གཞི་སའི་རེས་
ཚོགས་ལྟར་སའི་ཡོན་ཏན་དང་པར་བྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་པར་གྱི་ཚོས། སའི་
ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སློབ་སྦྱོར་མཚུགས་བསྟུན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཤའ་མ་ཐག་པ་ལྟར་ས་
གཉིས་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་ཉམས་སྲུ་སྤངས་པ་ལས་ཡོན་ཏན་གོང་མ་ཅི་
ཞེས་ཐོབ་པར་འགྱུར་སྟེ། ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཁོང་
ནས་བྲངས། ས་འདི་ལ་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། མཉམས་གཞན་ཏུ་གཉིས་སྤང་གི་བྱུང་ཤིང་མ་ལུས་པ་སྟེ། སའི་ཡོ་
ཤེས་ཀྱི་མེ་འོད་འབྱུང་བའི་བྱིར་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཉི་མ་འཆར་གའི་མདངས་དང་
ཟངས་ཀྱི་འོད་འབྱུང་བའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་རྒྱུད་པར་ཅན་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཞེས་བ་ནི་
ཤེས་བྱའི་བྱུང་ཤིང་མ་ལུས་སྟེ། སའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འོད་ཀྱི་མེ་འོད་པ་གཉིས་
གིས་འཆང་ལ། དེ་ཡང་མཉམས་གཞན་ཏུ་གཉིས་སྤང་འབྱུང་བའི་ཤེས་སྤྱིའི་ཀྱིས་བསྐྱེད་
པ་མེད་པར་བསྟན་གྱི་འདི་ནས་ཤེས་སྤྱིའི་སྤོང་བ་ནི་མ་ཡིན་འོ། །

གཉེས་པ་ལ་བཞི། ས་འདིར་བཟོད་པ་ལྷག་པར་བསྟན། བཟོད་པ་གཞན་ཅི་ལྟར་
བསྟན་པའི་ཚུལ། བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ། ས་འདིར་འབྲུང་བའི་དག་པའི་ཡོན་
ཏན་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གནས་མིན་འབྲུག་པ་འགའ་ཡིས་
དེའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ལ། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ནི་སྤྱིར་རྗེས་སྐྱོན་སྟེ་
བཟོད་པ་ལྷག་ཚུལ་དང། བདག་མེད་མཚོང་བའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ལ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་སྐྱོན་སྟེ་བཟོད་པ་ལྷག་ཚུལ་སྟོན་འོ། །

གཉེས་པ་ལ་བཟོད་པའི་མི་མ་བློན་ཕྱོགས་ཁོང་ཁོ་དགག་པ་དང། གཉེས་པོ་
བཟོད་པ་བསྟན་ཚུལ་གཉེས། དང་པོ་ནི། གཞོད་པ་བྱས་པས་གལ་ཏེ་དེར་བཀོན་
ན། །ཞེས་པ་ནས། མི་བཟོད་པ་ཡིས་སྤྱད་དུ་བྱ་བའི་འགྲོ་བའི་སྤྱད་པར་བྱེད། །ཅེས་པའི་
བར་གྱིས་སྤྱིར་ཁོང་ཁོའི་ཉེས་དམིགས་དང། གང་ཕྱིར་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆུང་ལ་ཁོས་པ་
ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་བྱུང་བར་བྱང་སེམས་ལ་ཁོས་པའི་
ཉེས་དམིགས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་ཁོང་ཁོས་དགོ་ཅ་འཛོམས་པར་
བཤད་ན། གཞོམ་བུའི་དགོ་ཅ་ཅི་ལྟ་བུ། དུལ་རྟེན་གྱི་བྱུང་བར་ནི་གང་། དགོ་ཅ་
འཛོམས་པའི་ཚུལ་ནི་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་སྤྱིན་དང་ཁྱིམས་བྱང་ཞེས་སྤྱིན་པ་
ལས་བྱང་བ་དང་ཚུལ་ཁྱིམས་ལས་བྱང་བ་གཉེས་དངོས་སུ་སྐྱོས་ཤིང་བསྐྱོམ་བྱང་
གི་དགོ་ཅ་མ་སྐྱོས། སྤྱོད་འབྲུག་ཏུ་ཡང། སྤྱིན་དང་བདེ་གཤེགས་མཚོང་ལ་
སོགས། །ཞེས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དགོ་ཅ་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཚོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དགོ་ཅ་མ་སྐྱོས་པས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྟན་
ས་པའི་དགོ་ཅ་རྣམས་སོ། །དུལ་རྟེན་ནི་སྤྱིར་དུལ་བྱུང་བར་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་

ཁོང་ཁོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་དགོ་ཅུ་འཛོམས་པར་བྱེད་དེ། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་འདི་
 གཞུང་བསྐྱབ་བརྟུས་སུ་བྲངས་པ་ལས། དགོ་ཅུ་ལ་སྟོན་མཚངས་པར་མཚུངས་པར་
 སྟོན་པ་མཉམ་ཅུན་ཁོས་པ་ལས་ཀྱང་དགོ་ཅུ་འཛོམས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་
 འདིར་ཉི་ཤུ་ལ་བྱང་ཅུབ་སེམས་དཔལ་ཡན་ཆད་ལ་དམིགས་པའི་ཁོང་ཁོ་དང་། གང་
 ལ་དགོ་ཅུ་འཛོམས་པའི་རྟེན་ཉི་ཤུང་བསྟན་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་མན་ཆད་དེ།
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་བོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔལ་ཡའང་དགོ་ཅུ་འཛོམས་
 པའི་ཁོང་ཁོ་མི་འབྲུང་བར་ཕྱིར་མི་སྟོན་གི་རྟོགས་ལས་ཤེས་ལ། དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 སྦྱོར་ལམ་བོད་ནས་ཀྱང་དགོ་ཅུ་འཛོམས་པར་སྟོན་པ་སེམས་སོ། །བཙུག་པའི་དོན་
 ཉི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤང་བའི་ས་བོན་བཙུག་པ་ལྟར་མ་ཡིན་ཀྱི་དགོ་ཅུ་དེའི་
 འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྱིན་པའི་རུས་པ་དང་། ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་གོང་མ་བསྐྱེད་པའི་
 རུས་པ་འཛོམས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤུལ་རྟེན་བྱང་སེམས་ཡིན་མིན་དང་།
 བྱང་སེམས་ལའང་རྟོགས་པ་མཐོ་བས་དམའ་བ་དང་། དམའ་བས་མཐོ་བ་དང་། མན་
 ཅུན་མཉམ་པ་སོགས་ཅི་རིགས་པའི་དབང་གིས་དགོ་ཅུ་འཛོམས་པའི་སྤུལ་ཆེ་ཆུང་
 ཡང་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དོ། །གཞན་ཡང་ནམ་སྟོང་གི་མདོར། ཅུ་ལྟར་རྣམས་ཀྱིས་
 སྟོན་བསྐྱེད་པའི་དགོ་ཅུ་འཛོམས་པ་དང་། བསྐྱབ་བརྟུས་ལས་རྟེན་བཀྱར་ལ་སྟོན་
 པར་ཞེན་པས་བྱིས་ལ་བལྟ་བ་དང་། མདོན་པའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་པ་དང་། ཆོས་
 སྟོན་བས་ཀྱང་དགོ་ཅུ་འཛོམས་པར་བཤད་ལ། ལྟག་བར་ལོག་ལྟ་དང་བྱང་སེམས་ལ་
 ཁོས་པས་དགོ་ཅུ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་འདི་དག་སྟོན་པ་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། རྒྱས་
 པར་མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་དང་། བསྐྱབ་བརྟུས་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་གཉེན་པོ་བཟོད་པ་བསྐྱེན་པའི་ཚུལ་ནི། བཟོད་པས་བཤད་ཟིན་དང་
 འགལ་ཡོན་ཉན་རྣམས་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་ལ། གསུམ་པ་
 བཟོད་པའི་པར་བྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཏེ། ལོ་
 སྤོའོ། །སྐབས་འདིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པའི་རོ་བོ་ནི། མི་འཇུག་པའི་སེམས་
 དཔའ་ཚོས་བཞི་ལྡན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་སྤར་ལྟར་འཇིག་རྟེན་
 ལས་འདས་མ་འདས་གཉིས་དང་། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་པར་བྱིན་གཉིས་དང་། སྤྱུག་
 བསྐྱེད་པ་དང་ལེན། ཚོས་ལ་ངེས་སེམས། གཞོད་པ་ལས་རྗེ་མི་སྦྲུམ་པའི་བཟོད་པ་སྟེ་
 གསུམ་ཡོད་དོ། །བཞི་བ་ནི། ས་དེར་རྒྱལ་སྲས་བསམ་གཏན་མངོན་ཤེས་
 དང་། །ཞེས་སོགས་ཏེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་གསུམ་པ་དེར་བཟོད་པའི་པར་བྱིན་ལྟག་པ་
 དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་
 དང་། ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་རྣམས་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་
 ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་འདི་དག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་ཀྱང་
 དེ་དག་གི་དབང་གིས་ཁམས་གོང་མ་རྣམས་སྤྱི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་
 སྟོད་པ་གང་དུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་དོན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་
 རྣམས་སྤྱི་བར་རྗེ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་བསམས་བཞིན་དུ་སྤྱི་བ་ཡིན་གྱི་
 ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྤྱི་བ་ལེན་པ་སྤངས་པའི་བྱིད། འདིར་བསམ་གཏན་
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅམ་སྐབས་སྤྱི་བ་བ་ནའང་
 རྩེན་ན་མཐའ་མི་ཚོད་ཅིང་མང་ན་ཡི་གེའི་ཁྱུར་ཏུ་ཅང་སྟེ་བར་དགོངས་པས་རེ་ཞིག་
 གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

། ཚང་མེད་བཞི་དང་མངོན་ཤེས་རྒྱལ། །

འདིར་ཚང་མེད་བཞི་དང་མངོན་ཤེས་རྒྱལ་གི་རོ་ཤོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་ན། ཚང་
 མེད་བཞི་པོ་འདི་དག་གྲང་མངོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བདེ་དང་སྤྲུལ་བསྐྱེད་དེ་རྒྱ་
 ལས། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྡིང་རྗེ་སྡེ། །རྒྱ་དང་བཤེས་གཉེན་རང་བཞིན་
 ལས། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྡིང་རྗེ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྡིང་རྗེ་སྡེ་ལ་
 མཚོན་ན། དམིགས་ལུས་གྱི་སེམས་ཙན་གྱི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ལ་དམིགས་པ་དམིགས་
 པའི་རྒྱན་དང་། རང་གི་སེམས་སྡེར་གྱི་སྡིང་རྗེའི་ས་པོན་སྡེ་རྒྱུའི་རྒྱན་དང་། སྡིང་
 རྗེ་ཚེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སྡོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྡེ་ལྟ་བུ་བདག་པའི་རྒྱན་
 དང་། སྡིང་རྗེ་ཚེན་པོ་སྐྱེ་བའི་སྤྲོ་སོགས་དེ་མ་ཐག་གི་ཡིད་བྱེད་སྡེ་ལྟ་བུ་དེ་མ་ཐག་པའི་
 རྒྱན་ཉེ་ཚང་མེད་བཞི་གའང་རྒྱན་བཞི་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་བཤད་ལ། འདི་དག་ལྷན་
 ཚོས་བཞི་བཞི་དང་ལྷན་ཉེ། མི་མ་སྐྱེན་ཕྱོགས་སྤངས་པའི་ལྷན་པར། ཕྱོགས་གཉེན་
 པོ་ཐོབ་པའི་ལྷན་པར། དམིགས་པའི་ལྷན་པར། རྒྱན་ལས། བསྐྱེད་པའི་ཚངས་དབང་
 མི་མ་སྐྱེན་སྤངས། །རྣམ་པར་མི་རྟོགས་ཡེ་ཤེས་ལྷན། །དམིགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་
 འཇུག་། །སེམས་ཙན་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སྡིན་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ནི་རྒྱན་
 མོང་གི་རོ་ཤོའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། སོ་སོའི་རོ་ཤོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདི་དག་གྲང་
 གནས་དམིགས་པ་རྣམས་རོ་ཤོ་ཕྱོགས་ཉེ་ལྷན་ཚོས་སྡེའི་སྡོན་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ཉེ། གནས་སལ། ཉེན་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བཞེན་པ་དང་། དམིགས་པ་སེམས་
 ཙན་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་བདེ་བ་དང་ལྷན་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཙན་སོགས་དང་།
 རོ་ཤོ་ཉིང་དེ་འཇིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཕྱོགས་དེ་རྣམས་དང་མཚུངས་

བར་ལྷན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་སྟེ་བྱུང་ཚོས་ལྷ་དང་ལྷན་ཏེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་
 ལས། བྱམས་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་
 དང་ཕྱད་པར་ཤོག་ཅིག་པའི་བསམ་པའི་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འགྱུར་པའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་
 དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང་། ཚད་མེད་པ་ལྷག་མ་རྣམས་
 ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་
 སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་བདེ་བ་དང་
 ལྷན་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་བྱམས་པ་ཚད་མེད་ཀྱི་དོ་སོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྣང་
 རྗེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། དགའ་བ་ཚད་མེད་ནི་བདེ་
 བ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། བཏང་སྟོམས་ནི་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་སྣང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ལོ། །འདི་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལའང་སེམས་
 ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པ། ཚོས་ལ་དམིགས་པ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་
 གསུམ་དུ་བཤད་ཅིང་ས་མཚམས་ནི་ཚད་མེད་བཞི་གའང་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད་དེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། ཡོན་ཏན་འདི་རྣམས་རི་
 ལྟར་མཛོད་པར་སྐྱབ་ཅེ་ན། ཕྱི་རོལ་བའམ། ཉན་ཐོས་སམ། རང་སངས་རྒྱས་སམ།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའང་རུང་སྟེ། དག་པའི་བསམ་
 གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མེད་པ་རྣམས་མཛོད་པར་བསྐྱབ་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉན་རང་ལ་སྣང་རྗེ་ཚད་མེད་ཡོད་ཀྱང་སྣང་རྗེ་ཚེན་པོ་ནི་མེད་དེ།
 སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་དམིགས་ནས་དེ་དང་བྲལ་བ་ཅམ་ཡོད། སེམས་ཅན་

གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ཁྱེད་འབྱེད་བར་རྒྱས་པའི་སྦྱིང་རྗེ་མེད་པའི་
སྦྱིང་རྗེ། །དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་རྗེ་དང་བྱམས་པ་ཚད་མེད་སོགས་ནི་
སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཚད་མེད་གཉིས་ཀའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་འདོད་དེ། ལོང་དུ་སྤྱོད་གས་
ཅམ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་མངོན་ཤེས་དབྱུག་ལ་རྟེན། རོ་བོ། ཁྱད་པར། བྱེད་ལས། ས་མཚམས།
དགོས་པ་དང་དབྱུག་ལས། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟེན་ནི། དེ་ཡང་སྦྱར་བྱུང་གིས་གསལ་དུ་
བསྐྱབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་དང་།
དབྱུག་པ་ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་བསྐྱབས་ཏུ་ཡོད་ལ། གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་
དང་པོ་ལྟ་སྤྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་དེ། ཚད་མེད་བཞི་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སྤྱི་རོལ་པ་
ཡོད་པ་དང་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། མངོན་ཤེས་དབྱུག་པ་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྟེན་ཅན་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཐོབ་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྤང་དགོས་ལ། ཉོན་མོངས་སྤངས་
པའི་སོ་སྤྱི་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། སེམས་རྟེན་ནི་མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་བུམས་
གཏན་བཞི་ག་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་ཅིང་དབྱུག་པ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པ་
ཡིན་ཏེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། ཡོན་ཏན་འདི་རྣམས་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་སྦྱབ་ཅེ་ན།
སྤྱི་རོལ་པ་འཕམ། ཉན་ཐོས་སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཡང་རུང་སྟེ་དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མེད་པ་རྣམས་མངོན་
པར་བསྐྱབ་པོ། །ཚད་མེད་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བར་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་ཡང་དེ་བཞིན་
ལོ། །ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་ལྟག་མ་རྣམས་ཉན་ཐོས་སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་
རུང་སྟེ། རབ་གྱི་མཐར་སྤྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་བསྐྱབ་

ཅེས་བསམ་གཏན་བཞི་ག་ལ་རབ་མཐའ་བཤད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་སྐྱེལ་སྐྱོམ་གྱི་མཐའི་
 བསམ་གཏན་དང་། ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཁོ་ན་ལ་འཛིག་པར་བྱེད་དོ། །དོ་ཤོ་
 བྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་ར་སྐྱ་ཚོགས་པ་སྟོན་
 པའི་བྱེད་ལས་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་
 བཅས་པ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་དོ་ཤོ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དུ་མའི་
 གཟུགས་སྤྲ་རགས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་
 དང་བཅས་པ་སྣའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གྱི་དོ་ཤོ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་
 གྱི་ཁམས་གྱི་སྤྲ་སྤྲ་རགས་མངོན་སུམ་དུ་སོས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་
 ལྡན་དང་བཅས་པ་སྣའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་གྱི་དོ་ཤོ། གཞན་གྱི་སེམས་གྱི་སྟོན་པ་རི་
 ལྟ་བུ་བཞུགས་ཤེས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་
 གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་གྱི་དོ་ཤོ་དང་། རང་གཞན་གྱི་ཚེ་རབས་སྤྲ་མ་
 བརྒྱ་སྟོང་སོགས་རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་
 མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྟོན་གནས་རྗེས་དུན་གྱི་མངོན་ཤེས་གྱི་དོ་ཤོ་དང་། རང་
 དང་གཞན་གྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བའི་གནས་དང་། འཆི་འཕོ་སོགས་མངོན་
 སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་འཆི་འཕོ་དང་
 རྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་གྱི་དོ་ཤོ་དང་། མཐོང་སྤང་དང་སྐྱོམ་སྤང་སོགས་རང་
 རྐྱེད་གྱི་ཟག་པ་ལ་དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་
 ལྡན་དང་བཅས་པ་ཟག་ཟད་གྱི་མངོན་ཤེས་གྱི་དོ་ཤོ་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་པར་ནི་མངོན་
 ཤེས་དང་སོ་གཉིས་དབང་ཤེས་དང་། ལྷག་མ་བཞི་ཡིད་ཤེས་སུ་བྱ་ལ། དེ་དག་ལས་

མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི་ལུང་མ་བསྟན་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ།
 མངོན་ལས། མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་ལྷག་རྣམས་དགེ
 །ཞེས་སོ། །རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ལ། མངོན་ལས། རྩ་འབྲུལ་གསང་སྤྲུལ་སྟོན་
 དག་དང་། །ལས་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྣམས་པ་ལྟར་ཡོད་
 ཅིང་གཞན་མ་དང་པོ་གསུམ་ནི་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་དང་ལས་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། སྐྱོར་
 ལྷང་སོགས་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་ལ། རྩག་པ་ནི། མངོན་ཤེས་དང་པོས་རྩ་འབྲུལ་གྱི་
 མ་ལྷན་ལ་བརྟེན་ནས་མ་དང་པ་རྣམས་དང་བར་བྱེད། གཉིས་པས་གཞན་གྱི་སྐྱོད་ཚུལ་
 ཤེས་པའི་སྐྱོན་ནས་རང་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་མི་དགེ་བ་ལས་ལྡོག་ནས་དགེ་བ་ལ་སྐྱོར་
 བར་བྱེད། གསུམ་པས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་སྐྱོན་ཚོས་སྐྱོན་པའི་སྐྱོད་དོས་
 འཛིན་པར་བྱེད། ལྷི་མ་གསུམ་གྱིས་བདག་ཏུ་བལྟ་བ་དང་། མཐའ་གཉིས་ལ་གནས་
 པ་བསལ་ཏེ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ང་རྒྱལ་དང་བྲལ་བའི་སྐྱོན་ནས་ལམ་སྐྱོན་པའི་སྐྱོད་རྒྱང་
 དུ་བྱེད་པ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་དགེས་པ་དང་། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུལ་བྱ་བར་
 འོས་པ་དང་། ལུང་བསྟན་འཛོལ་བ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པ་སྟེ། རྒྱལ་ལས།
 འདབ་གཤོག་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པའི་བྱ་བཞིན་དུ། །སེམས་ཅན་སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་རུས་པ་
 དང་། །སངས་རྒྱས་ལས་ནི་ཤིན་ཏུ་བསྤྲུལ་པ་ཐོབ། །སྐྱེ་རྒྱ་རྣམས་ལ་ཆོག་གཟུང་
 འོས་པར་འགྲུལ། །ཞེས་དང་། གང་གིས་འཕགས་དང་ལྷ་དང་ཆོངས་པ་ཡི། །གནས་
 པ་དཔེ་མེད་རྒྱ་ཆེན་ཏུ་གནས། །སྤོགས་སུ་དེ་སོངས་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་
 རྣམས། །ཡང་དག་འཆོ་བྱེད་རྣམས་པར་དག་པ་སྐྱོད། །ཅེས་སོ། །ས་མཚམས་ནི་
 མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་བུས་མ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་

ནས་འཕགས་པའི་བར་དུ་ཡོད་ལ། ལྷག་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་
ཐེག་དམན་དག་བཙུག་པ་ལ་འགའ་ཞིག་དང་ཐེག་ཆེན་དག་བཙུག་པ་ལ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་
དོ། །དགོས་པ་ནི་དེ་དག་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་དེ།
རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་སྦྲུང་དུ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྦྲུང་
དོ། །འདི་དག་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་ནི་མངོན་པ་གཉིས་དང་བསྐྱེད་བཙུག་པའི་མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་སྐབས་ལས་ཤིག་པར་བྱའོ། །

། ས་གསུམ་པར་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ། །

ས་གསུམ་པ་འདིར་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་ཟད་པར་འགྱུར་བ་འཛོལ་པོ་
ཞེས་པའི་དང་གི་སྐྱེས་ནི་གཉི་སྟུག་ཀྱང་གཟུང་སྟེ། དེ་དག་ས་འདིར་སྤོང་བར་
གསུངས་པ་ནི་ས་ཐོན་སྤོང་བ་ལ་དགོངས་ལ། དེ་ཡང་ས་འདི་ཉིད་ཀྱི་ངོ་སྐྱལ་གྱི་སྤང་
བྱ་དེ་རྣམས་སྤངས་པའི་དོན་ནོ། །འདིར་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་སྤོང་སྤང་སྟུན་
སྤྱེས་ཆེ་འབྲིང་རྒྱག་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་སྤོང་བའི་ས་འདིའི་སྤང་བྱ་
ལ་དགོངས་སོ། །འབྲེལ་བ་མཚན་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བརྟགས་ས་དང་པོ་ནས་
དང་། ལྷན་སྤྱེས་ས་གཉིས་པ་ནས་སྤོང་བར་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་ས་བརྒྱུད་
པ་མ་ཐོབ་པར་དུ་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་ཐོན་ཟད་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པས་ནི་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཐེག་ཆེན་སྤོང་ལས་
གྱི་སྤང་བྱ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་དུ་འདྲེན་བྱེད་པས་དགྲུང་གཞག་ནས། སྤང་བྱའི་གངས་ལ་སྤོང་
ནས་སྤོང་ལས་ཡང་དེ་སྟེད་དུ་འཛོལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྟུགས་འདི་ལའང་
སྤོང་སྤང་གི་སྤྱི་བ་པ་ལ་གངས་དགྲུང་དང་། དེའི་གངས་ལ་སྤོང་ནས་སྤོང་ལས་ཡང་

དགྲའི་ཡངས་ངེས་འདོད་དགོས་ཀྱི་ཉོན་ལྷོ་བ་སྤོང་བ་ལ་སྒྲོམ་ལམ་དགུ་ལ་སོགས་པ་
 བྱི་བྱར་མི་བྱང་སྟེ། དེ་འབྲའི་རྣམ་གཞག་ཚད་ལྡན་གང་གིས་ཡུང་མ་བཤད་ཅིང་རྣམ་
 བཤད་ལས་ཡུང་མི་གསལ་རིགས་བས་འབྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 འདིར་སྒྲོམ་སྤང་བདེན་འདྲིན་ལ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱག་ཏུ་གསུངས་པ་མི་དགོས་པ་ཁྲུང་པར་
 ཅན་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་དེ་རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་ལྟར་དེ་ལ་བཞེད་ན། ཆེ་འབྲིང་རྒྱང་
 ཏུ་དགུ་ཞེས་སྒྲོམ་རིགས་ཀྱིས། ཆེ་འབྲིང་རྒྱག་ཅེས་སྒྲོམ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་
 ཚིག་ལ་ཆེགས་ཆེ་རྒྱང་ཡང་མེད་ཅིང་། དགོས་པ་ལྷག་པོ་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་དགོངས་པ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བུ་སྒྲོམ་སྤང་
 དེ་ལ་བདེན་འདྲིན་ཉོན་ལྷོ་བ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱག་དང་རྒྱང་ཏུ་སྐོར་གསུམ་
 བདེན་འདྲིན་གྱི་བག་ཆགས་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་འདོག་དགོས་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་
 གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་ཆ་རྣམས་ལ་བཞག་ནས། དང་པོ་རྒྱག་ས་དང་པོའི་སྤྲད་ནས་
 ཅོམ་སྟེ་བདུན་པའི་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བར་གྱིས་རིམ་བར་སྤོང་སྟེ། སྐབས་
 འདིར་རྗེ་ག་ཆེན་ལས། ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཉོན་ལོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་
 བོན་ཟད་པ་མེད་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་བདེན་འདྲིན་ཟད་པར་སྤངས་
 བ་མི་འབྲུང་བར་གསུངས་ལ། བོང་དུ་རྣམ་བཤད་པར་མའི་ཤོག་ལུ་བརྟུ་གཉིས་པའི་
 རྒྱབ་ཀྱི་འབྲེང་ལྡ་བར། ས་བདུན་པའི་བར་དུ་མ་རིག་པས་བསྐྲད་པ་ཡོད་ལ། ས་
 བརྒྱད་པ་ནས་དང་དབྱེ་བཅོམ་པ་གཉིས་ལ་ནི་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཟད་པས་དེས་
 བསྐྲད་པ་མེད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྲད་པ་ཡོད་དེ་ཞེས། ས་བརྒྱད་པ་
 བས་ཞེས་ཐོག་མའི་ཚིག་སྒྲོམ་པས་ནི། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་མཐག་ནས་ཡུང་ཉོན་ལྷོ་བ་

གྱིས་བསྐྱད་པ་མེད་པར་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་བདུན་པའི་བར་དུ་བསྐྱད་པ་ཡོད་
 པ་ཡང་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། ས་དང་པོའི་རྫོག་མ་དང་མཐའ་མ་གཉིས་ཀར་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དང་། ས་བཅུ་པའི་མཐར་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 བཞག་པ་ནི་ས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རིགས་མཚུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བདུན་པའི་
 མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བདེ་འཛིན་གྱི་སྤང་གཉེན་གྱི་དུང་པ་ལས་འོས་མེད་པའི་
 གྱིད། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་བཤད་ཤོག་གུ་དེ་བརྒྱད་པའི་ཕྱི་ངོས་ཀྱི་ཡིག་འབྲེང་མཐའ་
 མཐ། དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སློམ་སྤང་ཆེ་
 འབྲིང་དགུང་གུས་ནས། གཉེན་པོ་སློམ་ལམ་དགུ་དང་སྐྱོར་བ་ཡད་གཟུང་འཛིན་
 རྗེས་ཐ་དང་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སློམ་སྤང་ཆེ་འབྲིང་དགུང་གུས་ནས། སློམ་
 ལམ་དགུ་དང་སྤང་གཉེན་དུ་སྐྱོར་བར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་དེ་ཞིག་ལ་ཚོས་གྱི་བདག་
 མེད་སྤང་གསལ་གཉིས་ཀ་རྫོགས་པར་རྟོགས་མི་རུས་པའི་གདུལ་གྱི་འགའ་ཞིག་གི་
 རོར་གསུངས་པའི་དྲང་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་པའི་
 རྒྱབས་ལྟར་སློམ་སྤང་བདེན་འཛིན་ཆེ་འབྲིང་དགུང་འབྲེད་པ་སོགས་ལུགས་འདིར་
 མི་བཞེད་པ་ཆེས་གསལ་ལོ། །སྐྱིད་སོགས་ཚོས་གསུམ་འདི་དག་ཅེས་སོགས་སློ་
 ཀ་གཅིག་གིས་ནི་སྤང་བཤད་པའི་མར་སྐྱིད་དང་པོ་གསུམ་པོ་འདི་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་
 གང་ལ་བསྐྱབས་པ། རོ་པོ་ཚོགས་གཉིས་པོ་གང་དུ་གཏོགས། གྱེད་ལས་གང་གྱེད་
 པ་རྣམས་འཆད་དེ་གོ་སློམ། །

གསུམ་པ་སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སློ་ནས་མཐུག་བཟུ་བ་ནི། རྒྱལ་བའི་
 སྤྲུལ་པོ་ཉི་མ་ལ་གནས་ཞེས་སོགས་ཏེ། ས་འདི་ཉི་མའི་འོད་དང་ཚོས་མཚུངས་པར་

བསྟན་འཛིན། །

སྐྱེས་པ།

བཟོད་པར་དཀའ་བ་མཉམ་གཞག་མེ་འོད་ཀྱིས། །

ཉོན་མོངས་བྱུང་ཤིང་སྲེག་བྱེད་སྦྱིན་སྲེག་མཁམ། །

སྒོན་མེད་བྱང་སྒོང་དེ་ལ་ཁོ་བའི་སྐྱབས། །

ལྷ་བྱེད་མིག་སྒོང་ལྡན་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ། །

དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་རྒྱན་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པའི་
བཤམས་པའོ། །

། ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་བཤམས་པ། །

བཞི་པས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་བཤམས་པ་ལ་གཉིས། ས་འདིར་བཙུན་འགྲུས་
ལྷག་པར་བསྟན་པ། སའི་ངེས་ཚིག་དང་སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་བཤམས་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ས་གསུམ་པར་བཟོད་པའི་པར་བྱིན་ཉམས་སུ་སྤངས་པ་ལས་ཡོན་ཏན་གོང་མ་
ཅི་ཞིག་འཛོལ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
ཁོང་ནས་བྱངས། འོན་པ་དེར་པར་བྱིན་བཅུ་ལས་གང་གི་ཉམས་ལེན་ལྷག །ས་འདི་
ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཇི་ལྟ་བུ་སྐྱེས་ན། དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་མ་
ལུས་བཙུན་འགྲུས་རྗེས་འཕྲོ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། དེར་ནི་བདེ་
གཤེགས་སྐྱེས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་ལ། །སྐྱབས་འདིར་བྱང་རྩལ་སེམས་
དཔའི་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅམ་ཞིག་བཟོད་ན། དགོ་བ་ལ་སྦྱོ་བའི་སེམས་པ་

མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཚོས་བཞི་ལྡན་ནོ། །དབྱེ་བ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་
འདས་གཉིས་དང་། ལོ་ཚའི་བརྗོན་འགྲུས་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའང་གོ་སློལོ། །

གཉིས་པ་སའི་ངེས་ཚིག་ནི། དེར་ནི་བདེ་ག་ཤེགས་སྐྱས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
འཆད་པར་བྱེད་ལ། བྱང་རྒྱལ་ཕྱོགས་ལྷག་བསྐྱོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི། །ཞེས་པའི་
ཚིག་སློལ་པས་ནི། ས་འདིར་བྱང་རྒྱལ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
བསྐྱབ་པ་ཆེས་ཕུལ་བྱུང་བར་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་ས་དང་པོར་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སློབ་པའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ། ས་གཉིས་པར་
ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་། ས་གསུམ་པར་ཉིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། འདི་ཡན་ཆད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ས་འདིར་བྱང་རྒྱལ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ལྷ་པར་
བདེན་བཞི་སྤྲ་རགས་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ལྷག་པར་རྟེན་འབྲེལ་ཤེས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །རང་དུ་ལྷ་བ་དང་འབྲེལ་
ཡོངས་སུ་ཟད། །ཅེས་གསུངས་པས་ནི་ས་འདིའི་སྤང་བུའི་ཁྱད་པར་སྟོན་ཏེ། ས་
འདིར་རང་གི་ངོ་སླལ་གྱི་འཛིག་ལྷ་སྤྲ་རགས་སོགས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་
ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ནམས་ཟད་པར་སྤངས་པར་གསུངས་ལ། དེ་ལྷ་ན་གང་ཟག་
རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡིད་དུ་འཛིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་ཀུན་བཏགས་
ཀྱིས་མ་ཁྲུབ་སྟེ། ས་འདིའི་ངོ་སླལ་གྱི་སྤང་བུར་གྱུར་པའི་ཡང་དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་
གི་བདག་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་སློལ་པ་ལ་རྒྱས་པར་བྱེད་ན་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནམ་

བཞག་སོགས་ཀྱང་བྱ་དགོས་ན་ཡང་མང་བར་དོགས་པས་དེ་ཞིག་དེ་ཅམ་ལས་མ་
སློབ་སོ། །

སྐྱུ་སྐྱུ་པ།

ཡེ་ཤེས་འོད་སྟོང་འཕྲོ་བ་བསྐྱོད་གཉེན། །

མཛད་བྱང་བཙུན་འགྲུས་མགྲོགས་འགྲོའི་ཤུགས་འཆང་བ། །

བཞི་པའི་སར་གནས་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཁྲོད་ལ། །

རྟ་བདུན་རྒྱལ་པོས་བསྐྱུན་ཏུ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་རྒྱན་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་པའི་བཤའ་
བཤོ། །

། ས་ལྷ་བ་སྐྱུང་དཀའ་བ་བཤའ་བ། །

ལྷ་བ་ས་ལྷ་བ་སྐྱུང་དཀའ་བ་བཤའ་བ་ལས་བཅུ་མ་ཉེ་བས་མ་གཏན་གྱི་
པར་སྐྱེན་གྱི་ཉམས་ལེན་བཤའ་བ་ལ། སའི་ངེས་ཚིག་དང་། བསམ་གཏན་ལྷག་ཅིང་
བདེན་བཞི་ལ་མཁས་པར་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེ་དེ་ཞེས་
སོགས་ཉེ། ས་བཞི་པར་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་པར་སྐྱེན་ལྷག་པར་ཉམས་སྲུ་སྐྱེད་པ་
ལས་ཡོན་ཏན་གོང་མ་ཅི་ཞིག་འཕྲོ་བ་ཅེ་ན། ས་ལྷ་བ་སྐྱུང་དཀའ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
ངོ་ཞེས་ཁོང་ནས་བྲངས། ས་འདི་ལ་སྐྱུང་དཀའ་བ་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་
ཡིན་སྐྱུ་ལ་ནའཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་ལྷའི་བྱའི་བདུན་རྣམས་
གྱིས་ཀྱང་ས་འདི་ལ་པམ་པར་བྱང་མི་རུས་པས་དེ་ལྟར་བཤའ་དོ་ཞེས་རྟེན་བ་དེ་

གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ལ། ས་འདིར་ཡར་བྱིན་གང་གི་ཉམས་ལེན་ལྷག་ཅེ་ན། བསམ་གཏན་གྱི་ཡར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་ཅེས་སྟོན་པ་ནི། བསམ་གཏན་ལྷག་ཅིང་ཞེས་སོགས་སོ། །

སྐབས་འདིར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཚོས་བཞི་ལྡན་སོགས་ཉེ་དབྱེ་བའི་སྐོ་སོགས་ཀྱང་རྟོགས་སྤོ། །ས་འདིར་བདེན་བཞི་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ལྷག་པས་བདེན་པ་སྤྲ་རགས་ལ་མཁས་པར་གསུངས་ལ། དེས་ན་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་རྣམས་ལའང་སྤྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དབྱེ་དགོས་ཤིང་། རགས་པའི་འདོག་ཚུལ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྐབས་དང་འབྲ་བ་གྲགས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རྟོགས་སྤྲ། སྤོ་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བདེན་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག་རང་གི་ཁྱད་ཚོས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་དགོས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་སྤྲ་བའི་སྤྲལ་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། བདེན་འདྲིན་དང་དེས་བྲངས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་སྤོ་མོ་གང་དུང་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་སོགས་ཁྱད་ཚོས་བཞི་ལྡན་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པ་སྤྲ་བའི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་བདེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱི་ཐོབ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཞིག་འགོག་པ་ནི་བ་སོགས་ཁྱད་ཚོས་བཞི་ལྡན་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག་ལམ་རིགས་སྐྱབ་

སོགས་ཁྱད་ཚོས་བཞི་ལྡན་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པ་ལྟ་བུའི་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་
གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

སྐྱེས་པ།

སྐྱུང་བར་དཀའ་བ་རང་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་ཀྱང་། །

དཔའ་བོ་ཁྲིད་གྱིས་སྐྱོང་ལ་ཐོགས་མེད་ན། །

ཡིད་སྐྱབས་བདག་པོའི་དབྱུང་གིས་མགོན་པོ་བྱེད། །

པམ་བར་མི་རུས་དེ་ལ་སུ་ཞིག་མཚར། །

དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་རྒྱན་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའི་བཤམ་
པའོ། །

། ས་རྒྱལ་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཤམ་པ། །

རྒྱལ་པ་གྲུབ་གྱི་ཡབ་ཏུ་གྱུར་ཀྱང་རྒྱལ་སྐྱེས་གཞོན་ནུའི་ཚུལ་གྱིས་
འགྲིང་། །སྲིད་པའི་འཆིང་ལས་རིང་དུ་གྲོལ་ཡང་སྲིད་མཐར་གཞན་གྱི་དོན་ལ་
བཅོམ། །ཚོས་ཀུན་གསལ་བར་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་ཀྱང་ཚོས་ཉིད་དོན་སྟོན་གྲེགས་བམ་
འཛིན། །ལྷག་པའི་ལྷ་དེས་ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་བདག་སློབ་ལྷག་པར་སྐྱོང་གྱུར་ཅིག །

གཉིས་པ་ས་རྒྱལ་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཤམ་པ་ལ་བཞི། སའི་ངེས་ཆིག་དང་ཤེར་
ཕྱིན་ལྷག་པར་བསྟན་པ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བསྟན་པ། ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གཟིགས་པའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པ་སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྐོར་ས་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
ས་ལྟ་བུར་བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་ལྷག་པར་ཉམས་སུ་སྐྱེས་པ་ལས་ཡོན་ཏན་གོང་།

མ་ཅི་ཞིག་འཛོལ་ཅེ་ནས་རྒྱག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཁོང་ནས་
 བྱངས། འོ་ན་ས་རྒྱག་པ་འདི་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་ཅི། ས་
 འདིར་པར་སྤྱོད་བཅུའི་ནང་ནས་གང་གི་ཉམས་ལེན་ལྷག་ཅེ་ན། མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་
 ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཀྱིས་སའི་ངེས་ཚིག་དང་། འདིར་བརྟེན་འབྱུང་བའི་ཞེས་
 སོགས་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེར་སྤྱོད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་སྤོང་ཏེ། བྱང་འཕགས་
 ཀྱི་ས་རྒྱག་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྟོབས་སོགས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་ཉེ་བ་དང་། ཤེར་སྤྱོད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
 ལྷག་པའི་མ་གྲུས་བདེན་བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་ལུགས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཐོབ་
 པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྤྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་པར་སྤྱོད་བཅུའི་ནང་ནས་ཤེར་
 སྤྱོད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་སྟེ། འགོག་པའི་ཁྱོད་ལ་པར་སྤྱོད་བཅུའི་ནང་ནས་ཤེར་སྤྱོད་
 ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་སྟེ། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གསལ་དུ་ཐོབ་
 པའི་ས་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། སྟོབས་འདིར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚོས་རབ་དུ་རྣམ་འབྱེད་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཚོས་བཞི་ལྡན་
 འོ། །ཚོས་བཞི་ནི་མི་མ་གྲུན་སྤྱོད་པའི་འཆལ་ཉམས་པ་སོགས་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན།
 བྱང་རྒྱུ་སྤྱོད་པ་མ་གྲུན་དང་། བདེན་བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ། གསུམ་
 དང་། ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་གསུམ་དང་། འདིས་བསྐོད་པ་ལམ་དང་། འདིར་བསྐོད་པ་
 འབྲས་བུའི་ཤེར་སྤྱོད་སོགས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ལས་ས་འདིར་ནི་རྟེན་
 འབྲེལ་ཤེས་པའི་ཤེར་སྤྱོད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་ཅིང་ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་

ཏུ་གྲུར་པ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །ཁོ་ན་ས་ཏུག་པར་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་འགོག་སྡོམས་དེ་རི་ལྟ་
 བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྦྱིར་ཐལ་འགྲུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་འགོག་པའི་སྡོམས་འཇུག་ཅེས་པ་
 འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་མཉམ་གཞག་ཅིག་ལ་འདོད་ལ། དེ་ལ་སྐྱུན་མོང་དང་
 སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས། སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་དེས་བར་ས་ཏུག་པ་ནས་
 འཛོལ་དགོས་ཏེ། འབྲེལ་བར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་ལྗེ་བར་བསམ་གཏན་གྱི་པ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་པས་ས་ཏུག་པར་མཉམ་བར་གཞག་པའི་སེམས་
 ལ་གནས་ཤིང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔའ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པས་འགོག་པ་ཐོབ་
 འགྲུར་གྱི་སྤོལ་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པས་ནི་འགོག་པ་འཛོལ་
 བར་མི་རུས་སོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་རྒྱང་ཟད་བཤད་ན། ས་ཏུག་པར་ཚོས་ཉིད་
 ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་བར་གཞག་པའི་སེམས་ལ་གནས་ཤིང་། རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཅམ་
 གྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནི་རྣམས་འདི་ནས་འགོག་པའི་སྡོམས་འཇུག་སྐྱུན་མོང་མིན་
 བ་ཐོབ་པར་འགྲུར་ཏེ། ས་འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཉམས་ལེན་ཆེས་
 ལྷག་ཅིང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྡོམས་ཀྱིས་དེ་ཐོབ་པར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར།

ས་འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཡོད་དེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔའི་ས་ལྗེ་བར་བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་ལ་ཞི་
 གནས་ཁྱད་ལྷགས་པ་ཅམ་གྱིས་ལྷག་མཐོང་ཡང་ཁྱད་ལྷགས་པར་འགྲུར་བས་དེའི་
 སྡོམས་ཀྱིས་ས་འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྤོལ་ས་ལྗེ་བར་

ཡན་ཆད་དུ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 དག་ཏུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུན་པ་ལྷག་པར་གྱུར་པ་མེད་པ་གང་ཞིག་སྤྱིན་པ་ལ་
 སོགས་པ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་པོ་ལྗེད་ཉམས་ལེན་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྷན་པ་ཅམ་
 གྱིས་ནི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐོབ་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་སྐབས་འདིའི་སྟོམས་པར་འཇུག་ལུལ་གྱི་འགོག་པའི་ས་ལྗ་
 པ་མན་ཆད་ཀྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཤིང་ཤེད་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་
 ལྷག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་སྤྱག་པ་འདིར་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དམ་ཡང་
 དག་པའི་མཐའ་ཡིན་ལ། དེས་ན་སྐབས་འདིའི་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ས་
 ལྗ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཉིས་
 སྤང་རུབ་པའི་མཐུན་པ་གང་ཞིག་རང་ཉིད་ཐོབ་པ་ཤེད་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པ་
 ལ་ངེས་པར་བསྟོས་དགོས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། རི་ལྗར་མོང་
 བའི་ཚོགས་ཀུན་བདེ་སྐྱབ་ཏུ། །ཞེས་སོགས་སྟོ་ཀ་གཅིག་གིས་ཤེད་ཕྱིན་གྱི་
 བསྐྱབས་པ་འཆད་དེ་གོ་སྐྱའོ། །

གསུམ་པ་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གཟིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཤད་པ་ལ། དེ་ཡང་
 ས་སྤྱག་པ་འདིར་ཟབ་མོའི་རྟེན་འབྱུང་རི་ལྗ་བ་བཞིན་དུ་གཟིགས་པའི་ཤེད་ཕྱིན་ལྷག་
 པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཡོན་ཏན་དེ་ལྗ་སྤྱད་ལྷན་ཞིང་འདིར་འཆད་པར་བྱེད་ན། ཟླ་བ་
 གྲགས་པས་རང་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་པར་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། རང་དབང་དུ་བྱས་
 བས་འཆད་པ་མ་ཡིན་གྱིས་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་
 མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ནས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཆད་ཅེས་པ་ནི།

དེ་ལྟར་དེ་ཡིས་ཆེས་ཟབ། ཅེས་སོགས་དང། དེ་བཤད་པར་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་རི་
ལྷ་བྱ་ཞེན། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་དུས་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྣོད་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་དོས་
བརྩུང་ཞིང་དེ་ལ་བཤད་པ་ལས་ཡོན་ཏན་རི་ལྷ་བྱ་འབྱུང་ཞེན། དེ་ལ་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་
འགྲོ་བའི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་ཚུལ་སྣོན་ལ། རྒྱ་མཚན་དེ་བས་ན་རྟེན་
འབྱུང་གི་དེ་ཞོ་ན་ཉིད་ཉན་པར་རིགས་སོ་ཞེས་འདོམས་པ་ནི། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི།
ཞེས་སོགས་ཉེ་སྣོད་ལྷན་ལ་མཉན་པར་བསྐྱེལ་བའོ། །

། མཉན་ཉིད་བརྩུང་སྐོར། །

དེས་ན་འདིར་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཞོ་ན་ཉིད་གཟིགས་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ་ལ་
གཉིས། བདག་མེད་གཉིས་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ། དེས་བསྐྱབ་པའི་སྣོད་ཉིད་ཀྱི་རབ་
དབྱེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་དང།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་
ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་ཉིད་བསྐྱབ་པ་ལ་འདི་ནི་རེ་ཞེག་ལུང་ཡིན་ཏེ། རི་
རྐྱད་དུ་འཕགས་པ་ས་བརྩུབ་ལས། གེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་
ས་ལྷ་བ་ལ་ལམ་གྱི་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ། བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའི་ས་དུག་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཚོས་མཉན་པ་ཉིད་བརྩུས་འཇུག་གོ། །བརྩུ་
གང་ཞེན། འདི་ལྷ་སྟེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མེད་པར་མཉན་པ་ཉིད་དང། ཚོས་
ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཉན་པ་ཉིད་དང། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང།
མ་སྐྱེས་པ་དང། དབེན་པ་དང། གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་དང། སྐྱོས་པ་མེད་
པ་དང། རྒྱང་བ་མེད་པ་དང། རྟོར་བ་མེད་པ་མཉན་པ་ཉིད་དང། ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་

མ་དང། མི་ལམ་དང། མིག་ཡོང་དང། བུ་ཆ་དང། རྩ་ལྷན་དང། གཞུགས་བརྟན་
དང། སྐྱུ་ལ་བ་ལྟ་བུར་མཉམ་བ་ཉིད་དང། ཚོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་
མེད་བ་གཉིས་སུ་མེད་བར་མཉམ་བ་ཉིད་དེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་
རབ་ཏུ་རྟོགས་བ་ན། རྣོ་ཞིང་རྗེས་སུ་མ་རྟུན་པའི་བཟོད་པས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་
ས་རྟུག་བ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་རྗེས་སུ་འཕོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་བ་ལྟ་བུའི་ཞེས་བྱང་
སེམས་ས་ལྡ་བ་བས་ས་རྟུག་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་མཉམ་བ་ཉིད་བཅུའི་སྟོན་ས་
འཇུག་པར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་མཚན་མ་མེད་བར་མཉམ་བ་ཉིད་ནས། སྟོས་བ་མེད་
བར་མཉམ་བ་ཉིད་མན་ཆད་ལ་བདུན་དང། དེའི་སྟེང་དུ་སྤང་དོར་མེད་བ་མཉམ་བ་
ཉིད་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་སོགས་བདུན་དུ་མཉམ་བ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་བྱས་བ་
དང། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་བར་མཉམ་བ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་བྱས་བ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་
མཉམ་བ་ཉིད་བཅུས་འཇུག་བ་ཡིན་ལ། དེ་འབྲེལ་མཉམ་ཉིད་བཅུ་ནི་ཡུལ་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་གནས་ལུགས་ཡིན་ཞིང་དེ་བཅུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ས་
ས་རྟུག་བ་ལ་འཇུག་བ་ནི་རྒྱུན་ཉིད་འདི་བ་ཅམ་གྱི་རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་སྲིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྟུག་པའི་སྟོན་ས་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་
ལ། མཉམ་བ་ཉིད་བཅུའི་ནང་ནས་ཀྱང་སྟེ་བ་མེད་བར་མཉམ་བ་ཉིད་རྟོགས་ན་གཞན་
ནམ་རྟོགས་སྤྲོ་བས་སེམས་སྐྱེད་འདིར་དེ་ཉིད་ཅམ་དུ་སྟོན་ས་འཇུག་པར་བྱེད་དེ།
འབྲེལ་བ་ལས། དེའི་སྤྱིར་འདིར་ཚོས་སྟེ་བ་མེད་བར་མཉམ་བ་ཉིད་ལོ་ན་རིགས་
པས་བརྟན་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོས་མཉམ་བ་ཉིད་གཞན་བརྟན་བ་སྤྲོ་བར་དགོངས་ཏེ་སྟོན་
དཔོན་གྱིས་དབུ་མའི་བརྟན་བཅོས་གྱི་དང་པོར། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་

མིའུ། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་མིའུ། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང། །སྐྱེ་བ་
 བས་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་ཉེ་བར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། །འོན་མཉམ་པ་ཉིད་བཅུ་པོ་དེའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་ཞེས་ཀྱང་། དེ་ཡང་དང་པོ་གཉིས་ནི་སྦྲིར་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ས་ཏུག་པ་བས་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་སུམ་ཏུ་གཟིགས་
 པའི་མཉམ་གཞག་གི་དོན་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མ་མི་འབྲ་བ་དང་མཚན་ཉིད་མི་
 འབྲ་བ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྲོང་བར་དོ་མཉམ་ཏུ་གཟིགས་པ་ཡིན་པའི་སྦྲིར་
 གཞན་བརྒྱད་ནི་སྦྲིར་བསྟན་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཁྲད་པར་ཏུ་སྤྱེ་ནས་སྦྲོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནས། གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ཏུག་
 གི་དོན་བཤད་ཏུ་ཡོད་དེ། ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། ཏུས་ནས་
 ཏུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་འགྲུར་བ་དང་།
 སྐྱེས་པས་དབེན་པ་སྟེ་སྦྲོང་བ་དང་། དེ་འབྲའི་སྦྲོང་ཉིད་དེ་ཡང་ལུང་རིགས་གྱིས་
 གསར་ཏུ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་གྱི། ཡེ་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་
 པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་གནས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྦྲིར། བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་ནི་དེ་
 ལྟར་གཟིགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་དོན་གཉིས་སྦྲོང་གི་སྦྲོས་པ་མེད་ཅིང་། ལྷ་ཉོག་
 གི་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷུ་བ་པ་སྦྲོ་བར་ཡང་མི་ལུས་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ལྷུ་བ་པའི་སྦྲོང་
 དོར་མེད་པར་སྦྲོན་ཞིང་། དགུ་པ་ནི་སྦྲར་བཤད་པའི་དོན་དེ་རྣམས་མཚོན་བྱེད་གྱི་
 དཔེ་སྦྲོན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མ་དང་མི་ལས་སོགས་དཔེ་བདུན་གྱིས་དེ་རྣམས་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྦྲོང་བར་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་སྦྲིར། བཅུ་པའི་དོན་
 ཡང་ཡོད་དེ། ཚོས་གང་ལ་ཡང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོ་བོར་རང་བཞིན་

གྲིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་གཟིགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་མཉམ་པ་ཉིད་པ་ཅུང་མོ་སྐོ་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ས་བྱུག་པ་བས་
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་དང་
ལྷན་ཏེ། སྤང་བྱ་འདྲིམས་པ་དང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་རྣོ་བ་སྟེ་ཤེས་རབ་
ལྷུང་བ་དང་། ས་བརྒྱད་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱབ་
བ་སྟེ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་དེ་ཉིད་མངོན་ཏུ་བྱེད་ཀྱིས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཉམ་
ཉིད་པ་ཅུང་མོ་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་
གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྐོ་ནས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་གཉིས། དོན་
དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་བཀག་པའི་སྐོ་ནས་
ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷན་གྱི་དགག་བྱ་ངོས་གཟུང་བ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷན་དང་། ཐལ་འགྲུར་བའི་ལྷན་
སོ། །དང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ། དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་
རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་ཟེན་པ་ངེས་པར་གལ་ཆེ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བརྟགས་
པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འདྲིམ་མ་ཡིན། །ཞེས་དོན་ལ་མ་གྲུབ་
བཞིན་ཏུ་བདག་འདྲིན་གྱིས་སྐོ་བཏགས་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་དགག་བྱ་ལ་མ་རེག་པ་སྟེ་
དགག་བྱ་དེའི་སྐྱི་སྐོ་ལ་མ་ཤར་བར་དེ་བཀག་པའི་དངོས་མེད་དེ་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་
འདྲིན་པའམ་རྟོགས་པར་འགྲུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་དགག་བྱ་ངོས་འདྲིན་
ངེས་པར་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱིར་དགག་བྱ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལམ་གྱི་

དགག་བྱ་དང། རིགས་པའི་དགག་བྱ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བ་གཉིས་ལྟ་བུ་
 ལྟེ། ཐ་སྙད་དུ་གཞི་བྱུང་བ་དང་འགོག་ཚུལ་ཡང་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་བ་འགོག་བ་ལྟ་བུ་
 མ་ཡིན་གྱི། གཉེན་པོས་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྦྲར་སྦྱེ་མི་རུང་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོག་
 པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཐ་སྙད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པའི་
 དགག་བྱ་དང། དོན་དམ་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་
 ལྷིང་། དང་པོ་ནི། སྐྱ་ཉག་པ་དང་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་དང་མེ་མེད་གྱི་ཚོགས་དོན་ལྟ་བུ་ལྟེ།
 ཉག་པ་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ལོག་སྤོགས་ལ་དགག་བྱར་བྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཐོག་མར་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་དོས་འཛིན་ཚུལ་
 དོས་གཟུང་ན་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ལུངས་སྐབ་གཞན་ལས་དགག་བྱ་དོས་འཛིན་
 གསལ་བར་མ་བཤད་པས། དབྱུང་མ་སྤང་བ་ལས་དེའི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་
 ཚུལ་བཤད་བ་དེའི་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་ན་དེ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང་
 བ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའམ། བདེན་བྱུང་ཏུ་ཆེས་གསལ་ལ། དེ་བཤད་ན། དེ་ཉིད་
 ལས། དདོས་པོ་ཡང་དག་པར་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་རྣམ་
 པར་སྐྱོ་འདོགས་པའི་འཇུག་པའི་སྐྱོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ་འདི་འམ་
 འདིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱེ་བ་བ་ལྟ་བུར་བྱེད་ཅིང་འགོ་བས་བ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་ལྷིང་
 པོ། །དེ་སྐྱད་དུ་ཡང་མདོ་ལས། དདོས་རྣམས་སྦྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་
 རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་མེད་ལ་འཇུག་པ་གང། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་
 འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷིང་དེས་ཉེ་བར་བསྐྱབ་བ་མཐོང་བའི་
 དདོས་པོ་བརྒྱན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མ་

མེད་པའི་འཇུག་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སློབ་པའི་དབང་གིས་བྱུང་ལ། དེས་ཀྱང་
 བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ལྟ་བུར་ཉེ་བར་
 བསྟན་པ་མཚོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དངོས་
 པོ་རྩལ་པའི་ངོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོང་ལུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། དངོས་པོ་ཞེས་པ་ནས། ཕྱིར་པོའི་བར་གྱི་
 དོན་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཡང་དག་པར་རམ་བདེན་པ་ར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 དག་ལ་ཡང་དེ་ལས་སློབ་པའི་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྣམ་པར་ཞེན་ཅིང་སློ་འདོགས་
 པའི་སློ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། སློ་ཀུན་རྫོང་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སློ་འདིའམ་
 འདིས་རྒྱུན་གྲུབ་པ་དག་གིས་བདེན་པར་མེད་པའི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཚོང་བ་
 ལ་སློབ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་ཅིང་མ་རིག་པའི་མིང་ཏོག་གིས་སློའི་མིག་འགོ་བས་པ་ལྟ་
 བུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མངོ་བུངས་པའི་དོན་ནི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་
 རྣམས་སྐྱེ་བ་ནི་ཀུན་རྫོང་ཅམ་དུ་ཡིན་ཏེ། དམ་པའི་དོན་དུ་སྟེ་དོན་དམ་པར་རང་
 བཞེན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་རང་བཞེན་མེད་པ་ལ་བདེན་གྲུབ་ལུ་
 འཇུག་པའི་སློ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སློ་ཀུན་རྫོང་ཅམ་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པ་གནས་ལུགས་
 གྱི་དོན་ལ་སློབ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ནས།
 མཚོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་དེ་འདྲའི་བདེན་འཛིན་གྱི་སློ་དེ་ལྷན་སྐྱེས་
 གྱི་འཛིན་པར་བསྟན་ཏེ། བདེན་འཛིན་དེས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་སྟེ་དེའི་དབང་གིས་བདེན་
 གྲུབ་ལུ་མཚོང་བའི་དངོས་པོ་རྩལ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོང་ཅམ་བྱ་སྟེ་སློ་ཀུན་རྫོང་
 པ་བདེན་འཛིན་དེས་བསྐྱིབས་པ་ཁོ་ནའི་དབང་ལས་བྱུང་བས་དེ་ལྷན་བརྗོད་པའི་

སྤྱིར། བདེན་འཛིན་དེས་ཀྱང་གྲུབ་མཐུན་སྒོ་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་གྱི་སློབ་ཆགས་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཉེ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ལྟ་བུར་ཉེ་བར་
 བསྟན་པ་ཡིད་གྱི་ཤེས་པས་མཐོང་བར་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཡོད་དེ། བདེན་འཛིན་
 དེ་ཡང་གྲུབ་མཐུན་གྲུབ་བཏགས་པ་ལས་གསར་དུ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི་སློབ་མ་མེད་
 པའི་འཇུག་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སློབ་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་
 འཛིན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་མཐོང་ཞིང་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེའི་སྤྱིར་མན་ཆད་གྱི་
 དོན་ནི། གཟུགས་སོགས་དངོས་པོ་རྣམས་པའི་ངོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་
 པ་ཞོ་ནའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དམ་པར་མེད་དེ། སློབ་ཆགས་དེ་དག་གི་བསམ་བཤམ་
 རྒྱའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་པ་ཅེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་པས། དེས་ན་
 བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་པ་ཅེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་གྲུབ་ཚད་དུ་
 བཤད་ལ། རྒྱུ་ཡང་གང་ཡིན་གྱིས་མི་འཛོག་པ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་ཚད་
 མས་མི་གཞོད་པའི་རྒྱའི་དབང་གིས་བཞག་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་གྱི་
 རྒྱའི་དབང་གིས་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་ཐ་ཉད་དུ་མོད་པར་མི་འདོད་དེ། ཞེས་གསལ་
 བར་གསུངས་པས་རྒྱུ་གཞོད་མེད་གྱི་དབང་གིས་འཛོག་པ་ཡིན་ལ། གཞོད་མེད་གྱི་
 དོན་ཡང་རྒྱུ་དོན་དེ་ཉིད་ལ་མ་ལ་ལ་བུལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བཞེད་དེ། དངོས་པོ་དེའི་
 དོན་གྱི་གཞོད་ལུགས་རི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་འཇུག་ཏུ་སྤྱིར་བཞག་དགོས་པའི་སྤྱིར།
 དེས་ན་བྱུང་འཛིན་མཛོན་སྤྱིར་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ལ་མ་འཇུག་པ་ཡིན་ཉེ། དེ་ལ་བྱུང་བ་
 རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་དེ་བྱུང་བ་ཞོ་བའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་གཞོད་ལུགས་ཡིན་
 ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་གྲུ་རང་ངོས་ནས་ས་པོན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་རྒྱའི་དབང་གིས་

བཞག་པ་ཡིན་ཡང་སྤྱི་ལུ་རང་གི་ཀུན་རྫོབ་པའི་གདོད་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
 བ་སྤྱི་ལུ་སྤྱི་བ་སློང་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན་ཡང་ས་བོན་ལས་རང་ངོས་ནས་སྤྱི་བ་
 མི་འགལ་ཉེ། རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་མ་དཔེར་བྱེད་པ་ན། སྤྱི་མའི་སྤྱགས་རྫས་
 གྱིས་བསྐྱད་པའི་ལྷན་མོ་བ་རྣམས་ལ་གཞི་དེར་རྟེ་ལེར་རྟ་སྐྱང་དུ་སྐྱང་པའི་ཚེ་སྤྱགས་
 རྫས་གྱིས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་སྐྱང་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། སྤྱི་མ་གཞིའི་ངོས་ནས་ཀྱང་
 རྟ་སྐྱང་དུ་སྐྱང་བ་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སློ་གཞོན་མེད་ལ་སྐྱང་བ་འི་དབང་
 གིས་བཞག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་གདོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ལྷབ་པ་
 ཞིག་བྱུང་ན་དེ་ལ་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་སྤྲོ་མོ་དང་། དོན་དམ་
 པར་བྱུབ་པ། ཡང་དག་པར་བྱུབ་པ། དེ་ལོ་ན་ཉིད་དུ་བྱུབ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱུང་། དེས་ན་
 རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་བྱམ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་བྱམ་པ་རང་ངོས་ནས་བྱུབ་པར་སྐྱང་
 བ་བྱམ་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་གདོད་ལུགས་སུ་བཞེད་ལ། ཐལ་འགྲུང་བ་རྣམས་དེ་ལྷང་
 སྐྱང་བ་ནི་དགག་བྱ་སྤྲོ་མོའི་སྐྱང་ཚུལ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་དོན་དམ་ལ་
 དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་སྤྲོ་རགས་ཀྱི་ཁྲད་པར་ལེན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། ད་དུང་
 འཆད་པར་འགྲུང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞི་བ་འཚོས་རྒྱན་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། སྤྱི་མའི་
 ག་ནས་སྐབས་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་སྤོང་བ།
 གང་མ་བརྟགས་གཅིག་སུ་ན་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རང་བཞིན་ཁོ་བོས་བཀག་པ་མེད་དེ།
 ཞེས་རིག་པས་མ་བརྟགས་པའི་གནས་སྐབས་ནི་ཕྱིས་པ་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བར་
 གྱི་སྤོང་བས་བྱུབ་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །དེ་འགོག་
 པའི་རིགས་པ་ནི། དཔུ་མ་རྒྱན་ལས། བདག་དང་གཞན་སྤྱིའི་དངོས་འདི་དག །ཡང་

དག་པར་ནི་གཅིག་པ་དང་། །དུ་མའི་རང་བཞིན་བྲལ་བའི་སྲིད། །རང་བཞིན་མེད་དེ་
 གཟུགས་བརྟན་བཞིན། །ཞེས་གཅིག་ཏུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་ཉིད་གསུངས་ལ། གཏན་
 ཚིགས་འདི་ནི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་
 བྲལ་བ་ངེས་པ་ནས་བདེན་མེད་གྱི་དོན་ཚད་མས་ངེས་པའི་སྲིད་ཏེ། རྒྱུ་རང་འགྲེལ་
 ལས། གཏན་ཚིགས་འདི་ལ་དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཡང་མེད་དེ།
 རྒྱབ་པའི་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤྱི་ཐ་སྙད་རྣམས་བསྐྱབ་པའི་སྲིད་ཏེ།
 དཔེར་ན། འདི་ནི་བ་སྐྱང་སྟེ། རྫོག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་
 པའི་སྲིད་རོ་ཞེས་བྲ་བ་ལྟ་བུའི་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་འདི་དམ་བཅས་
 དང་རྟགས་གཅིག་པས་མ་བྲལ་བའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་རོ་སྟུང་དུ་དོགས་པ་ལ།
 དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། གཅིག་ཏུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པས་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་སྐོ་
 རོར་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་། རྒྱབ་པའི་ཡུལ་གྱིས་འདི་ནི་བདེན་པར་མེད་དོ་སྟུང་པའི་ཡུལ་
 ཅན་ཤེས་པ་དང་། བདེན་པར་མེད་ཅེས་པའི་སྤྱི་ཐ་སྙད་རྣམས་བསྐྱབ་པའི་དོན་
 ཡོད་པའི་སྲིད་ཏེ། དཔེར་ན། རོག་རྫོག་ཤལ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་མཐོང་བ་ན་བ་
 སྐྱང་གི་དོན་གྲུབ་ཀྱང་བར་མི་ཤེས་པ་ལ་འདི་ནི་བ་སྐྱང་རོ་ཞེས་བརྟུན་པ་དོན་ཡོད་
 པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིའི་རྟགས་དགོད་པ་དང་། ཕྱོགས་བྲལ་
 བསྐྱབ་པ་སོགས་ནི་རང་རྒྱུད་པའི་ཡུགས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་
 རྣམས་སུ་གྲགས་ཆེ་ཞིང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་རྣམས་ཀྱི་རྟགས་འདིའི་རྣམ་གཞག་ནི་ལྟ་
 གྲིད་ཆེན་མོར་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དོན་བཤད་པའི་རྣམས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

། རྒྱལ་འགྲུང་བའི་ལྷན་སྐྱོད་ཀྱི་དགའ་བྱ། །

གཉེས་པ་ལ་ཞེ་རྒྱལ་འགྲུང་བའི་ལྷན་སྐྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ཞེས་པའི་དབང་གིས་
 བཞག་པའི་རྒྱལ་འགྲུང་ཚམ་དུ་བ་སྣེད་དུ་འཛོག་ཚུལ་ཤེས་ན། རྒྱལ་པོས་བཞག་པ་
 ཚམ་མ་ཡིན་པར་རང་རྩོམ་མཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཞུས་གྲུབ་པ་ཞིག་གྲུང་ན། བདེན་པར་
 གྲུབ་པ་སོགས་སྤར་གྱི་དེ་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རོ་མོས་གྲུབ་པ་
 དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རྣམ་སྤྱོད་གྲུབ་པ་སོགས་འཛོག་པས་དགའ་
 བྱ་སྤྱོད་པའི་ལྷན་སྐྱོད་ཀྱི་རྩོམ་པར་འགྲུང་བ་ལ་དགོངས་ནས། རྣམ་བཤད་ཆེན་མོར།
 ཚོས་རྣམས་རྒྱལ་པོས་པའི་དབང་གིས་འཛོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པས་དེའི་དོན་
 བསྐྱེད་ཏེ་བསྐྱེད་ན་འདི་སྣེ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ལྷན་སྐྱོད་ཀྱིས་གྲུང་། ལྷ་
 ཚོགས་ཡིད་དགའ་མེ་རྒྱལ་ཁ་བྱེ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཚོས་རྣམས་རྒྱལ་པོས་
 དབང་གིས་བཞག་པ་ཚམ་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱོད་གྱིས་གྲུང་
 རིགས་པ་དུག་ཅུ་པར། འཛོག་རྒྱལ་མ་རིག་སྤེན་ཅན་དུ། །ཞེས་སོགས་དང་། རིན་ཆེན་
 འཕྲེང་བར། ལྷན་སྐྱོད་པ་མིན་ཚུ་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་དང་། གཞུགས་ཀྱི་དོན་པོ་
 མིང་ཚམ་སྤྱོད། རྣམ་མཁུལ་ཡང་ཞེ་མིང་ཚམ་མོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་སྤང་སོགས་གྱི་
 ཚོས་དང་གང་ཟག་རྣམས་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་རྒྱལ་པོས་བཞག་པ་ཚམ་
 འབའ་ཞིག་ཏུ་བཤད་ལ། དེའི་འཛོག་ཚུལ་ཡང་། བཞི་བརྒྱ་པར། རྒྱལ་པོས་མེད་པར་
 འདོད་ཆགས་ལ། །སོགས་ལ་ཡོད་ཉིད་ཡོད་མིན་ན། །ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་འགྲུབ་
 པར། རྒྱལ་པོས་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རྒྱལ་པོས་མེད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་
 དག་ཞི་གོར་མ་ཆག་པར་ཐག་པ་བསྐྱོགས་པ་ལ་བཞག་པ་པའི་སྤྱོད་སྣེ་རང་གི་རོ་

བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ་ཞེས་གསུངས་ལ། འགྲེལ་པའི་དོན་ནི། རང་ཉིད་འདོགས་
 བྱེད་གྱི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་རང་ཉིད་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདོགས་དགོས་ཤིང་། རང་ཉིད་
 འདོགས་བྱེད་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པར་རང་ཉིད་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཚོས་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་ནི་གོར་མ་ཚག་པ་སྟེ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཐག་པ་ཁ་བོ་བསྟོགས་པ་སྟེ་
 འཁྲིལ་བ་ལ་སྤྱད་པ་ཅུང་ཟད་བབས་པའི་ཚེ་ཁ་དོག་ཁྲ་བོ་དང་། དེ་བྱིབས་འཁྲིལ་བ་
 སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་སྐྱུལ་ལྟར་རང་གི་དོ་བོས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གྲུབ་
 བར་ངེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་སྐྱུལ་འདྲིན་གྱི་སྟོས་སྐྱུལ་དུ་བཏགས་ཀྱང་
 བཏགས་ཚམ་དེ་ཀ་མ་གཏོགས་ཐག་པའི་ཚ་ཤས་རེ་རེ་བ་དང་། ཚོགས་བ་དང་། དེ་
 དག་ལས་དོན་གཞན་པའི་དོན་སྐྱུལ་གྱི་མཚན་གཞི་གསུང་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་
 ལྟར་ཁམས་དུག་འདུས་པ་ལ་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་ཀྱང་ཁམས་དུག་རེ་རེ་བ་དང་།
 ཚོགས་བ་གང་ཡང་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་མེད་ཅིང་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་
 ཀུན་གཞི་སོགས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་མི་བཞེད་ཀྱང་མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་
 ཚམ་ལ་གང་ཟག་འདོགས་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་སྤང་སོགས་གྱི་ཚོས་
 གཞན་རྣམས་ལའང་མཚོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་དེ་འདྲིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་གྱིས་
 བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། །ཞེས་སོགས་དང་། འཕགས་བ་སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང་། བདག་ཅེ་
 འདྲ་བ་དེ་འདྲར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཇི་འདྲ་དེ་
 འདྲར་ཚོས་ཀུན་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཐལ་རང་
 གཉིས་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟོགས་གྱི་དགག་བྱ་ལ་སྤྲ་རགས་གྱི་བྱུང་བར་དེ་ལྟར་
 བྱུང་བ་ཡང་ཅ་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་མི་བཞེས་ལ་སྤྱག་

བ་ཡིན་ནོ། །

། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་གཞག་པ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་དགག་པ། དེ་
 ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ། རྟེན་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་འཛིན་གྱི་ལོག་
 རྟོག་འགོག་ཚུལ། རིགས་པས་དབྱུང་བ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་རོས་བཟུང་བའོ། །དང་
 བོ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་གཞག་པ། དེ་རིགས་པས་
 བསྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་བྱུབ་པའི་དོན་
 རོ། །དང་བོ་ནི་འགྲེལ་བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཚོས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཁོ་
 བས་རིགས་པས་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོས་མཉམ་པ་ཉིད་གཞན་བསྟན་པར་སྦྲ་བར་
 དགོངས་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་དབྱུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དང་བོར། བདག་ལས་མ་
 ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་
 བ་ཡང་། །སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་ཉེ་བར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ནམ་ཡང་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞན་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །གང་ན་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་འགར་
 ཡང་གི་སྐྱའི་རྣམ་གྲངས་རྟེན་གྱི་ཚིག་གིས་ནི་ཡུལ་དང་དུས་དང་བྱུབ་པའི་མཐའ་
 བཤད་དོ། །གང་དག་གི་སྐྱ་བཞེན་པའི་ཚིག་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་བརྗོད་
 པའོ། །དེ་བས་ན་ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་ཡུལ་དང་། དུས་དང་། །བྱུབ་པའི་
 མཐའ་འགར་ཡང་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདི་ལྟར་སྦྱར་བར་
 བྱའོ། །འདིར་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་རང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་
 འགྲེལ་གྱི། ཡོད་པ་དང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཀག་པ་དོན་གྱིས་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་

བཞིན་དམ་བཅའ་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་
 བདག་མེད་གཉིས་ལས་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་མོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། དེ་ནས་
 ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྐྱོམ་པ་དོན་ཆེ་བར་བཤད་ཀྱང་། བཤད་པའི་གོ་རིམ་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ན་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཐོག་མར་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉན་ལ་
 འབེབས་ཤིང་། ཚོས་ལའང་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ལས། རང་སྡེ་
 དངོས་པོར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྡེར་དུ་སྐྱེ་གནས་འཇིག་
 གསུམ་སོགས་མཐོང་བ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱོ་འདོགས་པ་མང་ཞིང་།
 འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་ན་འདུས་མ་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་པར་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་
 སྐྱེ་བ་ཞིགས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་འགག་སོགས་འབད་མེད་དུ་ཞིགས་པར་
 འགྱུར་ཞིང་། དེ་ཡང་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཞིགས་པར་
 འགྱུར་བས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཏུ་ཡང་། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་ཐོག་མར་དོན་དེ་ཉིད་གཉན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་ལ། འདིར་ཡང་
 དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་དང་། མཉམ་ཉིད་བཅུའི་ནང་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་
 མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་བསྟན་པར་བཞེད་ནས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་ཚུལ་རྒྱས་
 པར་འཆད་ལ། གོང་གི་འགྲེལ་པའི་ཚིག་དོན་རྩལ་ཟད་བཤད་ན། ཉམ་ཡང་ཞེས་བྱ་
 བའི་སྐྱེ་བའི་གཞན་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་བའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས། གང་ན་ཡང་ཞེས་བའི་
 སྐྱེ་བའི་གང་ཡང་གི་སྐྱེ་བའི་རྣམ་གྲངས་ཉེ་གང་དུ་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་གཞི་སྟོན་པའི་རྟེན་གྱི་
 ཚིག་སྟེ། དུལ་དང་དུས་དང་གྲུབ་པའི་མཐའ་གང་ན་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དང་།

གཞི་དེ་གསུམ་དུ་གང་ཞིག་མི་སྐྱེ་བའི་གང་གི་སྐྱ་བཞེན་པའི་ཚིག་གི་ས་ནི་སྤྱི་དང་
 བང་གི་དངོས་སོ་བཟོད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་དང་བང་གི་དངོས་སོ་རྣམས་ལུས་དང་
 དུས་དང་གྲུབ་པའི་མཐའ་འགར་ཡང་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་སྤྱི་མ་གཞན་གསུམ་ལ་འདྲ་སྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི།
 ཀར་བ་སྤྱི་མ་གཉིས་བསྐྱབ་ཚོས་སུ་བྱས་ནས་དང་པོ་གཉིས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་
 ལྟོན་ས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་
 སྤྱིར་དོ་ཞེས་སྐྱོར་བ་ལྟ་བུ་གཞུང་གི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའམ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་རང་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་དང་
 འབྲེལ་བས་སྐར་ལྟར་སྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའམ་སྐྱེ་བ་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྐྱོར་བ་ལྟ་བུ་སྐྱབས་འདིར་གཞུང་གི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་
 མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཙམ་ཞིག་གཞག་པར་བཞེད་ནས། ཅ་ཤེས།
 བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་སྐྱོས་ཤིང་། འདིར་ཡང་། དེ་
 ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན། ཞེས་སོགས་གྱིས་དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་བཟོད་པའི་སྤྱིར། དེ་
 ལྟར་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་ནས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
 རྣམས་བསྟན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མི་ཞིགས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ།
 མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་དོན་གྱི་འབྲུབ་
 པའི་སྤྱིར།

། དབྱུ་མ་ཐམ་བཟོག་།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། བདག་སྐྱེ་དགག་གཞན་སྐྱེ་དགག་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་

དགག་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་ན་ཞེས་པ་
 བསམ། ཐལ་བར་འབྱུང་སྲིད་པོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་ལ། འདི་ལ་ཡང་འགྲེལ་
 པ་མཛད་པའི་རིགས་པས་དགག་པ་དང་། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིགས་པས་དགག་པ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འདིར་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་ནི་བྱུང་སྐྱེ་ལི་ཉ་ཡིན་པས་དེའི་
 རིགས་པས་འགོག་པའི་དོན་ཡིན་ལོ། །འདི་ལ་ཐོག་མར་བདག་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་
 ལུ་མའི་ལུགས་ཅུང་ཟད་བཟོད་ན། སྐབས་འདིར་བདག་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པ་པོ་ནི་གངས་
 ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱང་སྤོང་སེར་སྐྱའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་སེར་སྐྱ་བ་དང་། ཤེས་བྱ་
 ལ་ཉེར་ལྟར་གངས་ངེས་པར་འདོད་པས་གངས་ཅན་དང་། དེའི་སློབ་ནས་དངོས་པོའི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པས་གསལ་གྱུན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྟར་
 བྱི་ཁོ་རང་གི་གཞུང་ལས། རྩ་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འབྱུང་མིན་ལ། །ཆེན་པོ་
 སོགས་བདུན་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འབྱུང་ཞིང་། །བཅུ་དྲུག་པོ་ནི་རྣམ་པར་འབྱུང་བ་
 རྟེ། རྐྱེས་བྱ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་པར་འབྱུང་མིན། །ཞེས་པ་རྣམས་ཉེ། དེ་ལ་རྒྱ་ཁོ་ན་
 ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་
 རྟེ་སྐྱེ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱ། གཙོ་པོ་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་
 ཅན་དེ་ཉིད་དང་། གཉིས་པ་ནི། དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་དེ་ཙམ་ལྟ་སྟེ་རྣམ་པར་འབྱུང་
 བཅུ་དྲུག་གོ། །གསུམ་པ་ནི། རྫོང་མ་ཆེན་པོ་དང་རྒྱལ་སོགས་བདུན་ལོ། །བཞི་པ་ནི།
 བདག་ཤེས་རིག ། རྐྱེས་བྱ་ཞེས་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཅན་དེ་ལ་འདོད་ལ། དེས་ན་
 གཙོ་པོ་ནི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་རྒྱུའི་རྣམ་པའི་དོ་པོར་མི་གསལ་
 པའི་རྩལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པས་སྐྱེ་བུ་ལ་རྒྱ་ས་པོན་གྱི་རང་བཞིན་དང་། འབྲས་

ལུ་ལྷ་གུ་གཉིས་རང་བཞིན་ནས་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་དང་། ལྷ་གུའི་རང་བཞིན་དེ་
 ཉིད་ས་ཐོན་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པར་འདོད་ལ། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་རང་རང་
 གི་རྒྱུ་འི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷའི་བདག་ཉིད་དུ་མེད་བཞིན་
 དུ་སྐྱེ་བ་རི་བོང་གི་དུ་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲུའོ། །འདི་འགོག་པ་ལ་འདིར་
 དེ་མི་དེ་ལས་འགྱུར་ན་ཞེས་སོགས་དང་། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱི་
 བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་གནད་གཅིག་པས་དེ་བཤད་པ་ལ། ཚིག་
 གསལ་དུ་རང་ལུགས་དང་། གཞན་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འཐད་པ་གང་
 གིས་ཞེས་པ་ནས། དབུ་མ་ལས་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོན་ས་ངེས་པར་བུའོ་ཞེས་ལྷ་
 བ་གྲགས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་ཀྱང་
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་འགོད་པར་མཛད་དེ། དེ་ཡང་ཚིག་གསལ་
 ལས། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་ཀྱང་། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་
 བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་སྲིད་དང་། ལིན་ཏུ་ཐལ་
 བར་གྱུར་བའི་སྲིད་རོ། །དངོས་པོ་བདག་གིས་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་
 ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་ནས་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་བཤད་ལ། དེའི་དོན་ནི། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱུངས་ཀྱིས་ཀྱང་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་དམ་བཅའ་
 བརྗོད་ནས། དེ་བསྐྱུབ་པ་ན། གངས་ཅན་ལ་འགལ་བ་བརྗོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྐོ་
 བས་བདག་སྐྱེ་ཡོད་པ་ལ་གཞོན་པ་སྟོན་པ་ནི། སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་དེ་དག་ཚོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་རྒྱུའི་དུས་ན་

རྫོགས་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མ་ཁྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ལིན་ཏུ་ཐལ་བར་
 འགྱུར་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་ཏུ་ཐལ། སྐྱེས་ཟིན་སྐྱར་ཡང་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་གངས་ཅན་གྱིས་ཁས་སྐྱར་སེམས་པའི་འགྲེལ་ཚིག་དང་པོ་
 གཉིས་ཀྱི་དོན་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀི་རྒྱས་པར་འཆད་བ་སྟེ། དངོས་པོ་བདག་གི་
 བདག་ཉིད་ཏུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཀི་ཚོས་ཅན། ཡང་རྒྱ་
 རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་བ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱའི་དུས་སུ་བདག་གི་བདག་ཉིད་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མ་ཁྲུབ་ན། ཅི་སྟེ་སོགས་ཏེ། དེ་ཚོས་ཅན། ཉམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་
 འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱའི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་སྟེ།
 དོན་བསྐྱུ་ན། ལྷ་གྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱར་ཡང་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ཏུ་ཐལ། ས་
 བོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། འགྲེལ་ཚིག་དང་པོ་བསྟན་བཤད་
 གཉིས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་ལ་མ་ཁྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་ཏུ་ཐལ།
 རྒྱ་དུས་སུ་རྫོགས་པར་གྲུབ་ཟིན་སྐྱར་ཡང་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་བ་ཀི་འགྲེལ་ཚིག་ཕྱི་མ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཏེ། སློབ་དཔོན་སངས་
 རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་བ་གཅིག་པའི་བདག་སྐྱེ་
 འགོག་པའི་རིགས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པར་མི་འཐད་
 པར་བསྟན། རང་ལུགས་གཞན་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 གཞན་གྱི་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་རང་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་
 ཀི་ཚིག་གསལ་ལས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་
 ཚིགས་དང་། དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་སྐྱས་པའི་ཉེས་པ་མ་གསལ་

བའི་ཕྱིར་དོ། །ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བསྐྱོག་
 བས་བསྐྱབ་བར་བྱ་བ་དང་། དེའི་ཚོས་བསྐྱོག་པའི་དོན་མངོན་པས། དངོས་པོ་རྣམས་
 གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བ་
 དང་། སྐྱེ་བ་སྐྱབ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་
 འགྱུར་ཞེས་སྐྱོན་སྐྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་
 བསྐྱུངས་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཚིག་འདི་ལ། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་སོགས་ཁ་
 ཅིག་གིས་སྣང་གི་ཚིག་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་སྐྱེ་འགོག་ཅུས་ཀྱི་གཏུན་
 ཚིགས་དང་དཔེ་བཅོམ་དགོས་པ་ལས་མ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གངས་ཅན་
 ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་པ་འདི། འབྲས་ཏུས་མངོན་
 གསལ་གྱི་སྐྱ་གུ་ལྟ་བུ་ལ་འདོད་དམ། རྒྱ་ཏུས་མི་གསལ་བའི་སྐྱ་གུ་ལྟ་བུ་ལ་འདོད་
 བཟླ་བ་དང་། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་རིགས་ཏེ། འབྲས་ཏུས་མངོན་གསལ་གྱི་སྐྱ་གུ་སྣང་
 ཡང་སྐྱེ་དགོས་པར་མི་འདོད་པས་གྲུབ་ཐེན་བསྐྱབས་བར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་
 བ་ཁྲབ་པ་འགལ་བར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་བསལ་དགོས་པ་ལས་མ་བསལ་
 བའི་ཕྱིར། ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ། ཤེས་རབ་སྐྱོན་མར།
 རྒྱགས་ཡོད་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགྱུར་ལ། གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་མི་
 རིགས་ཏེ། གཞན་གྱི་སྣང་ཀའི་རྒྱགས་དང་བཅས་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱགས་
 རི་ལྟར་ཡོད་ན། དངོས་ཟེན་ལྟར་སྤྱིར་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་སྐྱབ་མེད་ཅེས་རྟགས་སྐྱ་
 རྐྱེད་ན་སྤོགས་ཚོས་མི་འབྲུབ་ལ། བདག་ལས་སྐྱེ་ན། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་སྐྱབ་མེད་
 ཏུ་འགྱུར་བ་རྟགས་སྐྱ་འགོད་ན། སྤོགས་ཚོས་གྲུབ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་བར་འགྱུར་བ་

དང་། འགྲུང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ལྷན་པ་ལས། ལྷ་ལྷ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་
 བ་དོན་མེད་དང་ལྷ་ལྷ་མེད་དུ་འགྲུང་བ་ལས། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ལྷ་ལྷ་བཅས་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཐོན་པས་དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་དེ་ཉིད་ལོག་ནས་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་
 ལྷ་ལྷ་བཅས་རྟགས་སུ་འགོད་པར་མངོན་ལ། དེ་ལྟར་དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་ཡང་
 བརྗོད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་རྟགས་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ལྷ་ལྷ་མེད་ལོག་ནས་སྐྱེ་བ་དོན་
 བཅས་དང་ལྷ་ལྷ་བཅས་སུ་འགྲུང་བ་ལྟར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་པ་ལོག་
 བས་གཞན་ལས་སྐྱེ་སྟེ་ཞེས་བྱུང་མེད་པས་བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་དེ་ལོག་
 བས། མ་ཡིན་དགག་ཅིག་བསྐྱབ་པའི་ཚོས་སུ་འགྲུང་ལ། ལྷ་ལྷ་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་
 དང་ལྷ་ལྷ་བཅས་སུ་ཁས་སྦྱངས་པས་ལྷ་ལྷ་སྐྱེ་བར་ཁས་སྦྱངས། བདག་སྐྱེ་དངོས་སུ་
 བཀག་ཅིང་། སྐྱེ་བ་ལ་བདག་སྐྱེ་དང་གཞན་སྐྱེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པས་ཚོས་
 གཞན་གཞན་སྐྱེ་ལྟ་བུ་འཕངས་པར་འགྲུང་ལ། དེ་ལྟར་ན་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་བསྐྱབ་
 པའི་དམ་བཅའ་མེད་དགག་ཅམ་དུ་འདོད་པའི་རང་གི་བྱུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་
 བར་འགྲུང་རོ། །ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་པར་མངོན་དེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱལ་
 བསྐྱངས་རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་པ་མ་དགོངས་ཤིང་། ལྷར་གྱི་སངས་རྒྱལ་བསྐྱངས་གྱི་
 འགྲུབ་ཚིག་དེ་དག་གིས་ཀྱང་འགལ་བརྗོད་གྱི་ཐལ་འགྲུང་གྱི་སྐྱོན་ནས་བདག་སྐྱེ་
 བཀག་པ་མ་དགོངས་པར་བདག་སྐྱེ་འགོག་བྱེད་གྱི་སྐྱོར་དག་བསྐྱབ་པ་གཞིར་བྱས་
 བས་སྐྱོན་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། ལེགས་ལྡན་གྱི་དགོངས་པ་ལ་རང་དང་མཐུན་
 པར་སངས་རྒྱལ་བསྐྱངས་ཀྱང་གཞན་སྐྱེ་མ་སྐྱོད་དུ་བཞེད་པ་གཞིར་བཞག་ནས་སྐྱེ་
 བ་ལ་བདག་སྐྱེ་དང་གཞན་སྐྱེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྷོན་དང་པོ་གཉིས་མེ་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་། གསུམ་པ་
 མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་སོ། །དང་པོ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལྷོན་མེད་ཚུལ་
 དང་། གཞན་གསལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལྷོན་མེད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་
 ལས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། ཚིག་
 གསལ་ལས། ལྷོན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་
 མཚོང་ངོ་ཞེས་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྷོན་བརྗོད་པ་
 འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་མཚོང་ངོ་ཞེས་
 མཚོང་སྐྱེད་ནས། མི་རིགས་པའི་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་ཞེན། ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ལ་རེ་
 ཞིག་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གང་སྐྱུས་པ་དེ་ནི་མི་
 རིགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། གང་གི་ཕྱིར་བདག་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་པ་རྒྱ་ཉིད་
 དང་། དེ་ཉིད་སྐྱེའོ་ཞེས་སྐྱ་བ་ཡིན་ལ། ཡོད་པ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མ་མཚོང་
 ཞིང་སྐྱབ་པ་མེད་པར་ཡང་མཚོང་ལ། ལྷོད་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་
 ཅིང་སྐྱབ་པ་མེད་པར་ཡང་མི་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྷོད་ཅག་གི་ཚོད་པ་ནི་འཐད་པ་
 དང་བྲལ་བ་དང་། རང་གི་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་རོལ་སོ་བདག་
 ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལ་འཇི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ལས་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་
 བཞོན་པ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་འདི་ཅམ་ཞིག་གིས་བཅུད་པ་ན། ཅིའི་
 ཕྱིར་པ་རོལ་སོ་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དམ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ཅུང་ཟད་
 བཤད་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིག་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་
 མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སློན་དུ་སྐྱ་བ་མི་རིགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ལྷ་མཚན་གང་

གི་ཕྱིར་གྲངས་ཅན་པས་བདག་ལ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི། འབྲས་ཏུས་སྐྱ་ཡོད་
 པའི་རང་བཞིན་ནི། གཙོ་པོ་འབྲས་ཏུའི་རྒྱ་ཉིད་དང། རྒྱ་ཏུས་སྐྱ་ཡོད་པའི་སྐྱ་གྲུ་དེ་
 ཉིད་སྐྱར་ཡང་ས་བོན་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་སྐྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱ་གྲུ་ཚོས་ཅན། ས་
 བོན་ལས་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མ་མཐོང་བར་ཐལ། རྒྱའི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མ་ཁུབ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་ཡང་མཐོང་བར་ཐལ།
 རང་གི་དོ་པོ་བྱུབ་ཅིན་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱས་པ་ན། གྲངས་ཅན་
 ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེས་ཅིན་པ་རྣམས་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་ཅིང་སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་
 ཡང་མི་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གྲངས་ཅན་ཁྱེད་ཅག་གིས་བདག་སྐྱེ་ཡོད་ཅེས་བསྐྱབ་
 ཅིང་སངས་རྒྱས་པ་ལ་རྩོད་པར་བྱེད་པ་ནི་རིགས་པའི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བ་དང་།
 རང་གིས་ཁས་སྐྱངས་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་སྐྱེ་ཡོད་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་རྣམ་
 དག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེས་ཅིན་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པ་དང་། རྒྱའི་བདག་ཉིད་ཏུ་
 ཡོད་པ་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་པ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་རོལ་པོ་བདག་ལས་སྐྱེ་
 བར་འདོད་པ་ལ་རག་འཇམ་པའི་སློ་ནས་འདི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་
 མཚན་གང་ལས་བདག་སྐྱེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་བཞེད་པ་ལ་
 འབྲས་ཏུ་སྐྱག་པོ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཐལ། ལོང་ཏུ་བསྐྱུན་པའི་འགལ་
 བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་འདི་དག་ཅུ་ཞེག་གིས་བཅད་པ་ན། པ་རོལ་པོ་གྲངས་ཅན་གྱི་
 ཅིའི་ཕྱིར་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དམ་སྟེ་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ཀུས་པ་མེད་པར་བསྐྱན་པ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། འོན་ཏེ་པ་རོལ་པོ་རང་
 གིས་ཁས་སྐྱངས་པ་དང་འགལ་བས་བཅད་པས་ཀྱང་མི་བརྗོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་རོ་ཚོ་

མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྒྱུ་བ་པར་མི་འགྱུར་བ་
 ཉིད་དོ། །ཁོ་ལོ་ཅག་ནི་བསྟོན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཚོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལོ། །དེའི་སྲིད་
 སློབ་དཔོན་ནི་གནས་མ་ཡིན་པར་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་འཚང་བར་བྱེད་པ་ན་
 བདག་ཉིད་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་དགའ་བ་ཉིད་མངོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཏེ།
 དོན་ནི། འོན་ཏེ་པ་རོལ་པོ་ཀྱངས་ཅན་རང་གིས་ཁས་སྐྱེས་པ་དང་འགལ་བ་བསྟན་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སློབ་པ་བཅུད་པས་ཀྱང་བདག་སྐྱེ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་
 མི་བརྒྱུ་ཅིང་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་ཁས་མི་ལེན་ན། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་གཉིས་
 ཀྱིས་ཀྱང་ལོག་རྟོག་དེ་བརྒྱུ་བ་པར་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་སྲིད་
 ཚོལ་ངོ་ཚ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟོན་འདིངས་པར་ལྷགས་པ་གང་ཞིག་ཁོ་ལོ་ཅག་ནི་
 དངོས་སུ་བསྟོན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྷ་མཚན་དེའི་
 སྲིད་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་ནི་བདག་ཉིད་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་དགའ་
 བ་ཉིད་ཅམ་ཞིག་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་འགལ་
 བརྗེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམས་བཞིན་དུ་ཡང་གནས་མ་ཡིན་པ་གཏན་ཚིགས་དང་
 དཔེ་བརྗེད་དགོས་སོ་ཞེས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དགོས་པ་མེད་བཞིན་དུ་འཚང་བར་
 བྱེད་པས་ནའོ། །

གསུམ་པ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་བསྟན་པ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། དབྱ་མ་
 པ་ཡིན་ན་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བྱ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷོགས་
 གཞན་ཁས་སྐྱེས་པ་མེད་པའི་སྲིད་རོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་དབྱ་མ་པ་ཡིན་ན་
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་དང་དེའི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་ཁས་ལེན་པར་

རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ནི་ཚུལ་གསུམ་རྟོག་པས་བཏགས་
 པ་ཅེས་མ་ཡིན་པར་གཏན་ཚིགས་དེའི་ཡུལ་གྱི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པའི་གཞི་ལ་འདོད་ལ།
 དབྱུང་མ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སློབ་པས་བཞིན་ཁས་སྦྲངས་པ་དོན་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་ནས། དེའི་ཞེས་བྱེད་དུ་འཕགས་པ་ལྟས། ཡོད་དང་མེད་དང་
 ཡོད་མེད་ཅེས། །ཞེས་སོགས་དང་། ཚོད་རྫོག་ལས། གཤམ་ཏེ་ངས་དམ་བཅས་འགའ་
 ཡོད། །ཅེས་སོགས་བྲངས་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་དབྱུང་མ་པ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 གྱིས་གྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་དང་གཏན་ཚིགས་སོགས་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། བོད་
 མང་པོ་ཞིག་འདི་ཅེས་ལའང་འཇུག་ནས་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལུགས་ལ་དམ་བཅའ་
 དང་ཁས་ལེན་སོགས་མེད་ཅེས་སྟེན་ཡང་། དེ་དག་འགོག་ཚུལ། རྗེ་ཡབ་སྲས་གྱིས་
 རྒྱས་པར་བསྟན་ཟིན་པས་མ་སྟོ་ས་སོ། །དེ་ནས་ཚིག་གསལ་ལས། གང་གི་ཆེ་དེ་
 ལྟར་དབྱུང་མ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མི་བརྗོད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ཞེས་པ་
 བས། དེའི་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ནི། གང་གི་ཆེ་
 ལྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དབྱུང་མ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སྐབས་འདིར་མི་
 བརྗོད་པ་དེའི་ཆེ་གངས་ཅན་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའི་དོན་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་
 ཅེས་པ་འདི་འགྲས་བུས་མངོན་གསལ་གྱི་སྐྱེ་བུ་ལ་འདོད་ན་གྲུབ་ཟིན་ལ། རྒྱ་དུས་མི་
 གསལ་བའི་སྐྱེ་བུ་ལ་འདོད་ན་ཁྱབ་པ་འགའ་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱའི་དུས་ན་ཡོད་
 པ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་གཞན་གྱིས་སྐྱས་པའི་ཉེས་པ་གསལ་དགོས་པ་
 མིན་ཏེ་སྟོན་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་གྱིས། མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་
 རྣམས་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ན་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

བ་ལྷ་བྱའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉལ་ཁས་ཁས་སྦྱངས་ན། དེ་ལྟའི་བཟུལ་བ་འཇུག་ན་ཡང་།
སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཁས་མ་སྦྱངས་པས་དེའི་ལན་
བརྗོད་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་པ་སྟེ་འགྲེལ་ཚིག་ཚང་བར་མ་དངས་སོ། །མདོར་
བཟུ་ནས་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་གཞན་གྱིས་སྦྱས་
པའི་ཉེས་པ་མ་གསལ་བའི་ཆ་ནས་སྦྱོན་མེད་དེ། རང་རྒྱུད་ཁས་མ་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོན་མེད་ཚུལ་ལ། གཞན་
གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མ་བརྗོད་པའི་སྦྱོན་མེད་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་ཉེས་པ་མ་
གསལ་བའི་ཆ་ནས་སྦྱོན་མེད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གཞན་གྲགས་དེས་བར་
བརྗོད་མི་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། བརྗོད་དགོས་ན་ཡང་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་
བསྐྱེད་ཀྱིས་དེའི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཚིག་
གསལ་ལས། ཅི་སྟེ་ཡང་དབྱ་མ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན་ཞེས་པ་ནས། དེ་མ་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར་དང་། དེའི་ཉེས་པ་མ་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་སྟེ་དུ་
འགྱུར་རོ་སྟེ་ན་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ནི། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྟར་འབྲེད་ན་
དེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཁས་མི་ལེན་པས་སྐབས་འདིར་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་
ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དཔེ་ཉལ་ཁས་མི་བརྗོད་ཀྱང་དེ་འགོག་ལུས་ཀྱིས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་དཔེ་
དང་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་གཞན་
གྱིས་སྦྱས་པའི་ཉེས་པ་གསལ་དགོས་པ་ལས་མ་གསལ་བའི་ཕྱིར། ལྟར་གྱི་སྦྱོན་སོ་
ན་གནས་སོ་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ལན་ལ་གཞན་གྲགས་དེས་བར་བརྗོད་མི་

དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། བཤད་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་ནས། འདིར་
 རྗེས་སུ་དབག་པས་གཞོན་པ་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་གོ་ཅི་ཞེས་ཡོད་ཅེས་པའི་བར་
 ཉེ། རོན་བསྟུན། འདིར་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་དེ་འགོག་ལུས་ཀྱི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་
 གཏན་ཚིགས་མ་བརྗོད་པའི་ཚ་ནས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ཉེ། བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་དེ་དེས་བར་བརྗོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱངས་
 ཚན་ལ་བདག་སྐྱེ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་རྣམ་དག་མེད་པ་ཉིད་འདིའི་སུན་འབྲིན་ཡིན་
 པས། འདིར་རྗེས་སུ་དབག་པའི་གཞོན་པ་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་ཡང་རང་གི་རྗེས་སུ་དབག་
 པས་འགལ་བ་གཞོན་མི་ཟ་བར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་
 སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནས། སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནས། སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 དེས་བར་བརྗོད་དགོས་ན་ཡང་བརྗོད་པ་ཡིན་ཉེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེད་པ་བདག་
 སྐྱེ་འགོག་པའི་ཚིག་དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་
 བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཚིག་དང་པོ་བསྟན་
 བཤད་གཉིས་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་ལུས་ཀྱི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་བསྟན་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་སྐྱོར་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལྷ་གྲུ་
 ཚོས་ཅན། ལྷ་བ་ཟེན་སྦྲར་ཡང་ས་པོན་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 མངོན་གསལ་གྱི་སྐྱུ་གྲུ་བཞིན་ཞེས་པའོ། །འདི་ཡང་དེང་སང་བ་རྣམས་དང་བསྟན་
 བས་སྐྱོན་ཚོད་པ་དང་ཐ་སྟོན་ཟོར་ཡང་བའི་ཚེད་ཏུ་ཡིན་གྱི། འདིར་དགོངས་པ་ནི།

གངས་ཅན་གྱིས་ས་བོན་གྱི་དུས་ན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྐྱ་གུ་ཚོས་ཅན། སྐར་ཡང་
 ས་བོན་ལས་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གངས་ཅན་པ་དག་གི་མཉུན་ན་
 གནས་པའི་མངོན་གསལ་གྱི་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་འགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་
 བ་ཞེས་པ་ནས། ཅི་སྟེ་རྫོད་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ནི། ལེགས་ལྷན་གྱིས་
 སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཁས་མི་ལེན་པས་དེ་
 མི་བརྗོད་ན་ཡང་གངས་ཅན་རང་ལ་གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་
 པའི་ཕྱིར་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཅི་སྟེ་རྫོད་པར་བྱེད་དེ་བྱེད་མི་རིགས་པ་ཐལ།
 གོང་དུ་བཀོད་མ་ཐག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཉེ་བར་སྐྱར་བས་གྲགས་ཅན་རང་ལ་
 གངས་པའི་སྐྱར་བའི་རག་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡང་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ་
 མི་འཇུག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡོད་པ་ཉིད་གཏན་ཚིགས་དང་། མངོན་གསལ་གྱི་བྱམ་
 པ་མ་ཐུན་དཔེར་བྱས་ནས་གངས་ཅན་ལ་རང་ཉིད་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་
 པས་འགལ་བ་བརྗོད་པར་མངོན་པ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་ནི། དེ་ལ་
 གཞན་གྱིས་སྐྱས་པའི་ཉེས་པ་མ་གསལ་བའི་ཆ་ནས་སློབ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གངས་
 ཅན་པ་དག་མངོན་གསལ་གྱི་བྱམ་པ་སྐར་ཡང་གསལ་བར་བྱེད་དགོས་པར་མི་
 འདོད་པ་དེ་ཉིད་འདིར་མ་ཐུན་དཔེ་དང་རྒྱུའི་རྣམས་པའི་རོ་བོར་གྱུར་ཅིང་མངོན་པར་
 གསལ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱམ་པ་སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་དགག་པ་བསྐྱབ་པར་བྱས་ནས་ཡོད་
 པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་གཞན་གྱིས་སྐྱས་པའི་དེ་ལ་ཉེས་པ་གསལ་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་གཞན་གྱིས་སྐྱས་པའི་ཉེས་པ་མ་གསལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་པ་
 བས། དེའི་ཕྱིར་སྐྱབ་འབྲེན་པ་འདི་དག་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཞེས་པར་

བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ཉེ་རྟོགས་པར་སྦྲོ་འོ། །དེ་ནས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་
ཞེས་པ་ནས། ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་པའི་བར་ནི་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ལོ། །

སྐྱོན་གསུམ་པ་མེད་ཚུ་ལ་ནི། ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བརྒྱུག་པའི་དོན་དང་ཡང་།
པ་རོལ་སོ་ཉིད་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི་ཁོ་སོ་ཅག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཉེ། རང་ལ་དམ་བཅའ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། དེ་ཡང་སྤར་བ་གདམས་པ་སྤར་དངོས་སུ་བཀོད་
ཚོད་དེ་ནི་སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་མཚན་པ་ཡིན་གྱི།
བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐྱོར་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་མི་
བཞེད་པས། དེ་དག་གི་བརྒྱུག་དོན་འཕངས་པའི་སྐོ་ནས་སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལ་
སྐྱོན་འཇུག་པ་མེད་དེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་བརྒྱུག་དོན་འཕེན་དགོས་པར་བཤགས་པའི་
སྐྱོར་བ་ནི་སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། འོན་སྲ་ར་གྱི་འགལ་
བ་བརྗོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བརྒྱུག་དོན་ཁས་ལེན་དགོས་པར་མཚུངས་སོ་སྦྲུམ་
ན། ལྷ་གྲུ་ཚོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ། ལྷ་དུས་སུ་རྩོགས་པར་གྲུབ་
ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མ་ཁུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལྷག་མེད་དུ་ཐལ། ལྷ་
དུས་སུ་གྲུབ་ཟིན་སྤར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བརྒྱུག་
པའི་དོན་དང་པ་རོལ་སོ་གྲངས་ཅན་པ་ཉིད་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི་ཁོ་སོ་ཅག་ལ་ནི་འབྲེལ་
བ་མ་ཡིན་ཉེ། རང་ལ་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ལྷག་བཅས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་
ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁོ་སོ་ཅག་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བརྒྱུག་དོན་ཁས་
སྤངས་པའི་སྐོ་ནས་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། ལྷ་མཚན་
གོང་དུ་བཤགས་མ་ཐག་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཐལ་བ་ལས་བརྒྱུག་པ་བསྐྱུབས་

བས་ཞེས་པ་ནས། ག་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ནི་རྒྱ་མཚོན་གང་ལས་ཐལ་
 འགྲུར་གྱི་བརྒྱུ་ག་དོན་ཁས་སྦངས་པའི་སྐོན་སྤོན་དུ་འགྲུར་རོ་ཞེས་སྐོབ་དཔོན་
 སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ལ་གཞན་གྱི་སྐྱེད་ཉེད་པར་འགྲུར་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པར་
 ཐལ། ཐལ་བ་ལས་བརྒྱུ་ག་བསྐྱེད་པས་པ་རོལ་པོ་གངས་ཅན་ལ་ཉེས་པ་མང་པོ་
 ཇི་ཅམ་དུ་འགྲུར་བདེ་ཅམ་ནི་ཁོ་པོ་ཅག་སྤྱོད་མངོན་པར་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱེ་བས་ཞེས་པ་ནས། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
 པའི་བར་གྱི་དོན་ནི། རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་དཔུ་མ་པས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་
 དང་བཅས་པར་སྐྱེ་བ་གངས་ཅན་ནས། དངོས་སྐྱེ་བ་སོགས་ལ་འགལ་བ་བརྗོད་པའི་
 ཐལ་བ་བསྐྱེད་པས་ཉེ་འཕངས་པ་ན་ཐལ་བ་ལས་བརྒྱུ་ག་པའི་དོན་དེས་པར་ཁས་
 ལེན་དགོས་པར་ག་ལ་འགྲུར་ཉེ་མི་འགྲུར་བར་ཐལ། སྐྱ་རྣམས་ནི་དབྱིག་པ་ཅན་དང་
 ཞགས་པ་ཅན་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་པོ་རང་དབང་མེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྐྱ་བ་པོའི་
 བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་པོ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་བརྗོད་འདོད་ཐམས་ཅད་
 འཕེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དོན་དེ་སྐོན་པའི་རུས་པ་རང་ལ་རྗེ་ལྟར་ཡོད་
 བ་སྐྱེ་བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ལྟར་འཕེན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིར་
 ཐལ་བ་བརྒྱུ་ག་པ་ལས་གཞན་སྐྱེ་འཕེན་པ་སོགས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་
 དགོས་པའི་དོན་ཅན་དུ་ག་ལ་འགྲུར་བར་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་
 བསྐྱེད་པ་ནི་པ་རོལ་པོ་གངས་ཅན་གྱིས་བདག་སྐྱེ་ཡོད་པར་དམ་བཅའ་བ་འགོག་
 པ་ཅམ་གྱི་འབྲས་སུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐལ་འགྲུར་གྱི་སྐོན་སྤོན་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་པ་ནི། སྐོབ་དཔོན་སངས་

རྒྱལ་བ་སྐྱེས་འབྲས་ལོན་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལྟར་མཐོ་མཐོ་བོ་སྐྱེ་སྐྱེས་ཀྱང་བཞེད་དེ། ཅུ་ལེས་ལས།
བཅའ་མཁའ་ལོ་མཚན་ཉིད་སྣ་རོལ་ན། །ཞེས་སོགས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་ཞི་མ་
གཏོགས་སུ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ། ལྷ་རྩལ་འདས་པ་དངོས་པོ་
མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་པལ་ཆེར་ཐལ་བ་བསྐྱེད་པ་ཞོ་ནའི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་
ཕྱོགས་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར།

། ཆོས་ཚན་མ་སུན་སྐྱེད་པ་བཞུགས་པ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞན་པ་མི་འཐུན་པར་བསྟན་པ་ནི། ཆོག་གསལ་
ལས། གཞན་ཡང་རྩོག་གོ་བ་འདིས་བདག་ཉིད་རྩོག་གའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཤིན་ཏུ་
མཁས་པ་ཚམ་ཞེག་བསྟན་པར་འདོད་པས། དབུ་མའི་ལྷ་བཀའ་ལེན་བཞིན་དུ་འད་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དག་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་དུ་མའི་
ཆོགས་ཀྱི་གནས་སུ་རྩོགས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ནས། སྦོབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་འབྱེད་
རང་ལུགས་ཀྱི་བདག་སྐྱེ་འཕོག་པའི་སྦྱོར་དག་ངོས་འཛིན་པ་ནི་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རི་
ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ལ་རེ་ཞེག་གང་འདི་སྐྱད་དུ་འདི་སྦྱོར་བའི་ཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི། འོན་
དམ་པར་ནང་གི་སྐྱེ་མཚེད་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ངེས་ཏེ། ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་ཅོ་ཞེས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ་ཞེས། མིག་
སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཚེད་རྣམས་ཆོས་ཅན། འོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ།
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་ཞེས་པའི་ལེགས་ལྟན་རང་
ལུགས་ཀྱི་སྦྱོར་དག་ངོས་བརྒྱུད་ནས། དེ་འཕོག་པ་ནི། འདིར་དོན་དམ་པར་ཞེས་བྱ་
བའི་ཁྱད་པར་ཅིའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བཏོད་པ་ཡིན་ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཏེ།

འདི་དག་ལས་བརྒྱུ་མཉམ་ཏེ་རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་ཚུལ་དང། དེ་ཡང་གཙོ་བོར་ཚོས་
 ཅན་མ་ཐུན་སྤང་བ་འགོག་ཚུལ་ལ་རག་ལས་བས་དེ་ཅུང་ཟད་བཤའ་ན། འདིར་མིག་
 སོགས་དོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་པའི་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་འདི་
 བསྐྱུ་བ་བྱའི་ཚོས་ལ་སྐྱོར་རམ། ཚོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་སྐྱོར། དང་པོ་སྤྱད་བསྐྱུ་བ་
 བྱའི་ཚོས་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་སྐྱོར་ཞེ་ན། འདིར་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་དེ་འདྲའི་དོན་
 དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྐྱོར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་སྤྱད་སྐྱུར་བ་ལ་སྐྱོ་ཚོལ་རང་ལ་བསྐྱོས་ནས་
 གྲང་དགོས་པ་མེད། བྱི་ཚོལ་གྲངས་ཅན་ལ་བསྐྱོས་ནས་གྲང་དགོས་པ་མེད། འདིག་
 རྟེན་རང་ག་བ་ལ་བསྐྱོས་ནས་གྲང་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ལེགས་
 ཐུན་རང་ཉིད་བདག་སྐྱེ་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། ལུ་
 རྟེན་གས་ངན་པའི་ལུགས་དེ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་དུ་བཀག་ན་ལེགས་པའི་བྱིར།
 གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། འདིག་རྟེན་པ་རྣམས་རྒྱ་ལས་འབྲས་དུ་འབྱུང་བའི་རྣམ་གཞག་
 ཅམ་ཞིག་བྱེད་གྱི་བདག་ལས་སྐྱེ་འམ་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཞེས་དབྱེད་པ་མི་བྱེད་པའི་
 བྱིར། ཞེས་པ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། འདིར་དོན་དམ་པར་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་
 ཅིའི་བྱིར་ཉེ་བར་བཀོད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ནས། དོན་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་
 སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བཤའ་ནས། བརྟག་པ་གཉིས་པ་སྤྱད་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་
 ཁྱད་པར་དུ་སྐྱོར་བ་འགོག་པ་ནི་ཚིག་གསལ་ལས། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 སྐྱེ་བ་དགག་པར་འདོད་ནས། ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་སྟོན་ཏེ། བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་
 སྐབས་འདིར་མིག་སོགས་ཚོས་ཅན་དུ་འདྲིན་ན། དོན་དེ་དོན་དམ་པའི་མིག་སོགས་
 ཚོས་ཅན་དུ་འདྲིན་ནས། ཀུན་རྫོབ་པའི་མིག་སོགས་ཚོས་ཅན་དུ་འདྲིན་ནས། དེ་

གཉིས་ཀའི་ཁྱད་པར་དོར་བའི་མིག་སོགས་ཅམ་ཞིག་ཚོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ལས་
 གང་ཡིན། ལེགས་ལྡན་ན་ལེ། དང་སོ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་
 ལྷ་ཚོལ་རང་ལ་བལྟོས་ཏེ་ཚོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་སམ། ཉགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་དོན་དམ་པའི་མིག་སོགས་མེད་པར་ཁས་ལྷངས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། ཁས་མ་
 ལྷངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་དང་། གཉིས་བ་ལྟར་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ།
 གཞན་གྱི་ཚོལ་གངས་ཅན་ལ་བལྟོས་ནས་ཚོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་མིག་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་བ་རྣམས་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་
 པར་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་བརྗོད་རིགས་པ་ལས་དེ་ལྟར་ཡང་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་ཀྱན་རྫོབ་དུ་ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་མི་རིགས་སོ་
 ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ནོ། །དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་ན་ལེ། སངས་རྒྱལ་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་
 ལྷ་མི་ཉག་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་འགྱུར་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན་དུ་
 བཟུང་ན་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མ་གྲུབ་ཅིང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་
 ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་སངས་རྒྱལ་པ་ལ་མ་གྲུབ་པས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དོར་
 བའི་སྐྱ་ཅམ་ཚོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་། ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་
 ཁྱད་པར་དོར་བའི་མིག་སོགས་ཅམ་ཞིག་ཚོས་ཅན་དུ་འཛིན་པས་ཚོས་ཅན་མ་གྲུབ་
 པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། ཅི་སྟེ་རི་ལྟར་སྐྱ་མི་ཉག་
 ཅེས་བྱ་བ་ལ་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱི་ཉིད་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། ཁྱད་པར་དོར་བའི་ཚོས་ཅན་ཅམ་ཞིག་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ་

ཞེན་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ལོ། །དེ་ལོག་པ་མི། ཚིག་གསལ་ལས། འདི་ལྟར་གང་
 གི་ཚེ་འདིར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ཁོ་ནར་དེའི་རྟེན་
 ཚོས་ཅན་སྲིན་ཅི་ལོག་ཅམ་གྱི་བདག་གི་དངོས་པོ་རྟེན་པ་ནི་ཉམས་པར་གྱུར་པ་
 འདིས་རང་ཉིད་གྱིས་ཁས་སྐངས་པ་ཉིད་དོ། །སྲིན་ཅི་ལོག་དང་སྲིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
 དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་མདོར་བསྟན་ལས། དེའི་སྲིར་གང་གི་ཚེ་ཞེས་པ་མན་
 ཚད་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པས་འགྲེལ་ཚིག་འདི་ཉིད་རྟོགས་དཀའ་བས་
 རྩལ་ཟད་བཤད་ན། མིག་དབང་ཅམ་དེ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་མིག་དབང་དོན་དམ་པར་
 མི་སྐྱེ་བར་བསྐྱབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟེན་ཚོས་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པར་གཞག་ཏུ་མི་
 རུང་སྟེ། རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་སྐབས་འདིར་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཚོས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ཁོ་ནར་རྟེན་ཚོས་ཅན་མིག་དབང་དེ་ཅམ་པའི་ཚེ་རྟེན་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཡུལ་ཅན་སྲིན་ཅི་ལོག་ཅམ་གྱི་བདག་གི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་རྟེན་པ་ནི་
 མི་རུང་བར་ལེགས་ལྡན་འདི་རང་ཉིད་གྱིས་ཁས་སྐངས་པའི་སྲིད། ལྷ་སྟེ། དེ་ལྟར་
 མིག་དབང་དེ་ཡུལ་ཅན་སྲིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མིག་དབང་གི་རང་བཞིན་ལ་མ་འཇུག་
 བའི་རྟེན་དོན་དུ་འདོད་དགོས་ཤིང་། དེ་འདོད་ན། མིག་དབང་གངས་ཅན་གྱི་མིག་
 སོགས་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་སྲིན་ཅི་ལོག་དེའི་ཡུལ་དུ་མེད་དགོས་པའི་སྲིར་ཏེ། སྲིན་
 ཅི་ལོག་དང་སྲིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་རོན་ཡོད་པའི་ཡུལ་གཉིས་
 ཐ་དད་པ་སྟེ་འགལ་བའི་སྲིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་འགྲེལ་ཚིག་ལ་འབྲུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།
 སྐར་ཡང་རྩལ་ཟད་གོ་སྐྱོ་བར་བརྗོད་ན། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱགས་ལ་ཚོས་ཅན་
 མིག་སོགས་འཇུག་པའི་ཚད་མ་དེ་མིག་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་འཇུག་པའི་

ཤེས་པར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། མིག་སོགས་འཇུག་པའི་ཚད་
མ་དེ་ལ་མིག་སོགས་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བར་སྣང་བ་དེ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་བྱུང་བར་
ཐལ། མིག་སོགས་འཇུག་པའི་ཚད་མ་དེ་ལ་མིག་སོགས་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བར་
སྣང་བ་ནི་གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་ཚད་མ་དེ་མིག་སོགས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ལམ་འཇུག་པའི་
ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིག་སོགས་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བ་དེ་མིག་
སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་མ་རང་བཞིན་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིག་
སོགས་འཇུག་པའི་ཚད་མ་དེ་མིག་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འཇུག་པའི་ཚད་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིག་སོགས་ཚོས་ཅན། བྱངས་ཅན་གྱི་
ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྙེད་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གནས་
ལུགས་འཇུག་པའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱུང་བ་སྟེ། ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
དང་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྙེད་དོན་ཐ་དང་བ་སྟེ་འགལ་པའི་ཕྱིར།
ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་སྟོང་ཐུན་དུ་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། དབུ་མ་བས་དངོས་སྣ་བའི་
དོར་མིག་སོགས་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་བདེན་རྩུབ་གང་གིས་ཀྱང་
བྱུང་བར་དུ་མ་བྱས་པའི་མིག་སྐྱེ་ཅམ་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་མ་ཐུན་སྣང་དུ་བྱུང་བའི་
ཚོས་ཅན་དུ་འཛིན་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ཁོ་ནར་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་
མེད་པ་དེའི་རྙེད་ཚོས་ཅན་མིག་ལ་སོགས་པ་ཉམས་པར་གྱུར་བ་སྟེ་དོན་དམ་ལ་
ད་ཕྱོད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱི་དོའམ། དེ་ཁོ་ནར་མ་བྱུང་བར་ལེགས་ལྡན་འབྱུང་འདིས་
རང་ཉིད་གྱིས་ཁས་ལྷངས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་གི་ཆེ་མིག་སོགས་
ཚོས་ཅན་དུ་བྱས་ནས་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སྣ་འདོད་པ་དེའི་

ལྷན་པར་བཞེད་ལ། རང་རྒྱུད་པ་མཉམ་ཆད་བྱམ་འཛིན་མངོན་སུམ་བྱམ་པ་ལ་འཇུག་
 བ་བྱམ་པ་འཛོགས་མི་ལྷན་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་བ་
 ཐལ་འཇུག་བ་དང་རྣམ་རིག་པ་གཉིས་ལ་ཚོས་ཅན་མ་ཐུན་སྣང་བ་ཡོད་པར་འཇུག་
 ཏེ། དེ་གཉིས་ཀའང་སོ་སྐྱེའི་བྱམ་འཛིན་མངོན་སུམ་བྱམ་པ་ལ་ཇུག་པར་བཞེད་པའི་
 སྲིད་ཞེ་ན། དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རྣམ་རིག་པ་རྣམས་སྲིད་འཛིན་སུམ་བྱམ་པ་སྲི་
 རོལ་དོན་དུ་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ལ་འཇུག་པར་བཞེད་ཀྱང་བྱམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་མ་འཇུག་པར་བཞེད་པའི་སྲིད་ཏེ་བྱམ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་
 གྲུབ་པར་འདོད་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་བ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་འགོག་པ་ནི་ཚོས་ཅན་
 མ་ཐུན་སྣང་བ་འགོག་ཚུལ་འདི་ལ་ཐུག་ལ། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་
 པ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་ལ་ཐུག་སྟེ། རང་རྒྱུད་པ་མཉམ་ཆད་ཚོས་ཅན་སྲུ་གུ་ལྟ་བུ་ལ་ཚད་
 མར་སོང་ན་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མར་སོང་བས་ཇུག་པར་
 འདོད་ཅིང་། ཐལ་འཇུག་པ་རྣམས་སྲུ་གུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མར་སོང་
 བ་མི་སྲིད་པར་བཞེད་པའི་སྲིད་འདིའི་ཚོས་ཅན་མ་ཐུན་སྣང་བ་འགོག་ཚུལ་གྱི་
 འཕྲོས་དོན་རྣམས་ནི་བྱང་ལེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་དཀའ་འབྲེལ་དུ་བཤད་ཐེན་ཏོ། །

། གཞན་སྐྱེ་འགོག་ཚུལ་། །

གཉིས་པ་ནི་རང་སྐྱེ་དངོས་པོར་སྐྱེ་བ་རྣམས་ན་རེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་
 ཐེན་སྐྱེར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་ཤིད་དེ་མེད་པས་
 གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་འདི་མི་རིགས་ལ། རྒྱ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པས་
 དགག་པར་ཡང་རིགས་ན། གཞན་དག་ལ་ལྟ་ག་ལ་ཞིག་ཅེས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་མི་

རིགས་ཏེ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས། དངོས་སོ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་མི་
 འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཁས་སྦྱང་བར་བྱའོ། །ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ལ་
 གཉིས། གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྤྱིར་དགག་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བྲག་
 ཏུ་དགག་པའོ། །དང་སོ་ལ་ལྟ། གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་དངོས། །བཀག་པ་ལ་འདྲིའུ་རྟེན་
 ཀྱི་གཞོན་པ་སྦྱང་བ། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
 འགར་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ། བདེན་པ་གཉིས་ཚར་དུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
 བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ། །དང་སོ་ལ་སྤྱིར་དགག་ཀྱི་བྲག་ཏུ་སྤྱེ་ནས་དགག་
 འབྲས་བུ་ལ་སྐྱེ་བཞིན་དུ་དུ་དུས་དགག་པ་གསུམ་ལས། དང་སོ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་
 ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་ལྟ་བུ་བལ་གཞན་སྐྱེ་
 དགག་པ་དང་། དུས་མཉམ་པ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་སོ་ནི། ལྷ་བུ་
 ས་སོན་དང་ནི་ཞེས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མིག་གི་སྒོ་ལ་ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །སྤྱིར་དགག་པ་ནི། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་
 འབྲུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། །ཞེས་སོགས་སྒྲི་ཀ་གཅིག་གིས་དངོས་སུ་གཞན་སྐྱེད་
 འགོག་བྱེད་ཀྱི་འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་དང་། དེའི་ལུགས་ལ་གཞན་སྐྱེ་
 འགོག་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཀྱང་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་
 གཞན་སྐྱེའི་དོན་རྒྱ་འབྲས་ཐ་སྟོན་དུ་གཞན་ཡིན་པ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། རང་བཞིན་གྱིས་
 ལྷན་བཤམ་རང་གི་དོ་སོས་ལྷན་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་དེ་འདྲའི་འབྲས་བུ་གཞན་སྐྱེ་
 བར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། འདི་འགོག་པ་ལ་ཅ་ཤིང། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཞན་ཉིད་

བ། །རྒྱ་དང་རྒྱ་མིན་མཚུངས་པར་འགྲུལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རིག་པ་དེ་ཉིད་འདིར་
 རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་ས་སྤྱི་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་
 བ། དེ་གཉིས་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་གཞན་དུ་ཐམས་པར་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པའི་གཞན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེའི་བྱུང་འབྱེད་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་དུ་གཞན་མ་ཡིན་པར་
 ཆ་འགའ་ཞིག་ནས་གཞན་ཡིན་ཞིང་འགའ་ཞིག་ནས་གཞན་མ་ཡིན་ནགཞན་མ་ཡིན་
 པའི་སྤོངས་དེ་ལ་གཞན་དུ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་གཞན་
 མ་ཡིན་པར་སོང་ལ། དེ་ལྟར་དེ་གཉིས་གཞན་དུ་འདོགས་པ་དེ་རྒྱ་མཚན་ལ་བལྟོས་ན་
 བཞག་པར་སོང་བ། དེ་ལྟར་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐམས་
 བལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་
 གཞན་ཡིན་ན་གཏན་ནས་འབྲེལ་མེད་གྱི་གཞན་དུ་འགྲུང་ཞིང་། ལྷ་གྲུ་དེ་རང་གི་ས་
 བོན་དང་གཏན་ནས་འབྲེལ་བ་མེད་བཞིན་དུ་དེ་ལས་རྒྱུ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་རེས་པ་
 འཚོལ་བར་ཐལ་བའི་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དང་པོ་དང་། མི་མ་སྤུན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་མ་སྤུན་
 པའི་འབྲས་སུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཐལ་འགྲུར་གཉིས་པས་སྣོན་ཏེ། དེ་ཡང་ས་ལུའི་སྤྱི་
 གྲུ་ཚོས་ཅན། རྫོང་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་རིགས་མ་སྤུན་པ་ནས་གྱི་ས་
 བོན་སོགས་དང་། རིགས་མི་མ་སྤུན་པ་སྣམ་སུ་དང་རྫོ་བ་སོགས་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་
 ཐམས་པར་འབྲེལ་བ་མེད་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བའི་གང་ཞིག །གཞན་
 དེ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས་ས་ལུའི་སྤྱི་
 གྲུ་ཚོས་ཅན། རང་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་པའི་ས་བོན་ལས་མི་སྐྱེ་སྤྱེ། ས་བོན་
 དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་ཐལ་བ་དང་པོའི་དོན་དང་།

གཉིས་པ་ནི། གསལ་བྱེད་མེ་ལྷེ་འབར་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱིད་ལས་སྤང་བ་འབྱུང་བ་
བཞིན་དུ་རང་གི་རོ་སྐལ་གྱི་བསལ་བྱེད་ལུན་པ་དེ་ཡང་འབྱུང་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་
ཀ་དང་འབྲེལ་མེད་གྱི་གཞན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས་མེ་ལྷེ་འབར་
བ་ཚོས་ཅན། ཁྱིད་ལས་རང་གི་རོ་སྐལ་གྱི་ལུན་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཁྱིད་སྤང་བའི་རོ་
རྒྱ་རྒྱུ་ལ་བལྟེས་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྷོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱུངས་གིས་ཀྱང་
དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཐལ་འབྱུང་གི་སྐོ་ནས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ། རྒྱ་འབྲས་ལྷ་ལྷི་བ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་
དང་། དུས་མཉམ་པ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལྷ་གྲུ་ས་པོན་
དང་། ཞེས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མིག་གི་སྐོ་ལ་ཞེས་སོགས་གིས་
འཆད་ལ། རྣམ་བཤད་གྱི་ཚིག་དོན་གཞན་རྣམས་རྟོགས་པར་སྤྲུ་ཞིང་། སྐྱེ་བ་འདི་ནི་
བྱེད་པོ་མེད་པར་རིག་པའི་རོ་བོའང་མིན། །ཞེས་པའི་འཕུལ་མཚམས་ཅུང་ཟད་
བཟོད་ན། ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་དུས་ན་ལྷ་གྲུ་དེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་ཀྱང་དུས་དེར་
བྱེད་པ་པོ་ལྷ་གྲུ་མེད་པ་ཅམ་ཞིག་རང་གཞན་གཉིས་ཀས་ཁས་ལེན་ཀྱང་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་
བའི་བྱ་བ་རང་མཚན་གྱིས་བྱུབ་པའི་དུས་དེར་ཡོད་ན་དུས་དེར་བྱེད་པོ་ལྷ་གྲུ་ཡང་
ཡོད་དགོས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པའི་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོར་སོང་ཕྱིན་དུས་རྣམ་
ཡང་དེ་ལྟར་འབྱུང་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་དུས་ཐམས་
ཅད་དུ། བྱེད་པ་པོ་ལྷ་གྲུ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་དགོས་པ་ལས་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་དུས་དེར་
སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་ཀྱང་བྱེད་པ་པོ་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པ་

ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ལ་སྲུ་བཞིར་དབྱེད་ནས་འགོག་པ་ནི། སྐྱེད་པར་བྱེད་
པ་བསྐྱེད་བྱ་གཞན་བསྐྱེད་པ་དེ་རྒྱ་ཡིན་ན། །ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདིག་ཉེན་གྱི་གྲགས་པས་གཞན་སྐྱེ་ཁས་སྦྲངས་ནས་
འདིག་ཉེན་གྱིས་གཞོད་པ་སྦྲང་བ། འདིག་ཉེན་གྱི་མ་སྦྲད་དུ་འདར་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་
འདིག་ཉེན་གྱིས་གཞོད་པ་སྦྲང་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདིག་ཉེན་གྱིས་གཞོད་པའི་རྩོད་པ་
དང་། དེས་མི་གཞོད་པའི་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གང་གིས་རང་ལྟ་ལ་གནས་
ཞེས་སོགས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
རིགས་པ་གང་དང་དེ་ནི་བྱུང་ཤིང་སྐྱམ་པོ་མར་གྱིས་བྲན་པ་ལྟར་ཁོད་ཀྱི་སྐྱོའི་མེས་
མ་ལུས་པར་བསྐྱེགས་པས་ཁོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མེ་སྐྱོར་བ་ལྟར་བྱེད་པའི་རིགས་
པའི་བྱུང་ཤིང་བསྐྱུལ་བས་ཚོགས་པོ། །གལ་ཏེ་རིགས་པ་ཉེ་བར་མ་བཞེན་པར་བརྗོད་
པར་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །དོན་གང་ཞེས་འདིག་ཉེན་ཉིད་ལ་གྲུབ་པ་དེར་ནི་རིགས་པས་ཅི་ཡང་བྱ་བ་མེད་
དེ། འདིག་ཉེན་གྱིས་མཐོང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྣོ་བས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྐྱུས་པ།
ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས། རྩོགས་སྣ་མའི་གཞུང་དེ་ཉིད་བཞོད་ལ། དེའི་དོན་ནི།
གཞན་སྐྱེ་འདོད་པ་དག་ན་ལེ། གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པར་བསྐྱུབ་པའི་རིགས་པ་གསར་དུ་ཁོ་
བོ་ཅག་མི་འགོད་དེ། སྦྲང་བཞོད་པ་དག་ཀྱང་། མར་གྱིས་བྲན་པའི་བྱུང་ཤིང་སྐྱམ་པོ་
མེས་བསྐྱེགས་པ་བཞེན་དུ་ཁོད་ཀྱི་སྐྱོ་སྐྱོས་ཀྱི་མེས་མ་ལུས་པར་བསྐྱེགས་པས་
སྦྲང་རིགས་པ་སྐྱུས་ཀྱང་ཁོད་ཀྱི་རིགས་པའི་མེ་སྐྱོར་བའི་ཡན་ལག་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་རིགས་པ་མ་བསྐྱུན་ན་འདོད་པའི་དོན་གཞན་སྐྱེ་མི་འགྱུབ་པ་མ་ཡིན་

བས་ཞེ་ན། དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། འཛིག་ཉེན་གྱི་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་གྱི་གྲུབ་པ་དེར་ནི་
 རིགས་པས་ཅི་ཞེ་ག་བྱ་སྟེ་འཛིག་ཉེན་གྱི་མཐོང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་
 རྱིང་། དེས་ན་འཛིག་ཉེན་གྱི་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞན་སྐྱེ་ལེགས་པར་གྲུབ་
 པས་དེ་སྐྱེ་བ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཞན་འགོད་པ་ལ་བཟོས་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན་ཞེས་
 པའོ། །ཚོད་པ་འདི་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ན་དེ་སྦྱིར་སྐྱེ་
 བ་བཀག་པར་གོ་ཞིང་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལྡངས་ཕྱིན་དེ་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་སྐྱེ་འགག་སོགས་གཞག་ཏུ་
 མེད་པའི་བདེན་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་འདུར་མི་རུང་བའི་ཚོད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚོད་
 པ་འདིའི་ལན་མངོན་པ་ན་ཡང་། རོག་མར་ཡུལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་
 པར་བརྗོད་ནས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཡང་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་འཛོག་པ་མི་འགལ་
 པའི་སྐོ་ནས་ལན་མངོན་པར་བཞེད་དོ། །རོག་མར་ཡུལ་བདེན་པ་གཉིས་དང་ཡུལ་
 ཅན་དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་རྣམས་བཤད་པའི་སྐོ་ནས་དོན་དམ་
 ད་ཕྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་འཛིག་ཉེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་
 མི་གཞོད་ཅིང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་ཡུལ་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དམྱོད་པའི་རིགས་
 པས་མི་གཞོད་པ་དཔའི་སྐོ་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ཏེ། གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ནི་
 དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ཡིན་པས་དོན་དམ་དམྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་
 ཡིན་ལ། འཛིག་ཉེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་སྐྱེ་བུ་སོགས་ས་བོན་སོགས་ལས་
 སྐྱེ་བར་མཐོང་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅོམ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་དེས་དེ་ལ་གཞོད་པར་མི་རུས་
 སོ་ཞེས་ལན་མངོན་པ་ཡིན་ལ། འདི་ཡང་དོན་ཚན་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། གཉིས་པ་ལ་

གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་པའི་ཚུལ་དང་། སྐྱོན་མེད་པར་མ་ཟངས་ཡོན་ཏན་
 ཡོད་པར་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་
 མེད། །ཅེས་སོགས་ཡན་ཆད་དང་། གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་སྐྱུ་གྲུ་ས་སོན་ལས་
 གཞན་མིན། །ཞེས་སོགས་མན་ཆད་ཀྱིས་འཆད་དོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། རོན་
 དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མི་གཞོད་པར་
 བསྟན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་དུ་འང་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་
 གཞོད་པ་མེད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སེལ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་
 འགྲུབ། །ཞེས་པ་ཡན་ཆད་དང་། གཉིས་པ་ནི། གནག་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ས་སོན་ཚམ་
 བཏབ་ནས། །ཞེས་སོགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་
 འཇིག་རྟེན་གྱིས་མི་གཞོད་པའི་རྒྱ་མཚན། གཞོད་པར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་གྱི་
 རིགས་པ་བསྟན་པའོ། །

། དབུ་མ་བདེན་གཉིས། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། བདེན་གཉིས་སྤྱི་འཇུག་གཞག་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱར་བ།
 བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་བསྟན་
 བཅོས་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་རྟོགས་ཤིང་ཚོགས་མ་མེད་པའི་འཁོར་བར་དངོས་
 པོའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སློན་བ། དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མཛེས་པོ་དང་
 བྲལ་བ། ཚོས་པ་དང་བྲལ་བ། འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པའི་བརྟོག་ཐབས་ལ་བརྟེན་པ་
 འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱང་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་མ་བཤད་པར་འཇིག་རྟེན་
 གྱིས་གཞོད་པའི་སྤྱོད་པའི་ལས་བརྗོད་པར་མི་རྣམས་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་

བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྟན་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རེ་ཞིག་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་
 རྣམ་པར་གཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ཅུང་
 ཟད་བཤད་ན། གང་ཞིག་བསྟན་བཅོས་ཏེ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་སྲིད་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་
 རྟོགས་ཤིང་ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བར་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བག་
 ཚགས་ཡོངས་སུ་སློབ་པ་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། དངོས་པོར་འཛིན་པའི་
 མཛེས་པོ་དང་དུས་རྟག་ཏུ་བྲལ་བར་གྱུར་པའི་ཐབས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅམ་ཐོས་པ་
 དང་བྲལ་བས་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་འཛིན་ཉེན་གྱིས་གཞོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 བརྗོལ་ཐབས་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་སྐྱེ་བརྗོལ་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་འཛིན་ཉེན་གྱི་བྱང་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་
 མང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་མ་བཤད་པར་འཛིན་ཉེན་གྱིས་གཞོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་
 བརྗོལ་སྐྱེ་བ་འདི་ལས་བསྐྱོག་པར་མི་རུས་པས་འཛིན་ཉེན་གྱིས་གཞོད་པར་བྱ་བ་སྟེ་
 གཞོད་པར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། དེས་མི་གཞོད་པའི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་
 བར་དག་བསྟན་བར་བྱ་དགོས་པས་ཐོག་མར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དངོས་ཀུན་ཡང་དག་རྒྱུན་པར་མཐོང་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས། གཞུང་གི་དོན་ནི། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཀུན་ཚོས་ཅན། རང་རང་གི་སྟེང་ན་
 རོ་བོ་གཉིས་གཉིས་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡང་དག་མཐོང་བ་རིག་ཤེས་ཚད་མས་
 རང་གི་དངོས་པོ་ཉིད་པའི་དོན་དང་རྒྱུན་པ་མཐོང་བ་ཐ་སྟོད་པའི་ཚད་མས་ཉིད་པའི་
 དོན་གྱི་རོ་བོ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་མཐོང་བ་རིག་ཤེས་ཚད་མས་ཉིད་
 པའི་ཡུལ་སྐྱེ་བུ་བདེན་སྟོང་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིག་ཤེས་གང་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པར་

སོང་བའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྲིད། མཐོང་བ་རྒྱན་པ་མ་སྟོང་པའི་ཚད་མས་རྟེན་པའི་དོན་གྱི་སྐྱུ་གུ་ནི་ཚོས་ཅན། གུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་གསུངས་ཏེ། མ་སྟོང་པའི་ཚད་མ་གང་ལ་མ་སྟོང་པའི་ཚད་མར་སོང་བའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྲིད།

དེས་ན་སྐབས་འདིར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་བཞི། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི། སྐྱོད་ཀྱི། གཅིག་མ་དང། སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ལ་བོད་འདིར་ཚུ་ལ་མི་འབྲ་བ་མང་དུ་བྱུང་ཡང་། འདིར་ནི་ཤེས་བྱ་ཅམ་ལ་བྱ་སྟེ། ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་མདོ་བསྐྱབ་བརྟུས་སུ་བྱངས་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་སྟུགས་སུ་རྒྱུད་དེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་གུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདིར་ཟད་དེ། དེ་ཡང་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་གཟིགས། རབ་ཏུ་མཐུན། ལེགས་པར་མདོན་དུ་བྱས་པས་དེའི་སྲིད་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། དེ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཞེས་པས་ཤེས་བྱ་དབྱེ་གཞི་དང་། གུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་པས་དེ་ལ་དབྱེ་ན་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་དང་། འདིར་ཟད་དེ་ཞེས་པས། དེ་ཡང་ཡོད་ཅམ་གྱི་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་གྲངས་ངེས་པ་དང་། དེ་ཡང་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞེས་པ་མན་ཚད་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྟུགས་སུ་རྒྱུད་པ་ལ་བཟོས་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་གཞག་པར་སྟོན་ལ། འདིས་ནི་བོད་སྐྱེ་མ་གང་དག་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་སྟོང་འཇུག་གི་དགོངས་པར་འདོད་པ་ལེགས་པར་བཀག་སྟེ། འདིར་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྟུགས་སུ་རྒྱུད་པར་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་།

དེ་ཉིད་རྒྱལ་སྐྱེས་ཞི་བ་སྐྱེས་བསྐྱབ་བཏུས་སུ་ལེགས་པར་བྲངས་པའི་སྲིད་དང་།
 གཞན་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་གཞིགས་པའི་སྲིད་།
 གནས་ལུགས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཚོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྣང་ན་མེད་པར་
 འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཀ་བུམ་སོགས་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་འདི་ཉིད་གནས་ལུགས་སུ་
 ཐམས་པས། འདི་གཉེན་དེ་ཉིད་མཐོང་བས་འཕགས་གཞན་གྱིས། །ཅི་དགོས་འཕགས་
 པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་དཔལ་ལྡན་ལྷ་བས་ཚིག་གསལ་དུ་འཕངས་པ་
 རྣམས་ལ་ཁྲིད་ཅལ་ལྟར་ན་འདོད་ལན་འདེབས་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན། སྲོད་
 འཇུག་ལས། ཀུན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་དམ་སྟེ། །འདི་ནི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདོད། །དོན་
 དམ་སྟོ་ཡི་སྲོད་ལུལ་མིན། །སྟོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཇི་
 ལྟར་བྲང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི། ཀར་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་བདེན་པ་གཉིས་
 རོས་བཟུང་ནས། ཀར་བ་སྲི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚོན་ཉིད་བསྟན་པ་སྟེ།
 དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་དབྱེ་གཞི། དེ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་སྲེ་བའི་དོན་དམ་བདེན་པའི་
 མཚོན་ཉིད། གཉིས་སྣང་འཇུག་པའི་སྟོད་སྲོད་ལུལ་མིན་པ་གང་ཞིག རང་མངོན་
 ལུམ་གྱིས་ཉོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཉིས་སྣང་རུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉོགས་པར་
 བྱ་བ་དང་། གཉིས་སྣང་འཇུག་པའི་སྟོད་སྲོད་ལུལ་གང་ཞིག སྟོ་དེས་རང་ཉིད་གཉིས་
 ལྟར་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉོགས་པར་བྱ་བའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚོན་ཉིད་
 དུ་བསྟན་པར་འདོད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། སྲོད་འཇུག་ལས་དེ་ལྟར་
 གསུངས་པ་ཡང་། ཡབ་སྐུས་མཇུག་པའི་མངོན་བསྐྱབ་བཏུས་སུ་བྲངས་པ་ལས། དེ་ལ་
 ཀུན་རྫོབ་ནི་འདི་གཉེན་གྱི་སྲོད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཞིགས་སོ། །དོན་

དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་དོན་བཞོན་པར་སྐྱབ་སྟེ། འོག་ཏུ་བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་
 བངས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། །ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གངས་པེས་ཏེ། དེ་ལ་
 བདེན་ཇུག་གཉིས་སུ་གངས་པེས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་ཚོས་གཅིག་ཇུག་པ་
 བསྐྱུ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་ཡོངས་གཙོ་ལ་གྲུབ་པ་ན་མི་བསྐྱུ་བ་གནས་སུ་གསུམ་གྱི་དོན་
 ཡིན་པ་རྣམས་བཅད་ལ་ཞེགས་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བསྐྱུ་མི་བསྐྱུ་གཉིས་པན་ཚུན་
 སྐྱངས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་དབྱུང་སྐྱབ་བ་ལས། པན་ཚུན་
 སྐྱངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་དག་ནི་ཅིག་ཤོས་དགག་པ་གཞན་བསྐྱུ་བ་
 བ་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་གསུ་གཏོགས་པ་ཡང་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་གཙོ་བོ་བཤད་པ་གང་རྣམ་པར་གཅད་
 བ་མེད་ན་མེད་པ་དེ་དག་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་སྐྱངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
 བོ། །གང་དག་པན་ཚུན་སྐྱངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་
 བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྤང་པོ་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
 བ་སྤུས་ཅན་དང་། སྤུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་
 ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་དེ་བཞིན་དོན་དམ་
 རྟེ། །བདེན་པ་གསུམ་པ་ནམ་ཡང་མ་མཚེས་སོ། །ཞེས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་
 པའི་བདེན་པ་གསུམ་པ་མེད་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འོ་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་
 བཞི་གསུངས་པས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་རི་ལྟར་འདུ་སྐྱུ་མ་ན། ཡེགས་པར་འདུ་སྟེ།

འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་གཞན་གསུམ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འདུ་བའི་
 སྲིད་ཏེ། འཇུག་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་། ཀུན་འཕྲུང་བ་དང་། ལམ་གྱི་
 བདེན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་
 དོན་དམ་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། གཉིས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་སྐྱ་
 བཤའ་དུ་ཡོད་དེ། དམ་པ་འཕམ་ཡང་དག་པ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་དོན་དམ་
 དང་། སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མ་སྤྱད་པའི་སློན་ནས་བསྐྱེད་བ་མ་ཡིན་པར་བདེན་
 པས་བདེན་པ་ཞེས་བཤའ་པའི་སྲིད་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་དམ་
 པ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའོ། །དེ་ཉིད་བདེན་པ་མིན་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་
 པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྐྱ་དོན་ནི། ཀུན་རྫོབ་དང་སྐྱབ་
 གྲུང་གཉིས་སྐྱད་དོད་གཅིག་པས་བདེན་འཛིན་ལ་ཡང་སྐྱབ་གྲུང་ཅེས་བྲ་སྟེ། དངོས་
 པོའི་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ལ་སྐྱབ་པར་གྲུང་པའི་སྲིད། དེས་ན་སློ་ཀུན་རྫོབ་པ་
 བདེན་འཛིན་དེའི་ངོར་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ཞེས་སྐྱ་བཤའ་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལའང་ངོ་བོ་ཡོད་ལ། གཅིག་ཐ་དད་གང་
 ཡང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་མི་སྲིད་པས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་བྱས་མི་ཉག་ལྟ་
 བྱ་ཡིན། ཚོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་
 ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཚོས་ཉིད་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་གཞི་ཚོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་
 འཛོག་དགོས་པའི་སྲིད་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་འབྲེལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ལས་ནི་ཐ་དད་
 པར། །དེ་ཉིད་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཀུན་རྫོབ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤའ། །སྟོང་ཉིད་ཁོ་

ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པའི་སྲིད། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་བ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དམ་བདེན་
པའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་པ་ན། འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་དོན་དམ་པ་ནི་ཡང་དག་པར་
གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་གི་ངོ་བོ་རྙེད་
པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་
འོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཡང་དག་པ་
གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་གྱི་ཡུལ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་གི་ངོ་བོ་རྙེད་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ལོ། །ཞེས་
པ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞེས་པས་ནི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་གྱིས་རྙེད་པ་མིན་
པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཉེ་གྲེ་སྲག་པ་ཞིག་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་འཇུག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་དོན་དམ་བདེན་པར་འཇོག་པའི་སྲིད།
དེས་ན་ཡང་དག་མཐོང་བ་རིག་ཤེས་ཚད་མས་རྙེད་པའི་དོན་གང་ཞིག དེ་ཁྱོད་ལ་
བལྟོས་ནས་རིག་ཤེས་ཚད་མར་སོང་བ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
རྣམ་པ་གདམས་ལས། དེའི་སྲིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁུན་ཚུལ་ཡང་བསྐྱུས་པའི་དབང་དུ་
བྱེད་ན་ནི་ཡང་དག་པ་མཐོང་བའི་རིག་ཤེས་ཚད་མས་རྙེད་པ་དང་། ཡུལ་དེ་ལ་རིག་
ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེས་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དབྱིས་
སྲིད་པའོ། །ཤ་སྣང་ཚོར་ཡང་བར་བྱས་ན། མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་རིག་ཤེས་གང་ལ་

དུ་ཡང་ལོག་གཉིས་སྤྱུང་འབྲེད་དེ། དེ་ལ་བདེན་རྒྱུན་གཉིས་སྤྱུང་འབྲེད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟར་ཕྱེ་བའི་ཡུལ་ཡང་དག་པ་དང་བདེན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་གྲང་ལོག་པ་དང་རྒྱུན་
 པ་དོན་གཅིག་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། རི་བོང་གི་རྩ་ལྟ་བུ་སྐབས་འདིའི་ལོག་
 པ་ཡིན་ཡང་རྒྱུན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་ཡུལ་ཡང་དག་པ་དང་བདེན་པ་དེ་
 ལ་ཡང་ལོག་གིས་འབྲེད་མི་རིགས་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པའི་ངོ་ལ་བསྟོས་ནས་གྲང་
 མི་རིགས། གནས་ལུགས་སྤྱོད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱིས་གྲང་འབྲེད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།
 དང་བོ་ཡུབ་སྟེ། ཡུལ་ཡང་དག་པའམ་བདེན་པ་དེ་ཉིད་འཛིག་ཉེན་ཤེས་ངོ་ལ་བསྟོས་
 བས་གྲང་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡུབ་སྟེ། དེ་འབྲེད་རིག་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ལ་བསྟོས་
 བས་ཡང་དག་པའམ་བདེན་པ་ཁོ་ན་འཛོག་གི་ལོག་པའམ་རྒྱུན་པ་མི་འཛོག་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ཚོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ལྟར་ངོ་བོ་ལ་
 མི་འབྲ་བའི་དབྱེ་བ་བྱུང་མེད་དེ། དངོས་བཅས་དབྱེ་བ་འགའ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་མེད་དེ་
 ཡི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་
 ལ་མི་འབྲ་བའི་དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་གྲང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་སྟོང་གཞི་ཚོས་ཅན་
 ཀྱི་སྟོན་པ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། རྒྱས་པར་ཕྱེ་ན་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དེ་ལས་བསྐྱུ་ན་
 སྟོང་ཉིད་བཞི་དང་། ལེགས་པར་བསྐྱུ་ན་བདག་མེད་པ་གཉིས་སྤྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་སྤྱིར་བཏང་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སྤྱུང་མི་འབྲེད་དེ། དེ་ལ་
 བདེན་རྒྱུན་གཉིས་སྤྱུང་མི་འབྲེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཚོས་ཡིན་ན་སྤང་ཚུལ་
 དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་
 པའམ་དབྱུང་མ་པ་རང་ལུགས་དང་། ཡང་དག་མཐོང་བ་རིག་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ལ་བསྟོས་

ནས་ཀྱང་མི་འབྱེད་དེ། འཛིག་ཉེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར་། དེའི་
 མྱིར་དེ་ལྟར་འཛིག་ཉེན་གྱི་དབང་པོ་ལ་གཞོན་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་དུག་ཆར་གྱིས་
 གཟུང་བར་བྱ་བའི་དོན་ཉོན་གསུམ་པ་དེ་ནི་འཛིག་ཉེན་ཉིད་ལས་བདེན་པ་ཡིན་གྱིས་
 འབའགས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་ཉིད་ལས་ཞེས་
 ལྟོས་པས་ནི་འབའགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་དོའམ་དབྱུ་མ་པ་རང་གི་
 ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་མི་འབྱེད་པའི་དོན་ལོ། །འོ་ན། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་འཛིག་ཉེན་པའི་
 ལེས་དོ་ཞེས་པ་དེའི་འབྲེལ་ཡིན་སྟུང་ན། འདི་ལ་ལམ་རིམ་རྒྱུད་བར་ཐ་སྟོན་པའི་
 ཚད་མའམ་འཛིག་ཉེན་གྱི་ལེས་དོ་ཞེས་བཞོན་པ་ལ་ཐ་སྟོན་པའི་ཚད་མས་ཡང་ལོག་
 གཉིས་སུ་འཛོག་ཅེས་པར་གོ་ནས་འདིའི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་ཡི་གེ་མ་དག་པར་སྦྲུ་ན་
 ཡང་། དོན་ལ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ལུལ་བདེན་པ་གཉིས་འཛོག་པ་ལ་ལུལ་ཅན་སོ་སོ་
 བ་གཉིས་བཞུད་པའི་ཀུན་རྫོང་གྱི་བདེན་པ་ལེས་དོ་གང་ལ་བལྟོས་ནས་འཛོག་པའི་
 འཛིག་ཉེན་གྱི་ལེས་དོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་དོ་ལ་བལྟོས་ནས་ལུལ་ཡང་དག་པ་དང་
 ལོག་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཅེས་པ་ཡང་སྟོ་དེ་ཉིད་གྱིས་ལུལ་དེ་ཉིད་གྱི་ལུལ་དེ་ཉིད་ལ་
 ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པར་འཇམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། ལྟོ་དེའི་ལེས་དོ་སྟེ་
 དེའི་དོར་གཞག་པའི་རྩུབ་པ་གཞིར་བྱས་ལའང་དེ་གཉིས་ལས་བདེན་རྩུབ་གྱི་ཁྱད་
 བར་སྟོན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྟེ་སུའི་བྱད་བཞིན་དང་དེའི་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་ལ་
 ལྟུང་བདེན་རྩུབ་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་རྩུབ་པའམ་ལོག་པ་གཞིར་བྱས་པའི་བདེན་
 རྩུབ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་བཞིན་ལོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ལེས་དོ་
 ཞེས་པ་ལ་ཐ་སྟོན་པའི་ཚད་མ་དང་འཛིག་ཉེན་ཐ་སྟོན་པའི་སྟོ་རང་ཁ་བ་གཉིས་ཀ་

ཡོད་ཀྱང་ཤེས་ངོ་དེ་ལ་བལྟོས་ན་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པའི་བྱུང་བར་ཡོད་པས་
 ཤེས་པ་དེས་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པར་སྦྱིར་འཛོག་ཅུས་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་
 ལྷན་པོ་བརྟུན་བྱེད་ཤི་ཤེས་ངོ་ལ་བལྟོས་ནས་བྱུང་བཞིན་དང་དེའི་གཟུགས་བརན་
 གཉིས་ལ་བདེན་རླུབ་གྱི་བྱུང་བར་ཡོད་ཀྱང་། ཤེས་པ་དེས་དེ་གཉིས་ལ་སྦྱིར་བདེན་
 རླུབ་གྱི་བྱུང་བའབྱེད་མི་ཅུས་པ་བཞིན་ལོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིར་འཛིག་རྟེན་པའི་
 ཤེས་པ་ལྷུས་པ་དེའི་ངོ་ལ་བལྟོས་ནས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་
 སུ་འབྱེད་དེ། འཕྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་དབང་པོ་ཇུག་དང་དེའི་ཤེས་པ་
 རྣམས་ནི་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་པ་དང་། འཕྲུལ་གྱི་ལྷུས་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་དབང་པོ་ཇུག་
 དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འཕྲུལ་
 གྱི་འཕྲུལ་རྒྱའི་གཞོན་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་ཇུག་གི་ཤེས་པའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་
 རྣམས་ཡུལ་ཡང་དག་པ་དང་། འཕྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་འཕྲུལ་པའི་
 ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་དང་། བྲག་ཅ་དང་། སྦྱིག་རྒྱའི་ཚུ་དང་། མི་ལམ་གྱི་སྤང་བ་དང་།
 སྦྱུ་མའི་རྟ་སྐང་སོགས་དང་། སྤུབ་མཐའ་ལོག་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་
 སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་དང་གཙོ་བོ་སོགས་སུ་
 བཏགས་པ་རྣམས་ཡུལ་ལོག་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་ལོག་གི་
 བྱུང་བར་དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཡོད་དེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་པ་འཕྲུལ་
 པའི་ངོ་དེར་གཟུགས་བརྟན་བྱུང་བཞིན་དུ་སྤང་ཡང་སྤང་བ་ལྟར་དུ་མེད་པ་དང་། བྱུང་
 བཞིན་བྱུང་བཞིན་དུ་སྤང་ཡང་སྤང་བ་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱུང་བར་ཤེས་ངོ་དེ་ཉིད་ལ་
 བལྟོས་ནས་གཞག་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་སྤྲུག་མ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མཚོན་ལ།

འདིར་བཤད་པའི་འདྲིལ་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ནི་སྤྱིར་སྟོང་ཉིད་ལ་སློབ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་
 ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་སློབ་གཉིས་དང་། སྲུབ་མཐའ་ལ་
 ལྷགས་མ་ལྷགས་གྱི་སློབ་གཉིས་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་པས་སུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་
 གྱིས་བཏགས་པའི་རྟོག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་རྗེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལྟར་དུ་མེད་པར་སྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ལྷགས་པའི་སོ་སོ་སྟེ།
 བོ་རང་ཁ་བའི་སློབ་རྟོགས་པར་མི་རུས་ཀྱང་དེ་རྣམས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཡུལ་ལོག་པ་
 མ་ཡིན་པའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སློབ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཐ་སྟོན་པའི་ཚད་མས་
 དེ་ལྟར་རྟོགས་རུས་པའི་ཕྱིར། བདག་འདྲིན་ལྟན་སྟེགས་གཉིས་གྱིས་གཟུང་བའི་དོན་
 ལྟ་བུ་ནི་འགྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་གཞོན་པ་མེད་པའི་དབང་བོས་གཟུང་བའི་དོན་ཡིན་
 ལ། དེ་ལྟ་ན་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཡུལ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ན་ཐ་སྟོན་དུ་ཡོད་པས་མ་
 ལྷག་སྟེ། བདག་འདྲིན་སྤོ་སོ་གཉིས་གྱི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་བདག་ལྟ་བུ་སྐབས་འདིའི་འདྲིལ་
 རྟེན་ཤེས་དོ་ལ་བསྟོས་ཏེ། ཡུལ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྟོན་དུ་གཞི་མ་སྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། འོ་ན་ཐལ་འགྲུང་བ་རང་ལུགས་ལ་ཡང་དག་པ་དང་རྩུབ་པ་འགལ་བས། ཡང་
 དག་ཀུན་རྫོབ་མི་འདོད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་གང་ཡིན་ལོག་པ་ཡིན་པས་ལོག་པའི་ཀུན་
 རྫོབ་ཅིའི་ཕྱིར་ཁས་མི་ལེན་སྟུམ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱིས་སུའི་བྱང་བཞིན་
 བས་དེའི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་སློབ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཐ་སྟོན་པའི་ཚད་
 མས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཛོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་གཉིས་རྩུབ་པར་འཛོག་མི་
 རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་སློབ་དེས་དེ་གཉིས་གྱི་སྟེང་དུ་བདེན་སྲུབ་མི་ཞེགས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པའི་དབྱེ་བ་བྱེད་ཚུལ་ལ་ཡང་

འབྲུག་པར་ཡོད་དེ། ཐལ་འགྲུར་བ་རྣམས་རང་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་
 སུ་མི་འབྲེད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རོལ་བསྟོན་ནས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་
 ལ་ཡང་ལོག་གི་དབྱེ་བ་འབྲེད་ལ། རང་རྒྱུད་བ་རྣམས་ཡུལ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་
 འབྲེད་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་ཤེས་བ་ལ་ཡང་ལོག་གི་དབྱེ་བ་མི་འབྲེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཡུལ་
 ཅན་གྱི་ཤེས་བ་ཡིན་ན། རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་
 བས་ཁྲབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་འབྲུག་པར་བྱུང་བ་ཡང་རྩ་བ་རང་མཚན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་ལ་ཐུག་སྟེ་ཐལ་འགྲུར་བ་རྣམས་གཟུགས་སོགས་
 འཇིན་པའི་ཤེས་བ་ལ་གཟུགས་སོགས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་སྣང་བ་
 ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་བཞེད་ཅིང་། རང་རྒྱུད་བ་རྣམས་གཟུགས་འཇིན་དབང་ཤེས་ལ་
 གཟུགས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ན། མིག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་
 བ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཉེ་གོང་དུ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་བཤད་
 བ་ལྟར་འདིར་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་གྱི་མི་
 གཞོན་དེ། གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྣང་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཅན་མ་
 ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་འཕགས་པའི་ཟག་པ་མེད་
 པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པས་ས་བོན་ལས་སྦྱ་གུ་སྐྱེ་
 བར་མཐོང་བ་ཅམ་ཞེག་གིས་གཞོན་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དབེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་
 གྱི་སྦྱ་བཤད་དུ་དམིགས་པས་རབ་རིབ་མེད་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལ་མི་གཞོན་པ་
 བཞིན་ཞེས་སྦྱར་གྱི་ཚོད་པ་དངོས་ཀྱི་ལན་བཏབ་པས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱར་བ་

ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ལས།
ཐོག་མར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ནི། གཉི་ལྷན་རང་བཞིན་སྐྱིབ་སྲིར་ཀུན་རྫོབ་
སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་གི་ངོར་འཛོགས་པའི་སྐོར་ཀུན་རྫོབ་པ་
ངོས་བཟང་ནས། དེས་རྩུབ་པའི་ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་བཅོས་
པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། དེ་དག་གྲང་བདེན་འཛིན་སྲངས་པའི་གང་ཟག་གསུམ་
ལ་བདེན་པར་སྤང་ཡང་བདེན་པར་མི་ཞེན་པའི་རྩལ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་སྟོན་པར་
བྱེད་བ་སྟེ།

། སྐྱིབ་གཉིས་ཀྱི་སྐོར། །

སྐབས་འདིར་རྣམ་བཤད་དུ་ལྷན་ཁྲིམས་འདིའི་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པས། ལྷན་ཁྲིམས་འདིའི་སྐྱིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་
བརྗོད་ན། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་ཁྲིམས་ལ་ཚོས་རྣམས་ལ་བདེན་པར་འཛིན་
པའི་བདེན་འཛིན་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་དང་ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་ས་
མོན་དང་། བདེན་འཛིན་ལའང་ཀུན་བཏགས་དང་། ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ལས། ཀུན་
བཏགས་ས་མོན་དང་བཅས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཚོང་ལམ་དུ་སྟོང་ཞིང་། ལྷན་སྐྱེས་
ལ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་དུ་འདྲེ་བས་དགྲུང་བྱས་ནས་སྐོམ་ལམ་དགྲུའི་རིས་པ་བཞིན་
སྟོང་བར་བཞེད་ཅིང་། ཉོན་སྐྱིབ་ནི་མངོན་པ་གཉིས་དང་ལྷན་མོང་བའི་ཅ་ཉོན་ལྷན་
དང་། ཉེ་ཉོན་ཉེ་ལྷན་སོགས་རྣམས་ལ་བཞེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ནི་
གང་ཟག་རང་རྒྱུ་ལྷན་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྷན་ལ་བཞེད་ཅིང་། ཐེག་

ཚེན་གྱི་སྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་པ་འགའ་ཞིག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལས་འབྲས་དང་
 བདེན་བཞི་སོགས་ལ་རྫོངས་པའི་མི་གསལ་བའི་ཆ་ཅམ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དང་
 འཇིག་ལྟ་འགའ་བར་བཞེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
 ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་མི་
 མ་སྐྱེན་སྟོགས་དང་། དེ་ཡང་རིག་པ་དེ་མེད་ཅམ་དང་དེ་ལས་གཞན་ཅམ་མ་ཡིན་
 གྱིས་འགའ་ལྷ་མི་མ་སྐྱེན་སྟོགས་ཚོས་དང་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་སྲུབ་པར་
 འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་པ་
 བློ། འབྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་འདིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་དངོས་པོ་
 བལྟ་བ་ལ་རྫོངས་པར་བྱེད་པས་གཉི་ལྷག་སྟེ། མ་རིག་པ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་སྐྱོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་རང་བཞིན་མཐོང་བ་ལ་སྐྱིབ་པའི་བདག་
 ཉིད་ཅན་ནི་ཀུན་རྫོབ་པོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་
 ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་
 པ་རྣམ་པར་གཞག་གོ་ཞེས་གསུངས་ལ། འབྲེལ་ཚིག་དང་པོའི་དོན་ནི་གོང་དུ་བཤད་
 པ་དེ་ལྟ་བུའི་བདེན་འཇིན་དེ་ལ་གཉི་ལྷག་གསལ་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིས་སེམས་
 ཅན་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱོང་བ་ཉིད་དུ་གདོད་མ་ནས་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་དངོས་
 པོའི་གནས་ལུགས་བལྟ་བ་ལ་རྫོངས་པར་བྱེད་པས་ནའོ། །མ་རིག་པ་དེ་ལ་སྐྱོ་ཀུན་
 རྫོབ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་
 ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྲུབ་པར་སྐྱོ་འདོགས་པར་བྱེད་པས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་
 མཐོང་བ་ལ་སྐྱིབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཕྱི་མའི་དོན་ནི།

ལུས་སོགས་རྣམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རེ་ཞེག་སྲིད་པའི་
 ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་དུག་པ་བདེན་འཛིན་དེའི་
 དབང་གིས་ཉེ་དེའི་རོང་བདེན་པས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་པའི་བྱིད། ཞེས་པ་ཡིན་
 ལ། དེ་བཞིན་དུ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོའི་རོ་བོ་
 ལྷག་པར་སློ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་
 ཆགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་ས་བོན་དུ་འགྱུར་བ་རྣམས་ལ་ཐམས་
 ཅད་དུ་འགགས་པ་ལས་འཁོར་བ་འགགས་པ་རྣམས་པར་བཞག་གོ་ཞེས་བསྟན་པའི་
 བྱིར་བཤད་ལ། སྲིད་པའི་ས་བོན་རྣམས་ཤེས་ཉེ། །ཡུལ་རྣམས་དེ་ཡི་སྲོད་ཡུལ་
 ལོ། །ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །རི་རྒྱང་
 བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མཐོང་བས་ཆགས་པའི་རྒྱ་
 སྲིད་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་བ་རྣམས་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་ལོག་པ་ལས་ཉན་ཐོས་དང་། རང་
 སངས་རྒྱས་དང་། མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ལ་བཞོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་
 རྣམས་ལ་འཁོར་བ་སློག་པར་རྣམས་པར་གཞག་གི་ཞེས་དང་། ཡང་། ལུས་ལ་ལུས་
 དབང་རི་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། གཉི་ལྷག་ནི་དེ་རྣམས་ལ་རི་ལྟར་
 བདེན་པར་རྟོགས་པ་ལས་མོངས་པ་ཉིད་གྱིས་བྱིར་དངོས་པོ་བདེན་པའི་རང་གི་རོ་
 བོར་ལྷག་པར་སློ་འདོགས་པར་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འགྲེལ་ཚིག་
 དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་གྱི་དོན་ནི། སྲིད་པའི་ས་བོན་རྣམས་ཤེས་ཉེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 གཞུང་སློམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོའི་རོ་བོ་རང་བཞིན་
 གྱིས་བྱུབ་པར་ལྷག་པར་སློ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པའི་

དབང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་ལྟན་ཞིང་ལུས་ཅན་རྣམས་
 འཁོར་བར་འཇུག་པ་སྟེ། སྐྱེ་བའི་ས་བོན་དུ་འགྱུར་བ་བདེན་འདྲིན་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་དུ་འགགས་པ་སྟེ། ས་བོན་སྤངས་པ་ལས་འཁོར་བ་འགགས་པ་འཕྲ་སྤངས་
 བར་རྣམ་པར་གཞག་གོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྲིད། ཅུ་བའི་དོན་ནི།
 བདེན་པར་འདྲིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྲིད་པའི་ས་བོན་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་
 སོགས་ལུས་རྣམས་དེའི་སྲོད་ལུས་དུ་བྱས་པའི་སྐོ་ནས་བདེན་པར་ལྷག་པར་སྐྱོ་
 བཏགས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་སྲིད། སྲིད་པའི་ས་
 བོན་དེ་ཉིད་འགགས་པ་སྟེ། ལྡོག་པར་འགྱུར་བའི་ཐབས་ཡོད་དེ། ལུ་ལ་གཟུགས་
 སོགས་ཚོས་དང་གང་ཟག་ལ་བདེན་འདྲིན་དེས་ཞེན་བ་ལྟར་གྱི་བདེན་འདྲིན་གྱི་
 ལུས་གྱི་བདག་མེད་པར་མཐོང་ཞིང་གོམས་པར་བྱས་པས་ལྡོག་པར་འགྱུར་བའི་
 སྲིད། སྲི་འགྲེལ་གྱི་དོན་ནི། དེས་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཅོམ་པ་
 གཉིས་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ལ་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་བསམས་དབང་རྣམས་ལ་འཁོར་བ་ལྡོག་པའཕྲ་སྤངས་པར་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། དེ་
 རྣམས་གྱིས་ལུས་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བས་སྲིད་པའི་རྒྱ་ཆགས་པའི་ཅུ་བ་
 སྲིད་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་བ་བདེན་འདྲིན་ས་བོན་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 ལོག་པ་སྟེ། སྤངས་པའི་སྲིད་རོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་དག་གིས་བདེན་འདྲིན་འཁོར་བའི་ཅུ་
 བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་གྱི་དང་པོ་དང་། རང་བཞིན་
 མེད་པའི་སྲོང་ཉིད་བསྐྱོམས་པས་དེའི་ས་བོན་སྲོང་བར་བཤད་དོ། །ཆགས་སོགས་
 ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བདེན་འདྲིན་གྱི་གཉི་སྟག་ལས་འཇུག་ཚུལ་ནི། བཞེ་

བརྒྱ་པ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ། །གཉི་ལྷན་ཀུན་ལ་གནས་འགྲུང་
 ཉེ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། གཉི་ལྷན་ནི་དེ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བདེན་པར་རྟོགས་པ་ལས་
 རྫོངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དངོས་པོ་བདེན་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་ལྷན་པར་སློབ་འདོགས་པར་
 རབ་ཏུ་འཇུག་གོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་གཉི་ལྷན་གིས་ཀུན་ཏུ་
 བཏགས་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ལ་སྤྱད་པ་དང་མི་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་
 རྒྱད་པར་སློབ་འདོགས་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཉི་ལྷན་གིས་ལས་ཐ་མི་དད་པར་
 འཇུག་པར་འགྲུང་ཞིང་། གཉི་ལྷན་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་འགྲུང་ཉེ། གཉི་ལྷན་གཙོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་འཇུག་གོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དོན་ནི། གཉི་ལྷན་
 བདེན་འདྲིན་ནི་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བདེན་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་
 བཞིན་དུ་ལྷན་པར་སློབ་འདོགས་པར་རབ་ཏུ་འཇུག་སྟེ། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་
 ཇི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་བདེན་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་ལས་
 དེ་ལྟར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱི་
 དོན་ནི། འདོད་ཆགས་དང་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་བདེན་འདྲིན་
 ཀྱི་གཉི་ལྷན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྩ་བ་བྱས་པ་ལས་ལྷུང་ལ་འཇུག་ཅིང་སྟེ། བའི་ནི། གཉི་
 ལྷན་བདེན་འདྲིན་གྱིས་བདེན་པར་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁོ་
 བ་ལ་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོར་གྲུབ་པར་ཞེན་པའི་སློབ་སྤྱོད་ལྟར་འདོགས་
 པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལས་གཉི་ལྷན་དེ་ཉིད་ལས་ཐ་མི་དད་པ་སྟེ་དམིགས་རྣམས་
 མཚུངས་པར་འཇུག་ཅིང་རབ་ཏུ་སྟེ། བར་འགྲུང་བའི་ཕྱིར། ཆགས་སོགས་དེ་རྣམས་
 གཉི་ལྷན་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་འགྲུང་ཉེ། གཉི་ལྷན་ཡོད་ན་དེ་དག་འགྲུང་ཞིང་། གཉི་

ལྷན་པ་ལག་གསུམ་ན་དེ་དག་གྲང་ལག་གསུམ་པས་གཉི་ལྷན་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཇི་
 ལྷན་པ་གདམས་པའི་རྣམ་པ་འདི་ནི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐུ་བ་ཀྱི་བཞེད་པ་དམ་པ་སྟེ། དངོས་པོ་ལ་
 བདེན་པར་འདྲིན་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བའི་མ་དེག་པར་སྣོད་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས་
 གསུངས་ཤིང་། དེག་པ་བདུན་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ཡང་རུང་བའི་གནས་རྟེན་
 ཅན། ཉོན་མོངས་སྐྱུ་ལ་གདུག་གཡོ་ཅན་གྱིས། །ཟིན་པར་འགྱུར་རོ་གང་གི་
 སེམས། །གནས་མེད་དེ་དག་ཟིན་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གནས་དང་བཅས་པའི་
 སེམས་ལྡན་ལ། ཉོན་མོངས་དུག་ཆེན་ཅེས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཚིགས་
 བཅད་དང་པོའི་དོན་ནི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་
 བར་ཞེན་པའི་སྣོན་ས་གང་ཡང་རུང་བའི་མཚན་མར་འདྲིན་པའི་གནས་རྟེན་པར་
 གྱུར་ན་ལུས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བར་འཆིང་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་བདེན་འདྲིན་དེས་རྩ་བ་བྱས་
 པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱུ་ལ་གདུག་པ་གཡོ་ཅན་གྱི་དུག་གིས་ཟིན་པར་འགྱུར་བའི་
 སྲིད། འཁོར་བ་ལས་ཐར་པའི་ཐབས་ཡོད་དེ། གང་གི་སེམས་བདེན་འདྲིན་གྱི་
 གནས་པ་མེད་པ་སྟེ་དམིགས་གཏད་བཞིག་པ་དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་གྱིས་ཟིན་
 བར་མི་འགྱུར་བའི་སྲིད་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། ཀྱང་པ་སྲི་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་དང་
 འདྲ་བའི་སྲིད་ཏེ། ཀྱང་པ་སྲི་མ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་སྐྱུར་དུ་གང་དག་གཟུགས་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དམིགས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྣོད་བར་འདོད་
 པ་དེ་དག་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྣོད་བ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་ཅེས་བསྟན་པའི་སྲིད་གསུངས་
 པ་ཞེས་འགྲེལ་བར་མཚན་སྐྱུར་ལ། དེའི་དོན་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་ངོ་བོ་བྱུ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་ཤིང་ཞེན་པའི་གནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་

སྤྱིར་བར་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྤྱིར་བ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཚ་བ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ལྷུས་སུན་མ་ལྷུང་བའི་སྤྱིར་
ཞེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་འགྲེལ་དུ་ཡང་བདེན་འཛིན་གྱི་ཚ་བ་བྱས་པ་
ལས་ཆགས་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྐྱེ་བར་བཤད་དེ། སྤྱིར་གྱི་བཞི་བརྒྱུ་པའི་
འགྲེལ་པ་དང་དོན་གཅིག་ཉུ་སྤྱང་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བདེན་འཛིན་དང་། དེས་བྲངས་པའི་
རང་རང་གི་ལྷུས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པའི་ཚ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་ནི་སྐབས་འདིའི་སྤྱིར་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱིབ་པ་
རྣམས་སོ། །

འོ་ན་ལྷགས་འདིའི་ཤེས་སྤྱིབ་གྱི་ངོས་འཛིན་ནི་ལྟར་བྱ་སྤྱི་ལ་ འགྲེལ་པ་
ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་གོགས་སུ་
སྤྱིར་བ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་ནི་ལྷུས་དང་དག་
གི་འཇུག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་
བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ལྷོག་པར་
འགྱུར་གྱི་གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་ཡིན་ལ་ཞེས་པ་
ཡན་ཆད་གྱི་དོན་ནི། དེ་ལ་ཤེས་སྤྱིབ་ངོས་གཟུང་དུ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་བདེན་འཛིན་
གྱི་བག་ཆགས་བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་མ་ཡིན་པ་ནི་ཤེས་བྱ་བདེན་པ་གཉིས་ཅིག་
ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་སྐྱོ་གཅིག་གི་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་གོགས་སུ་སྤྱིར་བའི་སྤྱིབ་
པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྤྱིབ་གྱིས་བརྒྱུས་
པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ནི་ལྷུས་དང་དག་དག་གི་འཇུག་པ་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་

བ་སྐྱེའུ་ལྟར་མཚོང་བ་དང་། གཞན་ལ་མོངས་མོ་ཞེས་ཟེང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཡང་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལང་བའི་ལུས་ངག་གི་གནས་ངན་ལེན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
 ལྷག་མ་ནི་མ་རིག་པ་བདེན་འཇིན་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་
 ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དེ་ཡང་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པ་
 གཉིས་དང་བྱང་སེམས་སོགས་གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཐེན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་མ་ལུས་པར་ལྡོག་ཅིང་སྤངས་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིར་སྐྱིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་རོ་བོ་ཅམ་ཞིག་སློམ་ནམར་
 བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཅམ་ཐོབ་པ་ལ་
 བོགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། ཉོན་སྐྱིབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གཉིས་
 ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ལ་བོགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱིབ་པའི་རིགས་སུ་
 གནས་པ། ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། ཀུན་བཏགས་དང་། ལྷན་
 སྐྱེས་གཉིས། གྲུབ་མཐས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མཚུངས་
 ལྷན་དང་བཅས་པའམ་དེས་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་གང་རུང་གི་ཆར་གྱུར་པ། དང་པོའི་
 མཚན་ཉིད། གྲུབ་མཐས་བསྐྱད་པ་ལ་མ་བཟོས་པར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྗེས་སུ་
 ལྷགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་ཉོན་
 མོངས་པའི་ས་བོན་གྱིས་ཆར་གྱུར་པ་གང་རུང་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་
 གཉིས་རེ་རེ་ལའང་མངོན་གྱུར་དང་ས་བོན་གཉིས་གཉིས་ལས། ཉོན་སྐྱིབ་ཀུན་
 བཏགས་གང་ཞིག་དམིགས་རྣམ་འཇིན་པའི་རྒྱ། ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་གྱི་
 མཚན་ཉིད། དམིགས་རྣམ་མི་འཇིན་གྱང་རང་འབྲས་ཉོན་སྐྱིབ་ཀུན་བཏགས་བསྐྱེད་

སའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱས་སའི་ངོ་བོར་གནས་པ་དེ། ས་བོན་གྱི་མཚན་ཉིད། ལྷན་སྐྱེས་
 གཉིས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེས་མཚོན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཤེས་སྐྱིབ་ལ་དབྱེ་བ་
 མངོན་གྱུར་དང། ས་བོན་གཉིས། དག་བཙུགས་པ་གཉིས་དང་དག་སའི་བྱང་སེམས་
 གྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་སྐྱིབ་སའི་རིགས་སུ་གནས་པ་གང་ཞིག་དམིགས་རྣམ་འཛིན་
 སའི་སྐྱིབ་སའི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་སའི་གཉིས་སྣང་འཇུག་སའི་ཆ། དང་བའི་མཚན་ཉིད།
 བདེན་འཛིན་གྱིས་བཞག་སའི་བག་ཆགས་སྤོ་མོ་གང་ཞིག་གཉིས་སྣང་འཇུག་སའི་
 ཆད་ཉིད་སྐྱེད་རྒྱས་སའི་ངོ་བོར་གནས་པ། གཉིས་སའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཀུན་
 རྫོབ་བདེན་སའི་ངོ་བོ་སྟོན་སའི་གཞུང་གི་བྱུང་དུ། བཙུགས་མར་གྱུར་སའི་དངོས་ནི་
 ཀུན་རྫོབ་ཉུངོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་འགྲེལ་པར། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང། རང་
 སངས་རྒྱས་དང། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པ།
 འདུ་བྱེད་གསུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འབྲ་བ་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་
 བྱི་བཙུགས་སའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་
 ཚོམ་པ་མེད་སའི་སྤྱིར་བོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། འབྲུ་བསྟོན་པ་ཅམ་ཞིག་བྱས་ན། དེ་
 ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་བཙུགས་པ་གཉིས་དང་དག་སའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་སའི་ས་བོན་སྤངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་
 གྱི་སྟོན་ཀུན་རྫོབ་སའི་ཚོས་བཙུགས་སའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་སྟེ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་
 འདུ་བྱེད་ཀུན་རྫོབ་རྣམས་གསུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲ་བར་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་
 དུ་གཟིགས་གྱི་བདེན་པར་ནི་མ་ཡིན་སའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་སྣང་ཡང་
 བདེན་པར་མངོན་པར་སྟོན་པ་སྟེ་ཞེན་པ་མེད་སའི་སྤྱིར། ཞེས་དེ་རྣམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་

པའི་ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་མི་
འདྲིན་པས་སྲི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་རྡོར་བདེན་
བར་མ་གྲུབ་པར་བསྐྱབས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྡོར་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་
ཡིན་ཞེས་བསྐྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་སྤྲོ་བར་སྤང་རོ། །

གཉིས་པ་དོན་དམ་བདེན་པའི་རོ་པོ་ནི། རབ་རིབ་མ་སྤྱ་ཡིས་སྤྲོ་ལྟ་ལ་
སོགས་པའི། ཞེས་སོགས་ཏེ། དོན་ནི། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་ནི་དེ་ཉིད་གཉིས་སྤང་བུ་བའི་སྣོན་ས་གཟིགས་པའི་འཕགས་
བས་རི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་རི་ལྟར་གཟིགས་པ་ལྟར་གནས་ཀྱི་ཚུར་
མཐོང་རྣམས་ཀྱི་སྣོན་སྤང་བ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མིག་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྐྱང་
པའི་མ་སྤྱ་ཡིས་བཟང་བ་ཏུང་གི་སྣོན་ལ་སོགས་པའི་གཞི་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྤྲོ་ལྟ་ལ་
སོགས་པའི་རོ་པོ་ལོག་པ་གང་ཞིག་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ན་བདག་ཉིད་གང་དུ་མིག་
དག་པས་གཞི་དེར་སྤྲོ་ལྟ་ལ་དམིགས་པ་དེ་གཞི་དེའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་གྱི་རབ་
རིབ་ཅན་གྱིས་མཐོང་བ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དག་དོན་ནི།
ལྷ་གུ་ཚོས་ཅན། ལྷོད་ཀྱི་སྣང་གི་དོན་དམ་པའི་རོ་པོ་རོས་གཟུང་དུ་ཡོད་དེ། ལྷོད་ཀྱི་
གནས་ལུགས་ལ་གཉིས་སྤང་བུ་བའི་རི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རི་ལྟར་
གཟིགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་མཐུན་ཚུལ། །

འདིའི་སྐབས་སུ་རང་འབྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ནི་
མཐོང་བ་མེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་སྤྱིར་རི་ལྟར་དེ་དག་གིས་གཟིགས་ཤེ་ན།

བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དག་གིས་གཟིགས་སོ་ཞེས་
 བརྗོད་ཅེས་གསུངས་ནས། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་རི་སྐད་དུ་འབགས་པ་བདེན་པ་གཉིས་
 ལ་འཇུག་པ་ལས། ལྷའི་བྲལ། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལུས་
 དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 བྱངས་སུ་མི་འགོ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་ལྷའི་བྲལ། དོན་
 དམ་པར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ། རྩེ་བྲག་
 མེད་པ་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་སོགས་བྱངས་སོ། །འདིའི་དོན་རྣམ་བཤད་དུ་འཆད་པ་ནི།
 གལ་ཏེ་རབ་རིབ་མེད་པའི་མིག་གིས་ཞེས་སོགས་ནས། འཛིག་ཉེན་གྱིས་གཞོད་པ་
 མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་བསྐྱེས་ཏེ་བསྟན་
 བ། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། རབ་རིབ་མེད་པའི་མིག་གིས་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྱེ་ཤད་སྤང་བའི་
 གཞི་དེར་སྐྱེ་ཤད་དུ་སྤང་བ་ཅམ་ཡང་མ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་
 རིག་པས་བསྐྱད་པའི་སྤང་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་མ་གཟིགས་ན་དེ་རྣམས་མེད་པ་
 འགྱུར་ཏེ། ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྤང་སོགས་ཀུན་རྫོབ་
 པ་དེ་རྣམས་གཏན་མེད་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དང་སོར་
 སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལས་དང་སོ་བའི་གང་ཟག་ནི་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་
 ཅན་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཕྱུལ་སེམས་ཅན་དང་། དམིགས་
 པའི་ཕྱུལ་གྱི་བྱང་ཚུབ་སོགས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དེའི་སྐྱོན་མེད་
 པའི་ཚུལ་བཤད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཐུན་པའི་ཚུལ་ལ་
 གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་ཤེས་བྱ་མཐུན་ཚུལ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་

ཉིད་ཐུགས་སུ་ཚུད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མ་མཐོང་བ་ནི་མཐོང་བ་དམ་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་ཡང་ཅི་ཡང་མི་མཐོང་བར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་
 གྱིས་རྗེ་ལྷ་བ་གཟིགས་པའི་དོར་ཚོས་ཅན་ཕྱང་སོགས་མ་མཐོང་ཞིང་མ་གྲུབ་པ་དེ་
 ཉིད་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཤེས་བྱེད་དུ་
 བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་བྲངས་པའི་དོན་ཡང་། དོན་དམ་པར་ཉེ་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་རྗེ་ལྷ་བ་གཟིགས་པའི་དོ་དེར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་
 རྒྱུ་རྗེ་བ་རྣམས་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་དེ་ཞོ་ན་ཉིད་གཉིས་སྤང་
 བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཟིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་རྗེ་བ་རྣམས་ཐ་སྙད་
 པའི་ཤེས་དོར་སྤང་བ་ལྷར་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ན་གཟིགས་དོ་
 དེར་སློམ་པ་དང་མ་བྲལ་བས་དོན་དམ་བདེན་པར་མི་འགྱུར་གྱིས་ཀྱི་རྒྱུ་རྗེ་བ་དུ་
 འགྱུར་བའི་དོན་ལོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་རྒྱུ་རྗེ་བ་བདེན་པའི་ཤེས་བྱ་མཐུན་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀུན་རྒྱུ་རྗེ་བ་པའི་ཚོས་རྣམས་སྤང་བའི་སློབ་སྤང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། མི་སྤང་
 ཡང་རྫོགས་པའི་འགྲུགས་རྫོགས་སངས་རྒྱལ་ལ་གཞག་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྗེ་
 སྤྲེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་དོར་ཀུན་རྒྱུ་རྗེ་བ་པའི་ཚོས་རྣམས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་
 གཉིས་སུ་སྤང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དེས་ཀུན་རྒྱུ་རྗེ་བ་པའི་ཚོས་
 རྣམས་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་དུ་མཚན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྣམ་
 མཐུན་གྱིས་རྣམ་མཐུན་རང་ཉིད་གཉིས་སྤང་བྱུང་བས་སམ་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་
 པ་གཟིགས་ཤེས་ཀྱི་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མ་གཟིགས་ཏེ། དེ་ལྷ་ན་དེ་དོན་

དམ་བཤེན་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 གཟིགས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀུན་རྫོབ་བཤེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁའ་ལ་རྣམ་མཁའ་
 རང་ཉིད་གྱིས་རྣམ་པ་ཤར་ཞིང་རྣམ་མཁའ་ལྱིས་རྣམ་མཁའ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་
 པའི་སློབ་སྤྱོད་གཟིགས་ཀྱང་རྣམ་མཁའ་ལྱིས་རྣམ་མཁའ་ལྷུལ་ལྷུལ་ཅན་ཐ་དད་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་ཀི་མ་གཟིགས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་ལྱིས་རང་དང་རང་ཉིད་ཐ་དད་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་མཁའ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟིགས་པར་མི་
 འགྱུར་པའི་སློབ་མེད་དེ། དེས་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བཤེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་གཟིགས་
 པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱལ་གྱི་རི་སྟེང་པ་མཁའ་ལྱིས་ཡེ་ཤེས་ལ་མ་རིག་པའི་བག་
 ཚལ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་སྤང་སོགས་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཚུར་མཐོང་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་
 པ་དེས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤང་སོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་སངས་རྒྱལ་ལ་ཡང་དེས་པར་སྣང་
 དགོས་ཏེ། རྣང་བ་དེ་ཐ་སྟོན་ཏུ་ཡོད་པ་ནི་གང་ཞིག་དེ་ཡོད་ན་རི་སྟེང་པ་མཁའ་ལྱིས་
 རྣམ་མཁའ་ལྱིས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱལ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་ཏུ་སློབ་གཅིག་གིས་
 རྟོག་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཚོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་དང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་
 གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་མངོན་སུམ་ཏུ་མཁའ་ལྱིས་མི་འོང་བས་མཁའ་ལྱིས་དེ་གཉིས་དེས་
 འཛོག་གི་ཚུལ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཉམ་གཞག་
 ཏུ་རི་སྟེང་པ་གཉིས་སྣང་རྒྱལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཟིགས་ཤིང་། དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་
 ཐོབ་ཀྱི་མཁའ་ལྱིས་མཁའ་ལྱིས་རི་སྟེང་པའི་ཚོས་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་སློབ་སྤྱོད་
 རྒྱུ་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྤྱི་བ་མ་སྤུས་པར་སྤངས་ནས་སངས་རྒྱལ་བ་ན་ཏུ་སྟེང་པ་
 ཚོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་རྒྱལ་བའི་སློབ་སྤྱོད་མཉམ་པར་གཞག་བཞེན་པའི་རང་ཏུ་

བཞུགས་པས་དེ་ལས་བཞེངས་པའི་མཉམ་རྗེས་རེས་འཛོག་མེད་པའི་སྲིར་དང་།
 བདེན་གཉིས་རང་འབྲེལ་ལས། མཁུན་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཀྱང་། །ཤེས་བྱའི་
 དགྲིལ་ཁོར་ཀུན་ཁུབ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ལས་ངོ་
 བོ་ཐ་དད་པའི་ཇི་སྟེན་པ་མཁུན་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་སྲིར་ནལེ་ཤེས་
 སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཀྱང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པར་
 དེས་ཉེ། དེའི་ཚེ་ཡེ་ཤེས་གཅིག་གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཚགས་ཐོགས་སྤངས་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་སྲིར། དེས་ན་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
 དུ་དེ་ཉིད་ཚོས་ཉིད་ལ་བལྟས་ཉེ་ཇི་སྟེན་པ་མཁུན་པ་ཡིན་ཉེ། ཚོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་
 ལུབ་པའི་སྐོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་སྲིར། ཚོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་
 རྣམས་ལ་བལྟས་ཉེ་ཇི་སྟེན་པ་མཁུན་པ་ཡིན་ཉེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་སྤང་བའི་སྐོ་
 བས་ཇི་སྟེན་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་སྲིར། སངས་
 རྒྱུ་གྱི་སར་མཉམ་རྗེས་རེས་འཛོག་མེད་ཀྱང་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་ཐོབ་
 ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། རྒྱུད་སྐྱེ་མ་ལས། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་གྲོལ་རྣམས།
 གསལ་དང་འཕྲོ་དང་དག་སྲིར་དང་། ཐ་དད་མེད་སྲིར་འོད་དང་ཟེར། ཉི་མའི་དགྲིལ་
 འཁོར་རྣམས་དང་མཚུངས། །ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བར། སངས་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུད་ལ་
 མངའ་བའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་བྱའི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་པའི་སྲུང་བ་སེལ་བར་ཉེ་བར་གནས་པའི་སྲིར་འོད་གསལ་བ་དང་
 མཚུངས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་བྱའི་
 དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པས་ན་འོད་ཟེར་གྱི་བྱ་བ་འཕྲོ་བ་

དང་ཚོས་མཚུངས་སོ་ཞེས་གསུངས་ལ། འགྲེལ་བ་དེའི་དོན་ནི། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་དེ་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ཏེ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 རྒྱུད་ལ་མངའ་བའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་བ་རྣམས་ལ་མི་རྟོག་པའི་རི་ལྟ་བུ་གཟིགས་
 པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་པའི་ཡུལ་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་གཉིས་སྤང་
 བུ་བ་པའི་སློབ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོད་པ་སེལ་བར་ཏེ་སྤངས་པའི་ངོ་བོར་ཉེ་བར་
 གནས་པའི་སྤྱི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་གསལ་བ་དང་ཚོས་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དུ།
 དེ་ཉིད་རི་སྟེང་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ་དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། རི་སྟེང་པའི་
 ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་བྱའི་
 དངོས་པོ་མ་ལུས་བ་རྣམས་ལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་ཐོགས་སྤངས་པར་གཟིགས་པ་
 འཇུག་པས་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་བྱ་བ་ཀུན་ནས་འསྐོ་བ་དང་ཚོས་མཚུངས་པའི་
 སྤྱི་དུ། འདིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུགས་རྒྱུད་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་བ་དང་། རི་
 སྟེང་བ་མཁུན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པར་
 འདོད་བ་སོགས་ལེགས་པར་བཀའ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྒྱུད་ལ་མངའ་བའི་རྣམས་ལ་
 མི་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་བ་སྟེ་དེའི་
 སློབས་ཀྱིས་བྲངས་པའི་རི་སྟེང་བ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་
 གཉིས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་དེ་ལས་འོད་ཟེར་འསྐོ་བ་གཉིས་དང་ཚོས་མཚུངས་
 པར་བསྟན་པའི་སྤྱི་དུ།

གཉིས་པ་གཞན་སྐྱེ་བཀའ་བ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པར་འདོད་བ་ལ་
 གཞོད་བྱེད་ནི། གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ཚད་མ་ཡིན་ན་ནི། །ཞེས་སོགས་ཏེ། གཞན་སྐྱེ་

བཀའ་པ་ལ་འདི་ག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོན་ན་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་འདི་ག་རྟེན་གྱིས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་དགོས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་སྤྱིར་དུ་འབགས་ལམ་བསྟོན་པ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྲུང་རོ་ཞེས་པས་
 ལྟོན་ལ། གཞན་སྐྱེ་བཀའ་པ་ལ་འདི་ག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་གཞོན་ན་འདི་ག་
 རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡུལ་དེ་གང་སྟམ་ན། དེ་ངོས་འདི་ན་པ་ནི།
 འདི་ག་རྟེན་དོན་ནི་ཞེས་སོགས་རྐང་བ་གཉིས་ཏེ། ལུས་བ་ལོར་རྗེས་མ་ཡིན་པར་དམ་
 བཅས་པ་ལྟ་བུ་ལ་འདི་ག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པར་སྟོན་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་ཡན་ཚད་དུ་
 དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་འདི་ག་རྟེན་གྱིས་མི་གཞོན་པར་བསྟན་ནས།
 གཉིས་པ་འདི་ག་རྟེན་ཐ་སྟོན་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་བཀའ་པ་ལ་འདི་ག་རྟེན་གྱིས་མི་
 གཞོན་པར་སྟོན་པ་ནི། གང་སྤྱིར་འདི་ག་རྟེན་ས་བོན་ཅམ་བཅུ་བ་ནས། །ཞེས་སོགས་
 ལྟོ་ག་གཅིག་སྟེ། འདིའི་མཚམས་སྐྱུར་དུ་དེ་ལྟར་འདི་ག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་གཞན་
 ལས་སྐྱེ་བ་ཁས་སྲུངས་ཀྱང་འདི་ག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པ་ཡོངས་སུ་སྲངས་ཏེ། དེ་ནི་
 འདི་ག་རྟེན་ལ་ཡང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ལྟ་བུ་གནས་ནས་
 ཀྱང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པར་འདོད་པ་ལ་འདི་ག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པ་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་བཏགས་པ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དགོངས་པ་ནི་འདི་
 ཡན་ཚད་དུ་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་གཞན་སྐྱེ་བཀའ་པ་ལ་འདི་ག་རྟེན་
 གྱིས་མི་གཞོན་པར་བསྟན་ནས། དེར་མ་ཟད་འདི་ག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོན་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་
 བཀའ་པ་ལ་འདི་ག་རྟེན་གྱིས་མི་གཞོན་དེ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པའི་གཞན་དུ་འདི་ན་པ་འདི་ག་རྟེན་རང་ག་པའི་སྟོན་སྟེ་སྐྱེས་ལ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་

གཞུང་འདིས་སློབ་ཞེས་འཆད་དོ། །

། གཞུང་སླེ་བཀག་པས་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན། །

གསུམ་པ་ནི་གཞུང་སླེ་བཀག་པ་ལ་སློབ་མེད་པར་མ་ཟད་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་
 བརྟན་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ཏྲ་ཆད་ཀྱི་ལྷ་བ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ལས་འབྲས་
 ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་ལོ། །དང་པོ་ལ་བརྟན་བཤད། དོན་བསྐྱེ་བ་
 གསུམ་ལས། ཐོག་མར་མདོར་བརྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སླེ་བ་
 ལ་རིགས་པའི་གཞོན་བྱེད་བརྟན་པའི་སློབ་པ་བཀག་ཅིང་། ཐ་སྙད་དུ་སླེ་བ་མ་བཀག་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་གནས་པར་
 འཛིན་པའི་ཏྲ་ལྷ་དང་། སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་རྒྱན་ཆད་པའི་ཆད་པར་ལྷ་བ་ལས་གྲོལ་
 ཞེས་སློབ་པ་ནི། གང་ཕྱིར་སྤུ་གུ་ས་པོན་ལས་གཞན་མིན། །ཞེས་སོགས་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་
 རོལ་བ་ལས། ས་པོན་ཡོད་ན་སྤུ་གུ་རི་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་དཔུང་ན། །ཞེས་པའི་སྤྲ་འབྲེལ་དུ་
 ཕྱོགས་སྤྲ་བརྗོད་པ་ན། འདིར་སྤྲས་པ། དོན་དམ་པར་སླེ་བ་མེད་པས་བདག་དང་གཞན་
 ལས་སླེ་བ་དགག་པར་རག་མོད། གཞུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་མཛོན་
 སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་གིས་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་གདོན་མི་ཟ་
 བར་གཞན་ལས་སླེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཅི་སྟེ་
 བརྗོད་དེ་བདེན་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་སླེ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་
 དོ། །ཞེས་བཀོད་ལ། དེའི་དོན་ནི། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་སླེ་བ་མེད་པས་བདག་དང་
 གཞན་ལས་སླེ་བ་དགག་པར་རག་མོད་དེ་རིགས་སུ་རྒྱལ་ན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་སླེ་

འགོག་པར་མི་རིགས་ཏེ། བཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུའི་ཚོས་གང་
 དག་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དབག་པ་དག་གི་ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་རང་
 བཞིན་ནི་གདོན་མི་ཐ་བར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཅི་སྟེ་དེ་
 ལྟར་མི་འདོད་ན་ནི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཅི་སྟེ་བརྗོད་དེ་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དོན་
 དམ་བདེན་པ་གཅིག་པུ་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མེད་པའི་སྲིད་ཏེ།
 དངོས་པོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་ན་སྐྱེ་འགག་སོགས་
 གཏན་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལྟ་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དངོས་པོ་མེད་ན་
 འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མེད་པར་
 འགྱུར་བའི་སྲིད་རོ། །དེའི་སྲིད་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་
 ཡོད་དོ་ཞེས་བ་སྟེ་དེའི་སྲོགས་སྲ་སྲ་བ་པོ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཏེ། སེམས་ཅམ་པ་
 སོགས་དངོས་སྐྱེ་བ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པར་གཞན་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པས་རང་རྒྱུད་པ་
 ལས་འོས་གཞན་མེད་པའི་སྲིད། འདི་ནི་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་སྐྱེ་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཁྱད་སྲས་གསལ་ཤོས་སོ། །དེས་ན་འདི་
 དགག་པ་ལ་གཉིས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དགག། །རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་
 ཡང་ཀུན་རྫོབ་པ་ཅམ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་དཔེའི་སློབས་བསྟན་བ་གཉིས་ལས། ལྷི་མ་ནི།
 དངོས་པོ་སློང་བ་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འཆད། དང་པོ་ལ་
 གསུམ་སྟེ། ལྟོང་ཉིད་དངོས་པོའི་འཛིག་རྒྱུར་ཐལ་བས་དགག། ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིག་
 པས་དབྱུང་བརྗོད་དུ་ཐལ་བས་དགག། །དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་བས་
 དགག་པ་རྣམས་ལས་དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྟེན་འགྱུར་ན། །ཞེས་

སོགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམས་དབྱེད་ན། ཞེས་སོགས་
དང་། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་རིག་པ་གང་ཞིག་གིས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
འཆད་དོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི། བདེན་པ་གཉིས་སུ་འང་རང་བཞིན་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་རྫོང་དང་དོན་དམ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་
ཀྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་རྟག་མཐའ་ལས་གྲོལ་ཞིང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་
ཁས་སྤངས་པས་ཆད་མཐར་མི་སྦྱང་བའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་སྟེ་དངོས་པོར་སྐྱེ་བ་
རྣམས་དང་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་འབྲས་བུ་སྐྱེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་དགོས་ཤིང་། རང་
བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་ན་གཏན་ནས་མི་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་རྣམས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་
གཉིས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་ཤེ་ལས། གང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ། །དེ་
ནི་མེད་པ་མིན་པས་རྟག་སྟོན་བྱུང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་པ། །དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར། ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་བར། དངོས་པོ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྐྱེ་བ་
ལྟར་ན་ནི། ཇི་སྲིད་དུ་དངོས་པོ་དེའི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་སྲིད་དུ་དེ་ལྟར་རང་གི་ངོ་
བོ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆེ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་དེའི་ཆེ་དེ་ལ་དངོས་
པོ་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་བོང་བུའི་དུ་དང་འབྲ་བས་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་
ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་འདིའི་མངོན་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འགྲིབ་དཀའ་བར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ། དོན་ནི་སྐྱེ་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་དངོས་པོ་སྟེ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྐྱེ་བའི་རང་སྟེ་དངོས་པོར་སྐྱེ་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་
འདོད་པ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་ན་ཀུན་རྫོང་གི་བདེན་པའི་

རྣམས་གཞག་ལས་ཉམས་ཤིང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམས་པར་བཞག་ན་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་ལས་ཉམས་པས་ཉལ་ཆད་གཉིས་ཀྱི་གཡང་སར་སྤྱང་ཞིང་བདེན་
 གཉིས་ཀྱི་རྣམས་གཞག་མངོན་པར་འདོད་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འགྲིག་དཀའ་བར་
 འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྲིད་དུ་དངོས་པོ་དེའི་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་པ་སྟེ་ཁས་སྐྱོང་ས་
 པ་དེ་སྲིད་དུ་དེ་ལྟར་རང་གི་རོ་བོས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡིན་པ་ཉིད་
 དུ་འདོད་པས་ཉལ་མཐར་སྤྱང་ལ། གང་གི་ཆེ་རང་གི་རོ་བོས་སྤྱབ་པ་དང་བྲལ་བར་
 ཁས་སྐྱོང་ས་པ་དེའི་ཆེ་དེ་ལ་དངོས་པོ་དེ་བོང་བུའི་དུ་དང་འབྲ་བར་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་
 དུ་མེད་པའི་སྲིར་ཆད་པའི་མཐར་སྤྱང་བར་འགྱུར་བའི་སྲིར། དེས་ན་བཤད་མ་ཐག་
 པའི་ཚུལ་དེ་དག་གིས་ནི་རང་མཚན་གྱིས་སྤྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱབ་མཐའ་བོང་
 འོག་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་ལ་དམིགས་སྤྱད་པའི་དགག་པ་བརྗོད་ནས་འདི་པའི་ཁྱད་
 ཚོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱབ་པ་ཐ་སྲིད་དུ་འདེད་ཁས་མི་ལེན་པའི་
 ཚུལ་དེ་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན། །

གཉིས་པ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས། དངོས་
 དང་། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་བོ་ནི། གང་སྲིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་ལ། །ཞེས་
 སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་དངོས་པོ་རང་མཚན་གྱིས་སྤྱབ་པ་དགག་པ་ལ་ཉལ་ཆད་ཀྱི་མཐའ་
 གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་མ་ཟད་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རྟེན་དུ་ཀུན་
 གཞི་སོགས། ཁས་མ་སྐྱོང་ས་ཀྱང་ལས་དང་འབྲས་སུའི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་
 །ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ལས་འབྲས་ཁས་ལེན་པའི་སྲི་རོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་

བ་སྐྱ་ཕྱིའི་དགོ་མི་དགོའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉེན་དུ་ཉྱལ་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་
 དེ་ཉིད་འདོད་ཅིང་། རང་སྡེ་ཁ་ཆེ་གྲེ་བྲག་སྐྱ་བ་མ་གཏོགས་པ་གྲེ་བྲག་སྐྱ་བ་རྣམས་
 ལས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་ཚུད་མི་ཟ་གཉིས་གང་ཟག་གི་མཚའ་གཞིར་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་
 ལས་གསོག་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་སྟེང་དུ་ལས་ཞིག་རྗེས་སུ་ཡང་དེ་གཉིས་རྒྱུན་པ་
 ཚད་བར་ཡོད་པས་རྣམ་སྤྱོན་འབྱིན་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པ་ན་ཐོབ་པ་དང་ཚུད་མི་ཟ་
 གཉིས་ལས་འབྲས་སུ་འབྱིན་པར་འདོད་ལ། ཕྱི་རོལ་བ་རྣམས་བདག་ཉྱལ་པ་དེ་ཉིད་
 དང་། རང་སྡེ་འགའ་ཞིག་གི་ཕྱང་པོའི་རྒྱུན་དང་། ཀུན་གཞི་འདོད་པ་རྣམས་དེ་ཉིད་གང་
 ཟག་གི་མཚའ་གཞིར་འདོད་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བ་འགའ་ཞིག་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
 ཤེས་དེར་འདོད་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགོ་སྡིག་གི་ལས་གང་དང་གང་འགགས་
 ཀྱང་འབྲས་སུ་འབྱིན་པའི་རྣམས་པ་རེ་བཞག་ཡོད་པས་ལས་ལས་འབྲས་སུ་འབྱིན་པར་
 འདོད་ཀྱི་བདག་དང་ཀུན་གཞི་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་སྤྱོན་གྱི་འབྲས་སུ་འབྱིན་པར་ནི་མི་
 འདོད་ལ། དགོ་མི་དགོའི་ལས་བསགས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཞིག་ཅིང་ཕྱིས་བསྐྱལ་བ་
 ལསོགས་པས་བར་དུ་གཅད་ཀྱང་འབྲས་སུ་འབྱིན་པའི་རྣམ་གཞག་ནི་འདོད་དགོས་ལ།
 དེའི་ཆེ་རྒྱ་ལས་མེད་པས་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་འཐད་སྟུང་བ་དང་། ལས་
 ཀྱི་ཞིག་པས་འབྲས་སུ་བསྐྱེད་པ་དང་བཏགས་ཡོད་མིང་རྒྱང་ཅམ་ལ་གང་ཟག་སོགས་
 འཛོག་མ་ཤེས་པས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་རྒྱང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལས་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཞིག་པར་འདོད་པ་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་གཞག་ཏུ་མེད་པས་དེ་ལྟར་
 འདོད་པའོ། །རང་གི་ལུགས་ནི། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
 བཞག་པས་ཞིགས་ལ། དེ་ལྟར་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་འགགས་པས་ལས་ཀྱི་ཞིག་

བ་ཞེས་བ་ཡང་སྤར་བསགས་པའི་ལས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འགགས་པའི་ཚ་ཙམ་ལ་
བཏགས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འདྲའི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་དང་དེས་འབྲས་བུ་
འབྲིན་པར་འདོད་པས་འདི་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་
ཡོན་ཏན་ལོ། །

སྐབས་འདིར་རྣམ་བཤད་ལས་འཕགས་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་ལ། རང་གི་མཚོན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྩལ་ཙམ་མེད་ཀྱང་། བྱ་བྲེད་ཐམས་ཅད་བཞག་པས་ཚོག་པའི་
འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་ལུགས་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་
གྲུབ་མཐའ་འགྲེལ་བྲེད་གཞན་དང་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ་ཞེས་ཐལ་
འགྲུར་པའི་འབྲུག་ཚོས་ཀྱི་གཙོ་བོར་དོས་གཟུང་ནས། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སློབ་གཞན་དག་
ནི་དེ་ཉིད་ལས། དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཞིག་གཙོ་བོ་རྣམས་བརྗོད་ན་ཚོགས་རྒྱལ་ལས་ངོ་
བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་། རང་རིག་འགོག་ལུགས་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་
པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བས་སྤྱི་ཚོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་པ་
ཁས་མི་ལེན་པ་གསུམ་དང་། ཤེས་པ་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་དུ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་
ཁས་སྐྱང་དགོས་པ་དང་། ཉན་རང་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་
པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འཛོག་པ་དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་
པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་དུས་གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པ་
སོགས་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་རང་མཚོན་གྱིས་གྲུབ་པ་
མི་བཞེད་པ་ལ་སྤྱག་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རེའི་རྗེས་འབྲང་མང་
དག་ཐལ་འགྲུར་པའི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགག་སྤོགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་བཞེད་དང་།

སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ལྟར་གྱི་སྐྱེ་བ་མཐའ་བཞི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཡུལ་། དེའི་སོགས་
 ཁོངས་ནས་འདོན་རྒྱ་མང་དུ་སྦྱང་བས་གངས་ལེས་ཀྱང་དཀའ་ཞིང་རང་མཚན་གྱིས་
 སྐྱེ་བ་པ་མི་བཞེད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་ཡ་གྲུལ་དུ་འདྲེན་པ་འང་མི་
 རིགས་སོ། །གང་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སེམས་
 ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ལར་ལས་གཉིས་བྱས་པ་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་ལས་
 ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་འབྲུལ་བར་འབྱུང་བར་འབྱུང་བར་རིག་པ་གྱིས་ཤིག་
 ལྟེ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉེན་དུ་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་མ་སྦྱངས་ཀྱང་
 ལས་ལས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་བར་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ལས་དེ་རང་
 བཞིན་གྱིས་མི་འགག་ཅིང་དེའི་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་འགལ་བ་དེའི་ཕྱིར། དག་དོན་
 བྱི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉེན་དུ་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་མ་སྦྱངས་ཀྱང་
 ལས་བྱས་པ་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། དག་ལྟེ་གི་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འགག་ཅིང་ཞིག་པ་དངོས་པོ་
 ཡིན་པས། ང་ཙམ་གྱི་སྟེང་དུ་ལས་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཞག་པའི་རྒྱུན་ལས་
 འབྲས་བུ་རེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས།
 འགག་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འགྲོ་
 ཚུལ་དང་། ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞི་འདོག་པའི་རྒྱལ་
 ལོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ལས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བའི་འགག་པ་མེད་ཀྱང་རང་
 གི་ལྷུགས་ལ་ཡང་། ལ་ལར་ལས་འགགས། ཞེས་དང་། འགག་ཅིང་རང་བཞིན་ཡོད་
 མིན་པའི། ཞེས་གསུངས་པས། ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཟེད་པར་བསྟན། ཞེས་པ་ལྟར། ལས་

བྱས་པའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་ལགས་པར་ཞི་འདོད་དགོས་ལ། ཞིག་པ་དངོས་པོར་མེད་
 ཅེས་ཀྱང་གཞི་སོགས་ཀྱང་མི་འདོད་ན། ལས་ལགས་ནས་ལྷན་རིང་དུ་མོན་པ་
 ལས་ལགས་བྱ་འགྲུང་བ་མི་འཐད་པར་ཚོད་པ་སོན་གནས་པས་སྲར་གྱི་ལན་དེ་དག་
 གི་མི་ཚོགས་ཅེ་ན། དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། གང་སྲིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་ལགས་པ། །དེའི་
 སྲིར་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་ལགས་པའི་དོན་གྱི་ལས་ཞིག་
 པའི་ཞིག་པ་ལས་སྲིས་གྱི་འགྲུས་བྱ་འགྲུང་བར་འགྲུབ་པ་ལས་ལན་རྒྱར་དུ་མ་བརྗོད་
 དོ། །དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་
 འཛོག་ཏུ་མེད་དེ། དཔེར་ན་སྤྱི་གུའི་དངོས་པོ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཞིག་ན་སྤྱི་གུའི་ཆ་ལས་
 གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དེས་པར་ཞིག་དགོས་པའི་སྲིར། ཆ་ལགས་ཞིག་ནས་ཞིག་པ་
 ཅོམ་གྱིས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཞིག་པར་ཐོག་མི་རྣམས་པའི་སྲིར་ཉེ། ཆ་ལགས་ཞིག་
 བས་ཞིག་ལགས་ཞིག་ནས་མ་ཞིག་པའི་ཆ་བྱུང་ན། མ་ཞིག་པའི་ཆ་དེ་ལ་ཞིག་པར་
 འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་མ་ཚང་པའི་དབང་གིས་མ་ཞིག་པར་སོང་ལ། དེ་ལྟ་བུ་སྤྱི་གུ་
 ཞིག་པ་དེ་རྒྱ་མཚན་ལ་བལྟོས་ནས་སྲུབ་པར་སོང་བས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྲུབ་
 པར་འགྲུར་བའི་སྲིར། སྤྱི་གུའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཞིག་ན་སྤྱི་གུའི་ཆ་ལས་གྱི་དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་ནི་ལོག་ །དེ་ལས་གཞན་པ་སྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་གང་
 ཡང་མ་སོབ་པས་དེ་ཉིད་དངོས་པོར་གཞན་ཏུ་མེད་དོ། །ཐལ་འགྲུར་བའི་ལྷན་པོ་
 དེ་དང་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་བཤད་ན་སོག་མར་དུས་གསུམ་སྤྱིའི་ནམ་གཞན་ཅུང་
 ཟད་བཤད་པ་དང་། འདས་མ་འོངས་རྣམས་དངོས་པོར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
 བེ། རྩེ་བྲག་སྐྱོ་བ་རྣམས་སྤྱི་གུ་ལ་སོགས་པ་དེ་དེ་ཡང་དུས་གསུམ་དུ་འཛོག་པས་སྤྱི་

གྲུ་མ་འོངས་པ་དང་ལྷ་གྲུ་འདས་པའི་དུས་སུ་ཡང་ལྷ་གྲུ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། ཚུལ་དེ་
 ཉིད་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཁས་ལེན་ཞིང་དེའི་འཛོག་ཚུལ་ལ། བཅུན་པ་
 ཚོས་སྐྱབས་དང་། དབྱུངས་སྟོན་དང་། དབྱིག་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱུ་ལྟ་རྣམས་མི་
 མཐུན་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་རྣམས་ལ་དགག་གཞག་སོགས་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱ་
 ལ། འདིར་རང་ལུགས་བསྟུན་ཏེ་བཞོན་ན། ལྷ་གྲུ་ལ་ཚོས་མཚོན་ན། ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་ས་
 ཟེན་རང་དུས་ལས་ཐལ་ཟེན་པའི་ཆ་ལྷ་གྲུའི་འདས་པའི་མཚན་ཉིད། ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་འགྲུར་
 རྒྱུན་མ་ཚང་པའི་དབང་གིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་དེའི་མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད། ལྷ་གྲུ་
 སྐྱེས་ལ་མ་འབག་པ་དེའི་ད་ལྟར་པའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། ཐོག་མར་འདས་
 པའམ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྷ་རིགས་གཉིས་གསུངས་པའི། ལྷ་ལྟེན། ས་
 བཅུ་པའི་མདོ་ལས། སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱུ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཉིད་གྱིས་ཞིག་པ་
 དངོས་པོར་བྱུང་སྟེ། སེམས་ཅན་དེ་ཤི་བ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་ཉིད་ཞིག་པའམ་འབགས་
 པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་སྐྱིར། ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། འཆི་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་འཛིག་པར་
 ཡང་བྱེད་པ་དང་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱིན་པའོ་ཞེས་
 འཆི་བས་བྱ་བ་གཉིས་བྱེད་པར་གསུངས་ལ། དེས་ཀྱང་དངོས་པོར་བྱུང་སྟེ། དེས་ཤི་
 བ་རྒྱུས་བྱེད་པ་དང་། ཤི་བའི་རྒྱུན་གྱིས་མ་རིག་པ་བསྐྱེད་པར་ཡང་གསུངས་པའི་
 སྐྱིར། རོན་འདི་ནི་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཅུ་ཤེ་ལས། དངོས་དང་དངོས་
 མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། །ཞེས་བྱས་པའི་དངོས་པོ་དང་ཞིག་པའི་བྱམ་པའི་དངོས་མེད་
 གཉིས་ཀ་འདུས་བྱས་སུ་གསུངས་པའི་སྐྱིར་དང་། རིགས་པ་བྱུག་ཚུ་བ་ལས་ཀྱང་།

རྒྱ་བྱེད་ཉིད་ལས་ཞི་བ་ཞི། །ཟད་ཅེས་བྱ་བར་དམིགས་པ་སྟེ། །ཞེས་རྒྱ་སྐྱུལ་བྱེད་པ་
 འབྲས་བུ་མར་མེ་ཤི་བའི་རྒྱར་གསུངས་པའི་སྲིད། དེགས་པས་ཀྱང་ཞིག་པ་དངོས་
 བོར་བྱུབ་སྟེ། ལྷ་གྲུ་རང་བྱུབ་དུས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་པ་ཡང་རྒྱས་བསྐྱེད་
 དགོས་པར་མཚུངས་པའི་སྲིད། དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་ཡང་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ།
 དཔུན་དུས་སྐྱུ་སྐྱུ་གྲུ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་དུས་དེར་རྒྱུན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་
 སྲིད། དེ་ལྟར་དུས་གསུམ་ག་དངོས་པོར་བྱུབ་སྟེ། འདས་མ་འོངས་གཉིས་དངོས་པོ་
 ཡིན་ན་ད་ལྟར་བ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་སྲིད། ལྷ་གྲུ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱད་
 ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་པ་ནི་དངོས་སུ་དགག་བྱ་བ་ཅད་ནས་ཉོགས་དགོས་པས་
 དགག་པ་ནི་ཡིན་ལ། མེད་དགག་ནི་མ་ཡིན་པས་མ་ཡིན་དགག་སྟེ་ཞིག་རྒྱ་དེ་བཅད་
 བ་ཅེས་མ་ཡིན་པར་བཅད་པའི་ཤུལ་དུ་ཚོས་གཞན་དངོས་པོ་ཞིག་སྟོ་ལུལ་དུ་
 འཕངས་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་འབྲས་ཀྱི་ཞིང་བཅས་མ་བརྒྱས་ཟེན་པར་བསྟན་པ་ན་ལོ་
 རོག་དེ་ཉིད་བཅད་པའི་སོག་རྩ་ལ་སོགས་པ་སྟོ་ལུལ་དུ་འཕེན་པ་བཞིན་ལོ། །གཉིས་
 པ་ཞི། གུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་དགེ་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛོག་པ་དང་།
 བག་ཆགས་དེ་སྤྲིན་པ་ལས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འདོད་དགོས་ཏེ། འཇུག་
 འབྲེལ་ལས། རོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བར་དངོས་པོའི་བག་ཆགས་བཞག་པ་ཡོངས་
 སུ་སྤྲིན་པ་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་བ་མང་དུ་
 གསུངས་པའི་སྲིད། དེ་ཡང་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་གཞི་མེད་པར་མི་རུང་བས་གཞི་
 དེ་གང་ཞེ་ན། གུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན་ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་རལ་སྐྱུལ་དུ་
 དམིགས་པའི་གཞིར་བྱུར་པའི་གུན་གཞི་རྣམས་ཤེས་བག་ཆགས་ཀྱི་གནས་སུ་འདོད་

བ་བཞིན་དུ། ལུགས་འདིས་ཀྱང་ངོ་སྤྲོད་པ་ཙམ་གྱིས་སློབ་ལྷན་སྐྱེས་གང་ལ་བརྟེན་
 བས་སྐྱེ་བའི་དམིགས་ལུལ་གྱི་ང་ཙམ་དེ་ཉིད་ལས་གྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོ་བའི་གཞིར་
 བཞེད་དོ། །འོ་ན་འཇུག་འགྲེལ་ལས། སེམས་གྱི་རྒྱུད་བག་ཆགས་གྱི་གཞིར་
 གསུངས་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དང་མི་འགལ་ཏེ། ང་ཙམ་དེ་ཉིད་སེམས་རྣམ་པར་
 ཤེས་བ་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་
 སེམས་གྱི་རྒྱ་ཞེས་བཞག་ཚོག་པའི་སྤྱིར་དང་། སེམས་ཉིད་གྱི་རིགས་འབྲེལ་དེའི་
 རྒྱུད་ཅེས་འདོག་བ་ལྟར་ན་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། རེས་འགའ་དེ་ཉིད་བག་ཆགས་བསྐྱོ་
 བའི་གཞིར་འགྲུང་བའི་སྤྱིར།

འོ་ན་ང་ཙམ་དང་སེམས་གྱི་རྒྱུད་བག་ཆགས་བསྐྱོ་བའི་གཞིར་བྱས་ནས།
 དེའི་སྤྱིར་དུ་ལས་གྱི་བག་ཆགས་འདོག་བ་ཡིན་ན། སྤྱིར་བག་ཆགས་བསྐྱོ་བ་ཞེས་
 བཤད་པའི་དོན་དེ་ཇི་ལྟར་སྤྲོད་ན། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་འདོག་ཚུལ་ནི།
 འཇུག་འགྲེལ་ལས། གང་གི་སེམས་གྱི་རྒྱུད་འབགས་པར་བྱེད་ཅིང་སྐྱོ་བར་བྱེད་ལ་
 རྗེས་སུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བག་ཆགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱིར་སྤྱིར་བ་དང་།
 ལོ་མས་པ་དང་། རྩ་བ་དང་། བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་གྲངས་དག་གོ། དེ་ནི་ཟག་
 བ་མེད་པའི་ལམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་སུ་བེན་ཀྱང་ཉན་མོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱས་གྱིས་སྤང་བར་མི་བྱས་ཏེ། ཉིལ་མར་དང་མེ་ཉོག་ལ་སོགས་པ་གསལ་དུ་བེན་
 ཀྱང་བྱམ་བ་དང་སྤྲོད་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་དང་སྤང་བ་ཡོན་ཏན་ལྷན་མོ་
 དམིགས་བ་བཞེན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་རྒྱུད་ཟད་བཤད་ན། བག་ཆགས་ཏེ།
 ཞེས་བ་ཡན་གྱི་བག་ཆགས་སྤྱིའི་གོ་དོན་ཏེ། མོག་མ་མེད་བ་ནས་སེམས་གྱི་སྤྱིར་དུ་

ཉོན་མོངས་པ་དང་། དགེ་མི་དགེའི་ལས་སོགས་ཀྱི་གོམས་པ་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་
 པའི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ལྟ་བུ་ལ་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཉོན་
 མོངས་དང་། དགེ་མི་དགེའི་ལས་གང་གིས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འབགས་པ་སྟེ་བརྒྱན་
 པར་བྱེད་ཅིང་དེའི་བྱིས་སེམས་སྟེང་དུ་སློབ་བར་བྱེད་ལ། སེམས་དང་མི་འབྲལ་བར་
 གོམས་པ་ལ་ལས་རྗེས་སུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྤྱིར། དེ་ནས་ཉོན་
 མོངས་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུས་ཐོག་མེད་
 བས་སེམས་སྟེང་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཞུག་
 ཡང་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲུམ་མར་སྤྱུག་པ་དང་། གོམས་པ་དང་། ཚ་བ་དང་།
 བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་
 པའི་ལས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་སུ་བེན་གྲང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 སྤང་བར་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་འདྲའི་བག་ཆགས་དེ་སློང་བ་ལ་གཉེན་
 བོ་སློང་ཉིང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོགས་ཀྱི་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པའི་གྲོགས་ཀྱིས་བེན་པ་ལ་ངེས་པར་བསྟོས་པའི་
 སྤྱིར། འདི་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་ལ་བག་ཆགས་སུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་
 སྤྱིབ་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་བག་ཆགས་ལ་དགོངས་སོ། །

ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་གུང་དེ་འདྲའི་བག་ཆགས་དེ་སློང་མི་རུས་
 པའི་དབེ་ཡང་ཡོད་དེ། ཉིལ་མར་གྱིས་སྦྱུང་བུ་ལ་སོགས་པ་དང་། གྲུར་གྲུམ་ལ་
 སོགས་པའི་མེ་རྟོག་གི་བྱིས་སུམ་པ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་སྤྲགས་པ་རྣམས་དང་། བྱི་མ་
 དགས་པ་རྣམས་བསལ་དུ་བེན་གྲང་། ད་དུང་དེ་རྣམས་ལ་དེ་དང་སྤང་བའི་ཡོན་ཏན་

བ་མོ་སྐྱུམ་གྱི་རྗེ་དང་མེ་རྟོག་གི་རྗེ་སོགས་ཅུང་ཟད་དམིགས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་
 ཟླུམ། འོན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྐྱབས་ན་མཐོང་སྤང་མེད་ཀྱང་སྐྱོམ་
 སྤང་གི་བག་ལ་ཉལ་ཡོད་དགོས་ལ། དེའི་ཆེ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་
 ལུབ་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་སྐྱོམ་སྤང་གི་སྦྱིབ་པའི་བག་ཆགས་བསྐོ་གཞིར་མི་
 འཐད་ལ། དབང་ཤེས་ཀྱང་དེའི་རྟེན་དུ་མེད་ཅིང་གཟུགས་ཀྱང་དེའི་རྟེན་དུ་མི་རིགས་
 ལ། གུན་གཞི་སོགས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པས་དེའི་རྟེན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྐྱུམ་ན་
 སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་ཆེ་མཐོང་ལམ་བ་དེའི་ཕྱང་པོའི་སྟེང་གི་ང་ཙམ་ཞིག་སྐྱོམ་སྤང་གི་
 བག་ལ་ཉལ་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཟླུམ། དེས་ན་ལུགས་འདི་ལ་ཕྱང་པོ་ཚོགས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་གང་ཟག་འཛོག་པའི་ཚུལ་འདི་མ་ཤེས་ན།
 གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 གནས་སྐྱབས་སུ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཟག་བཙས་གྱི་ཤེས་པ་མེད་
 ཅིང་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གཟུགས་མེད་ཀྱི་གང་ཟག་ཏུ་མི་འཛོག་ཀྱང་།
 གང་ཟག་དེ་དག་གི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐྱབས་ན་གང་ཟག་
 མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། སྲིད་ཅེ་བས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གནས་
 སྐྱབས་ན་སྲིད་ཅེའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཟག་བཙས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མེད་ལ། ཅི་
 ཡང་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྲིད་ཅེའི་གང་ཟག་ཏུ་མི་རུང་ཡང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་
 གསུམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐྱབས་སུ་གང་ཟག་དང་པོ་
 གསུམ་འཛོག་པ་དང་། སྲིད་ཅེ་བས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གནས་
 སྐྱབས་སུ་སྲིད་ཅེའི་གང་ཟག་ཀྱང་བདེ་ལྷག་ཏུ་འཛོག་ལུས་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་

སྣོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་དེ་དག་གི་ཟབ་མེད་ཀྱི་
 མཉམ་གཞག་དེ་དག་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་གང་ཟབ་དེ་བདག་ཏུ་འདོགས་པ་
 དང་། སྲིད་ཅེ་བས་སྣོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཅི་ཡང་མེད་
 ཀྱི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྣོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་གདགས་
 གཞིར་བྱས་ནས་སྲིད་ཅེ་བའི་གང་ཟབ་ཀྱང་ལེགས་པར་གཞག་ཚོགས་པའི་ཕྱིར། རོན་
 འདི་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་རྣམ་བཤད་ལས། ལུགས་འདིའི་གང་ཟབ་གི་འདོགས་ཚུལ་
 ལུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཤེས་ན། ཞེས་པ་ནས། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དག་གི་ལུགས་ལ་བརྟེན་
 བས་སྦྱས་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བར་གྱི་དགོངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་བཤོ། །སྲར་
 ལས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྲུང་བར་བཤད་པའི་རོན་དེ་ཉིད་དཔེའི་སྣོན་ས་
 འཆད་པ་ནི། མི་ལམ་མིས་པའི་ཡུལ་དག་མཐོང་ནས་ནི། ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་རྣམ་སྲིན་འབྱིན་པ་ལྷན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཚོད་པ་སྲང་བ་དང་།
 ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ལྷང་དང་འགལ་བའི་ཚོད་པ་སྲང་བ་གཉིས་ལས།
 དང་བོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཡུལ་ནི་ཡུལ་མིན་ཉིད་གསུངས་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་
 མཚམས་སྲུང་དུ་འགྲེལ་བ་ལས། ཅི་སྟེ་གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྦྱེས་པ་ལ་ཟད་
 བ་མེད་པས་རྣམ་པར་སྲིན་པར་འདོད་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་མ་འགགས་
 པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྲིན་པར་བྱས་ཟེན་པ་ལས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྲིན་པ་ལེན་པ་དང་། དེ་
 ལ་ལས་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྲིན་ཟེན་པ་ལས་ཀྱང་ཡང་རྣམ་པར་སྲིན་
 པར་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་ལྷན་པ་མེད་པའི་སྣོན་དུ་འབྲུང་སྟམ་ན། དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ་ཞེས་གསུངས་ལ། རོན་ནི། ཁོ་ན་རེ་ཅི་སྟེ་གལ་ཏེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྦྱེས་

བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཟད་པ་མེད་པས་ལས་བསགས་བཤང་འགགས་ནས་བསྐྱེད་
 བས་བར་དུ་བཅད་པས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་འབྲིན་པར་འདོད་ན། རྣམ་
 པར་སྦྱིན་པར་བྱས་ཟིན་པ་ལས་ཀྱང་སྟེ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ལྷུང་ཟིན་པའི་
 ལས་ལས་ཀྱང་སྐར་ཡང་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་འབྲིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་
 བ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དང་རི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་འགགས་པའི་སྲིད། ཞེས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་འདིར་ཡང་མཚུངས་པའི་སྲིད། དེ་ལ་འདོད་ན། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྦྱིན་འབྲིན་ཚུལ་
 ལུགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཟད་པ་མེད་པའི་སྲིད་རྣམ་
 པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ལྷུང་ཟིན་པ་ལས་ཀྱང་ཡང་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་
 འབྲིན་པར་འགྱུར་བའི་སྲིད། ཞེ་ན། དེའི་སྦྱོན་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་འགག་
 མེད་པར་གསུངས་ཀྱང་། རྣམ་སྦྱིན་ལྷུང་མ་ཟིན་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་རྣམ་སྦྱིན་
 ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྲིན་ཅིང་ལྷུང་ཟིན་པས་སྐར་ཡང་འབྲས་བུ་འབྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་
 སྲིད། དཔེར་ན་མིག་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྣང་བའི་སྐྱ་ཤད་དང་པོང་ལུའི་རྩ་
 སོགས་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྱ་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་གི་པོང་
 ལུའི་རྩ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་སྣང་བ་བཞིན་ཞེས། རི་ལྟར་ཡུལ་ནི་ཡོད་ཉིད་མིན་
 མཚུངས་ཀྱང་། །ཞེས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་ནས། དེས་ན་
 དགོ་མི་དགོའི་ལས་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་སྦྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྲིན་ཚུལ་སོ་སོར་ངེས་སོ་
 ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་སྲིད་རྣམ་སྦྱིན་མི་དགོ་ནག་པོའི་ལས། །ཞེས་སོགས་ཏེ། འདིའི་
 མཚན་སྐྱེད་དུ། དཔེ་འདིས་ལས་རྣམས་ངེས་པ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི།
 རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཡང་ངེས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤད་པ་ཞེས་དཀར་ནག་གི་ལས་གཉིས་

སོ་སོར་དེས་པ་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་བདེ་འགྲོའི་ཕུང་པོ་འཕེན་པ་དང་།
 འབྲས་བུ་བདེ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་ངན་འགྲོའི་ཕུང་པོ་འཕེན་པ་
 དང་འབྲས་བུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་པའི་ལས་འབྲས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་སྟོན་
 པའོ། །འདིར་དེ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། མཛོད་ལས་ཀྱང་། རྣམ་སྟོན་རྒྱ་ལྗོངས་ཀྱི་
 དང་། དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་ལ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་
 ལས་ཀྱི་ཞིག་པས་སྦྱིར་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཀྱང་ལས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་འབྲིན་པར་
 ཁས་སྐྱེད་ན། དགེ་བའི་ཞིག་པ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ཞིག་པ་མི་དགེ་བར་
 འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་ཚོས་ཅན། དགེ་བའི་ལས་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དགེ་བའི་ལས་དེ་ཉིད་འགགས་པའི་ཆ་ཅམ་ལ་བཞག་པའི་སྤྱིར་སྟུང་དུ་
 དོགས་ལ། སྦྱིར་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་ཞིག་ཅིང་ཞིག་པ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྦྱིར་ཞིག་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་དང་། དགེ་བའི་ལས་བྱས་པའི་སྐྱེད་
 ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་ཀྱང་དེའི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་རྣམས་ང་ཅམ་གྱིས་སྟེང་དུ་བག་
 ཆགས་བསྟོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱན་ནས་གྱིས་གནས་པས། ལས་དེ་དེས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་
 བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མའི་བར་དུ་འབྲས་བུ་འབྲིན་པ་དང་། བསྐྱེད་པས་བར་དུ་བཅད་པའི་
 ལས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྲིན་པ་ལ་མི་འགལ་བའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་ཆེས་འཐད་པ་ཡིན་གྱི། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་ལྟར་དགེ་སྤྱིག་གི་ལས་རང་བཞིན་
 གྱིས་འགགས་ན་དེའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་འགགས་དགོས་པས་ཁོང་རང་རྣམས་ཀྱུར་
 གཞི་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོས་བར་འདོད་ཀྱང་འདི་པའི་རིག་ལམ་
 གྱིས་དཔྱད་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་འགགས་པ་ལ་རྒྱན་གཞག་དུ་མེད་པ་ལས་འབྲས་ཀྱི་

དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། འོན་ཏེ་དགོངས་གཞི་དེ་རྗེ་ལྷ་བྱ་ཞེས། འགྲེལ་པ་
 ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་སྲིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཞོན་
 ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐྱུ་མ་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་སྟེ། དགོངས་
 གཞི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཞོན་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་
 སྐྱུ་མ་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱ་ལ། དེ་ལ་དེ་ལྷ་བྱའི་སྐྱུ་མ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡང་ཡོད་
 དེ། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་གནས་ལྷགས་
 མཐར་ཐུག་པར་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ་བྱུང་པའི་རྒྱ་མཚོ་གིས་དེ་ལྷ་བསྟན་པའི་
 སྲིད། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབང་ཞིག་ཡོད་པར་མ་ཟད་ཀྱི་
 གང་ཟག་གྱང་ཡོད་དེ། དེས་གདུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་ལ་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པས་རྗེས་
 སུ་འཛིན་པའི་སྲིད་པོ། །ཞེས་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་བསྟན་པར་
 མ་ཟད། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་གདུལ་བར་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་གྱང་ཡོད་པར་སྟོན་པ་གསུངས་ལ། འདིས་ནི་རང་ལྷགས་
 ལ་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པར་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་
 གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་འབྲེ་བའི་དགོངས་པ་ཅན་དུ་
 གསུངས་པའི་སྲིད་པོ། །གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ནི། དེ་ཉིད་དུ་རི་
 སྐད་དུ། དག་སྟོང་དག་སྤང་བོ་ལྷ་ནི་ཁྱེད་པོ། །ཁྱེད་ལས་བཞེད་གང་ཟག་གོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྷ་བྱའོ་ཞེས་ངོས་བཟུང་ལ། འདིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་
 ཏེ། ཁྱེད་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཁྱེད་ལས་བཞེད་པོ་ཡོད་པ་ལྟར། སྤང་བོ་ལྷ་ལས་དོན་
 གཞན་པའི་གང་ཟག་རྗེས་ཡོད་ཡོད་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་སྲིད་པོ། །ཀུན་གཞི་

སོགས་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། གདུལ་བྱ་གང་དག་ལྟར་
 རིང་པོར་སྤྱི་སྤྲེགས་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་ཚོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་འཇུག་
 པར་མི་བྱས་ཤིང་བདག་མེད་དོ། །འབྲུང་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཅི་སྐྱད་བསྟན་པའི་
 ཚོས་ཉིད་ཚོས་ནས་སྐྱབ་པ་ཚོགས་ཁོ་ནར་སྟོན་པའི་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལ་གཡང་ས་
 དང་འབྲུང་བར་སེམས་པ་དེ་དག་དེ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤོགས་པས་དོན་ཚེན་པོ་བསྐྱབ་པར་
 མི་འགྱུར་རོ། །ཚེས་ཚོགས་མར་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པས་
 བེ་སྤྱི་སྤྲེགས་ཀྱི་སྤྲེགས་བསལ་ནས་དོན་ཚེན་པོ་འབྲེན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལྷིས་ནས་
 གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལྷན་ཅི་མ་ལོག་པར་རིག་པ་རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་སློང་
 བར་འགྱུར་བས་ཡོན་ཏན་ཁོ་ན་འབྲུང་གི་སྟོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ནས།
 དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བརྒྱབ་པ་ལས། གང་ཞིག་གང་ལ་གང་དགའ་བ། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པ་བྲངས་ཉེ་འགྲེལ་ཚིག་གསལ་བས་འབྲུག་ཉེར་བ་མི་དགོས་པར་སྣང་
 རོ། །ཤེར་ལྷན་འབྲུམ་པ་སོགས་སྤྱི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་ལས་མང་བ་མ་བཤད་
 པས། མདོ་ལས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་བཤད་པ་དང་མ་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་
 ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་དོན་འགྲེལ་བ་ན། རྒྱལ་བ་མ་མམ་པས་ཀྱང་འབྲེད་གཉིས་མདོ་སྤེ་
 རྒྱན་དང་བཅས་པར་ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་སྤྱི་དོན་མེད་པའི་ཚུལ་བཤད་ལ། མདོན་
 ཉོགས་རྒྱན་དང་རྒྱན་ལྷ་མ་ལས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་བཞག་པ་དང་།
 ལྷི་དོན་མ་བཀག་པའི་སྤོགས་གཉིས་བཤད་ཀྱང་ཚུལ་སྤྱི་མ་ཉིད་རྗེ་བཙུན་གྱི་
 དགོངས་པ་ཡིན་ཉེ། འཕགས་པ་ཚོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐེག་བསྐྱུས་སྤྱ། ཀུན་གཞི་
 རྣམ་ཤེས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྲངས་པའི་ཚོགས་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་ཁམས། །ཞེས་

སོགས་ཀྱི་ཚོས་མངོན་པའི་མདོའི་ལུང་རྒྱུད་སྐྱེ་མའི་འགྲེལ་བར་སེམས་ཅན་ལ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་གྲུབ་པ་མིང་སོར་གྱུར་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་
 དག་གིས་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སེམས་ཅན་ལ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པའི་
 སྐྱུལ་གྱེད་དུ་དེ་ཉིད་བངས་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདིར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
 མི་བཞེད་ན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ་ལས། རི་ལྟར་ཁབ་ལེན་དང་ཉེ་བས། །ལྷགས་
 བྱི་སྐྱུར་དུ་ཡོད་ས་སྐྱུ་འཁོར། །དེ་ལ་སེམས་ནི་ཡོད་མིན་ཏེ། །སེམས་དང་ལྡན་ཞིང་
 ལྡང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །བདེན་མིན་བདེན་པ་བཞིན་དུ་
 བྱི། །གང་ཚེ་འགྲོ་ལོང་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེ་ཚེ་སྲིད་པ་འདིན་བར་གྱེད། །རི་ལྟར་རྒྱ་
 མཚོ་ལ་ནི་ཤིང་། །སེམས་ནི་མེད་ཀྱང་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་
 ཤེས་ནི། །ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་གཡོ་བ་ཡིན། །ཞེས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྲིད་པ་སྲི་
 མའི་ལུས་ལེན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ།
 ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་
 པར་སྐྱོན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྲི་དོན་བཀག་ནས་སེམས་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་བཀག་པའི་སེམས་ཅན་གསུངས་པ་དང་དོན་དུ་སྐྱོན་པ་དང་།
 རྣམ་རིག་པ་རྣམས་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
 འདོད་པ་བཀག་པ་ན་སེམས་བདེན་པར་མེད་ན་འདིག་རྟེན་སྐྱེ་མ་ནས་འདིར་འོངས་
 པ་དང་། འདི་ནས་སྲི་མར་འགྲོ་བའི་གཡོ་བའི་བྱ་བ་མི་འཐད་དོ་སྐྱེས་པའི་ཚོད་པ་ཁོང་
 བ་གནས་པའི་ལན་དུ་ལྷགས་དང་ཤིང་ལ་སེམས་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་གཡོ་བ་
 བཞིན་དུ་ཀུན་གཞི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལྟར་འགྲོ་ལོང་

གི་གཡོ་བ་དང་བཅས་པར་སྒྲུང་ངོ་། །ཞེས་སྟོན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་གཞི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་ཚོགས་བྱུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་
 ཀུན་གཞི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་དག་གིས་ཡོད་པར་བསྟན་ཅིང་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་སྟམ་ན།
 དེ་ཡང་མི་བཞེད་དེ། དེ་འདྲའི་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་ན་ཀུན་གཞི་བག་ཆགས་སློབ་པ་
 ལས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྒྲུང་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་བཞེད་
 དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་
 རྟེ། ཤེས་བྱ་མེད་པར་ཤེས་པ་མེད། །དེ་ལྟར་ནི་རིག་བྱ་དང་། །རིག་བྱེད་མེད་ཅེས་
 ཅིས་མི་འཐད། །ཅེས་དོན་ཤེས་གཉིས་དོན་དམ་དུ་མེད་མཉམ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
 མཉམ་ཡིན་པས་བདེན་གཉིས་གང་དུ་ཡང་དེ་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་
 པ་མི་འཐད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་
 པའི་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པས་འདིར་ཀུན་གཞི་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྤྱིར་སེམས་
 གསལ་རིག་ཅམ་ལ་ཀུན་གཞིར་བཞག་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡིན་
 ཉེ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པར་སྤྱི་བའི་ལན་
 དུ། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། མྱིད་པར་ལུས་ལེན་པའི་སེམས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཅིང་དེ་ཉིད་ཀུན་
 བྱང་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་ནི་གོ་སྤོའོ། །འདི་གཞོགས་
 ལྟ་དང་བྲལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་སངས་རྒྱས་ལ་ང་
 དང་ང་ཡིར་འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་དེའི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་ལྟར་ང་དང་ང་ཡི་ཞེས་
 བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་

ལྷ་མོ་ལ་བཞུགས་པའི་ལྷ་མོ་ལྟོས་པའི་སྐུ་ལོ་ལྷ་མོ་
 དགོངས་པ་ཡིན་པར་བཤད་ནས་སངས་རྒྱུ་ལྷ་མོ་ལྟོས་པའི་སྐུ་ལོ་ལྷ་མོ་
 དུ་མི་བཞེད་ཀྱང་མ་སྟོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛིག་རྟེན་དང་མ་སྟོད་པར་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ལོ་
 ཡང་ཤར་གྱི་རི་བོའི་སྟེ་པ་དང་མ་སྟོད་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བྲངས་པ་ལས། གལ་
 ཉེའཛིག་རྟེན་རྣམས་འབྲེལ་རྣམས། །འཛིག་རྟེན་མ་སྟོད་པར་མི་འཇུག་ན། །སངས་རྒྱུ་ལོ་
 ཚོས་ཉིད་གང་ཡིན་དང་། །སངས་རྒྱུ་ལོ་སུ་ལྷ་མོ་ལྟོས་པའི་སྐུ་ལོ་ལྷ་མོ་ལྟོས་པའི་སྐུ་ལོ་
 །འཛིག་རྟེན་དང་། །སྐྱེ་མཚེད་རང་བཞིན་གཅིག་བཞེད་ལ། །འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་དག་
 ལྟོན་མཛད་པ། །འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་མ་སྟོད་འཇུག་ཡིན། །མིང་མེད་པ་ཡི་ཚོས་ཀྱི་
 རྣམས། །བསམ་དུ་མེད་པའི་མིང་དག་གིས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོངས་བརྗོད་
 པ། །འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་མ་སྟོད་འཇུག་ཡིན། །དངོས་མེད་ཉེ་བར་སྟོན་མཛད་
 ཅིང་། །སངས་རྒྱུ་ལོ་ལྷ་མོ་ལྟོས་པའི་སྐུ་ལོ་ལྷ་མོ་ལྟོས་པའི་སྐུ་ལོ་ལྷ་མོ་ལྟོས་པའི་སྐུ་ལོ་
 མེད་པ། །འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་མ་སྟོད་འཇུག་ཡིན། །དོན་དང་དོན་མེད་མི་གཟིགས་
 ལ། །འགོག་པ་དང་ནི་དམ་པའི་དོན། །སྐྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་གསུངས་པ། །འདི་ནི་
 འཛིག་རྟེན་མ་སྟོད་འཇུག་ཡིན། །ཞིག་པ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་མེད་ལ། །ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་
 མཉམ་གཟུང་གྱང་། །སྐྱེ་བའི་བསྐྱེད་པ་སྟོན་མཛད་པ། །འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་མ་སྟོད་
 འཇུག་ཡིན། །དུས་གསུམ་དག་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི། །རང་བཞིན་དམིགས་པ་མ་ཡིན་
 ལ། །སེམས་ཅན་འཛིག་རྟེན་སྟོན་མཛད་པ། །འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་མ་སྟོད་འཇུག་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས། །དོན་དེ་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། །སངས་རྒྱུ་ལོ་སྐྱེ་བ་སྐྱེད་པའི་སྐུ་ལོ་
 མཛད་པ་རྣམས་རང་དབང་དུ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་མ་སྟོད་པར་

འཇུག་དགོས་ཏེ། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་རྣམ་འབྲེན་རྒྱལ་བ་རྣམས། འཇིག་རྟེན་དང་
 མ་ཐུན་པར་མི་འཇུག་ན་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་གང་ཡིན་
 བ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། སངས་རྒྱལ་སྤུས་ཤེས་པ་སྟེ་རྟོགས་པ་དང་ཐོབ་
 བར་མི་འགྱུར་བའི་སྲིད། སངས་རྒྱལ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་དང་མ་ཐུན་པར་འཇུག་
 དགོས་ན། དེའི་རྒྱལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན་ལུང་པོ་དག་དང་། ཞེས་སོགས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་
 དང་མ་ཐུན་པར་འཇུག་པའི་རྒྱལ་ཡང་ཡོད་དེ། ལུང་པོ་དག་དང་ཁམས་རྣམས་དང་
 རྒྱུ་མཆེད་བརྒྱ་གཉིས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་
 སམ་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་དབྱེར་མེད་པར་བཞེད་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་པོ་
 དག་གི་གདུལ་བྱ་ལ་དེ་དག་གི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་མ་འབྲེས་པར་
 ཁམས་དང་བསམ་བ་སྐད་རིགས་སོགས་ཇི་ལྟ་བུ་དང་མ་ཐུན་པར་སྟོན་པར་མཛད་
 བ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་མ་ཐུན་པར་འཇུག་པའི་རྒྱལ་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་
 ཡོད་དེ། མིང་མེད་པ་ཡི་ཚོས་རྣམས་ཏེ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོའི་ཚོས་རྣམས་
 ལ་བསམ་དུ་མེད་པ་དེ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའི་མིང་སྣ་ཚོ་གསུམ་པ་དག་གི་རང་རང་
 གི་ཐ་སྙད་དང་མ་ཐུན་པར་བརྟགས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པར་
 ཡང་མཛད་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དངོས་མེད་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཀྱང་ཉེ་བར་
 སྟོན་པར་མཛད་ཅིང་སངས་རྒྱལ་དེའི་རང་བཞིན་ནས་གནས་ལུགས་ལ་གཉིས་སྣང་
 ལུབ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བཞུགས་པའི་ཇི་ལྟ་བུ་གཟེགས་པའི་གཟེགས་ངོ་འདིར་དངོས་
 མེད་འགའ་ཡང་མེད་པ་འདི་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རོན་དང་
 རོན་མེད་པ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པར་མི་གཟེགས་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ཡང་འགོག་པ་

སྤྱི་ཚུལ་ལས་འདས་བ་དང་དེ་ཚོས་པའི་ཐབས་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་སྟོན་ཅིང་གསུངས་པས་སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚོགས་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱི་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཞིག་པ་མེད་ཅིང་སྦྱོར་བ་མེད་ལ། ཚོས་གྱི་དབྱིངས་དང་གཉིས་སྤང་བ་ལས་དུས་རྟག་ཏུ་རོ་མཉམ་པར་གྱུར་གྱུར། རྟེན་པའི་བསྐྱེད་པ་སོགས་བསྐྱེད་པའི་ཆགས་འདྲིལ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྟོན་པར་མཚན་པ་ནི་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱི་བ། དེ་དག་ནི་གཙོ་བོར་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་སྤོངས་སྟོན་པའོ། །ལང་ཟུག་གི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དུས་གསུམ་དག་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་རོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་དང་། བསམ་པ་དང་། བག་ལ་ཉམ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་ཆགས་ཐོགས་སྤངས་པས་གཟིགས་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་མ་འདྲེས་པར་སྟོན་པར་མཚན་པ་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱི་བ། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་སྦྱོང་འདོད་པའི་སྤོགས་སྤྱི་བ་བཀག་ནས།

། སེམས་ཅན་པའི་ལྷགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ། །

གཉིས་པ་སེམས་ཅན་པའི་ལྷགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ནི། དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་དུ། སེམས་ཅན་པའི་ལྷགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་སྤྱི་བ་དབྱེ་བ་སེམས་མི་མ་ཐུན་པའི་འདོད་པའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་འགོག་པ་ཅམ་མ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་པས་ས་རྒྱལ་པར་ཤེར་སྤྱོད་ལྷག་པར་གསུངས་པ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོར་བེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེར་སྤྱོད་ལྷག་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར། སེམས་ཅན་པ་རང་ཉིད་འདོད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་ཚུལ་ལས་བརྒྱུམས་

ཉེ་གཞན་སྐྱེ་འདོད་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་འགོག་པ་སྟེ། འདིའི་མཚམས་སྐྱུར་དུ་
 འབྲེལ་པར། དེའི་སྲིད་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱབ་དབུ་མ་པའི་འཇུག་པ་རི་སྐྱད་
 བསྟན་པ་མི་བཟོད་ཅིང་རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྐྱུར་པའི་འཇུག་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱོ་
 བས་དོན་དག་འདོགས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རི་སྐྱད་དུ་བཤད་པའི་འཇུག་པ་གསལ་
 བར་བྱ་བའི་སྲིད་སྐྱེས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་འདི་ལ་གཉིས། སེམས་
 ཚམ་པའི་འཇུག་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུང་བ་མེད་པར་
 འཛིན་པ་མ་མཐོང་སྲིད། །ཞེས་སོགས་ཉེ། རྣམ་རིག་པ་རྣམས་ན་རེ། ཁྱེད་འདོད་པ་
 ལྟར་ས་འཇུག་པ་བས་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ས་དེར་
 ཤེས་སྲིད་ལྟག་པའི་དོན་ཡིན་ཉེ། ས་འཇུག་པ་བས་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ཐམས་ཅད་
 ལྱི་རོལ་གྱིས་སྟོང་པའི་སེམས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཚམ་གྱི་བདག་ཉིད་ས་དེར་རྟེན་
 འབྲེལ་གྱི་གནས་འཇུག་པ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྲིད། ལྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་
 དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་འགལ་པོ་སྟམ་ན། དེ་མི་འགལ་ཉེ། ཀུན་གཞིའི་སྟོང་གི་
 བག་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྐྱེན་པ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པའི་དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་
 སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་སྲིད། དེ་འདྲ་བའི་གཞན་དབང་དེ་ཡང་ཁྱད་ཚོས་གསུམ་དང་ལྟན་
 ཉེ། རོ་བོའི་ཁྱད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པ། ལྟའི་ཁྱད་པར་ཀུན་གཞིའི་བག་
 ཆགས་སྐྱེན་པ་ལས་སྐྱབ་པ། ལྟམ་ཚན་གྱི་ཁྱད་པར་ཀུན་བཅུགས་འདོགས་བྱེད་གྱི་
 ལྟ་རྟོག་གི་སྐྱོས་པའི་རི་སྐྱབ་པ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་
 ལྟེ་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྟན་བའི་སྲིད། ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། གཞན་དབང་གི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་

ལྷ་བ་པའི་བསྐྱེད་ལྷ་དགག་ ལྷ་བ་ལྷེད་ཀྱི་ཚད་མ་དགག་ ལྷ་བ་ལྷེད་ཀྱི་ལུང་དགག་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ནས་གཟུང་སྟེ། ལྷོ་ཡང་མེད་ཅིང་དོན་འདི་ཤེས་པར་
 གྱིས། །ཞེས་པའི་བར་དང་། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འཇིག་པ་ཉིད་བལ་
 ཞིང་། །ཞེས་པ་ནས། ལྷི་ནས་སྟོབས་ལྡན་བདག་གིས་བསྟེན་པར་གྱ། །ཞེས་པའི་བར་
 དང་། གསུམ་པ་ནི། མངོན་གྱུར་མངོན་ཕྱོགས། ཞེས་པ་མན་ཚད་དོ། །སྐབས་འདིར་
 འགྲེལ་པ་ལས། དཔེར་ན་དབང་ཕྱུགས་སོགས་པ་རྒྱུར་སྐྱེ་བ་རྣམས། བཞི་བ་སྐྱ་
 རྣམས་ཀྱི་རྒྱ། །རྒྱ་ཤེལ་རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་བཞིན་དང་། །བརྒྱག་ཤིང་ཡལ་ག་རྣམས་ཀྱི་
 ལྷུང་། །དེ་ནི་ལུས་ཅན་ཀུན་ཀྱི་རྒྱ། །ཞེས་དབང་ཕྱུགས་སོགས་པ་འགྲོ་བའི་བྱེད་པ་
 པོ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཀྱང་
 ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་དམིགས་པའི་ས་པོན་གྱིས་རྟེན་
 ཉིད་གྱིས་ས་པོན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་བར་བྱེད་དེ། གང་དབང་ཕྱུགས་ལ་ཀུན་གཞི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་པོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དོན་ནི། དཔེར་ན། དབང་ཕྱུགས་སོགས་པ་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོར་སྐྱེ་བ་
 རྣམས། བ་སྐྱ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་ཤེལ་རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་དང་། བརྒྱག་
 ཤེལ་ཤིང་རང་གི་ཡལ་ག་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལྟར་དབང་ཕྱུགས་དང་ལ་སོགས་པ་
 གཙོ་པོ་སོགས་འགྲོ་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཀུན་གཞི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་རྣམས་རིག་པ་རྣམས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་ས་པོན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་
 བར་བྱེད་དེ། དེའི་བག་ཚགས་ཀྱི་རྣམས་པ་སྐྱིན་པ་ལས་རྣམས་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་

ཉེན་གཟུགས་སོགས་སྤྲོད་པའི་གཞན་དབང་གི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་སྐྱེད་པར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་གཉིས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་དག་
 དབང་རྒྱུ་རྒྱུར་སྤྲོད་པ་རྣམས་དབང་རྒྱུ་ཉུག་གོ་ཞེས་འདོད་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་འདོད་པས་དེ་མི་ཉུག་གོ་ཞེས་སྤྲོད་པ་ཙམ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །སྐབས་འདིར་རྣམ་པ་འདད་ལས། འོན་འགྲེལ་པར་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་
 པ་བརྗོད་པ་ན། ཞེས་པ་ནས། མ་གྱིས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྐབས་འདིར་སྤྲོད་
 རྒྱུགས་སྤྲོད་པ་བརྗོད་པ་དེ་དག་ཐེག་བསྐྱུས་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྐྱུ་བ་
 སོགས་སྤྲོད་པ་ཙམ་པ་རང་གི་འདོད་པ་བཤད་པ་རྣམས་བཀོད་པ་དང་། རྣམ་རིག་
 པའི་སྐབས་སྤྲོད་པ་རོལ་དོན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་སྤྲོད་པའི་ཚུལ་
 འཆད་དེ་ཞིབ་པར་མ་བཤད་དོ། །དེས་ན་གཞན་དབང་གི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་བསྐྱུ་བ་བྱ་དགག་པ་འདི་ལ་གསུམ་སྟེ། དཔེ་དགག་དོན་དགག་དེ་ལ་ལྷང་
 རིགས་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་མི་ལམ་དང་སྤྲོད་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བའི་
 དཔེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེས་ངེས་པ་ལ། ཁོ་ན་ཏེ། མི་ལམ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤང་པོ་ཆེ་མེད་ཀྱང་
 ཁང་མིག་རྒྱུར་ཏུ་ཉལ་བའི་ཆེ་དེ་ན་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྤང་ཆེན་གྱི་བྱུ་བཞིགས་
 པར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ལོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་འབྲུལ་བ་སྐྱེ་ཡང་
 དེ་གཞན་དབང་གི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྐྱེ་བའི་དཔེར་མི་རིགས་ཏེ། མི་
 ལམ་གྱི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ག་རྩུབ་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་
 ཕྱི་རོལ་མེད་སེམས། ཞེས་པ་ནས། གཉི་ལྷན་གཉིད་ཟད་ལས་དེ་དེ་བཞིན་ལོ། །ཞེས་

པའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རབ་རིབ་ཅན་ལ་མེད་བཞིན་དུ་སྐྱོ་གད་འཛག་པར་སྒྲུང་
བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་མ་སྐྱུན་དཔེའོ་སྣམ་ན། དབང་པོ་རབ་རིབ་བཅས་པ་སྐྱོ་གད་
གིས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་དོན་དགག་པ་ལ། ལུས་པ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལས་རྣམས་ཤེས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་དང་། སྐར་ཡང་སྤྱི་རོལ་མེད་
པར་རྣམས་ཤེས་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་དགག་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་དགའི་གང་སྤྱིར་མཐོང་བ་
དག་ལ་སྐྱོ་ལུས་ནི། །ཞེས་པ་ནས། ཚོད་འདི་སེལ་བྱེད་ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་
དོ། །

། རྒྱུ་མ་རྒྱུ་འབབ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་ལུང་རིགས་དང་འགལ་བ་སྒྲུང་བ་ལ། ལུང་དང་འགལ་བ་སྒྲུང་
བ་དང་། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་སྒྲུང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སངས་རྒྱུས་རྣམས་
གྱིས་ནི། །ཞེས་སོགས་རྐང་བ་བྱེད་དང་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། མི་སྤྲུག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་འགལ་བ་དང་། རབ་རིབ་
ཅན་དང་མཚུངས་པའི་ཤེས་པ་གཞན་ཡང་མཚོན་ཏེ་བསྐྱུན་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། རྣམ་འགྲུའ་བ་ཡི་སྐྱོ་མའི་མན་དག་ལས། །ཞེས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། རབ་
རིབ་དང་སྐྱུན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་པ། །ཞེས་སོགས་ཏེ། གཞུང་དོན་ནི། ཤེས་གྲུ་
ཚོས་ཅན། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྱོ་གད་དུ་སྒྲུང་བ་དང་མཚུངས་པའི་སྐྱོ་མ་དང་གཟུགས་
སོགས་དང་། རྒྱ་རྒྱུང་ལ་ཡི་དུགས་འགའ་ཞིག་གིས་རྣལ་ཞུག་གི་རྣམ་པར་མཐོང་བ་
སོགས་ཀྱང་སྤྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དཔེ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
འདྲའི་སྒྲུང་ཆའི་ཡུལ་དང་སྒྲུང་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་

མེད་མཉམ་དང་ཐ་སྐྱད་ཅམ་དུ་ཡོད་མཉམ་ཡིན་པའི་སྲིད། འདི་ནི་སྐྱེག་བསྐྱུས་ལས།
 ཡི་དྲུགས་དུད་འགྲོ་མི་རྣམས་དང་། །ལྷ་རྣམས་རི་ལྷར་རིགས་རིགས་སྟུ། །དངོས་
 གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་སྲིད། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དེའི་
 དོན་ནི། གཉིས་སྤང་གི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་སྤྱ་
 སོགས་སྲི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྤང་ཡང་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།
 གཞུའི་དངོས་སོ་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་ཡི་དྲུགས་འགའ་ཞིག་གིས་རྣལ་ཞབས། ཉ་སོགས་
 དུད་འགྲོ་འགའ་ཞིག་གིས་གནས་དང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་རྩ་དང་ཞིང་བསིལ་བ་དང་།
 འདོད་ལྷ་འགའ་ཞིག་གིས་བདུད་ཅི་དང་། ཉམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་
 གནས་པ་སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཤེག་པས། ཉམ་མཁའི་རྣམ་པར་
 སྤང་བ་ཡོད་པ་ནི་གང་ཞིག དེ་སྤང་ཚུལ་ལྟར་སྲི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་ན་གཞུ་དེ་ཉིད་རྣལ་
 ཞབས་དང་ཉམ་མཁའ་ལ་སོགས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་འཇུག་བའི་སྲིད། ཞེས་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ལ་གང་དག་འདི་སྣམ་དུ། འགྲོ་བ་དེ་དག་གི་མཐོང་ཚུལ་ཐ་དད་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་
 ཡོད་ན། དེ་རྣམས་ནི་ཐ་སྐྱད་པའི་སྐོ་ཚད་མ་ཡིན་ལ། གཞུ་ལྟ་བུ་གཞི་གཅིག་མི་
 མ་ཐུན་པ་དེ་དག་ཏུ་ཚད་མས་གྲུབ་ན། རྣལ་ཞབས་དང་རྣལ་ཞབས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་མི་
 འགལ་བར་འཇུག་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ཡང་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་
 འཇུག་རོ་ཞེ་ན། དོགས་པ་འདིའི་ལན་ལ་རྣམ་པ་འདུན་ལས། འོ་ན་རི་ལྷར་ཞེ་ན། ཐོག་
 མར་དཔེ་བཞུགས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། ཐག་གཅོད་མ་སྤྱ་ཞིག་ཅེས་པའི་བར་དུ་
 གསུངས་ལ། དགོངས་པ་བསྐྱུས་ཏེ་བརྟན་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གཞུའི་སྤྱང་གཅིག་གི་
 སྤྱང་དུ་ཡི་དྲུགས་ཤིག་ལ་དེ་དག་གི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་རྣལ་

ཐུག་པར་དེ་བཞིན་དུ་མི་ལ་ཚུ་དང་ཞིང་བསེལ་བ་དང་། ལྷ་ལག་ལེགས་ལ་བདུན་ཅི་
 དང་། ལག་ལེགས་ལ་ནམ་མཁའ་སོགས་སུ་སྤང་བ་ན་དེ་ལྟར་སྤང་བའི་འགྲོ་བ་དེ་དག་
 གི་ལས་ཀྱིས་དབང་ལས། གཞུ་འི་སྤང་གི་ཚ་ཤས་གང་དང་གང་རྣམས་ཐུག་སོགས་དེ་
 དང་དེར་སྤང་ཞིང་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ལ་དེ་དག་གི་སློབ་སྦྱང་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ཀྱང་
 ཡི་དྲགས་ལ་རྣམས་ཐུག་ཏུ་སྤང་བའི་ཚད་ཉིད་མི་ལ་སྤང་མི་དགོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་
 ལྷ་ལ་བདུན་ཅིར་སྤང་བའི་ཚད་ཡང་ཡི་དྲགས་སོགས་ལ་སྤང་མི་དགོས་ཏེ། ལྷགས་
 གོང་མེ་འབར་བ་ལ་ལག་བསམ་རེག་ཀྱང་མི་འཚིག་བའི་གསང་སྟགས་དང་ལྷན་བ་
 ཞིག་གིས་དེ་ལ་རེག་བ་ན་དེ་ལ་ཚ་བའི་རེག་བྱ་དེ་མི་སྤང་ཞིང་དེ་འབྲེལ་རེག་སྟགས་
 དེ་དང་མི་ལྷན་བསམ་དེ་ལ་རེག་བ་ན་ལག་བསམ་སྟེང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷགས་གོང་
 དེའི་སྟེང་གི་རེག་བྱ་ལུས་ཤེས་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་ཉམས་སུ་སྤོང་བ་མན་དག་དང་
 ལྷན་བའི་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་རེག་བྱ་དེ་ཉིད་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་སྤོང་མི་
 དགོས་པའི་དབང་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་སྟེང་། གཞུ་འི་རེག་སྟེང་ལག་ལེགས་ལ་རི་
 རབ་བྱ་བཞིར་སྤང་ཞིང་ལག་ལེགས་ལ་རླུ་མ་པོར་སྤང་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཚ་ཅན་རི་
 རབ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ཚ་ཤས་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་དབང་ལས་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ཡང་
 གཅིག་ལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ཅིག་ཤོས་ལ་སྤང་མི་དགོས་པ་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་
 རེག་སྟེང་ལག་ལེགས་ལ་དགུན་ཉི་མའི་རེག་བྱ་ཡང་བསེལ་བར་སྤང་ལ་དབྱར་རྒྱ་བའི་
 རེག་བྱ་སྟེང་བར་སྤང་ཞིང་། དེ་ལྟར་སྤང་བའི་ལུས་ཤེས་ཡུལ་དེ་དག་ལ་ཚད་མ་
 ཡིན་ཀྱང་། དེ་མི་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤང་མི་དགོས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་བསམ་
 ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་སྟེང་།

། རྒྱལ་བྱེད་རང་རིག་ཚད་མ་དགག་པ། །

གཉིས་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དགག་པ་ནི་ད་ལྟ་རང་རིག་འགོག་པ་ཞེས་
 ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་སྟེ། འདི་ལ་གསུམ། རང་རིག་འགོག་པ་དངོས། དེ་ལྟར་ཁས་
 ལེན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་མོ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུང་
 མེད་འཛིན་པ་ཉིད་བྲལ་ཞིང་། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་ལ་མོ་གཤམ་བྱས་གཞོན་ཅི་
 །ཞིག་བསྐྱལ། །ཞེས་པའི་བར་རོ། །གལ་ཏེ་གཟུང་མེད། ཅས་པའི་མཚམས་སྤྱར་དུ་
 འབྲེལ་བར། དེའི་སྤྱིར་སྤྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་ནས་
 དངོས་པོ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་འདི་དགག་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་བཤད་པ། །ཞེས་གསུངས།
 དོན་ནི། དེ་ལྟར་སྤྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་ནས། གལ་ཏེ་
 གཟུང་མེད་འཛིན་པ་ཉིད་བྲལ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་
 ཡོད་དེ། སྤྱི་རོལ་སྤྱི་རོལ་མེད་པས་ཁྱད་པར་གཞན་དབང་གི་ཤེས་པའི་དངོས་པོ་
 ཙམ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདིའི་སྤྱི་
 འབྲེལ་དུ་གལ་ཏེ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་སྣོད་པ་གཞན་དབང་
 ཡོད་ན་དེ་ཡོད་པ་དེ་ཚོད་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་གིས་དམིགས། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་འཛིན་
 པ་ནི་མི་འཐད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་བྱེད་པར་འགལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་
 རལ་གྱི་འཛིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་མི་གཙོད་ལ། སོར་མོའི་ཚེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་ལ་
 མི་རེག་ཅིང་མེགས་པར་བསྐྱབ་པ་གཡེར་ཞིང་ཡང་མོར་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རང་གི་སྐྱལ་
 པ་ལ་ཞོན་པར་མི་རུས་ཤིང་། མེས་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་སྟེག་ལ་མིག་གིས་རང་གི་
 བདག་ཉིད་ལ་བསྟོན་པ་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་ནི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་འཛིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་

ཉེ། རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་རིག་པ་གཞན་
 ཞིག་རྣམ་པར་རིག་པའི་ལྷུ་ལ་ཡིན་ན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དེའི་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། མ་གཟུང་བ་ལ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ལ།
 སེན་ཏུ་གསལ་བས་འགྲུ་ཞིབ་ཏུ་གཉེས་མི་དགོས་ཤིང་དགོངས་པ་བསྐྱེས་ཏེ་བསྐྱེན་
 བགཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་པ་གཉེས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་དབང་གི་ཤེས་པ་རང་
 བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་ལྷུ་ཙམ་གང་གིས་འགྲུབ་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་
 རོས་འཛིན་པར་རིགས་ཉེ། ཤེས་པས་མ་གཟུང་བར་ཡོད་ཅེས་སྐྱར་མི་རུང་བའི་
 ཕྱིར། ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་འཛིན་པར་མི་རིགས་ཉེ། རང་ཉིད་རང་ལ་བྱ་བྱེད་
 འགལ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། རལ་གྱིའི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་མི་གཙོད་པ་ནས་གཟུང་སྟེ།
 མིག་རང་གིས་རང་ཉིད་ལ་མི་བལྟ་བའི་བར་གྱི་དབེ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་
 ལས་དོན་གཞན་པའི་ཤེས་པས་འཛིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཉེ། དེ་ལྟ་ན་རྣམ་རིག་པ་རང་
 གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་གནས་འགྱུར་མ་ཐོབ་
 པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་རིག་པ་དོན་གཞན་ཞིག་རྣམ་པར་རིག་པའི་སྐབས་ལྷུ་ལ་ཡིན་
 བ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་དག་དང་མཐུན་པར་ལང་ག་ཤེས་ལས་ཀྱང་། རི་ལྟར་རལ་གྱིས་རང་གི་
 སོ། །གཙོད་པར་མི་བྱེད་སོར་མོས་ནི། །རང་ལ་རིག་པར་མི་བྱེད་ལྟར། །རང་རིག་
 སེམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་དག་ནི་རང་རིག་འགོག་པའི་
 རིགས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་རིག་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་

རང་ཉིད་གྱིས་རང་རིག་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་སྟེང་ནས་གཉིས་སྤང་ཐམས་
 ཅད་དང་བྲལ་བའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་ཡོད་པ་དེ་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་རིག་པར་
 འདོད་པས། རིགས་པའི་གཞོན་པ་དེ་དག་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཙམ་པས་དེ་
 འབྲའི་རང་རིག་ཁས་སྤངས་པའི་ཁུངས་ཀྱང་ཉོག་གོ་འབར་བ་ལས། སེམས་ཙམ་
 པས་རྣམ་ཤེས་ནི་གཉིས་སྤུ་སྤང་སྟེ། ཡུལ་དུ་སྤང་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་
 གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས་རང་སྤང་བའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན་ཞེས་པའི་
 ལན་དུ། ཡུལ་དུ་སྤང་ལས་གཞན་གྱུར་པའི། །སེམས་ཉིད་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་སྤང་། །ཞེས་
 དེ་འབྲའི་རང་རིག་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཡུལ་སྟོ་སོགས་གྱི་རྣམ་ལུན་དུ་སྐྱེས་པའི་
 ཤེས་པ་ལས་གཞན་པ་སྟེ་དེ་དང་བྲལ་བའི་རང་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་
 བ་དེ་འདྲ་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་
 དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འགྲེལ་བར། འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྟེ་པའི་སྟོགས་
 ཁས་སྤངས་ནས་རང་རིག་རབ་དུ་བསྐྱབ་པའི་སྤྱིར་ཇི་ལྟར་མེ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ན་རང་གི་
 བདག་ཉིད་དང་། ལུས་པ་ལ་སོགས་བདག་གཉིས་སྤྱི་མི་འཇུག་པར་ཅིག་ཅར་གསལ་
 བར་བྱེད་ལ། ལྷན་ཀྱང་རང་གི་བདག་ཉིད་དང་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་ཉིད་ན་གཉིས་སྤུ་མི་འཇུག་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་
 ཡུལ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་རང་རིག་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་མི་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་བར་རང་
 རིག་ཁས་སྤང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་མཐོང་རོ་ཞེས་དུས་སྤྱིས་འགྱུར་བའི་བྲན་
 པས་ཡུལ་བྲན་པ་ཉིད་དང་། དས་མཐོང་རོ་སྟོན་དུ་ཡུལ་གྱི་ཉམས་སྤྱི་སྤྱིར་བ་བྲན་

བར་མི་འགྲུང་རྟོ། །དེ་ཅི་ལེ་ཕྱིར་ཞེ་ན། དྲན་བཞི་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་
 བ་ཤེས་བ་ཡང་ཉམས་སུ་མ་སྤྱོད་བས་དྲན་བ་ཡོད་བར་མི་འགྲུང་རྟོ། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས་ལ། དེ་དག་གི་དོན་ནི། འདིར་ཁ་ཅིག་གི་སྟེ་སེམས་ཅམ་བས་མདོ་སྟེ་པའི་
 ཕྱོགས་ཁས་སྤངས་ནས་རང་རིག་ཡོད་བར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་སྐྱབ་བྱེད་འདི་ལྟར་
 བརྗོད་དེ། རང་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་མེ་ནི་སྐྱེས་བ་ཉིད་
 བ་རང་དང་བྱམ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་རིམ་གྱིས་གཉིས་སུ་གསལ་བ་ལ། མི་འཇུག་
 བར་ཅིག་ཅར་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་བྱམ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་ཀྱང་རང་ལ་
 དམིགས་བ་དང་། དེའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་བྱམ་བ་ལ་དམིགས་པའི་སྐོ་གཉིས་གཅིག་
 ཅར་སྐྱེད་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་རང་དང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་
 རིག་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་མི་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་དེས་བར་ཁས་སྤང་དགོས་
 ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་སྟོན་པོ་འདི་མཚོང་ངོ་སྟམ་དུ་ཡུལ་གྱི་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་དྲན་
 བ་སྟེ་ཡུལ་ཅན་དྲན་བར་མི་འགྲུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲན་བཞི་དེས་བར་སྤྱོད་བ་ལས་སྐྱེ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོ་འཛིན་གྱིས་སྟོན་པོ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་ཡུལ་སྟོན་པོ་ལ་སྤྱོད་
 བྱེད་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་སྟོ་འཛིན་ལ་ཡང་སྤྱོད་བྱེད་ཡོད་དེ། སྟོན་པོ་འདི་
 མཚོང་ངོ་སྟམ་དུ་ཡུལ་དྲན་བ་དང་། སྟོན་པོ་འདི་དས་མཚོང་ངོ་སྟམ་དུ་ཡུལ་ཅན་སྟོ་
 འཛིན་དྲན་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་སྟོ་འཛིན་ལ་སྤྱོད་བྱེད་ཡོད་བར་བྱུབ་ལ། སྤྱོད་བ་
 ལ་རང་སྤྱོད་དང་གཞན་སྤྱོད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་ལ། སྟོ་འཛིན་ལྟ་བུ་དེ་རང་ལས་
 དོན་གཞན་པའི་ཤེས་བས་སྤྱོད་བར་འདོད་ན་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། ཡུལ་གཞན་
 ཡོངས་སུ་མི་གཙོད་བར་ཐལ་བའི་རིགས་བས་ཁེགས་བས་རང་སྤྱོད་ཡོད་བར་

འཇུག་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ན་རང་རིག་ཡོད་པར་འབད་མེད་དུ་ལྷུ་བོ་ཞེས་སྒྲུབ་ཤོ། །གཉིས་པ་
 ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དངོས། རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་འབྲེལ་
 བ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ། དེ་ལྟར་དགག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ལུགས་འདིའི་ཚད་
 མའི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིས་ལུལ་ལུལ་ཅན་འབྲེལ་བའི་
 རྟགས་ལས་སྤར་གྱི་སྡོ་འཛིན་ལ་སྡོང་བྱེད་རང་རིག་ཡོད་པར་སྐྱབ་ན། རང་མཚན་
 གྱིས་ལྷུ་བའི་འབྲེལ་བ་རྟགས་སུ་འགོད་དམ། འབྲེལ་བ་ཅམ་འགོད། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་
 འདྲའི་འབྲེལ་བ་ཚོས་ཅན། སྡོ་འཛིན་ལ་སྡོང་བྱེད་རང་རིག་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོང་རང་མ་ལྷུ་བའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་སྐྱེ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་
 མིག་ཤེས་ཀྱི་གསུང་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན། འོན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་
 ཅམ་གྱིས་དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་འབྲེལ་བའི་རྟགས་ལས་
 ཀྱང་རང་རིག་ཏུ་ལྷུ་བའི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ལྷུ་བ་ན་དུ་བ་དེའི་འབྲས་བུར་
 ཤེས་པས་དུ་བའི་རྟགས་ལས་མེ་ཅམ་དཔོག་པ་བཞིན་དུ་རང་རིག་ལྷུ་བ་ན་དེའི་
 འབྲས་བུ་འབྲེལ་བ་འཇུག་པས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་རིགས་ན་ཡང་རང་རིག་དེ་དེ་ལ་མ་ལྷུ་བ་
 པའི་སྤྱིར་གཞན་ཡང་འབྲེལ་བའི་རྟགས་ལས་སྡོང་བ་ཅམ་ཐ་སྙད་དུ་དཔོག་རིགས་ཀྱང་
 རང་སྡོང་ཡོད་པར་སྐྱབ་མི་རུས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་བྱུང་འབྲེལ་མ་དེས་
 པའི་སྤྱིར་ཏེ། ལྷ་ཅམ་ལས་ལྷ་ཤེས་དང་། མེ་ཅམ་ལས་མེ་ཤེས་དཔོག་པ་བཞིན་དུ་
 འཇུག་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་སྡོང་བ་ལ་རང་སྡོང་དང་གཞན་སྡོང་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་
 ཚོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མར་མེ་རང་གིས་རང་གསལ་བར་མི་བྱེད་ཅིང་གསལ་བྱེད་དོན་
 གཞན་གྱིས་གསལ་བར་ཡང་མི་བྱེད་ཀྱང་། གསལ་ཅམ་གྱིས་ངོ་མོར་ལྷུ་བའི་བཞིན་

དུ་སྡོལ་འཛིན་པར་ཉིད་གྱིས་པར་ཉིད་མ་སྡོལ་ཞིང་ཤེས་པ་དོན་གཞན་གྱིས་སྡོལ་བར་
 མི་བྱེད་ཀྱང་སྡོལ་ཅམ་གྱི་དོ་བོར་གྲུབ་པ་མི་སྡོག་པའི་སྲིད། གལ་ཏེ་མར་མེ་རང་
 གིས་པར་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ལྷན་པ་ཡང་རང་གིས་པར་སྲིབ་པར་
 འགྱུར་བར་ཐལ། མར་མེ་རང་གིས་པར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ལྷན་
 རྒྱུ་དུ་བྲམ་པ་མི་མཚོང་བ་བཞིན་ལྷན་པ་ཡང་མི་མཚོང་བར་ཐལ། ལྷན་པ་རང་གིས་
 པར་ཉིད་བསྐྱབས་ཐེན་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་ཡང་རྩ་ཤེ་ལས། མར་མེ་རང་དང་གཞན་
 གྱིས་དངོས། །གལ་ཏེ་སྤང་བར་བྱེད་གྱུར་ན། །ལྷན་པ་འང་རང་དང་གཞན་གྱིས་
 དངོས། །སྲིབ་པར་འགྱུར་བ་ཐེ་ཚོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །གཞན་ཡང་
 སྤང་སྡོལ་འཛིན་ལ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ལྱིས་ཀྱི་བྲན་ཤེས་ཀྱི་བྲན་པའང་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། ལྱིས་ཀྱི་བྲན་ཤེས་དང་། སྤང་གྱི་ཡུལ་སྡོལ་གི་ཤེས་པ་གཉིས་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པའི་སྲིད། རྒྱབ་བ་ཡོད་དེ། དེ་འབྲའི་གཞན་ཡིན་ན་
 གཏན་ནས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་གཞན་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དེ་གཉིས་འབྲེལ་བ་བཞིན་དུ་
 སྤང་གྱི་ཡུལ་སྡོལ་གྱིས་ཀྱི་བྲན་ཤེས་ཀྱིས་བྲན་ན་བྲམས་པས་ཉམས་སུ་སྡོལ་བའི་
 ཡུལ་ཉེར་སྤྲས་གྱིས་བྲན་པར་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྲིད། གཉིས་པ་ལ་གཞུང་
 འདི་ཉིད་ནས་བཞད་པའི་ལྷགས་དང་། སྡོད་འཇུག་གི་ལྷགས་སོ། །དང་པོ་ནི། གལ་
 ཏེ་རང་རིག་མི་འདོད་པ་ཞོད་ཀྱི་ལྟར་ན་བྲན་པ་སྐྱེ་བའི་ལྷགས་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
 པར་ལྷགས་གྱིས་རང་རིག་མེད་ཀྱང་བྲན་པ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་འཐད་པར་སྡོན་པ་ནི། གང་
 ལྱིར་གང་གིས་ཡུལ་སྡོལ་གྱུར་དེ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཏེ། དོན་ནི། །ཁ་སང་གི་སྡོ་
 འཛིན་ལ་དུས་དེར་སྡོལ་བྱེད་པར་རིག་མེད་ཀྱང་དེ་རིང་གི་དུས་སུ་སྡོལ་བྲན་

བའི་བྱ་བ་ཤེས་སྤྱོད་བ་མི་འགལ་ཏེ། ཁ་སང་གི་སྡོ་འཛིན་དེ་དང་དེ་རིང་གི་སྡོ་འཛིན་
 བྱ་བའི་བྱ་བ་ཤེས་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བའི་གཞན་མ་ཡིན་ཞིང་གཉིས་ཀ་
 ལུལ་སྡོན་པོ་ལ་འཇུག་པར་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་མེད་ཀྱང་བྱ་བ་སྤྱོད་
 བའི་ཚུལ་འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྲེད་ཀྱི་ཚུལ་ཙམ་དུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་
 བའི་རིགས་པས་བཅའ་ན་མི་རྟེན་པས་དེའི་ངོར་གཞན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་ཡིན་ལ། རང་ལུགས་ལའང་དཔེར་ན་བྱམས་པ་སྟོན་ཅིང་མཐོང་ནས་
 སྐབས་སུ་སྐར་ཡང་དེ་མཐོང་བ་ན་བྱམས་པ་འདི་སྐར་ཡང་མཐོང་ངོ་ཞེས་ལུལ་དང་།
 རས་སྐར་ཡང་མཐོང་ངོ་ཞེས་ལུལ་ཅན་བྱ་བའི་ཚུལ་དེ་ཁས་ལེན་ཀྱང་ནིང་མཐོང་
 བའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་མཐོང་བའི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ན་སྤྱོད་བྱེད་རང་རིག་ཡོད་པའི་
 དབང་གིས་མ་ཡིན་གྱི། ཅི་ཅིང་མཐོང་བའི་སྤྱོད་བས་དཔྱོད་པའི་ལུལ་དེ་ཉིད་དེ་ལོ་
 བྱ་བས་ཀྱང་དཔྱོད་པའི་དོན་གྱིས་ན་བྱ་བའི་གཉིས་པོ་དེ་ལུལ་གཅིག་ལ་འཇུག་
 པར་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་འདྲ་བའི་ལུལ་ལུལ་ཅན་བྱ་བའི་བྱ་བ་སྤྱོད་
 པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྐར་རང་གི་མཐོང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་སྐར་ཡང་རང་གིས་བྱ་བ་ཞེས་
 པ་སྟོན་པའི་ཐ་སྲེད་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པ་དེ་ཁས་སྐྱོངས་ཀྱང་སྐར་བཀག་པའི་
 རང་རིག་དང་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་རིག་མེད་ཀྱང་བྱ་བ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་གྱི་ལུགས་ཆེན་པོ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་དབལ་ལྡན་ཞེ་བ་སྟོན་ལུགས་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་རང་
 རིག་ཡོད་མིན་ན། །རྣམ་ཤེས་བྱ་བར་རི་སྐར་འགྲུབ། །ཞེས་གསུངས་ལ། སྤྱོད་པས་
 སྐར་མའི་ལུགས་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཅིང་གཞུང་འདིའི་ཆོག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་

ཅན། སྲུང་སྲོ་འཛིན་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཡུལ་སྲོན་པོ་སྲུང་བའི་ཚུལ་བྱིས་ཅན་ཤེས་
 བྱིས་ཅན་པར་རི་ལྷར་འགྲུང་ཏེ་མི་འགྲུང་བར་ཐལ། གལ་ཏེ་ཁྲིད་དབུ་མ་པའི་ལྷགས་
 ལ་དུས་དེར་སྲོ་འཛིན་ལ་སྲོང་གེད་རང་རིག་ཡོད་པ་མཉམ་པའི་བྱིས་ཞེས་པ་ཡིན་
 ལ། དེ་ལ་ཁྲུབ་པ་མེད་པའི་ལན་བཏབ་པའི་སློབ་ས་རང་ལྷགས་ལ་རང་བཞིན་མེད་
 གྲང་ཅན་པ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་སློན་པ་ནི། གཞན་སྲོང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། །དན་གྲུང་གི་
 བའི་དུག་བཞིན་འོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི། སྲུང་གི་ཐལ་བ་ལ་མ་ཁྲུབ་སྟེ། སྲུང་
 སྲོ་འཛིན་བྱིས་ཡུལ་སྲོན་པོ་ལྷ་དུ་སྲོང་བ་ལས་བྱིས་ཡུལ་ཅན་སྲོ་འཛིན་བྱིས་ཡུལ་
 སྲོན་པོ་སྲུང་བའི་ཚུལ་བྱིས་ཡུལ་ཅན་ཅན་པ་སྐྱེ་བ་ན་སྲུང་གི་སྲོ་འཛིན་བྱིས་ཤེས་པ་
 སྲངས་ནས་ཅན་ཅན་པ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི་སྲུང་གསུགས་སྲོན་པོ་འདི་ཉིད་མཚོང་ངོ་ཞེས་
 ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་འབྲེལ་བ་ལས་ཏེ་འབྲེལ་བར་ཅན་པའི་བྱིས་ དཔེར་ན། དབྱུན་
 གི་དུས་སུ་གི་བས་ལུས་ལ་རྒྱགས་པ་ན་གི་དུག་ལྷགས་ཡོད་གྲང་རྒྱགས་སྲོང་གི་
 དུག་མ་སྲོང་ལ། བྱིས་འབྲུག་གི་སྐྱ་ཐོས་པ་ན་སྲུང་ལྷགས་པའི་དུག་ལངས་ཏེ་ན་བའི་
 ཚེ་རྒྱགས་པའི་ཚེ་དུག་ལྷགས་པར་འདུག་སྐྱེས་དུ་ཅན་གྲང་སྲུང་རྒྱགས་མ་ཐལ་བའི་
 ཚེ་དུག་མ་སྲོང་བ་བཞིན་འོ། །དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་མཚོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྲུང་གི་བས་
 རྒྱགས་པ་ནི་སྲོ་འཛིན་བྱིས་སྲོན་པོ་སྲོང་བ་དང་འདྲ། རྒྱགས་པ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་
 དུག་ལྷགས་པ་ནི་ཡུལ་སྲོན་པོ་གསུང་བའི་དུས་དེར་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཅན་སྲོ་འཛིན་
 བྱིས་སྲོན་པོ་ཉམས་སུ་སྲོང་བ་དང་འདྲ། དེའི་ཚེ་སྲོ་འཛིན་རང་གིས་རང་མ་སྲོང་བ་
 བྱི་རྒྱགས་པའི་ཚེ་དུག་ཉམས་སུ་སྲོང་བ་དང་འདྲ་ལ། བྱིས་བྱི་བས་རྒྱགས་པ་ཅན་པ་
 བྱི་སྲུང་སྲོ་འཛིན་བྱིས་ཡུལ་སྲོན་པོ་སྲོང་བ་ཅན་པ་དང་འདྲ། ཡུལ་སྲོང་ཅན་པ་ཉིད་

གྱིས་སྤར་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་མ་སྤོང་བར་དྲན་པ་ནི་གྱི་བས་རྒྱལ་པ་
དྲན་པ་ཉིད་གྱིས་སྤར་རྒྱལ་པ་བའི་སྐབས་སུ་དུག་ཞུགས་མ་སྤོང་ཡང་དེའི་ཚེ་ཞུགས་
པར་འདུག་སྐྱེས་དུ་དྲན་པ་དང་འབྲེ་བའི་སྲིད།

། ཐལ་འགྲུར་བའི་ལུགས་གྱི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག།

གསུམ་པ་ནི། རང་ལུགས་ལ་ཡང་སྡོ་འཇིན་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་
རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ནི་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། འདི་ཡིས་ཡོད་པ་གང་གིས་
ཤེས་པར་འགྱུར། །མ་གཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་། །ཞེས་གཞན་ལ་སྐྱེས་
པ་དེ་རང་ཉིད་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་འགྲུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྡོ་འཇིན་ལྟ་བུ་དེ་རང་གིས་
ཡོད་པར་ཤེས་ན་རང་རིག་ཁས་སྲུང་དགོས་ལ། ཤེས་པ་དོན་གཞན་གྱིས་རིག་པ་
ཡང་མི་འཐད་པའི་སྲིད། ཞེ་ན། འདིའི་ལན་བཏབ་པ་ལ་རང་ལུགས་གྱི་ཚད་མ་དང་།
དེས་གཞལ་བྱ་འགྲུབ་པའི་བཤའ་བ་ཉིད་ལས་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྲུར་བས་དེ་
ཉིད་བཤའ་ན། དེ་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་པན་ཚུན་བསྟོས་པས་འགྲུབ་
པར་འགྲུར་ཏེ། ཚད་མ་དག་ཡོད་ན་གཞལ་བུའི་དོན་དག་ཏུ་འགྲུར་ལ། གཞལ་བུའི་
དོན་དག་ཡོད་ན་ཚད་མ་དག་ཏུ་འགྲུར་གྱི། ཚད་མ་དང་གཞལ་བུ་གཉིས་འོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། ཚད་མ་དང་གཞལ་བུ་
དེ་དག་ཀྱང་པན་ཚུན་བསྟོས་པས་འགྲུབ་པར་འགྲུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྡོ་འཇིན་
ལ་སོགས་པའི་ཚད་མ་དག་ཡོད་ན་སྡོ་འཇིན་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཞལ་བུ་རྣམས་གྱིས་དེ་
དག་ལ་རང་འབྲེའི་རྣམ་པ་གཏང་བའི་སྡོ་འཇིན་གཞལ་བུའི་དོན་དག་ཏུ་འགྲུར་བ་སྟེ་དེ་
འགྲུབ་ལ། སྡོ་སོགས་གྱི་གཞལ་བུའི་དོན་དག་ཡོད་ན་དེ་དག་གཞལ་བ་ཉིད་གྱི་སྡོ་

འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མ་དག་འཇམ་བྱེད་དུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི་འགྲུབ་བྱེད་
 གྱི་ཚད་མ་གཞན་བཅའ་མི་དགོས་པའི་སྲིད། དེས་ན་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་
 རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་པན་ཚུན་བསྟོན་ནས་གྲུབ་པའི་
 སྲིད། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་པན་ཚུན་བསྟོན་གྲུབ་ཏུ་བཤད་
 པ་དེས། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གིས་གཞལ་བྱ་ལ་བསྟོན་ནས་མི་བསྐྱབ་པར་
 བཞག་པ་ཅམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིག་ལོ། །འདིར་ཅམ་གྱི་སྐྱེས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་
 ཅད་བསྐྱབ་པའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཇི་ལྟར་མི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་སྐྱེས་ན། ཚད་མ་ཡང་
 ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མ་ཐུན་པའི་མི་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ཡང་
 རང་གི་གཞལ་བྱ་ཇི་ལྟར་གཞལ་བ་ལྟར་གྲུབ་པལ་བསྟོན་ནས་མི་བསྐྱབ་པར་བཞག་པ་
 ཅམ་དུ་བསྟན་པའོ། །རང་རྒྱུད་པ་མན་ཚད་གྱི་ལུགས་ལ་དོན་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་
 དོན་དེ་ཉིད་ལ་མི་འཇུག་པ་ཞིག་དགོས་པར་འདོད་ཅིང། དེ་ཉིད་མི་བསྐྱབ་པའི་དོན་དུ་
 ཡང་བཞེད་མོད་ཀྱང་འདིར་ནི་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་དེ། ཚུར་མཐོང་གི་ཚད་མ་རྣམས་
 དང་། འཕགས་པ་སློབ་པ་རྣམས་གྱིས་ཐ་སྐྱད་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་རྣམས་འཇུག་
 ཡང་རང་རང་གི་གཞལ་བྱ་འཇམ་རུས་སུ་བཞེད་པའི་སྲིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་མངོན་རྗེས་
 གཉིས། ལུང་ཚད་མ། དཔེ་ཉེར་འཇམ་གྱི་ཚད་མ་སྡེ་བཞེད་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོད་
 རྫོག་ལས། གལ་ཏེ་དངོས་རྣམས་མངོན་སུམ་གྱིས། །དམིགས་ནས་རྫོག་པར་བྱེད་
 ཡིན་ན། །གང་གིས་དངོས་རྣམས་དམིགས་འགྱུར་བ། །མངོན་སུམ་དེ་ནི་མེད་པ་
 ཡིན། །རྗེས་དཔག་ལུང་དང་དཔེ་འཇམ་དང་། །དཔེས་བསྐྱབ་བྱ་བའི་དོན་གང་
 ཡིན། །མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་ལན་བཏབ་པོ། །ཞེས་ཚད་མ་བཞེ་གངས་ཅམ་དང་། ཚད་

མས་གཞལ་བྱ་འཇུག་ཚུལ་དང་། ཚད་མ་གང་གིས་འབྲུབ་པ་སོགས་ལ་བརྟགས་
 བས། དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཚིག་གསལ་དུ་ཡང་ཚད་མ་བཞིན་བཤད་དོ། །རང་མཚན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་སྡེ་
 བདུན་གྱི་སྐབས་ལྟར་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་བར་མི་བཞེད་
 གྲང་། འདིར་ཡང་གཞལ་བྱ་ལ་མངོན་སྟོག་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་བས་ཚད་མ་ལ་དེ་
 གཉིས་སུ་ངེས་བར་བཞེད་དེ། ཚིག་གསལ་ལས། ཚད་མའི་གངས་འཇུག་པ་གཞལ་
 བུའི་གཞན་གྱི་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞལ་བུའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཙམ་
 གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྟེན་པའི་ཚད་མ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཛོག་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཚིག་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི། ཚད་མ་ལ་མངོན་
 རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཏེ། ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་མངོན་སྟོག་གཉིས་སུ་གངས་
 ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱུབ་པ་ཡོད་དེ། ཚད་མའི་གངས་འཇུག་པ་སྡེ་གངས་ངེས་པ་
 གཞན་བུའི་གངས་ངེས་པའི་གཞལ་བྱི་དབང་ཉིད་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 གཞལ་བྱ་དེ་ཉིད་གཞལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚད་མ་རང་གི་ངོ་བོ་བྱུབ་པ་ཡིན་གྱིས་རང་
 རིག་ལྟ་བུ་འབྲུབ་བྱེད་ལོགས་པ་མི་དགོས་ཏེ། ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་པོ་དེ་ལ་
 གཞལ་བྱ་མངོན་སྟོག་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དབང་གིས་དེ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་
 མ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་འཛོག་རུས་པ་ཕྱིར་ཏེ། གཞལ་བྱ་སྟོན་པོ་
 སོགས་ཇི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་ཡུལ་ཅན་སྟོ་འཛིན་སོགས་གྲང་བྱེད་
 པའི་སྟོན་པོ་གཞལ་བྱ་དེ་དག་གཞལ་བས་གཞལ་བྱ་བྱུབ་ལ། དེ་བྱུབ་པས་ཚད་མ་
 ཡང་ལོགས་པར་བྱུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཆེ་འདི་ནི་འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས། གལ་ཏེ་རང་

ལས་ཚད་མ་གྲུབ། །གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཚད་མ་གྲུབ་འགྲུར་
 འདྲི། །གཞན་ལ་མི་ལྟོས་རབ་འགྲུབ་འགྲུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་སྟེ།
 དེའི་དོན་ནི། ཚད་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོགས་པར་ཚད་མ་རང་
 ལས་ཉེ་རང་རིག་གི་ཚད་མ་འགྲུབ་པ་གཞན་དག་གི་ལུགས་ལྟར་ཡིན་ན། གཞལ་བྱ་
 ལྟོ་སོགས་གཞལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལྟོ་འདྲིན་སོགས་ཚད་མར་འགྲུབ་པར་འགྲུར་
 བར་ཐལ། ཚད་མ་རང་ལས་ཚད་མར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་
 བོ་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལམ་ལྟོས་པར་རབ་ཏུ་འགྲུབ་པར་འགྲུར་བར་ཐལ། ཚད་མ་
 གཞལ་བྱ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གིས་རང་ཉིད་འགྲུབ་པ་གང་ཞིག དེ་ལྟར་དངོས་པོ་
 གཞན་རྣམས་ལ་འདམ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་ཞིགས། འོན་ཀྱང་ཚད་མ་ལ་
 མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ན། ཚིག་གསལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཚད་མ་
 བཞི་ལས་འདྲིག་ཉེན་གྱི་དོན་ཉོགས་པར་རྣམ་པར་འཛོགས་པ་ཡིན་པོ་ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་། རང་གིས་ཀྱང་གོང་ཏུ་བཞིར་སྟེ་བ་རྣམས་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་རི་ལྟར་འདུ་
 ཞེ་ན། དེ་གཉིས་སུ་མི་འདུ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་དང་ལུང་
 ཚད་མ་གཉིས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མར་ལེགས་པར་འདུས་པ་ཕྱིར་ཉེ། དང་པོ་
 བེ་བ་སྐང་གི་དཔེས་བ་མིན་དཔོག་པ་ལྟར་དཔེས་རང་དང་འདྲ་བའི་དོན་རྗེས་སུ་
 དཔོག་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི། དཔུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་ཤིན་ཏུ་སྟོག་
 གྲུར་གྱི་གཞལ་བུའི་གནས་དཔོག་པ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 བ་ཚད་མ་གཉིས་ལས་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ངོས་འདྲིན་བ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས།
 གལ་ཉེ་མཚན་གཞིའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རུང་སྟེ།

འཛིག་རྟེན་ནི་ཡོད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་
 ཅིག་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་གོ་ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། གཤམ་ཏེ་
 མཚན་ཉིད་གཉིས་འཇུག་པའི་གཞིའམ་རྟེན་མཚན་གཞི་ཞེས་བཤད་པ་གཞག་བྱ་
 ཅོམ་དང་། དངོས་སོར་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་སྤྱིའི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱང་རུང་སྟེ་དེ་དག་ཏུ་དངོས་སྐྱ་བས་ཁས་སྐྱངས་པའི་དོན་དེ་རྣམས་
 འཛིག་རྟེན་ནི་ཡོད་ན་ནི་དེ་རྣམས་གང་ལ་སྐྱང་བའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་རྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དེ་འཛིག་རྟེན་ནི་ཡོད་ན་ནི་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་དེའི་སྐྱང་བ་འཆར་བས་
 རྟུབ་ལ། ཤེས་པ་དེས་ཡུལ་དུ་སྐྱང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དམིགས་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིར་མངོན་སུམ་ངོས་གཟུང་དུ་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཚན་
 ལོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡུལ་དུ་སྐྱང་བ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་མངོན་
 སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡུལ་དུ་སྐྱང་བ་དེ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་
 གཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་ལུགས་འདིས་གཟུགས་སྐྱ་
 ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱ་དངོས་མིང་དང་། དེ་དག་འཛིན་པའི་ཡུལ་
 ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། རྩ་བ་
 གཉིས་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་
 སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཁོ་
 བའོ་ཞེས་རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཉིས་སུ་སྐྱང་བ་སོགས་འཛིག་རྟེན་རང་ཁ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ།
 གཞག་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་རྩ་བ་གཉིས་

ལྷོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། གང་དང་པོར་སྐྱེ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། དངོས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་
 རྟོག་ཅིང་སྐྱེ་བ་ན་དེས་ཀྱང་དོན་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་ཉེ་བར་འདོགས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་ལ། དོན་ནི། ལྷོ་འཇིན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་དེས་བྲངས་པའི་
 ལྷོན་པོ་བྲན་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་ལྷོན་པོ་ཞེས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་སྐྱོ་འཇིན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གང་དང་
 པོར་ཉེ་ཐོག་མར་ལྷོན་པོ་འཇུག་བྱེད་དུ་སྐྱེས་ནས་ལྷུལ་སྐྱོན་པོའི་རྣམ་པར་དང་ལ་
 དངོས་སུ་ཤར་བའི་སྐྱོན་སྐྱོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་སྐྱོན་
 པོ་བྲན་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་དངོས་སུ་དང་ལ་སྐྱོན་པོའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་སྐྱོ་
 རྣམ་པར་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱོན་པོ་ལ་སྐྱོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་མ་ཡིན་གྱིས། ལྷོ་འཇིན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲངས་
 པའི་སྐྱོན་སྐྱོན་དེའི་ལྷུལ་སྐྱོན་པོ་ལ་དེ་ལྟར་རྟོག་ཅིང་བྲན་པའི་སྐྱོན་སྐྱེ་བ་ན་བྲན་
 ཤེས་དེས་ཀྱང་དོན་ལྷོན་པོ་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་ཐ་སྙད་ཉེ་བར་འདོགས་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་
 ལྟར་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ལ། གཞུགས་དང་། སྐྱེ་བ་སོགས་
 པ་བཞིན་དབང་པོའི་སྐྱོན་སྐྱོན་ཡོངས་སུ་སྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ལྷུལ་
 མཐོན་ལྟར་འཇུག་པ་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཞུགས་སྐྱེ་བ་སོགས་སྐྱོད་པ་ལྟ་བུ་དང་།
 ཚོར་བ་བདེ་སྤྱུག་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ནང་དུ་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་སྐྱོན་སྐྱོན་ཡོངས་སུ་
 སྐྱོད་པའི་ཚུལ་གཉིས་བཤད་ལ། དེའི་སྤྱི་མ་ནི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་བྱི་ཚོར་བ་བདེ་

སྐྱེས་དུ་སེམས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁམས་གསུམ་སོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་ཞེས་དང་། ལང་ག་ཤེགས་ལས། སྤྱི་རོལ་སྤང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །སེམས་ནི་སྣ་ཚོགས་ནམས་སུ་སྤང་། །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་འབྲེལ་། །སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་གཉིས། ས་བརྩུ་བའི་ལུང་གི་དགོངས་པ་བཤད། ལང་ག་ཤེགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པའོ། །དང་སོ་ནི་ས་བརྩུ་བའི་ལུང་དེས་བདག་ཉམ་པ་སོགས་བྱེད་པ་སོ་དོན་གཞན་བཀག་ནས། སྤོད་བརྩུད་རྣམས་བྱེད་པ་ལ་སེམས་ཙམ་ཞེས་གཙོ་བོར་གྱུར་པར་བརྟན་གྱི་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཀག་པ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། མངོན་གྱུར་མངོན་ལྗོགས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་ཡིས། །ཞེས་བ་ནས། དེ་ཉིད་མ་སྐྱེས་འཇིག་རྟེན་སྐྱེས་རིག་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་དོ། །གཉིས་བ་ནི། ལང་ག་ཤེགས་ཀྱི་ལུང་དེས་སྤྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཙམ་བརྟན་གྱང་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འཆད་པ་ནི། མདོ་སྤེ་གང་ལས་སྤྱི་རོལ་སྤང་ཡོད་མིན། །ཞེས་བ་ནས། སྤོད་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་པའི་བར་ཏེ། དེ་ཡང་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྐོ་ནས་དང་དོན་དུ་འབྲེལ་བ་ལས། རིགས་བ་ནི་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་དང་ནང་གི་སེམས་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་མཉམ་དང་ཐ་སྤྱད་དུ་ཡོད་པར་མཚུངས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཡང་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་གང་ཟག་གི་ཆགས་པ་བརློག་པའི་སྤྱིར་སྤྱི་རོལ་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་སྤོད་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། ལུང་ནི་ལང་ག་ཤེགས་ལས། རི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །སྤོད་པས་སྤོད་ནི་གཏོང་བ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ། །སེམས་ཙམ་དུ་ཡང་རབ་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ལ། འདིར་འབྲེལ་བ་

ལས། ཡང་ལྷང་འདི་བྲང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་དེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ག་
 ལས་དེས་ཤེ་ན་ལྷང་དང་རིགས་པ་ལས་སོ་ཞེས་སྲུང་བྲངས་པའི། ཕྱི་རོལ་སྤང་བ་
 ཡོད་མེད་དེ། །ཞེས་སོགས་གྱི་ལྷང་དེ་ལྷང་རིགས་གཉིས་གྱི་སློབ་སྲུང་དོན་དུ་
 བཤད་པ་ལ། ལྷང་ནི། རི་ལྷང་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་བྲངས་མ་ཐག་པ་དེ་
 ཉིད་གྱིས་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཚམ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་བྲང་དོན་དུ་བསྟན་ཞིང་དེ་
 ཁོ་ནར་ཡང་མ་ཟད་མོད་གཞན་ཡང་དེས་བྲང་དོན་དུ་སྟོན་པ་ནི། འགྲེལ་བ་ལས།
 མདོ་འདི་བྲང་དོན་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་གྱི་གཞན་ཡང་རྣམ་པ་དེ་ལྷའི་མདོ་སྡེ་
 གཞན་ཡང་ནི། བྲང་དོན་ཉིད་དུ་ལྷང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། རྣམ་པ་དེ་ལྷ་བྱའི་མདོ་
 སྡེ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རི་སྐད་དུ་དགོངས་པ་དེས་བར་འགྲེལ་པའི་མདོ་ལས།
 བརྟགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དབང་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་
 གསུམ་བསྟན་པ་ལས་བརྟགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དབང་ཡོད་པ་ཉིད་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་སྤ། །ས་ཤོན་ཐམས་ཅད་རྩ་
 ཡི་རྒྱན་ལྷང་འབབ། །བདག་ཏུ་རྟོག་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་
 ངས་ནི་དེ་མ་བསྟན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི། རི་ལྷང་ནད་པ་ནད་པ་
 ལ། །སྤྲན་པས་སྤྲན་རྣམས་གཏོང་བ་ལྷང་། །སངས་རྒྱུས་དེ་བཞིན་སེམས་ཚན་
 ལ། །སེམས་ཚམ་དུ་ཡང་རབ་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་བྱ་བ་ལྷང་འདིས་བྲང་དོན་ཉིད་དུ་
 གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་ལྷང་དེ་ཉིད་གྱི་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུ་འཕྲོ་སྡེ་རི་རྣམ་པ་
 གཞན་ནི་བཞེར་དེས་ཏེ། འགྲེལ་བས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་
 གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། གུན་གཞི་ཡོད་པར་

བསྟན་པ་གཉིས་དང་། སོགས་པས་བསྟན་པ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་སྤྱོད་ལ་མེད་
 པར་བསྟན་པ་དང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྐབ་པར་བསྟན་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ།
 འདིར་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུ་ལོ་མདོ་ཡིན་ན་རྣམ་རིག་པས་ངེས་དོན་དུ་ཁས་ལེན་པ་
 འདི་ལས་བྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་པའི་
 སྤྱིར་དགོངས་འགྲེལ་ལས་སྤྱོད་ལ་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་བསྟན་ལས། བཙུན་
 ལྷན་འདས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་གཞུགས་བརྟན་དེ་ཅི་སེམས་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་
 ཞེས་བཀྲིའམ། ཐ་དད་པ་མ་ལགས་ཞེས་བཀྲི། བཙུན་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྣུལ་
 བ། འཇུག་པ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་
 དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅན་གྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངས་བཤད་
 དོ། །ཞེས་བྲངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ནི་
 འཇུག་པ་ཉིད་གྱིས་མདོ་ཀུན་ལས་བརྟན་པ་ལས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་
 བསྐྱབས་པས་བྲང་དོན་དུ་ཉོགས་ཀྱིས་པར་དགོངས་ནས། འཇུག་འགྲེལ་དུ་མ་སྤོས་
 ཤིང་ལྷག་མ་གསུམ་གྱིས་སྤྱོད་ལ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་བསྟན་པ་བྲང་དོན་དུ་ལྷང་
 གིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཡང་གཤེགས་གྱི་ལྷང་དེ་ཉིད་གྱིས་དང་། ཀུན་གཞི་ཡོད་
 པར་སྟོན་པ་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་ནི། འགྲེལ་བར། དེ་བཞིན་དུ་བཙུན་
 འདས་གྱིས་མདོ་བརྗོད་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་སོ་གསུངས་པ་དེ་ཞེས་
 སོགས་ཏེ། སྤྱིང་གསུམ་དང་ཡུག་ཆེན་པོའི་མདོ་སོགས་ནས་རྟག་བརྟན་གྱི་སྤྱིང་སོ་
 གསུངས་པ་ཡང་གཤེགས་ལས་བྲང་དོན་དུ་བཀའ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོངས་འགྲེལ་
 ལས་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་བྲང་དོན་དུ་སྐབ་སོ་ཞེས་དེ་གཉིས་དགེ་

དོན་དུ་སྐྱེར་ནས་སྣོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་དགོངས་གཞི་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོས་
 ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་སྐྱ་ཟིན་གཞན་དུ་སྣོན་པར་མཚུངས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་
 ཟུམ། དེ་གཉིས་དགོངས་གཞི་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་སྟམ་ན། རྒྱན་སྤྲུག་པོ་
 བཀོད་པ་ལས། ས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ཀུན་གཞི་སྟེ། བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་དགེ་བའང་
 དེ། །སྟོང་པོ་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྐྱས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་སྣོན་པར་
 མཛད། །སྟོང་པོ་ཀུན་གཞིར་བསྐྱགས་པ་ཡང་། །ཚོལ་ཞན་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལང་གཤེགས་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་
 པོ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བསྐྱགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདུན་དང་བཅས་པ་
 ཞེས་དེ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་ལན་དུ་མར་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །གོང་དུ་
 བཤད་པའི་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དུ་གསུངས་པ་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་བས་ཕྱི་
 རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་ཀྱང་མདོ་སྟེ་པ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཕྱི་དོན་ནི་མི་བཞེད་དེ། རུལ་
 ཐན་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་དང་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟངས་བསྟོན་མེད་ལ་ཕྱི་སྟོད་དང་ནང་བཅུད་ཅེས་གྲགས་པ་ལྟར་དེ་ར་
 བ་ཁང་གིས་སོགས་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཞེས་ཉོག་པའི་དབང་གིས་བཏགས་པ་ཅམ་
 ཞིག་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་ས་
 འདིར་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལུགས་ཀྱི་བྱང་དེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མདོ་ཅམ་བརྗོད་ན།
 ཚོས་གང་དང་གང་གི་རང་བཞིན་ནམ་གཤེས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ལ་ཚོས་དེ་
 དང་དེའི་བཙོན་མཐའ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བྱང་བའི་དོན་ཞེས་པ་
 སྟེ། ཚོས་དེ་དང་དེའི་རང་བཞིན་ནམ་གནས་ལུགས་དེ་ཅམ་དུ་མ་དེས་བར་དེ་ལས་

མི་ཟད་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་དག་ལས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པར་ཡང་རྟོགས་པར་
བྱའོ། །སྟོགས་ཅམ་ཞིག་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་སྦྱུལ་ནི་ཐག་པ་བསྟོགས་པ་
ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་ལ་ཡོད་པར་ཡིན་པའི་
སྲིད་རྟོ། །དེ་སྦྱུལ་དངོས་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་བྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གུན་ཏུ་མ་བཏགས་པའི་
སྲིད་རྟོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་ཡང་གཞན་གྱི་དབང་བྱས་པ་ཅན་ལ་ནི་གུན་ཏུ་
བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་དག་ནི་བཙོས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་
ཡིན། །ཞེས་འབྲུང་བས་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །གཟུང་བཞིན་པའི་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་བྱས་པ་ཅན་གཟུགས་བརྟན་དང་འབྲ་བ་ལ་བཏགས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྲོད་ཡུལ་ལ་ནི་དངོས་ཡིན་ཏེ། གུན་ཏུ་མ་བཏགས་
པའི་སྲིད་ཏེ། དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་ཤེག་པར་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མངོན་
སུམ་དུ་མཛད་པས་དེ་ཉིད་སྤྲུགས་སུ་རྟུན་པའི་སྲིད་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཞེས་བརྗོད་
དོ། །དེའི་སྲིད་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དབང་དང་། ཡོངས་སུ་བྱུབ་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་རྣམས་པར་བཞག་པ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་མདོའི་
དགོངས་པ་རྣམས་པར་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་རྩུང་ཟད་བཤད་ན།
སྤར་སྟོང་པ་བཤེ་བར་གཤེགས་པས་བསྟན་པ་ལྟར། །ཞེས་སོགས་ཉིང་འཛིན་
རྒྱལ་པོའི་མདོའི་ཡུང་འབྲེལ་བར་དྲངས་མ་ཐག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་སྟོ་
སྟོས་མི་ཟད་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་གང་ལས་དྲང་འཛིན་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱ་ཆེར་
བསྟན་པ་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་ལ། སྟོགས་ཅམ་ཞིག་ནི་དགོངས་འབྲེལ་ལས་མཚན་
ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་རྣམས་དྲང་དོན་དུ་བཀའ་ནས། རང་སྤྲུགས་གྱི་

རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་བཤད་པ་ལས་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་
 བརྗོད་པར་བྱས་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱུལ་ནི་ཐག་པ་ཁྲ་བོ་བཟོ་གས་པའི་སྟེང་ཏུ་རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱུལ་ལོ་སྐྱམ་ཏུ་བཟུང་བ་ན་ཐག་པ་དེ་ལ་ནི་
 ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྐྱུལ་དེ་ཐག་པ་དེ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད།
 སྐྱུལ་དེ་སྐྱུལ་དངོས་ཏེ་དེའི་ཕྱང་པོའི་སྟེང་ཏུ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ཏུ་མ་
 བཏགས་པ་དེ་བཏགས་པ་རྒྱང་བ་མ་ཡིན་པར་དངོས་གནས་ལ་སྐྱུལ་ཏུ་གྲུབ་པའི་
 སྲིད། དཔེ་དེ་བཞིན་ཏུ་རང་བཞིན་ནམ་གཤམ་ལུགས་སམ་ངེས་དོན་དེ་ཡང་གཞན་
 གྱི་དབང་བྱས་པ་ཅན་ལ་ནི་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་དག་ནི་བཙོས་
 མིན་དང་། །གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་འགྱུར་བས་ངེས་དོན་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་
 དེ་ནི་བྱས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དངོས་པོ་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་ནམ་གནས་
 ལུགས་དེར་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་ཏུ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ་བྱས་པ་ཅན་དང་རང་
 བཞིན་འགལ་བའི་སྲིད། ལོང་ཏུ་རི་ལྟར་བཟུང་བཞིན་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འགྱུར་བ་རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་བྱས་པ་ཅན་གནས་ཚུལ་དང་སྣང་ཚུལ་མི་མ་ཐུན་པའི་གཟུགས་
 བརྒྱན་དང་འབྲ་བ་གཟུགས་སོགས་ལ་ཀུན་བཏགས་པར་བཞག་པའི་རང་བཞིན་ནམ་
 གནས་ལུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རི་ལྟ་བུ་མ་འཁྲུན་པའི་དངོས་ཀྱི་སྲོད་
 ཡུལ་དེ་ལ་ནི་ཀུན་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དངོས་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་
 ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་གནས་ལུགས་ཡེ་ཤེས་དེ་རི་ལྟར་གཟིགས་པ་ལྟར་
 གནས་པའི་སྲིད། ཡེ་ཤེས་དེས་གནས་ལུགས་རི་ལྟར་མངོན་སུམ་ཏུ་མཛད་པའི་
 ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་གཞན་དབང་ལ་མ་རེག་པ་སྟེ། རི་ལྟ་བུ་

གཞིགས་པའི་གཞིགས་འོ་དེར་མ་གཞིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རང་བཞིན་ནམ་གནས་
 ལུགས་འབབ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་མངོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཞན་དབང་གི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་བྱུགས་སུ་རྒྱུད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བརྒྱུད་པའི་སྐྱེ་ལས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཞུགས་སོགས་གཞན་དབང་དང། དེ་རང་བཞིན་ནམ་གནས་
 ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་ཀུན་བཏགས་དང། གཞུགས་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རི་ལྟ་བུ་
 མཁའ་པའི་རྣམ་མཁའ་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཉིན་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་མདོའི་
 དབང་ལེས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྣམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ན་
 དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་དབང་དོན་དང། བྱམས་ལྷུས་ཀྱི་ལེ་ལྷུང་
 གསུངས་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ལེས་དོན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམས་
 ལྷུས་ཀྱི་ལེ་ལྷུང་ནི་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁའ་ཀྱི་བར་ཀྱི་ཚོས་རེ་རེའི་སྤོང་དུ་ཡང་
 མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མངོད་དེ། གཞུགས་ལ་རྣམ་པར་བཏགས་
 པའི་གཞུགས། ཀུན་བཏགས་པའི་གཞུགས། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་གསུམ་དུ་སྦྲེ་
 བའི་གཞུགས་ནི་རྣམ་བཏགས་དང། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཀུན་བཏགས་དང།
 དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་བ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་ཏེ། དེས་རྣམ་མཁའ་ཀྱི་བར་དུ་
 བསྐྱེ་བར་བྱ་ལ། དབང་ལེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་དུ་འདྲ་སྟོབས་ཅམ་བརྗོད་ཟིན་
 ལ་དེ་ལྟར་ན་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་ལས་སྐྱེ་དགག་བ་ནི། གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའད་རིགས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་
 གང་གི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དང། གཤམ་ཏེ་རྒྱ་མེད་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ལྟ་ཞིག་འགྲུང་ན་
 བོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེས་འགོག་སྐྱེ་རྟོགས་པར་སྐྱེ་ལ། དེ་ནས། གང་

གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་དང་། །རྒྱ་ལ་མ་སྟོང་ཡོད་པ་
མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྲུལ། །ཞེས་པས། ཕྱི་རང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་
ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་སྟེ། བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་
ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དོན་བསྟུན་ཏེ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་གཞན་
གཤམས་ཀྱི་ཉམས་སྐྱོར་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །

། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པར་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཚོད་སྤོང་། །

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའི། ཚོས་ཀྱི་བདག་འགོག་པའི་
སྐབས་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་དོ་བོ་ཉིད་བཀག་ནས་ཐ་སྙད་མིང་རྒྱང་
བཏགས་ཡོད་ཅུ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་བདེན་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་སྟོན་
པར་བཤད་ནས། འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལ་ཚོད་པ་
སྤངས་ཏེ་སྤྱིར་ཐ་སྙད་ཅུ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དོ་བོ་དང་། རྩེ་བྲག་ཏུ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་
བྱེད་འཐད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ། ཚོད་སྤང་མན་ཆད་ཀྱི་གཞུང་སྟག་མ་རྣམས་སྤྱར་
བར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་བཀག་ན་མ་རིག་
པས་འདུ་བྱེད་སོགས་དང་། ས་པོན་ལས་སྐྱེ་བུ་སོགས་ཀྱང་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་རི་ལྟར་
བཞག་པར་བྱས་ཤེ་ན། གང་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པ་དང་དབང་སྤྱུག་གི། ཞེས་སོགས་སྒྲིག་
གཉིས་ཀྱིས་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་འཐད་པའི་ཚུལ་
ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིག་པ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། འདིའི་སྤྱི་འབྲེལ་དུ། འདིར་སྐྱས་
པ་གཤམས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་སྐྱོགས་

གཉིས་ཀར་ཡང་བཀག་ན། མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་དང་། ས་བོན་ལ་སོགས་པ་དག་
 ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དེ་རི་ལྟར་རེས་
 པར་བྱ། དེ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ལ། སྐབས་འདིར་སྲིར་ཚོལ་བས་སྐྱེས་
 པ། གལ་ཏེ་དབྱུང་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་
 རྩོགས་གཉིས་ཀར་ཡང་བཀག་ན་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཚན་གྱི་འདྲ་བྱེད་ལས་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་སོགས་དང་། ས་བོན་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་
 ཏུ་སྐྱེ་བར་འཇོག་པའི་ཚུལ་དང་རི་ལྟར་རེས་པར་བྱ་ཞེས། དེའི་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་
 ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས། གང་སྲིར་རྒྱ་མེད་པ་དང་དབང་སྦྱག་གི་ ཞེས་སོགས་སྒྲོ་
 ཀ་གཅིག་བཀོད་ནས། དེའི་སྲི་འབྲེལ་དུ། གང་གི་སྲིར་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་ལ་ཡིན་ལ། དབང་སྦྱག་
 དང་། ལུས་དང་། རྩལ་དང་། རང་བཞིན་དང་། སྐྱེས་བུ་དང་། མེད་མེད་ཀྱི་བྱ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞིང་། བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་
 བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྲིར་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་བ་ཞིག་སྟེ་དེ་ཙམ་ཞིག་ལ་
 འདིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྲུང་མི་གཅད་པའི་དོན་དུ་བརྟེན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི། རྒྱ་
 མཚན་གང་གི་གི་སྲིར་གོང་དུ་རི་སྐད་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དབང་སྦྱག་ནས་མེད་མེད་ཀྱི་བྱ་སྟེ་ཁྱབ་འཇུག་གི་བར་གྱི་མི་མ་སྦྱོར་པའི་རྒྱ་རྣམས་
 ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་བརྟེན་ཟེན་པའི་སྲིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཚན་གྱི་
 འདྲ་བྱེད་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་ཤེས་སོགས་འདི་འབྱུང་ཞེས་པ་ཙམ་དང་། ས་བོན་

འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་གྲུ་འདི་འབྲུང་ཞེས་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་ཉིད་སྣང་ཚོད་འདི་པ་ཙམ་
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་ག་
རྟེན་གྱི་སྐྱེ་བ་ལག་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་གཅད་པ་སྟེ་བྱད་དུ་མི་གསོད་པའི་དོན་དུ་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་ཁས་ལེན་པའི་སྲིད། དེས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱེ་བ་
དང་བསྟོན་གྲུབ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་འདོགས་པའི་རྒྱལ་འདི་ནི་གདོན་མི་ཟ་
བར་ཁས་སྲུངས་དགོས་ཏེ། རི་སྐད་དུ་བཙམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བརྒྱུ་འདི་ཡིན་ཏེ་
འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྲུང་འདི་སྐྱེས་པས་འདི་སྐྱེ་སྟེ། གང་འདི་མ་དེག་པའི་
རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ།
འདི་ཡོད་པས་ནི་འདི་འབྲུང་དཔེར་ན། རིང་པོ་ཡོད་ན་ལྷང་དུ་བཞིན། འདི་སྐྱེས་པས་
ན་འདི་སྐྱེ་དཔེར་ན། མར་མེ་འབྲུང་བས་འོད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་
བར་སྟེ་ལྷང་དུ་ལ་བསྟོན་ནས་རིང་པོ་དང་རིང་པོ་ལ་བསྟོན་ནས་ལྷང་དུ་ར་འདོགས་གི
ལྷང་དུ་དང་རིང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། མར་མེ་ལ་
བསྟོན་ནས་མར་མེའི་འོད་འབྲུང་བ་བཞིན་དུ་རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་
ཀྱང་རྒྱ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་སོ་སོ་མ་འཚོལ་བར་འབྲུང་བར་ལེགས་པར་
གསུངས་པའི་སྲིད། དོན་འདི་ཉིད་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཅུ་ཤེ་ལས།
བྱེད་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་ཤིང་། །ལས་ཀྱང་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་ལ། །བརྟེན་ནས་འབྲུང་
བ་མ་གཏོགས་པར། །འབྲུབ་པའི་རྒྱ་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་ལས་ལ་བསྟོན་ནས་བྱེད་
པ་པོ་དང་། བྱེད་པ་པོ་ལ་བསྟོན་ནས་ཀྱང་ལས་བཞག་གི་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཉིས་
ཀ་ལ་བསྟོན་ནས་གྲུབ་པའི་རོ་བོ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རོ་

བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་སྲིད། དེས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ལྷ་བ་
 ངན་པའི་བྱ་བ་མཐའ་དག་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྲིད་པ་དོན་པོ་བརྟེན་ནས་
 རབ་འབྱུང་བས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྣ་འབྲེལ་དུ། དེ་ལྟར་རྟེན་ཉིད་འདི་བ་ཙམ་གྱིས་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བཤད་པ་ན། རྒྱ་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་
 རྟོག་པ་འདི་དག་མི་སྲིད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། རྟག་པ་དང་ཚད་པ་དང་། རྟག་པ་
 དང་མི་རྟག་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པ་
 གཞན་དག་ཀྱང་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བརྟན་པའི་སྲིད་པ་ཤད་པ། ཞེས་དང་སྲི་
 འབྲེལ་དུ། གང་གི་སྲིད་པའི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་པ་འདི་
 ཙམ་ཞིག་གིས་དངོས་པོ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་འཛོལ་
 གྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྲིད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྟེན་ཉིད་འདི་བ་
 ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་འདིས་རི་རྒྱན་བཤད་པའི་ལྷ་བ་ངན་པའི་བྱ་བ་མཐའ་དག་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ།
 ཡིན་ཅོ་ཞེས་གསུངས་པ། དེ་དག་གི་དོན་ནི། གང་གི་སྲིད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་
 པའི་རྩལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ས་ལུའི་ལྷ་གྲུ་འདི་ཚོས་ཙན་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། ས་
 ལུའི་ས་བོན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་
 པ་འདི་ཙམ་ཞིག་གིས་དངོས་པོ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་གི་དངོས་པོ་འམ་ངོ་མོ་
 ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འཛོག་ཏུས་པ་འཛོལ་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོས་
 བྱི་གྲུབ་པ་རྩལ་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་སྲིད། དེའི་སྲིད་རྟེན་ཉིད་སྣང་ཚོད་འདི་བ་ཙམ་གྱི་
 རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་འདིས་ལྷ་བ་ངན་པའི་བྱ་བ་མཐའ་དག་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། བོང་དུ་རི་
 རྒྱན་བཤད་པའི་འདུས་བྱས་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བར་འཛིན་པ་

བརྒྱུག་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད། རྟག་ཚད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་སེལ་
 བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་ཐ་སྐྱད་དུ་མེད་པར་འཛིན་
 བ་བརྒྱུག་ལ། རང་བཞིན་མེད་པའི་སྐྱབ་ཚོས་སློང་ལུལ་དུ་སོང་བ་ལས་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་འབྲེལ་བ་ལས། དེ་ལྟར་རྒྱུ་
 ཉིད་འདི་པ་ཙམ་ཞིག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དོན་དུ་རྣམ་པར་འཛོགས་པས་ནི་
 དངོས་པོ་འགའ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་ཁས་མ་ཐུངས་ཉེ། ཞེས་གསུངས་ནས། ཤེས་
 བྱེད་དུ། དེ་དང་དེ་བརྟེན་གང་འབྱུང་བ། །རང་གི་དོ་བོར་དེ་མ་སྐྱེས། །རང་གི་དོ་བོ་མ་
 སྐྱེས་གང། །དེ་ནི་སྐྱེས་ཞེས་ཇི་སྐད་གྲ། །ཞེས་དང། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
 གང། །དེ་ནི་སྣོང་པ་ཉིད་དུ་བཤམ། །དེར་ནི་རྒྱུར་གྲུས་གདགས་བ་སྟེ། །དེ་ནི་དབྱ་
 མའི་ལམ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ་དང། ཅ་ཤེ་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་
 ཤིང། མདོ་སྤེལ་ས་ཀྱང། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་བ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་
 རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྒྱུན་ལ་རང་ལས་གང་དེ་སྣོང་པར་བཤམ། །གང་ཞིག་སྣོང་
 ཉིད་ཤེས་ཉེ་བག་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་
 བས། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ལེགས་པར་བཤམ་དོ། །འབྲེལ་བའི་དོན་ནི།
 དབྱ་མ་པས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འགའ་ལ་ཡང་དོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁས་མ་
 ཐུངས་ཉེ། རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྣོང་པ་ཉིད་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་
 ཞིག་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྐྱའི་དོན་དུ་རྣམ་པར་འཛོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 བ་ཡིན་ལ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ་དང་ཅ་ཤེའི་གཞུང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཚོས་རྣམས་
 རང་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དང། རང་རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་

བསྟོན་ནས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་བཤད་ལ། མདོ་
 ཚིག་དེའི་དོན་ལོ། ལྷ་གྲུ་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་ཏེ། རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་
 བས་སྐྱེ་བའི་སྲིད། ལྲབ་པ་ཡོད་དེ། གང་ཞིག་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། རྒྱ་རྒྱེན་ལ་རྒྱ་ལས་པའམ་བསྟོན་
 བས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བཤད་པའི་སྲིད། གང་ཞིག་དེ་
 འདྲ་བའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཉེས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་རྒྱངས་འབྲིན་པའི་གཉེན་པོ་བག་ཡོད་པ་ལ་
 གས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེས་ན་དེ་མ་སྐྱེས་ཞེས་གསུངས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
 སྐྱེས་ཏེ་ཞེས་དགག་བྱའི་ལྷན་པར་ངེས་པར་སྦྱར་དགོས་ཏེ། ལང་གསལ་གསལ་ཚིག་
 གསལ་དུ་རྒྱངས་པ་ལས་ཀྱང་། ལྷོ་ལྷོས་ཆེན་པོ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་
 དགོངས་ནས་ངས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། ཞེས་སངས་རྒྱས་
 རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་དགོངས་པ་རང་གིས་སྒྲངས་པའི་སྲིད། དེའི་སྲིད་རིག་པའི་
 རྒྱལ་པོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་གི་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག་
 བ་འདི་ཉིད་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པས་སྤྱགས་སྟོགས་ནས་རྩ་བ་ཤེས་
 རབ་དང་རིགས་པ་རྒྱག་ཅུ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་སྟོང་བ་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་དུ་
 གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་པར་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །འདི་དག་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་
 ཡིན་པས་ལེགས་པར་བཤད་དོ། །བཞི་བ་ནི་དབྱུང་མའི་བསྟན་བཙུག་བཙུག་པོ་འདི་རྣམས་སྤུ་
 དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་སོགས་བཀལ་ལན་འདི་ལྷ་བུ་དག་གྲུས་

པའི་འབྲས་བུའམ་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། ཐར་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་སྤང་བའི་སྲིད་དུ་
ཡིན་གྱི་པ་རོལ་པོ་སྲིད་ཚོལ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཚོད་ཅམ་དུ་ཉི་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
ཚོན་པ་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཉི་རྟོག་པས་བཅིངས། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་དཔྱད་པ་
ནི་སྲིད་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་དོ། །

། གང་ཟེག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ། །

གཉིས་པ་གང་ཟེག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ། ཐར་
འདོད་གྱིས་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་དགོས་པར་བསྟན་པ།
བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་འགོག་པའི་ཚུལ། བདག་
དང་ཤིང་རྟའི་དཔྱད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་རིགས་བསྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཛིག་ཚོགས་ལ། །ཞེས་སོགས་སྒྲོ་ག་གཅིག་སྟེ།
འདིའི་འགྲེལ་བར། དེ་ལ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་དང་དང་འཕྲི་སྐྱམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་
རྣམ་པར་ཞུགས་པ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལོ། །དེ་ལས་བྱུང་བས་ན་འཛིག་
ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་དག་གཅིག་ཅེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་
དང་སྐྱོན་རྣམས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། དེ་ལ་འཛིག་ཚོགས་ལ་
ལྟ་བ་ངོས་གཟུང་དུ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ད་དང་འཕྲི་བ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་
ད་དང་འཕྲི་སྐྱམ་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་སྟེ་
སྐྱོ་འདོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ལས་བྱུང་བས་ན་
འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ངོས་གཟུང་དུ་ཡོད་དེ།
ཚགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་ག་ན་འཚི་

སོགས་འཁོར་བའི་སྐྱོན་རྣམས་ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། འཁོར་བའི་སྲིད་
 བསྐྱེད་དང་། དེའི་རྩ་བ་ཆགས་སོགས་རྣམས་སྐྱོང་བར་འདོད་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
 འཛིག་ལྟ་སྟོན་སྐྱེས་ཀྱི་ས་བོན་སྐྱོང་དགོས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་
 དང་སྐྱོན་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བར་འདོད་པ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཁོན་སྐྱོང་
 བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདག་གིས་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལས་སྐྱོང་
 བར་འགྲུང་བས་རྣམ་འགྲོར་པས་བདག་ཁོན་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།
 དེའི་དོན་ནི། ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེས་རྩ་བ་བྱས་པའི་འཁོར་བའི་
 སྲིད་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་མ་ལུས་པ་སྐྱོང་བར་འདོད་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིག་ཆོགས་ལ་
 ལྟ་བུ་ཁོན་ཐོག་མར་སྐྱོང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཡིན་
 པའི་སྲིད། དེས་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་རྣམ་འགྲོར་པས་ཐོག་མར་འཛིག་ལྟ་སྟོན་སྐྱེས་ཀྱི་
 ཞེན་ལུལ་དུ་གྲུང་པའི་བདག་ཁོན་འགོག་པར་བྱེད་རིགས་ཏེ། དེ་ཡང་བདག་གི་སྟེ་
 ངའི་སྐྱོང་ན་འཛིག་ལྟ་སྟོན་སྐྱེས་དེས་གཟུང་བ་ལྟར་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
 པ་ལས་འཛིག་ལྟ་དེའི་ས་བོན་སྐྱོང་བར་འགྲུང་བ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་དང་། དེ་
 འཕྲོ་ཉིད་ནས། དེ་བཀག་པ་ལས་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་སྐྱོངས་པར་གྲུང་བ་ན་ཉོན་
 མོངས་པ་དང་སྐྱོན་མ་ལུས་པ་སྐྱོག་པས་ན་བདག་རྣམ་པར་དབྱུང་བ་ཐར་པ་བསྐྱེད་
 པའི་ཐབས་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྲིད་གང་ཞིག་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་དམིགས་པར་གྲུང་
 པ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེས་རྣམ་འགྲོར་པ་ཇེ་ཐོག་མར་བདག་ཁོན་ལ་རྣམ་
 པར་དབྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དེས་ན་ཐར་འདོད་ཀྱིས་གང་
 ཞིག་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་དམིགས་པར་གྲུང་བ་རའམ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་རང་

བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ་ཅི་ཞིག་ཅེས་རྣམ་འབྱོར་པ་རྗེ་ཚོག་མར་བདག་ཁོ་ན་
 ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ཞེན་ལུལ་དེ་བཀག་པ་
 ལས་དེ་མ་ལུས་བར་སྤངས་བར་གྱུར་བ་ན། དེས་རྩ་བ་བྱས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་
 འཁོར་བའི་སྐྱོན་མ་ལུས་པ་སྡོག་པས་ན་ངའམ་བདག་རིགས་པས་ནམ་པར་དཔྱད་
 བས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ནི་ཐར་པ་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྐོ་མཐར་
 ཟུག་པ་ཡིན་ལ་སྡེ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ཡིན་པས་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་ངར་
 འཇིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ལུལ་བཀག་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྐོ་མ་པར་བྱ་
 དགོས་ཤིང་། རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་ངར་འཇིན་ལྟན་
 སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ལུལ་དུ་གྱུར་བའི་ང་འམ་བདག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཁས་
 ལེན་དགོས་ཏེ། ངའམ་བདག་ཐ་སྙད་ཅོམ་དུ་ཡང་མེད་ན་ལས་གསོག་པ་སོ་དང་ནམ་
 སྐྱེན་སྐྱོང་བ་སོ་དང་ངའམ་བདག་གི་སྐྱེ་བ་སྲ་ཕྱི་དང་མཚོག་དམན་སོགས་དང་།
 ངས་གཟུགས་མཐོང་ངོ། །སྐྱ་ཐོས་སོ་ཞེས་སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་
 གཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཡང་གང་ལས་བྱེད་
 བ་སོ་ནི་མ་དམིགས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་ཡོད་ལ་རྣམ་པར་སྐྱེན་པའང་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་
 དེ་ལས་ནི་བྱེད་པ་སོ་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་བ་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བརྟེན་ནས་
 གདགས་པར་བྱ་བ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡང་བཀག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་
 ཤེས་པར་མི་བྱའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་མ་རིག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་གང་ཟག་འདི་
 བོ་བ་སོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་
 གསུངས་སོ། །ཞེས་བཤད་ལ། དོན་བསྐྱེད་དགེ་རྒྱིག་གི་ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་སོ་མ་

དམིགས་པར་བཤད་པས་ནི་བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་
ཡན་ལག་ཏུ་གྲུབ་པ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་རངམ་གང་ཟག་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་
པ་བཀག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་རངམ་གང་ཟག་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ལས་ལ་བསགས་པ་འདྲུ་བྱེད་པ་པོ་དང་གསོག་པ་པོར་མདོ་ལས་བཤད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང། བདག་གི་བ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། བདག་རང་གི་ངོ་
བོས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང། བརྟེན་ནས་བཏགས་ཅམ་གྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་དངོས་ཚོས་དང་བལ་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ཡན་ཆད་
དང། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་རང་འདྲིན་རྟེན་ནི་དངོས་ཡིན་ན། །ཞེས་པ་ནས། མ་
བརྟེན་པ་གྲགས་པར་གཏོ་སྟུག་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་དོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་
བདག་སྤང་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་དང། གང་ཏུ་ཡང་
བརྗོད་ཏུ་མེད་པའི་བདག་དགག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཅེ་མོ་མཐོ་བར་གྲུབ་པ་
འདི་དག་གོ། །ཞེས་པ་ཡན་ཆད་དང། གཉིས་པ་ནི། །ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་རྟག་མི་
རྟག་ །ཅེས་སོགས་སོ། །དང་པོ་འདི་ལ་རྣམ་དབྱུང་རྣམ་པ་ལྗེའི་རྣོ་ནས་བདག་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལས། གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་ཕྱོགས་དགག་པ་
དང། ལྷག་མ་གསུམ་དགག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི། གྱེ་མ་གཞན་གྱི་གནས་
པོར་འགྲུར་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ཡན་ཆད་དང། གཉིས་པ་ནི། སྤང་པོ་བདག་ཡོད་མ་
ཡིན་བདག་ལ་ཡང། །ཞེས་པ་མན་ཆད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདག་སྤང་ངོ་བོ་ཐ་

དང་པར་འདོད་པ་གཞན་སྤེའི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རོ་མོ་གཅིག་པར་སྤེའི་
 ལུགས་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་མོ་ནི། ཟ་མོ་རྟལ་དངོས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 གཞན་སྤེའི་ལུགས་བརྗོད་ནས། མོ་གཤམ་བྱ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་བུལ་བྱིར། ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་འགོག་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་གངས་ཅན་པ་དག་བདག་བྱང་ཚོས་ལྷ་ལྷོ་
 དང་བྱེ་བྲག་པས་བདག་ཡོན་ཉན་དགྲ་ལྷོ་ཉེ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་བདག་བྱང་མོ་དང་
 མཚན་ཉིད་མི་མ་ལུང་ཞིང་ཕྱང་མོ་ལས་རྗེས་གཞན་པའི་རྟལ་གཅིག་རང་དབང་ཅན་
 དུ་འདོད་ལ། དེ་དག་ནི། དེ་འདྲ་བའི་བདག་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཉེ། མ་
 སྐྱེས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་བཞིན། ངར་འཛིན་གྱི་ཕྱལ་དུ་གྱུར་པའི་
 ངར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། མ་སྐྱེས་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་འགོག་སྟེ།
 འགྲེལ་བ་ལས། རང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རི་རྒྱན་སྐྱེས་པའི་
 བདག་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །མ་སྐྱེས་པའི་བྱིར་ཉེ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་བཞིན་
 འོ། །འདི་ནི་ངར་འཛིན་པའི་ཕྱལ་དུ་འདྲེས་པའི་རུང་སྟེ། མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། །འདི་
 བེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་ངར་འཛིན་པའི་ཕྱལ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་པ་འབབ་
 ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་དེ། གུན་རྗོལ་ཏུ་ཡང་འདི་གཉིས་ཆར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་འོ་ཞེས་
 ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་བདག་ལྷ་ལྷོ་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་
 ཕྱལ་གྱི་བདག་གི་མཚན་གཞིར་རང་སྤེ་དག་རི་ལྟར་འདོད་ཅེན། མང་བཀུར་བ་ཁ་
 ཅིག་སྤང་མོ་ལྷ་ཆར་དང་། ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་སྤེ་བདག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་
 ལ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བ་དང་སྤང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྤེ་བ་ནམས་སྤང་མོའི་རྒྱན་
 ཉིད་དེར་འདོད་ལ། སྤེ་བདུན་སོགས་བཤད་པའི་མདོ་སྤེ་བ་དང་སེམས་ཅམ་པ་དག་

ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་དང་། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེང་
 ཡབ་སྲས་ཀྱང་དེ་དང་མ་སྲུབ་ལ། སེམས་ཅམ་པ་པལ་ཆེ་བ་དག་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་
 ཤེས་ཉིད་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་དེ། རྒྱས་པར་སློང་སྲུབ་ཆེན་མོར་བརྟ་
 བར་བྱའོ། །གང་དུ་འདི་དག་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ན། ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་རྟེན་དུ་སྤང་
 སོ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་སྤང་སོ་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་ཅིང་
 མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་ཅམ་ལ་གང་ཟག་འདོགས་ཤེས་པས་སྤང་སོ་ཉིད་བདག་གི་
 མཚན་གཞིར་འདོད་པ་སྟེ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདག་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི།
 རང་སྟེ་ལ་རྣལ་མ་སུ་བ་ལས་གཞན་མེད་དོ། །

དེ་དག་འགོག་པའི་ཚུལ་ལ་སྤང་སོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། བདག་
 མེད་རྟོགས་པས་བདག་ལྟ་སློང་མི་རུས་པར་ཐལ་བ་གཉིས་ལས། དང་སོ་ནི། དེ་སྤྱིར་
 རང་འདྲིན་སློང་དེ་རྣམས་ལ་མིན། །ཞེས་པའི་བར་དང་། གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་
 རྟོགས་ཆེ་རྟག་པའི་བདག་སློང་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །དང་སོ་ལ་ཡང་སྤང་སོ་
 བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་སོ་ནི།
 སྐྱེ་འགྱུར་དེ་ཡི་ངོ་སོ་རྟོགས་མེད་སྤྱིར། །ཞེས་པའི་བར་དང་། གཉིས་པ་ནི། གང་སྤྱིར་
 སྟོན་པས་སྤང་སོ་བདག་གོ་ཞེས། །ཞེས་སོགས་སོ། །དང་སོ་འདི་ལའང་བདག་མང་
 སོ་སོགས་སུ་ཐལ་བ། སྤང་མ་བསྟན་གྱི་འི་བ་ལ་ལན་མང་དེ་རིགས་པར་ཐལ་བ།
 སྤང་སོ་མེད་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཐལ་བ་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟོན་པར་
 མང་དཔ་ལས། དང་སོ་ལ་རིགས་པའི་ཅ་བ་ལྟ་ཡོད་དེ། བདག་མང་སོར་ཐལ་བ།
 བདག་རྣམ་ཡོད་དུ་ཐལ་བ། བདག་འདྲིན་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཐལ་བ། ལྷག་མེད་དུ་

ལྷགས་པའི་ཚ་བདག་ཚད་པར་ཐལ་བ། ལྷག་མེད་ཀྱི་སྤོ་ལ་ཏུ་བདག་སྐྱེ་འཇིག་
 བྱེད་པར་ཐལ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་ཐལ་འགྲུར་དང་སོ་དང་གཉིས་པ་ལ་འདོད་ལན་
 འདེབས་ན་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་ལུང་དང་དངོས་སུ་འགལ་བར་འགྲུར་ལ། བཞི་པ་
 ལ་འདེབས་ན་པ་རོལ་སོ་ཉིད་ལ་གྲགས་པའི་མཐར་འཇིག་ཁས་རྒྱངས་པས་ཁས་
 རྒྱངས་དང་འགལ་བར་འགྲུར་ཞིང་། གསུམ་པ་ལ་འདེད་དང་མཚུངས་ལ། ལྷ་པ་ལ་
 འདོད་ན། དེ་ལྷར་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པའི་བདག་སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་ལོ་ལོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་
 སོ་སོ་བར་འགྲུར་བས་བྱེད་པ་སོ་མེད་པ་དང་། ལས་མ་བྱས་པ་དང་སྤང་བ་སོགས་
 ཀྱི་ཉེས་པ་རྣམས་འཇུག་པར་འགྲུར་ཏེ། དིགས་པའི་འཕྱུལ་མཚམས་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་
 བ་ལ་རག་ལས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་མཐའ་ལྡན། ཞེས་སོགས་ཏེ། ལུང་པོ་
 ཉིད་བདག་ཡིན་ན་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་སོགས་ཀྱིས་བཙུག་
 ལྷན་འདས་ལ་རྫོགས་བྱེད་ལ་སོགས་པས་དེ་བུ་ལྷས་པ་ལ་སྐབས་དེར་ལན་སྟོན་
 དིགས་པར་འགྲུར་ཏེ། རྫོགས་བྱེད་སོགས་ལུང་པོ་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མར་ཡང་
 སྐྱེ་བའི་རྒྱན་འཇུག་པ་སོགས་སུ་སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་བ་མེད་པའི་བྱིད། དིགས་
 པ་གསུམ་པ་ནི། རྟོན་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཏེ།
 འདིའི་དིགས་པའི་འཕེན་ཚུལ་ཤེས་ན་ལུང་པོ་ལ་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་དང་མཚུངས་
 པར་ཐལ་བར་སྟོང་མི་རུས་པས་གནད་འདི་འདི་ལྷར་ཤེས་དགོས་ཏེ། ལྷར་རང་
 གཞན་གྱི་སྤེ་པའི་བདག་གི་འདོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་འཇིག་ལྷན་
 སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ལས། དམིགས་པའི་ཡུལ་དུ་གྲུར་པའི་བདག་དེ་ཉིད་
 རོས་བརྩུང་བ་ཡིན་ལ། ལུང་པོ་ཉིད་དེ་ཀའི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་ལ་རྣམ་འབྱོར་

བས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཛོང་བའི་དོན་ལྟར་པོ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་
མཛོང་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རར་འཛིན་གྱིས་དམིགས་སའི་བདག་
རང་བཞིན་མེད་པར་མཛོང་བ་གང་ཞིག་ ལྟར་པོ་ཉིད་དམིགས་པར་གྱུར་སའི་བདག་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཡིན་པར་ཁྲོད་གྱིས་ཁས་ལྷངས་སའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་ལྷག་མ་གསུམ་དགག་བ་ནི། ལྟར་པོར་
བདག་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད་ལ། དེ་ལ་རྣམ་དབྱུང་རྣམ་པ་ལྟ་ནི།
བདག་ལྟར་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་གཉིས་དང་། ལྟར་
པོ་ལ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་བརྟེན་པ། བདག་ལ་ལྟར་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བརྟེན་པ།
བདག་ལྟར་པོ་དང་རང་བཞིན་དུ་ལྟན་པ་སྟེ་རྣམ་པ་ལྟ་བོ་འདི་ནི་འདི་དང་། ཅ་ཤེ་
གཉིས་ཀར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་སྟེང་དུ་ལྟར་པོའི་ཚོགས་པ་བདག་ཡིན་པ་དང་
དབྱེ་བས་བདག་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་སྟེང་དུ་སྟོད་པ་ལ་རྣམ་དབྱུང་རྣམ་པ་བདུན་ཞེས་བྱ་
ཞིང་། བདུན་པོ་འདི་དག་གྲང་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པར་འདུས་ཏེ། རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་སའི་རྟེན་བརྟེན་པ་གཉིས་ངེས་པར་ངོ་བོ་ཐ་དད་ལ་བྱ་དགོས་པ་དང་། ལྟན་
པ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་སའི་ལྟན་ཚུལ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་སའི་ལྟན་ཚུལ་གཉིས་ལས་མ་
འདས་སའས། གཅིག་ཐ་དད་གྱི་སྟོགས་གང་རུང་དུ་འདུ་ཞིང་དབྱེ་བས་དང་ཚོགས་པ་
གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་སའི་ནང་དུ་ལེགས་པར་འདུས་སའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདག་ལྟར་
གཉིས་རྣམ་དབྱུང་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་སྟོན་ས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གཏན་ལ་
འབེབས་པ་ནི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ།
མདོར་བསྟུན་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པར་འདུས་ཏེ། རབ་བྱེད་བཙོ་བརྒྱད་སའི་

ཚིག་གསལ་དུ་རི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྣམ་མ་གུ་བའི་སྡེ་བའི་འདོད་རྒྱུ་ལ་
འགོག་པ་ནི་རྟོགས་སྣང་ལ། གཉིས་པ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཤིང་རྟ་དང་འབྲ་
བར་བསྟན་པ་ནི། བདག་ཤིང་རྟ་དང་འབྲ་བར་བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་མདོར་བསྟན།
དཔེ་ཤིང་རྟ་ཉིད་བཏགས་ཡོད་དུ་སྐྱབ་རྒྱུ་ལ་རྒྱས་པར་བཤད། སྐར་ཡང་དཔེ་དོན་
སྐྱར་བས་དོན་བསྐྱབ་བ་གསུམ་གྱི་སྐོན་ནས་འཆད་པར་ཤེས་པར་གྲུའོ། །

གཉིས་པ་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི། གང་ཕྱིར་གྱེད་
པོ་མེད་ཅན་ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། བདག་སྤང་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་
གྱིས་ང་ལ་འཛོག་པ་བཞིན་དུ་བདག་གི་བ་ཡང་མིག་སྣ་སོགས་གདགས་གཞིར་
གྲུས་ནས་བཏགས་པའི་ང་ཡི་བ་ཙམ་ལ་གྲུ་སྡེ་གོ་སྟེ། །

གསུམ་པ་བདག་དང་ཤིང་རྟའི་དབྱེད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་འདབ་བསྐྱེ་བར་
བསྟན་པ་ནི། སྐར་བདག་དང་ཤིང་རྟ་གཉིས་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་བཙལ་བའི་ཆེ་རང་གི་
སྤང་པོ་དང་། ཆ་ཤས་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་མི་རྟེན་ཅིང་མ་བཏགས་ཤིང་མ་དབྱེད་པར་སྤང་པོ་
དང་། ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་
གྲུམ་པ་དང་སྐྱམ་གྲུ་སོགས་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་ལ་སྐྱར་བར་
གྲུའོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གྲུམ་པ་སྐྱམ་གྲུ་རེ་སྟེ་དམག་དང་ནི། །ཞེས་པ་མན་ཆད་ཅོད་
སྐར་དང་བཙས་པ་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་དེས་གྲུབ་པ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ནི། བདག་མེད་འདི་ནི་
འགྲོ་བ་རྣམས་དགོལ་གྱིར། །ཞེས་སོགས་བསྟན་བཤད་ཀྱི་སྐོན་ནས་འཆད་དེ་གཉིས་
ཀ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟེན་པས་མ་སྟོས་སོ། །

བར་བྱས་བས་ས་བདུན་བར་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་སྐད་ཅིག་མ་
དེ་ལ་ལྟང་བའི་ཚུལ་ནི་བཤད་ཟེན་ལ། བར་སྤྱིན་བཅུའི་ནང་ནས་ཐབས་ཀྱི་པར་སྤྱིན་
ལྷག་པར་བསྟན་འོ། །

ས་བརྒྱད་པར་དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་ལམ་ཀྱི་པར་སྤྱིན་ལྷག་པའི་བྱང་པར་དང་།
འགོག་པ་ལས་སྟོང་བའི་བྱང་པར། ཉོན་སྤྱི་བ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྱང་པར། དབང་
བཅུ་ཐོབ་པའི་བྱང་པར་རྣམས་བསྟན་པ་ལས་གཞན་རྣམས་རྟོགས་པར་སྦྱ་ལ་འགོག་
པ་ལས་སྟོང་བའི་ཚུལ་ནི། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། གེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་དེ་ལྟར་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ས་མི་གཡོ་བ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་བ་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྟོའི་རྒྱན་དེ་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་
སངས་རྒྱས་བཙུག་པའི་ལྷན་འདས་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉེ་བར་
བསྐྱབ་པར་མཛད་དེ། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅིས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ།
ལེགས་ལེགས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་ནི་དོན་
དམ་པའི་བཟོད་བ་ཡང་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བྱ་གང་དེད་ཀྱི་སྟོབས་བཅུ་དང་།
མི་འཛིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་བ་སུན་སུམ་
ཚོགས་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་མེད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་ཡོངས་
སུ་བཙུག་པའི་སྤྱིར་སྤྱོད་བ་སྤྱོས་ཤིག །བཙུན་འགྲུས་ཚོམས་ཤིག །བཟོད་པའི་སྟོ་
འདི་ཉིད་ཀྱང་མ་འདོད་ཞིག །རིགས་ཀྱི་བྱ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་
ལ་གནས་པ་ཐོབ་ཀྱང་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྤྱེ་བོ་མ་ཞི་བ། རབ་ཏུ་མ་ཞི་བ། ཉོན་མོངས་པ་
སྤྱ་ཚོགས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་བྱུང་བ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྱ་ཚོགས་ཀྱིས་ཡིད་དཔེན་

བཅོམ་པ་འདི་དག་ལ་སོམས་ཤིག་གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ། སྡོན་གྱི་སྡོན་ལས་
 དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོབ་སམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་
 པར་བཞན་པར་གྱིས་ཤིག་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ། འདི་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དོ། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལྷུང་ཡང་རླང་མ་ལྷུང་ཡང་རླང་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་ནི་
 གནས་པ་ཉིད་དེ། འདི་ལྟར་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་ཚོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་
 སུ་མེད་པའོ། །འདིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཉི་ཚེ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་བྱ་བ་མ་
 ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
 ཚོས་ཉིད་འདི་ཐོབ་པོ་ཞེས་དང་། གཤམ་ཉེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་
 གིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་
 བསྐྱབ་པའི་སྐྱོ་རྣམས་སུ་གཞུགས་པ་མ་མཛད་ཏུ་ཐིན་ན་དེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེ་ཡོངས་སུ་
 ལྷུང་ན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ཉེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་བ་ཡང་རྒྱུན་ཆད་
 པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གིས་ས་བརྒྱད་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་སྐྱུར་ཐོབ་ནས་དེ་ཙམ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པ་ན། དེ་ལས་
 བསྐྱངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱོབས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུར་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཚོགས་
 གསོག་པ་ལ་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ཅིང་གསོག་རྒྱུའི་ཚོགས་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་
 གཞུགས་སྐྱ་སྐྱུབ་བྱེད་ཡིན་པས་སྐྱོབས་བརྟུ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མ་འདྲེས་པའི་
 ཚོས་རྣམས་དང་། ལྷན་པར་གཞུགས་སྐྱ་གཉིས་བསྐྱབ་པའི་ཉེད་ལེན་གྱི་སྤྱིར་བསྐྱལ་
 བ་སྟེ་འདི་ལས་བཅུམས་པའི་དཀའ་བའི་གནས་རྒྱུང་ཟད་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ས་དགུ་བ་ལ་ནི་པར་སྤྱིན་བརྩམས་ནང་ནས་སྐྱོབས་ཀྱི་པར་སྤྱིན་ལྟག་པ་དང་

སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་བཞི་ཐོབ་པར་བཤད་ལ། ལྷོ་བས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལ་ལྷོ་བས་བཅུ་
བཤད་བཞི། ལུ་བ་བ་དགོངས་རྒྱན་ལས། དེ་ལ་གསལ་བའི་ལྷོ་བས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་
ཀུན་ཏུ་སྤོང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་བ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ལྷོ་བས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
མངོན་དུ་སྤོགས་པར་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་བྲངས་བ་རྣམས་རྣམ་
བཤད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

ས་བཅུ་པར་ནི་དེ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་སྤོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་འོད་
ཟེང་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པ་དང་། བར་ཕྱིན་བཅུའི་ནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
པར་ཕྱིན་ལྷག་པ་དང་། ཆར་སྤྱིན་རྣམས་ལས་ཆར་པབ་པས་ལོ་ཐོག་སྤེལ་བ་བཞིན་
དུ། རྒྱལ་སྐས་འདིས་ཀྱང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཆར་པབ་པས་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་འཕེལ་བར་མཛད་པས་ས་འདི་ལ་ཡང་ཚོས་
ཀྱི་སྤྱིན་ཞེས་སྐྱ་བཤད་པ་རྣམས་སོ། །

སྐས་པ།

- ཚོགས་གཉིས་ཏྟ་དམར་ཤིང་ཏྟ་ལ་གནས་པའི། །
- རྒྱལ་སྐས་དབའ་བོ་ས་བཅུའི་རྒྱ་བཞི། །
- ལྷན་གྲུབ་དམ་ཚོས་བདུད་ཅིའི་འོད་དཀར་གྱིས། །
- ས་གསུམ་ཅིག་ཅར་འགོངས་མཛད་དེ་མྱད་དོ། །

དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་རྒྱན་ལས་རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་ལྷག་མ་
བཞི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

། འབྲས་བུའི་ས་བཤའ་བ། །

གསུམ་པ་ས་བུའི་ཡོན་ཏན་ནི། དེ་ཆེ་འདི་ཡིས་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཚོར་
 ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ཏེ། ས་དང་པོར་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བུ་གཉིས། ས་གཉིས་པར་
 ལྷོང་ཕྲག་བུ་གཉིས། གསུམ་པར་འབྲས་ཕྲག་བུ་གཉིས་ཚོབ་པ་དང་། བདུན་པར་
 གྲག་ཁྲིག་འབྲས་ཕྲག་གཉིས་ཚོབ་པའི་བར་དང་། བརྒྱད་པ་ནས་བརྒྱད་ཉེ་གྲངས་ཀྱི་
 གནས་ཀྱིས་བཟང་བར་མི་རུས་པས་འདི་གཉེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་མ་རབ་ཀྱིས་
 ཡོངས་སུ་བཀའ་བར་བཤའ་བ་རྣམས་ཏེ་རྒྱས་པར་རྣམ་པ་འདུག་ལས་ཤེས་པར་བྱ་
 ལ། ས་བུ་པར་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་ཁྲུང་བྱ་རེ་རེར་ཡང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ལེམས་
 བཟང་བ་ལས་འདས་པ་དང་། འགྲོ་བ་རྒྱུད་ལྡེའི་སྣོད་བུ་ལྷན་གྱི་འདི་གཉེན་རྣམས་
 ཡུང་སྣོན་རུས་པར་བཤའ་དེ། ཟ་མ་ཉོག་བཀོད་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། སློབ་གསུང་བམ་རིན་
 པོ་ཆེ་སོགས་ལས་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷན་ལ་བཤའ་བ་དང་ཚུལ་
 མཚུངས་པའོ། །ས་བུའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བཤའ་བའི་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་ས་བཤའ་བ་ལ་གསུམ། དང་པོར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ།
 ལྷན་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱི་པའི་སྤྱོད་ལས་འཕྲོད་ལས་མཚན་པའི་ཚུལ་
 ལོ། །དང་པོ་ནི། གང་སྤྱིར་ནས་མཁའ་བྱི་མ་མེད་ལ་རྒྱ་སྤང་གསལ་བར་འཇུག་བའི་
 སྤྱིར། །ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་ས་བུའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་ནས་རང་གིས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་མངོན་དུ་མཚན་རུས་པར་མཁྲེན་བ་ན་སྟོབས་བུ་མངའ་བའི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་མངོན་དུ་མཚན་པའི་སྤྱིར། འབད་པའི་ལས་
 གཉིས་སྤང་འཇུག་བའི་བག་ཆགས་སྤོ་མོ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཏེ། མོག་མར་གནས་

འོག་མིན་སྤྱད་པོ་བཀོད་པ་ཁོ་ནར་དཔ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་པའི་སློབ་ལམ་གྱི་
 ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མཐར་ཕྱིན་པའི་འབྲས་བུ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་ལ་སྦྲར་
 ལྡང་བ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངང་ནས་རི་སྟེང་པའི་ཤེས་བྱ་
 ཐམས་ཅད་ཆགས་ཐོགས་སྤངས་པས་གཟིགས་པའི་སྒྲ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་མངོད་པའི་སློན་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་
 ཐོག་མར་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་འོག་མིན་
 ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་ལ། སློན་སངས་རྒྱས་ཟེན་གསུངས་དུ་འཆང་
 རྒྱ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་གནས་ནི་འདོད་པ་ཁམས་སོགས་ཉེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་
 ཤིང། འདི་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང། མཁྱེན་པ་བོ་མི་
 འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་གཉིས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རི་ལྷ་བ་
 དང་རི་སྟེང་པའི་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ནི་བརྟོན་ཟེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེད་དང། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེད་དང། རྒྱ་མ་ཐུན་
 པའི་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་རྣམས་ལས། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི། ཤེས་བྱའི་བྱད་ཤིང་སྐྱམ་པོ་མ་ལུས་
 ལ། །ཞེས་སོགས་ཉེ། དུལ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་དང་རོ་གཅིག་
 ཏུ་ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐབས་འདིར་བསྟན་པ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་དེ། རོ་རྩེ་
 གཅོད་པ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཚོས་ཉིད་བཟུ། །འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་ཚོས་ཀྱི་
 སྐྱ། །ཚོས་ཉིད་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པས། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་མི་རུས། །ཞེས་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་ནི་དུས་ཀྱི་ཏུ་ཚོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་བུ་བའི་སློན་ནས་བཟུ་བ་སྟེ་
 མཉམ་པར་བཞག་པ་དང། འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་སྐྱ་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེད་དང།

ཚོས་ཉིད་དེ་མཁའ་ལོ་ལ་ལྷན་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
 ། བར་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོ། ། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་ཡེ་ཤེས་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་
 དོན་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་གཞིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་སེམས་
 དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་འགགས་ཤིང་ཟང་བ་ལས་རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་རྒྱ་ལ་རྒྱ་བཞག་པ་བཞིན་དེ་ལྟར་མི་
 ལྟོད་པར་ཞུགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་འབྲེལ་ཚོས་སྐྱེ་དེ་མངོན་དུ་མཛད་
 པའི་རྟེན་ཡང་ཡོད་དེ་དང་པོར་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་དེ་ནི་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ལིས་
 མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་སྟེ་བརྟེན་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར། སེམས་འགགས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་། ཚིག་
 གསལ་ལས། མངོ་ལས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ལ་སེམས་གྱི་རྒྱ་བ་
 ཡང་མེད་ན་ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་སེམས་བྱུང་གིས་
 བསྐྱུས་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་བྲལ་བའི་དོན་ནོ། ། ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ནི། ཞེ་སྐྱེ་
 དཔག་བསམ་ཤིང་ལྟར་གསལ་གྱུར་ཅིང་། ཞེས་སོགས་སྟོན་གཅིག་གིས་འཆད་
 དེ། དེ་ཡང་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་སྒྲུབ་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚོས་སྐྱེ་ཞེ་བའི་སྐྱེ་དེ་
 ཉིད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་གཞུགས་
 སྐྱེ་མཐར་ཐུག་དེ་ཉིད་གསལ་བར་སྒྲུབ་བའི་སྟོན་པ་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་། ཡིད་
 བཞིན་གྱི་དོར་བུ་ལྟར་གདུལ་བུའི་དོན་བསྐྱུབ་པར་མཛད་པ་དང་། རྟེན་པ་གསུམ་
 པས། སྐྱེ་དེ་ཉིད་ནམ་མཁའ་མི་སྲིད་དུ་རྟོག་ཏུ་ཞུགས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་

བ་དང་། བཞི་བས་དེ་ཉིད་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡན་ཚད་ལ་མངོན་
 ལུམ་དུ་སྤང་བའི་སྐོན་ནས་དོན་མཛད་པར་བརྟན་ཉེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་འཕགས་
 བ་ཡན་ཚད་ཀྱི་མངོན་ལུམ་གྱི་སྐོན་ལུམ་དུ་གྱུར་བའི་སྤྲོ་བའི་གཟུགས་སྐྱུ་མཐར་ཐུག
 ལོངས་སྐོན་རྫོགས་པའི་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་དོ། །སྐྱབས་འགོ་བདུན་ཅུ་བ་ལས་ཀྱང་།
 སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ། །མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དག་གིས་འབད། །འགོ་
 བ་རང་གི་མོས་བ་ཡི། །དབང་གི་སྤྲོ་ཚོགས་སྐྱུ་འཛིན་གང་། །བསོད་ནམས་ཚོགས་
 བེ་ཚད་མེད་ལས། །འབྲུངས་བ་དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་སྤྲོ་སྤྲོ། །ས་བཅུ་ལ་ནི་གནས་རྣམས་
 གྱིས། །མཐོང་བར་གྱུར་ན་སྐྱུ་དེ་ཡིས། །ཚོས་ཀྱི་རྫོགས་ལོངས་སྐོན་འདི་ནི། །རྒྱལ་
 བ་རྣམས་ཀྱི་སྐོན་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚོས་ལོངས་ཀྱི་སྐྱུ་དེ་གཉིས་རྒྱ་
 མཐུན་བའམ་བདག་རྒྱུན་ལས་གདུལ་བྱའི་མོས་བ་སྤྲོ་ཚོགས་བ་དང་མཐུན་པར་
 བརྟན་བ་སྐྱལ་བའི་སྐྱུ་ཚམ་གྱི་མཚན་ཉིད། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལས་དག་ཡན་ཚད་ལ་མངོན་
 ལུམ་དུ་སྤང་ནས་དོན་མཛད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རགས་པའི་གཟུགས་སྐྱུ་
 མཐར་ཐུག་མཚོག་གི་སྐྱལ་སྐྱའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ལྟ་བུ་
 དག་པའི་ཞིང་གི་སྐྱལ་སྐྱུ་དང་། བདག་ཅག་གི་སྐོན་བ་ལྟ་བུ་མ་དག་པའི་ཞིང་དུ་
 མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་སྐོན་བ་གཉིས་སོ། །

གསུམ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་དེའི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་བཤད་བ་དང་།
 མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱའི་
 རྣམ་འབྲུལ་དང་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་སྐྱུ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཡང་
 སངས་རྒྱས་རང་གི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་སོགས་བྱུང་བའི་མཐའ་དག་

དང་། ལྷན་པར་བྱང་ཚུབ་ཏུ་བྱུགས་པ་སྐྱེད་ནས་པ་མོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་པོ་མེ་མེ་ལ་
 ཡང་བསྐྱལ་བ་ཏུ་མར་སྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཞིང་དང་། མཚོད་པའི་ཡུལ་སངས་
 རྒྱས་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་དང་། རིགས་
 དང་། ཚོ་འབྲང་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དུས་ཇི་ཅམ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་པ་
 སོགས་ཀྱི་སློན་བྱུང་མཐའ་དག་མེ་ལོང་གི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་ཏུ་མ་འདྲེས་ཤིང་
 བཟ་བར་དུས་གཅིག་ཏུ་སློན་པར་མཛད་ལ། དེར་མ་ཟད་བ་སྐྱེའི་ལྷན་གཅིག་ཏུ་ཡང་
 དེ་ལྟར་སློན་ཞིང་། དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད་ད་ལྟའི་གྲངས་མེད་པའི་སྐྱེད་དང་། ཞིང་དང་། བྱང་
 སེམས་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་འདུས་པའི་འཁོར་དང་། མཛད་པ་དང་། སྐྱེ་ཚེའི་
 ཚོད་སོགས་དང་། མ་འོངས་པའི་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དང་། དེར་མ་
 ཟད་རང་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་གྱི་
 རྣམ་པར་ཐར་པའི་ཚུལ་གོང་དུ་བཤམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་སེམས་རྣམས་དང་།
 དུས་གསུམ་གྱི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སློད་ཚུལ་དང་། རྒྱད་
 ལྔ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུས་དང་སློད་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཡང་
 བ་སྐྱེའི་ལྷན་བྱ་གཅིག་ཏུ་ཡང་མ་འདྲེས་པ་གསལ་བར་སློན་ཏུས་པའི་ཕྱིར།

གསུང་གི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་
 དུས་གཅིག་ཏུ་གནས་གཅིག་ཏུ་འདུས་ནས་རང་རང་གི་ཚོས་པ་མི་འདྲ་བ་རེས་སྐྱད་
 རིགས་མི་འདྲ་བས་བྱི་བ་ཞུས་པ་ན་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གསུང་གིས་རང་རང་
 གི་སྐྱད་ཏུ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པར་མཛད་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ལྟ་ཞོག་ཡོངས་སྐྱེལ་གྱི་སྐྱེད་དཀྱིལ་གྱི་སྐྱེའི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ནས་

ཀྱང་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་མཛད་ལ། སྐྱེ་དག་གི་མཐུས་ནམ་མཁའ་དང་།
ཅི་ཤིང་ནགས་ཚལ་སོགས་ལས་ཀྱང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་འབྱུང་བས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་
ཚོས་ཉིད་ཟབ་མོ་རྟོགས་པར་མཛད་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་ཕྱིར།

གཟུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་སྟེ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་ལས་དུས་ཉམ་ཏུ་
གཡོ་བ་མེད་བཞིན་དུ་ཡང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཉམ་
ཏུ་བྲབ་ཅིང་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཀྱང་སྟོབས་བརྟུ་མངའ་
བའི་སྐོན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ཇི་སྟེན་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྲབ་པར་གོང་དུ་བཤད་
ཟེན་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལ་མངའ་སྐྱུར་
བའི་སྐོན་པ་གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་ཚུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་སྟེ། དུལ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན་རྟུལ་སྤོ་མོ་གཅིག་གི་ཁྲོན་ལ་ནམ་མཁའི་མཐའ་བྲབ་པའི་དག་མ་
དག་གི་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པར་མཛད་ལ། རྟུལ་སྤོ་མོ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཞིང་
ཁམས་ཐམས་ཅད་བྲབ་པར་མཛད་ཀྱང་རྟུལ་སྤོ་བ་རགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞིང་།
ཞིང་རྣམས་སྤོ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞིང་། དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དུས་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ལ་ཡང་སྐྱ་གངས་མེད་པས་ཞིང་གངས་མེད་དུ་མཛད་པ་བརྟུ་གཉིས་ལ་
སོགས་པའི་མཛད་པའི་ཚུལ་གངས་མེད་པ་སྟོན་པའི་གངས་ཀྱི་མཐའ་ནི་འཛམ་གླིང་
ལྷོ་བ་སྤག་བརྒྱ་སོགས་འཛམ་གླིང་གི་མ་ལུས་པའི་རྟུལ་གྱི་གངས་ལ་ཡང་གངས་
དེ་སྟེན་མེད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་དུས་ནམ་མཁའ་ཇི་སྟེན་གྱི་བར་དུ་སྐྱུན་གྱིས་
བྱུབ་པ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱེན་གྲོལ་གྱི་
ལམ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

རྒྱལ་དབང་དབང་པོའི་ཉོག་གི་མདུན་ས་ཆེད། །
 རྣམ་དག་སྟོན་ལམ་སྟོང་གིས་ལེགས་བསྐྱབས་བསམ། །
 རྫོང་བཟང་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བང་མཛོད་ཀྱི། །
 དེད་དུས་བདག་སྟོའི་ལོངས་སྟོན་ཉིད་དུ་གྱུར། །
 དེ་སྐད་ཆ་ཤས་རེས་ཀྱང་སྲིད་ཞི་ཡི། །
 དབྱུང་བ་ཀུན་སེལ་མཐའ་བྲལ་ཡིད་བཞིན་ལོད། །
 སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་རྒྱལ་མཚན་ཅེར་བཤོད་ནས། །
 བགྲང་ཡང་མོ་གསལ་དགའ་སྟོན་འདི་བསྐྱབས་སོ། །
 འདིར་འབད་དགེ་ལེགས་སྟོན་ཀ་ལྷ་འོད་ནི། །
 ས་གསུམ་མ་ལུས་ཅིག་ཅར་འགོངས་པ་དེས། །
 དུས་མཐའ་འདིར་ཡང་ཐུབ་བསྟན་ཀུ་ཐུད་ཚེས། །
 རྫོགས་ལྡན་དུས་བཞིན་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་གྱུར་ཅིག། །
 ཨ་ཉི་ཤ་དང་འཇམ་དབལ་སྟེང་པོ་ཡི། །
 ཞབས་སེན་སྦྱི་པོའི་རྒྱན་དུ་མི་འབྲལ་ཞིང་། །
 རོམས་མེད་གསུང་གི་བདུད་ཅི་འཕྱངས་པ་ལས། །
 མ་ལུས་འགོ་བའི་སྐུབས་སུ་བདག་གྱུར་ཅིག། །

དབྱུ་མའི་བསྟན་བཅོས་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་འདི་ནི།
 འགོ་བའི་འབྲེན་པ་པོ་སྐད་དགའ་བཅུ་བདག་ལེགས་བཟང་པོ་སོགས་བསྟན་པའི་ཅ

ལག་ཕྱེ་སྒོད་འཛིན་པ་དུ་མས་ཀྱང་སྲ་སྲིད་ནན་ཉན་དུ་བསྐྱེལ་ཞིང་། རྒྱལ་བའི་
 གསུང་རབ་ལ་སྒྲོའི་སྤང་བ་ཅན་ནང་སོ་ལྷག་ཕྱུ་བ་བསོད་ནམས་ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་
 གསེར་ཀྱི་མཚུལ་དང་བཅས་ཉེ་ནན་ཆེར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རང་གི་
 བ་ཚོད་མ་མོའི་སྐྱབས་སུ་བརྟེན་བྱང་དུ་བཏབ་པའི་ཟིན་བྲིས་ཐོན་བྱ་ཡོད་པ་ལ་གཞི་
 རྒྱས། འགྲེལ་བ་དང་རྣམ་པ་ལྟན་གྱི་དགོངས་པ་རི་ལྷ་བར་མཁའའཕྲེལ་རབ་ཀྱི་དབང་ལྷག་
 འཇུག་དབང་ས་དགའ་བའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་ཞལ་སྲ་ནས་དང་། མཁས་ཤིང་བྱུ་བ་པའི་
 དབང་ལྷག་རྗེ་བཙུན་འོར་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་རུལ་སྤྱི་པོས་ལེན་པ། ཚོས་སྐྱ་
 བའི་བཙུན་པ་དག་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོས་རྒྱལ་བའི་ཚུ་སྒོད་ལྷ་བའི་
 རྩོགས་གཉིས་པའི་དགའ་བ་དང་པོའི་ཆེས་ལ། ཚོས་སྐྱ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་
 སྤངས་ཀྱི་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་མེ་ཉོག་མངོན་པར་བཀྲ་བའི་ཚལ་དུ་ཉེ་བར་སྐྱར་བའི་
 ཡི་གེ་བ་ནི་སྤེ་སྒོད་འཛིན་པ་ཡོན་ཉན་མཚོག་གིས་བགྲིས་པ་འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་
 བསྐྱེད་པ་ལུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱེད་རུས་པར་གྱུར་ཅིག །དགའ་ལྷན་ཕུན་ཚོགས་
 མྱིང་དུ་བར་དུ་བསྐྱབས། སུ་ལོ། །

བར་བྱང་སློན་ཚིག་

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྐྱེད།
ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དེ་མ་ཡོངས་འཇུག་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།

དཔར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ནམ་དཀར་བྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སློ་མོ་སློང་ཐག་བརྒ།
གདངས་ཉེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་ལ།
དེས་ལེགས་ཉོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇིག་རློང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སློན་ནམ་འབྲེན་ཤུག་སེལ་འེའི་
རིང་ལུགས་སློ་ཀུན་ནས་རྒྱས་བ་ལོགས་འཕམ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས།
ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དབར་དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འགྱུར་གང་ལའང་
སྐྱར་ཚོག་པའི་དགོ་བསྐྱེད་སློན་ཚིག་ཏུ་ཤུག་ཉེ་དགོ་སློང་ཚོས་སྐྱེ་བ་དག་དབང་སློ་བཟང་བསྟན་
འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྐྱར་བཤོ།

།། བཅའ་ སམ་རྒྱུད་རྒྱུ་ ཨུའི་འབྱུང་ལྷན་རྒྱུ་ འུ་རེ་སྐྱུ།

ཡི་གེ་ཉེ་ལྷ་རྒྱུག་པ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཆེ་འགོམ་ཡུག་གི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་
ལས་གསུངས་སོ།